

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

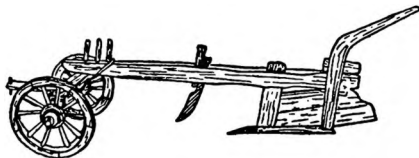
Claus Rønlev

MEJLBY SOGNS HISTORIE

II

S. A. POULSEN
GAARDEJER

POVL JØRGENSEN
LEKTOR

AARHUS
AARHUS AMTSTIDENDES BOGTRYKKERI
1942

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

Kort over Mejlby Sogn i 1816.	
Forord	VII
Matr. Nr. 1 (Annexgaarden)	1
Matr. Nr. 2	4
Matr. Nr. 3	6
Matr. Nr. 4	11
Matr. Nr. 5 (Stiftsgaarden)	15
Matr. Nr. 6—7	19
Matr. Nr. 8 (Enggaard)	24
Matr. Nr. 9 (Vennelund) og 21 (Dyr- gaard)	27
Matr. Nr. 10	40
Matr. Nr. 11 og 12	42
Matr. Nr. 13 (Mejlgaard)	47
Matr. Nr. 14 og 20 (Tranekær 20a).....	55
Matr. Nr. 15	59
Matr. Nr. 16 (Kokkehøjlund).....	61
Matr. Nr. 17	64
Matr. Nr. 18 og 19 (Haugaard).....	67
Nyere Ejendomme	72
Mejlby Hede.....	77
Anton Tjerrilds Enke, Telefoncentral, Nibækklodden	82—83
Dyrlæge, Skrædder, Bager	84—87
Genforeningsmindet	87
Mejlby Sparekasse.....	90
Mejlby Brugsforening	92

Sognefogder	94
Sogneraadet	96
Mejlby Kirke	107
Præster	121
Mejlby Skoler	126
Mejlby Sogns Bibliotek.....	145
Lærer Jakobsens Afskedsord	146
Smede i Mejlby	148
Rutebiler	151
Livet paa Landet i forrige Aarhundrede	152
Statistiske Tabeller	155
Ejere og Fæstere i Mejlby	158
Tilføjelser til 1. Del	161
Trykfejl i 1. Del.....	163
Tilføjelser til 2. Del (Røvedslægten i Mejlby)	164
Røvedslægten i Mejlby	165
Beboerne i Mejlby	166
Efterskrift	174
Slægten Bonde i Bygballe.....	176
Slægterne Bonde og Hedegaard i Mejlby, Bag	
Slægten Grosen-Stær i Mejlby Sogn	} i Bogen

*Udsigten fra Annexgaarden
langs Kalo-Vejen*

Gamle Annexgaard.

ANNEXGAARDEN EFTER 1800

Matr. Nr. 1 1844

Under Udskiftningen nævntes som Fæster af denne Gaard Niels Andersen Winter, der efterfulgtes af Sønnen Anders Nielsen Winter. Efter at denne sidstes første Kone Kirsten Larsd. var død i 1788, giftede han sig, som Folketællingslisten fra 1801 viser, anden Gang med Maren Rasmusd. (født 1764). Den 10. Nov. 1813 afstod Anders Winter Gaarden til Fordel for sin Søn Niels Andersen Winter (døbt 14. Okt. 1781). Anders Winter døde d. 18. Dec. 1816. Hans Kone Maren Rasmusd. døde muligvis d. 5. Maj 1839 i en Alder af 75 Aar. Det ser ud til, at baade Folketællingslisten af 1834 og Kirkebogen har forkerte Angivelser. I Folkelisten staar under Annexgaarden angivet en Enke Maren Hansd., 66 Aar, som faar Aftægt. Hvem denne Enke er, kan ikke udfindes. Skal det være Maren Rasmusd., er baade Navn og Alder forkerte. Dernæst staar der i Kirkebogen, at d. 5. Maj 1839 døde Mette Christensd. 75 Aar, Enke efter Niels Andersen Winter. Dette kan umuligt være rigtigt; thi den ældre Niels Andersen Winter og hans Kone døde begge i Oktober 1779, og den yngre Niels Andersen Winter og hans Kone nævnes begge ved Folketællingen i 1840. Derfor maa Navnet Niels Anders Winter i Kirkebogen være en Fejlskrift for Anders Nielsen Winter, og Enkens Navn er følgelig ogsaa forkert og skal være Maren Rasmusd.; derimod passer den dødes Alder.

Niels Andersen Winter den yngre, som var døbt d. 14. Okt. 1781, giftede sig med Maren Sørens. (født 1782), en Datter af

Søren Nielsen Hougaard og Inger Poulsd. i Balle i Todbjerg Sogn, og hun var Søster til Poul Sørensen Hougaard, Søren Sørensen og Poul Sørensen Kiær. I dette Ægteskab fødtes 9 Børn, af hvilke i hvert Fald følgende levede: Søren født 24. Okt. 1810, Inger født 19. Marts 1815, Niels født 24. April 1818, Christian Erhard født 31. Dec. 1819 og Jens Hougaard født 1. Juni 1826. Desuden fødtes følgende Børn: Kirsten født 31. Juli 1808, Anne født 3. Okt. 1809, Mariane født 25. Febr. 1812 og Anders født 29. Juli 1816. Datteren Inger blev gift og fik i sit Ægteskab Datteren Kirsten Rasmusd.; hendes Mand døde dog tidligt, og i 1840 havde hun taget Ophold i Annexgaarden.

Bonnesens Villa og Annexgaarden nu.

Niels Andersen Winter fæstede Annexgaarden paa følgende Betingelser: I Landgilde maatte han betale 2 Td. 4 Skp. Byg samt 2 Td. 6 Sk. Malt, 1 Brændsvin, 1 Lam, 1 Gaas og en Fjerding Smør, hvilket alt blev leveret in natura. Kornet leveredes til Mortensdag, men Smørret i Løbet af Sommeren, dog fik han lidt Afkortning i ovenstaaende, saalænge hans Fader Anders Nielsen og hans Moder Maren Rasmusd. levede. Han maatte beholde Gaarden i Fæste i sin Livstid. Udover det nævnte skulde han betale kongelige Skatter og Kontributioner.

Maren Sørensd. døde d. 31. Juli 1855 (Alder 73 Aar), og hendes Mand Niels Andersen Winter blev 79 Aar og døde d. 4. Dec. 1860. Han havde dengang i en Aarrække været Aftægtsmand, idet han i 1844 fik Annexgaarden overdraget til sin Søn Søren Nielsen Winter. Denne giftede sig med Mette Margrete Jensd., hvis Fader var Boelsmand Jens Elgaard i Ballehøjhuset i Todbjerg Sogn, og de fik følgende Børn, som nævnes i Folke-

tællingslisten af 1860: Maren født 1842, Mariane født d. 14. April 1844, Kirsten Marie født den 12. April 1847 (senere gift med Mads Kalstrup), Nielsine født 8. Aug. 1851, Jens Sørensen Elgaard født 7. Dec. 1853, Anton Marius født 8. Dec. 1855 og Jens Christian født 7. Maj 1858.

Søren Winter døde d. 13. Juli 1874 og efterlod Annexgaarden til sin yngste Søn Jens Christian Winter, der købte Gaarden og fik Skøde paa den d. 18. Dec. 1883. Som vi har set, har Slægten Winter i flere Hundrede Aar været Fæstere i Annexgaarden, der var knyttet til Præsteembedet i Todbjerg, som ejede alle Tiender i Gaarden, til de blev afløst ved Lov i 1903 og 1919.

Konstruktor Anker Tjerrilds Villa, Mejlby.

Desuden skulde Annexbonden afgive Staldplads til Præstens Befordring og stille et Værelse til hans Raadighed, saa ofte han havde Brug derfor. Christian Winter var den første af Slægten, der sad som Ejer af Annexgaarden; men han blev ogsaa den sidste Beboer af denne. I Aaret 1900 solgte han Gaarden til Niels Arve Rasmussen og flyttede selv til Hadbjerg, hvor han købte en mindre Ejendom. Nu er Annexgaarden udstykket i følgende Lodder:

Matr. Nr. 1a Lars Arve Rasmussen, født 1872, og Hustru Ane Helene, døbt Nielsen, født 1872. Deres Børn er Rasmus Arve, født 14. Novbr. 1910, Niels Arve, født 15. Marts 1902, Niels Aage Arve, født 27. Juni 1903, Magnus Arve, født 23. Septbr. 1904, Mine Arvine Arve, født 22. Jan. 1906, Ejnar Arve, født 11. Jan. 1914.

Matr. Nr. 1b Anders Sørensen Laursen, født 26. November

1882, og Hustru Mette Marie Sørine, døbt Ring, født 1885. Børn: Hilda L., født 14. December 1915, Esther L., født 28. Februar 1917, Johan L., født 9. Marts 1923.

Nr. 1 c Anders Skov og Hustru Inger Skov.

Matr. Nr. 1d Gartner Arne Kaj Andersen, født 17. April 1903, og Hustru Ella, døbt Sørensen, født 2. August 1905. Søn: Erik A., født 15. Januar 1936.

Matr. Nr. 1e Peter Christian Julius Madsen, født 1883 i Tinning, og Hustru Dorteia, døbt Sørensen, født 1891. Børn: Minna Kirstine M., født 2. Maj 1927, Kirsten Marie M., født 14. Oktober 1925. Anna Madsen.

Nr. 1f Smed Søren Nielsen, f. 1. December 1888, og Hustru Karen Nielsen, f. 19. Maj 1896. Børn: Egon Mogensen Nielsen, f. 21. Marts 1919, Minna N., f. 1. Februar 1926.

Nr. 1 i + 1 g Søren Lund og Hustru Kjerstine Lund.

Nr. 1 h Rasmus Larsen og Hustru Sine Larsen.

Nr. 1 g Lærerinde Emma Andersen.

Nr. 1 k Jens Ring.

Nr. 1 m Søren Lund og Hustru Kjerstine Lund.

Matr. Nr. 1n Frode Skriver Jensen, f. 10. Aug. 1906, og Hustru Risa Petrine Thomasine Nielsen, f. 21. Juli 1903. Børn: Ane Marie S.-J., født 30. Juli 1927, Oda Gudrun S.-J., født 9. Marts 1929, Inger Elisa S.-J., født 20. September 1930, Emmy Agnete S.-J., født 20. November 1932.

Da Udstykningsforeningen havde købt Kalstrup af Hagensen, solgte den 16½ Tønde Land af den til Frode Skriver for en Pris af 9500 Kr., og sidstnævnte byggede en tidssvarende Gaard paa den erhvervede Jord. Frode Skriver solgte Matr. Nr. 1n til Bilejer Hans Vestergaard Jensen. Resten af Kalstrup solgtes til Magnus Christensen fra Nørbak. (Se I, Side 169.)

Nr. 1 o Niels Peder Andersen og Hustru Maren Andersen.

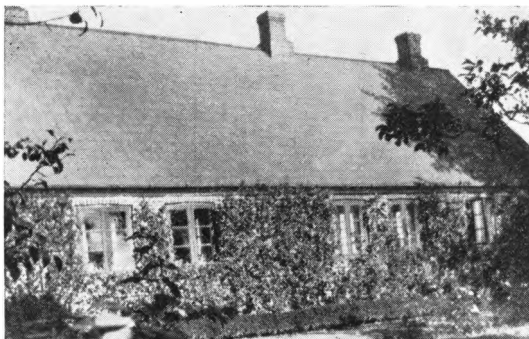
Matr. Nr. 1p Konstruktør Anker Tjerrild, født 11. August 1905, og Hustru Anna, døbt Mikkelsen, født 24. Januar 1903. Datter: Inger Bente T., født 1. September 1935.

Nr. 1 r Rasmus Bonnesen og Hustru Anna Bonnesen.

Gaarden Nr. 2/1844 efter 1800.

Gaardfæsteren Jens Nielsen Ring døde den 14. Novbr. 1816, medens hans Kone Elle Christensen levede et Par Aar længere og døde den 11. Juli 1818 i en Alder af 68 Aar. Sønnen Niels Jensen Ring fik af Hospitalspræst M. F. Jahnsen i Aarhus Fæstebrev den 21. Juli 1817 (tinglæst 7. Oktbr. 1817),

hvori Gaardens Hartkorn angaves til 3 Td. 4 Sk. 1 Alb. Aaret efter købte Niels Ring (født 20. Oktbr. 1782) Gaarden. Han var først gift med Kirsten Andersen, med hvem han havde Børnene Jens, født 10. Juli 1817, Mariane født 22. Jan. 1819 og et Par Børn, der døde. Skifteforretningen efter Kirsten Andersen sluttede i December 1829, saa at hun vel er død i dette Aar. Anden Gang giftede Niels Ring sig med Mette Sørensen, der fødte ham Børnene Hans, født 14. Marts 1830, Søren Hansen, født 11. April 1832, Inger Marie, født 11. Juni 1833, Niels Hansen, født 1838 og Kirsten Marie, født 19. Oktbr. 1839. Mette Sørensen døde 38 Aar gammel den 12. Decbr. 1840, og

Gaarden Nr. 2 a

Niels Ring giftede sig for tredje Gang med Kirsten Pedersen, med hvem han fik Børnene Jens Peder, født 10. Juni 1842, Søren, født 12. Jan. 1844 og Mette Kirstine, født 5. Juli 1847.

Niels Jensen Ring døde d. 28. Nov. 1853 i en Alder af 71 Aar, og hans Enke giftede sig med Søren Jensen Ogstrup, der den 1. Dec. 1857 fik Skøde paa Gaarden. Søren Ogstrup var en Dattersøn af Niels Christensen (Drostrup) i Ogstrup, og hans Fader var Jens Pedersen Stær i Selling. Da Moderen døde, medens Søren og hans Broder Niels var Børn, blev de begge opfostrede i Ogstrup og antog dette Navn som Efternavn. Medens Søren Ogstrup ingen Børn efterlod sig, flyttede Broderen Niels til Erslev i Galten Sogn og har Efterkommere i Erslev, Vissing og Lem, som bærer Navnet Ogstrup. Søren Ogstrup var født 1814 og hans Kone Kirsten Pedersen 1815. I 1868 udstykkede Søren Ogstrup sin Hedelod i tre Parceller, af hvilke Nr. 2 b blev solgt til Maler Maach, fra hvem den snart over-

gik til Niels Rings Søn Hans Ring og senere til dennes Søn Jens Nielsen Ring.

I 1869 ejedes Gaarden af Jørgen Andersen, der var født i Hasle, og som døde i Mejlby 1914. Han var gift med Mette Kirstine, Datter af Niels Jensen Ring (se Side 5), og Ægteparret fik 4 Børn, af hvilke Sønnen Niels Peter Andersen, født 10. Juni 1870, 11. Juni 1895 fik Skøde paa Gaarden. En Datter. Sine, født 1. Maj 1872, blev gift med Anton Søndergaard i Hornslet. Ægteskabet blev barnløst, og da Manden døde, blev han begravet i Mejlby. En anden Datter, Inger, blev født 8. November 1875, og den yngste Søn, Niels Andersen, født 25. Februar 1878, har en Gaard i Borum.

Niels Peter Andersen giftede sig 1896 med Maren Nielsen, født i Hesselballe 17. November 1875, og har i dette Ægteskab faaet Børnene: Jørgine A., født 16. Juni 1901, nu gift med Andreas Hansen i Skejby, Niels Jakobsen A. og Helene Andersen, født 30. August 1908, gift med Gaardejer Niels Sommer i Lisbjerg.

N. Jakobsen Andersen har nu overtaget Gaarden i Mejlby, medens Faderen Niels Peter Andersen og Hustru har bygget sig en Villa Matr. Nr. 1o ved Kaløvejen.

Matr. Nr. 2 a Niels Jakobsen Andersen, født 3. August 1903, og Hustru Alfrida Marie, døbt Rasmussen, født i Hasle 12. Maj 1905. Børn: Niels Peter A., født 22. September 1933, Margit Marie A., født 30. December 1937, Henning A., født 30. Januar 1939.

Matr. Nr. 2b Ejnar Arve, født 11. Januar 1914, og Hustru, Anna Marie, døbt Høgh, født 18. December 1913. Børn: Anders Høgh A., født 13. Marts 1938, Lars Høgh A., født 22. Juli 1941.

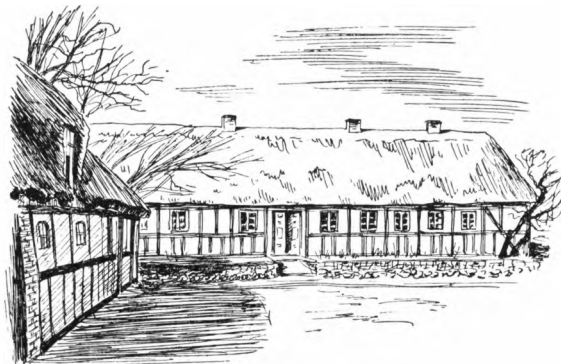
Matr. Nr. 2e Herluf Andersen, født 14. Oktober 1910, og Hustru Inger, døbt Friis Kristoffersen, født 11. Maj 1912. Børn: Bent Johannes A., født 16. Januar 1935, Aage Søren A., født 30. Juni 1937.

Matr. Nr. 2 d og 2 f S. A. Kalstrups Enke Karen Kalstrup.

Gaarden Matr. Nr. 3/1844 efter 1800.

Anders Jensen Espensen, som havde faaet denne Gaard i Fæste den 8. Aug. 1796, giftede sig d. 11. Juli 1794 med Karen Rasmussen. I dette Ægteskab fødtes Børnene: Rasmus, født 1796, Anna, født 4. Maj 1798, Jens, født 12 Jan. 1800, Mette Marie, født 6. Marts 1802, Niels, født 20. April 1803 og Jens Jacob, født 18. April 1805. Den 15. Febr. 1826 døde Anders

Espensen 65 Aar gammel, og Aaret efter overlod Enken Gaarden til sin Svigersøn Poul Sørensen Hougaard (født 1798), som d. 29. Sept. 1826 blev gift med Datteren Mette Marie Andersen. Poul Hougaards Fæstebrev er udstedt den 21. Juli 1827; hans Landgilde sattes til 6 Td. Byg, der betaltes med Penge efter hvert Aars Kapiteltakst, idet han dog fik eftergivet 1 Td. Byg saa længe hans Svigermoder levede. Iøvrigt forpligtedes han til at betale Ejendommens Skatter og forrette nærmere bestemt Kørsel for Hospitalet.

Matr. Nr. 3.

Før Oprettelsen af denne Fæstekontrakt blev der foretaget en Vurdering af Ejendommen, hvortil af Retten blev udmeldt Sognefoged Peder Jensen Bonde og Gaardmand Jacob Udsen begge af Mejlby. Paa Birkedommer og Hospitalsforstander Rasmussens Vegne medvirkede Forvalter Møldrup fra Petersminde ved Vurderingen. Synsmændenes Beretning har følgende Indhold:

1) Stuehuset, som indeholder 15 Fag med Port, har 38 Alens Længde og er 3 Alen højt og $6\frac{1}{2}$ Alen vidt indvendigt Maal. Det er opført af Ege Undertømmer paa 3 Fuurestolper nær og Ege- og Fur Overtømmer med 2 Skorstene af strøgne Sten, Piberne af brændte Mursten; der er Straatag, og Væggene er dels murede, dels klinede med Fjæleloft over 9 Fag og $6\frac{1}{2}$ Fag Vinduer. Paa dette Hus forefandtes ingen Mangel undtagen blot 1 Vindskoddefjæl, men som den tiltrædende Fæster lovede at lade indsætte saa hurtigt som muligt.

2) Ladehuset bestaar af 10 Fag, hvoraf de to Fag i nordre

Ende er indrettede til Kohus med tilbygget Udskud for 8 Fag. Selve Huset er 27½ Alen langt, 3¼ Alen højt og 7¼ Alen vidt inden Vægge og er opbygget af Ege Under- og baade Ege og Fuhr Overtømmer, tækket med Straa og med klinede Vægge. Dette Hus befandtes i god Stand uden paa østre Side ved søndre Ende; men hertil blev forevist mer end det fornødne Tømmer, som den nye Fæster Poul Sørensen forbandt sig til at lade indlægge, saa snart ske kan.

3) Stald og Fæhus, hvori er Indkørselsport, udgør 14 Fag og er 34 Alen langt, 2¾ Alen højt og 6¼ Alen vidt inden Vægge; det bestaar af samme Bygningsmaterialier som Ladehuset, med Straatag og klinede Vægge. Ingen Mangel forefandtes paa dette Hus, men alt i forsvarlig Stand.

Herefter blev forevist denne Gaards Besætning og Inventarium, som befandtes saaledes:

1 Hest 15 Aar gammel ansat for 8 Rd., en brunblisset Hest 6 Aar 15 Rd., 1 brunblisset Hesteføl 5 Rd. Til Gaardens Avlings Drift og Rejser med videre blev disse Heste anset for fuldkommen tilstrækkelige.

1 beslagen Rejsevogn med Agestol, Haugefjæl og videre Tilbehør 26 Rd. Sedler, 1 Trævogn med Møgfjæl med Tilbehør 8 Rd. Sedler, 1 Plov med fornøden Jærn 5 Rd. Sedler, en halv Jærn- og halv Træharve 3 Rd., Seletøj til 2 Heste 3 Rd. Tilstrækkelige anses disse Redskaber til Brug ved Gaardens Drift.

Herforuden forefandtes en Brønd i Gaarden, forsynet med Bulværk, Vippetøj og Spand. Gaardens Udsæd aarligt bliver angivet at være det ene Aar med det andet saaledes: Rug 1 Td. 6 Skp., Byg 4 Td., Havre 6 Td., og er nedlagt anførte Rug i Gaardens Mark dette Efteraar, ligesom og antages at være i Behold ved Gaarden det øvrige Sædekorn og tillige behøvende Fødekorn, indtil Indavling sker næste Aar.

Saaledes er denne Forretning af os holdt efter vores Samvittighed og bedste Skønnende, og som vi endvidere næste Tirsdag med vores Ed vil bekræfte.

Peter Jensen.

Jacob Udsen.

Paa Hospitalets Vegne intet at erindre mod denne Forretning.

Moldrup.

Da fornævnte 2 Mangler, nemlig en Vindskoddefjæl og 8 Alen Lade nu er istandsat, saa tilstaar jeg hermed, at Gaarden er

mig overleveret uden mindste Mangel eller Brøstfald paa dens Bygninger.

Mejlby, 14. Juli 1827.

Poul Sørensen.

I 1854 købte Poul Sørensen sin Fæstegaard. Købekontrakten lyder:

I Henhold til Justitsministeriets Resolution af 14. forrige Maaned sælger og afhænder underskrevne Inspektører for Hospitalet i Aarhus herved til Poul Sørensen den Gaard i Mejlby By, Mejlby Sogn, Østerlisbjerg Herred, Randers Amt, som han har i Livsfæste, og som under Matrikel Nr. 3 er skyldsats for Hartkorn Ager og Eng 3 Td. 1 Sk. 2½ Alb. og Gammel-skat 17 Rd. 64 Sk. med tilhørende Bygninger, Besætning og Inventarium, Sæd og Fødekorn, benævnte Hospital tilhørende paa følgende Vilkaar, nemlig:

1) At Køberen og Gaardens efterkommende Ejere og Besiddere svarer en aarlig Afgift til Hospitalet i Aarhus af 3 Td. Byg pr. Td Hartkorn, ialt 9 Td. 3 Skp. 2½ Fdk. Byg, som dog ikke leveres in natura, men betales med Penge efter hvert Aars Kapiteltakst, saa snart samme er sat, hvilken canon perpetuerer (= Regel vedvarer) i Ejendommen fremfor enhver anden Hæftelse samt regnes fra 1. Jan 1855, hvorimod Køberen svarer Landgilde efter sit Fæstebrev for indeværende Aar.

2) At Køberen betaler en Købesum af 1200 Rd., siger et tusinde to hundrede Rigsdaler Rigsmønt, hvoraf 500 Rd. med Renter skal fra 1. Januar 1855 erlægges i Juni Termin samme Aar, og for Resten 700 Rd. udsteder han i samme Termin en Forskrivning med 1ste Prioritet i Ejendommen, Besætning, Inventarium, Afgrøde og Gødning samt Bygningernes Assurance-sum og med Forpligtelse at forrente Summen fra 1. Januar 1855 med 4 % (fire af hundrede) samt iøvrigt klausuleret som Panteobligationer for offentlige Midler i Almindelighed. Bemeldte 500 Rd. betales til Hospitalets Forstander med den ¼ af Bankhæftelsen, som Hospitalet har indfriet.

3) Alle med Afhændelsen forbundne Omkostninger betales af Køberen.

4) Naar Købesummen er betalt som anført med 500 Rd. kontant og ved behørig Panteforskrivning for 700 Rd. R. M. og Omkostningerne klarede, meddeles Køberen Skøde paa Ejendommen, hvorimod Kornafgiften vil blive perpetueret i Ejendommen fremfor enhver anden Hæftelse, og hvilket Skøde vil

komme til at indeholde den Klausul, at da Gaarden i umindelige Tider har tilhørt Hospitalet, saa skal dette eller dets Foresatte i Tilfælde, at Skødet mod Forventning skulde af Retskriveren gives Anmærkning om manglende Adkomst, ikke være pligtige at foranstalte saadan Anmærkning annulleret, men for Resten hjemle ham Ejendommen fri for hvert Krav og Paatale. Ved Skødets Modtagelse tilbageleverer Køberen sit Fæstebrev med Paategning om dets frivillige Afgørelse og Kassation.

5) Da Køberen efter sit Fæstebrev er pligtig at svare til Amtsstuen og andre Vedkommende alle mulige Skatter og Afgifter af Ejendommen, saa er det en Selvfølge, at han ogsaa som Selvejer maa holde Hospitalet fri for Krav i saa Henseende saavel for den forbigaaende Tid som for Fremtiden.

Paa ovenanførte Vilkaar, som jeg herved forpligter mig til prompte at opfylde, men i Mangel heraf at være den hurtige Retsforfølgning underkastet, som Forordningen af 25. Jan. 1828 hjemler, har jeg købt fornævnte min Fæstegaard og Besætning m. v. Denne Købekontrakt forsynes med Hospitalets Inspektørs og Køberens Underskrift og underskrives tillige af 2de Vitterlighedsvidner til Bekræftelse af sidstnævntes Underskrift.

Skrevet i Aarhus, d. 14. Sept. 1854.

Poul Sørensen.

Til Vitterlighed:

J. Rasmussen
af Skødstrup.

M. Meden,
Købmand i Aarhus.

Inspektionen for Aarhus Hospital:

E. Dahlerup.

Hertz.

A. Langballe.

Approberet: Aarhus d. 22. Dec. 1855.

Graah.

Brammer.

Den 18. Juni udstedte Hospitalet Skøde til Poul Sørensen Hougaard (Tinglæsning d. 18. Dec. 1855). Det indeholder naturligvis de samme Bestemmelser som Købekontrakten. Imidlertid er der til Skødet hæftet en Transport, hvorved Poul Hougaard overdrager Gaarden Nr. 3/1844 til sin Svigersøn Christian Erhard Nielsen (fra Annexgaarden), der 28. Nov. 1854 var bleven viet til Poul Hougaards Datter Karen Marie Poulsd. Paa Grund af denne Transport nævner Skødet som en Del af Ejendommen Nr. 37/1844 med Hartkorn 6 Sk. 3 Fdk., som Poul

Hougaard havde faaet Skøde paa af Mejlbymændene d. 4. Maj 1830. Denne Parcel havde hidtil været overladt Bysmeden, men ejedes af de Gaardmænd, hvis Matrikelnumre efter Matriklen af 1844 var 1, 2, 3, 4, 5, 7 a, 8, 9 a, 10, 11 a, 12—21. Tillige nævnes i Skødet Nr. 38 med Hartkorn 1 Album. D. 4. Maj 1830 fik Poul Sørensen af Mejlby Bymænd Skøde paa et Hus i Mejlby med Haveplads, som han d. 22. Marts 1831 gav Rasmus Andersen Skøde paa. Det er Matr. Nr. 38 1844, der i 1844 blev ansat til et Hartkorn af 1 Alb.

Poul Sørensen Hougaard og Mette Marie Andersd. havde Børnene Karen Marie, født d. 23. Sept. 1827, Inger Marie, født d. 21. Maj 1837, Ane, født 13. Febr. 1833, og Andersine, født 25. Maj 1837. Den ældste af disse Døtre blev altsaa gift med Christian Erhardt Nielsen (født 31. Dec. 1819), der egentlig burde have haft Efternavnet Winter, og fik med ham Børnene Poul Christiansen, født 15. Juni 1855, og Niels Christiansen, født 9. Nov. 1858, af hvilke den første fik Skøde paa Fødegaarden Nr. 3 og paa Matr. Nr. 23d d. 13. Maj 1890. Poul Christiansen, som kaldtes Poul Erhardt, blev i Alderdommen blind. Han havde ganske vist fem Børn, men solgte for faa Aar siden sin Gaard Nr. 3a til Rasmus Kalstrup, medens Parcellen Nr. 3c ejes af Aage Jensen og Hustru Ragnhild Jensen. Da Poul Christiansen afstod Gaarden, trak han sig tilbage til et Hus. Han er nu død, og to af hans Børn, Niels Erhardt og Petrea Erhardt, bebør et Hus under Matr. Nr. 12. Matr. 3b er solgt til Bygballe.

Gaarden Nr. 4 1844 efter 1800.

Da Niels Sørensen Wolles første Kone Maren Hansd. var død d. 18. April 1809, giftede han sig d. 15. Juni 1810 med Maren Jensd., en Datter af Jens Salling i Bygballe, og fik med hende Sønnen Niels (født 25. Jan. 1811). Niels Sørensen Wolle døde d. 22. Marts 1815, kun 38 Aar gammel, og hans Enke giftede sig d. 5. April 1816 med Jens Nielsen Skjæg, en 29-aarig Ungkarl fra Selling. Maren Jensd. blev imidlertid kun 26 Aar gammel, idet hun døde d. 4. Sept. 1818, og Sønnen Niels blev derefter optaget i sine Bedsteforældres Hus i Bygballe. Selvom Jens Nielsen Skjæg naturligvis har drevet Gaarden, medens hans Kone levede, fik han først Fæstebrev i 1822. Af Bestemmelserne i Fæstebrevet mærkes, at Landgilden sættes til 7 Td. 4 Skp. Byg, der betales i Penge efter Kapitelstaksten. De pligtige Kørsler maa han udføre i Overensstemmelse med den i Maj

1792 oprettede og approberede Hoveriforening med samtlige Hospitalets Bønder. Denne Hoverioverenskomst gaar for den her omtalte Gaard ud paa følgende:

Af denne Gaard forventes aarligt en Dags Kørsel med en Vogn og 2 Heste til at udføre den paa Hospitalets Jorder paa Aarhus Mark avlede Gødning, Arbejdsdagen berammet til 10 Timer, og skulde nogle af disse Dages Kørsel ikke blive for-dret, førend Aaret er ude, nemlig til hvert Aars December Maa-neds Udgang, anses de for aftjente.

Ligeledes forrettes, om forlanges, aarligt en Kørselsrejse med 2 Heste for en Vogn paa 2 à 3 Miles Længde samt en

Matr. 4 i. Skatteraadsfmd. Niels P. Nielsen, Mejlby.

Rejse hvert andet Aar paa 4 à 5 Miles Vejlængde, om det maatte behøves eller forlanges.

Skal disse Rejser ikke „fornødiges“ eller forlanges inden Aarets Udgang, anses de som aftjente, dog maa disse Rejser ikke forlanges i Bøndernes Pløje-, Sæde- og Høsttid, og videre eller noget andet Slags Hoveriarbejde har Fæsterne ikke enten for Hospitalet eller dets Forstander at forrette; men hvad Rejser og Forretninger der til Hans kgl. Majestæts Tjeneste bliver befalet, samt hvad Kørsel der i Tilfælde maatte kunne behøves, om en eller anden af Hospitalets Gaarde enten afbrændte eller blev udflyttet, bliver han pligtig ligesom alle andre Bønder i Landet aparte at forrette.

Før Jens Nielsen Skjæg fik Gaarden i Fæste, blev der af de udmeldte Synsmænd, Sognefoged Peder Jensen og Gaardmand Niels Poulsen af Mejlby foretaget Syn og Taksation (2. April

1822), af hvilken blandt andet fremgaar, at Stuehuset, som er søndre Længe, bestaar af 19 Fag 9 Alen vid og 49 Alen lang Egetømmer forneden og Fyrretømmer foroven med klinede Vægge og Straatag.

Vestre Længe er indrettet til Ladebygning og bestaar af 15 Fag 41 Alen lang og 8½ Alen vid, samme Slags Bygning som Stuehuset; dette gælder ogsaa de følgende Længer.

Nordre Længe, Kostalden, bestaar af 9 Fag 24 Alen lang, 8 Alen vid.

Østre Længe, Tørvehus, Vognport og Faarestald, bestaar af 12 Fag 29 Alen lang, 7½ Alen vid. Gaardens Brøstfældighed er 110 Rd. 1 Mk. 2 Sk.

Der findes i Gaarden 1 rødblisset Hest (5 Aar) 40 Rd., en do., 6 Aar, 40 Rd., en brun do., 4 Aar, 22 Rd., en sort Hoppe, 15 Aar, 12 Rd. Af Redskaber findes en (forsvarlig) Plov med Tilbehør, 2 Jærnharver, 2 Arbejdsvogne, 1 gammel do., (forsvarligt) Hestetøj til 4 Heste, hvilket alt skønnes at være tilstrækkeligt til Gaardens Drift. Det fornødne Sædekorn forefindes; men af Fødekorn mangler 5 Td. Rug. (Mejlby 2. April 1822).

Jens Nielsen Skjæg giftede sig anden Gang med Mette Nielsd. (født 1801) fra Ødum og fik Børnene Niels, født 5. Aug. 1821, Marie Kirstine, født 11. Sept. 1826, Niels Christian, født 21. Aug. 1832, Caroline, født 5. Nov. 1834, Mette, født 24. Febr. 1838.

I 1856 overlod Jens Nielsen Skjæg Gaarden til sin Søn Niels Jensen Skjæg (født 1821), som købte Gaarden og fik Skøde paa den d. 12. Dec. 1856. Dette Skøde lyder saaledes:

Vi undertegnede Inspektører for Hospitalet i Aarhus sælger og skøder herved til Niels Jensen Skjæg den Gaard i Mejlby By og Sogn, Østerlisbjerg Herred, Randers Amt, som hans Fader Jens Nielsen Skjæg hidindtil efter Livsfæste har besiddet, men nu til benævnte sin Søn har afstaaet, hvis Jorder Matr. Nr. 4 er skyldsæt for Hartkorn, Ager og Eng 5 Td. 3 Skp. 0 Fd. 2½ Alb. og i Gammelskat 31 Rd. 58 Sk., hvorover autoriseret Kopikort herved hæftes, i hvilket Køb tillige følger Bygninger, Besætning, Inventarium, Sæde- og Fødekorn, benævnte Hospital tilhørende, idet vi derhos gentager, at „Køberen og efterkommende Ejere af Gaarden haver at svare en aarlig Afgift til Hospitalet af 16, siger sejsten Tønder Byg, som dog ikke leveres in natura, men betales med Penge efter hvert Aars

Kapitelstakst for Aarhus Stift, saasnart samme er sat, og første Gang for indeværende Aar i Begyndelsen af Februar Maa-
ned 1857, hvilken Afgift herved perpetueres i den solgte Ejend-
om fremfor enhver anden Hæftelse, og da Køberen Niels Jen-
sen Skjæg nu kontant har betalt til Hospitalets Forstander den
kontraherede Købesum 2500, siger to Tusinde fem Hundrede
Rigsdaler R. M., med et Aars Rente 4 % og iøvrigt fra sin
Side opfyldte Købekontrakten, saa skal fornævnte Gaard være
hans lovlige købte og betalte Ejendom, som Hospitalet eller dets
foresatte haver at hjemle ham med de Rettigheder og Byrder,
hvormed Hospitalet fra umindelige Tider har ejet samme, uden
at være forpligtet til at foranstalte Retsanmærkning om mang-
lende tinglæst Adkomst for Hospitalet udslettet, saafremt nær-
værende Skøde uagtet det anførte skulde verde en saadan An-
mærkning meddelt. Til Bekræftelse under vore Hænder og In-
spektionens Segl.

Inspektionen for Hospitalet i Aarhus, d. 6. Dec. 1856.

Boesen — Hertz — Scholten — Nellemann — Bang — Hertz
C. Faurschou — H. Lisberg.

Ratihaberes (= godkendes).

Graah *Brammer.*

Niels Jensen Skjæg, der ogsaa er kendt under Navnet Niels
Jensen Snog, var gift med Mette Laursd. (født 1834) fra Tod-
bjerg. I deres Ægteskab fødtes Sønnerne Jens Christian Niel-
sen den 31. Januar 1863, og senere Laurits Nielsen. Niels Jen-
sen Snog døde den 7. Juni 1896, og hans Kone 4 Aar senere,
hvorefter Sønnen Jens Christian Nielsen overtog Gaarden. Han
solgte den til Rasmus Peter Eriksen (Skøde 13. Juli 1896), som
i 1906 afhændede den til Søren Jensen, der ejede Gaarden
Nr. 16. Jens Christian Nielsen Snog og hans yngre Broder Lau-
rits købte derefter en Gaard i Grundfør, hvor den yngste af
Brødrene døde.

Gaarden Nr. 4 er nu udstykket i følgende Lodder:

Matr. 4a Ejner Jensen og Hustru, Marta Jensen.

Matr. 4b Søren Jensen og Hustru, Sørine Jensen.

Matr. Nr. 4b Niels Norring Andersen, født 26. Mars 1901,
og Hustru Nielsine Kristine, døbt Reiffenstein, født 10. Juni
1901. Børn: Niels N. A., født 14. Maj 1927, Henry N. A., født
7. Februar 1931, Gerda N. A., født 9. August 1934.

Matr. Nr. 4c Axel Skovgaard Fejer, født 16. December 1904, og Hustru Ebba Kirstine Kathrine, døbt Bogh, født 12. Oktober 1897. Børn: Annalise Bogh Skovgaard, født 23. Jan. 1934, Grethe B. S., født 28. April 1936.

Matr. 4d Rasmus Arve.

Matr. 4e Rasmus Andersens Enke, Kristiane Andersen, døbt Rasmussen. Datter: Marie A., født 17. Marts 28.

Matr. 4f Todbjerg-Mejlby Asyls Bestyrerinde, Marie Laur-
sen.

Matr. 4g Skomager Ludvig og Hustru.

Matr. 4i Skatteraadsformand N. P. Nielsen og Hustru.

Matr. 4k + 4e Kirsten Lund, Anton Jensens Enke.

Stuehuset i Gaarden Nr. 4 er Kommunens Alderdomshjem.

Matr. 5.

Gaarden Nr. 5 (Stiftsgaarden) efter 1800.

Anders Simonsens to Stifsønner blev ikke gamle; den ene, Rasmus Jensen, døde d. 20. Juni 1800, og den anden, Niels Jensen, døde som Ungkarl d. 19. Febr. 1833, kun 40 Aar gammel. Efter den sidstes vidnefaste Ønske før hans Død, arvede hans Moder alt, hvad han efterlod sig.

Den Brand, som i 1827 hærgede en Del af Mejlby, lagde baade Rasmus Wolles og Anders Simonsens Gaarde i Aske. Sidstnævnte, der laa nede i Gaardens Enghave, var ikke forsikret, og hverken Domprovsten, til hvis Embede Gaarden hørte, eller Anders Simonsen vilde betale Opførelsen af en ny Gaard. Det endte da med, at Stiftsprovst Studsgaard tilbød Anders Si-

monsen Gaarden for en Pris af 150 Rd. Sølv. Handelen gik i Orden; men den skulde approberes af Kongen, Frederik VI, der gav sin Tilladelse til Salget i følgende Reskript:

Frederik VI af Guds Naade... Vor synderlig Bevaagenhed. Efter derom sket Forestilling har vi ved vor Resolution af Dags Datum allernaadigst bevilget, ligesom vi ogsaa herved bevilger og tillader, at den Aarhus Domkirkes Sognekald i Mejlby By og Sogn, Østerlisbjerg Herred, Randers Amt tilhørende Gaard, staaende for Hartkorn 3 Td. 4 Sk. 1 Fd. 2 Alb., hvilken Gaards Bygninger d 30. Sept. forrige Aar aldeles er afbrændt, maa til Ejendom overdrages den nuværende Fæster Anders Simonsen med Forpligtelse for egen Regning at genopføre de afbrændte Bygninger og desuden for en Købesum af 150 Rd. Sølv, hvortil af Sognepræsten til Domkirken i Aarhus, os elskelige Hr. Stiftsprovst Studsgaard selv bliver at lægge 50 Rd. Sølv, saa at den samlede Kapital 200 Rdl. Sølv af Eder bliver at udsætte paa Rente blandt Stiftets offentlige Midler til Fordel for Aarhus Domkirkes Sognekald. Hvorefter I allerunderdanigst haver at rette og vedkommende det fornødne til Efterretning at bekendtgøre. Befalende Eder Gud.

Skrivet i vor kgl. Residensstad København, d. 4. Juli 1828.

Under vort kgl. Segl. (L. S.)

Efter Hans kongelige Majestæts allernaadigste specielle Befaling.

M. von Essen. A. W. Moltke. Mandix.
Kongslev. Meyer.

C. Lund.

Reskript til Stiftamtmanden over Aarhus Stift Peter Otto Rosenørn, R. af D., Biskoppen over samme Stift Hr. doctor og professor theologiae Andreas Birch, Kommandør af Dannebrog.

In fidem copiae (=Til Bekræftelse af Afskriften).

Studsgaard.

Herefter udstedte Stiftsprovsten følgende Skøde:

Onsdag 7. Jan. 1829 Nr. 3. (Rougsøe, Østerlisbjerg, Sønderhald Herreders Skøde- og Panteprotokol). 1 Rbd. 12 Sk. Sølv; betales med ½ Del mere.

Undertegnede Frederik Carl Studsgaard, Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Aarhus erkender herved at have solgt, ligesom jeg herved til Ejendom afhænder mit Embeds

nuværende Fæstebonde Anders Simonsen i Mejlby By og Sogn den mig qua (= i Egenskab af) Sognepræst til fornævnte Kirke tilhørende Bondegaard i bemeldte By og Sogn, Østerlisbjerg Herred, Randers Amt staaende for Hartkorn 3 Td. 4 Sk. 1 Fd. 2 Alb., eftersom Gaardens Bygninger blev aldeles afbrændt forrige Aar — hvilken Ejendom med al dens Tilliggende i Mark og Eng jeg saaledes skøder til ovennævnte Anders Simonsen med den Forpligtelse, at han for egen Regning igen opfører de afbrændte Bygninger og desforuden erlægger en Købesum af 150 Rd., skriver et Hundrede og halvtredsindstyve Rigsdaler Sølv, alt i Overensstemmelse med det kongelige, allernaadigste Reskript af 4. Juli dette Aar, hvoraf en verificeret Kopi er vedhæftet dette Skøde. At Køberen som sædvanlig svarer alle kongelige Skatter, offentlige Byrder og Afgifter af Ejendommen, Rigsbankhæftelsen indbefattet, er en Selvfølge.

Og da nu den i bemeldte Reskript bestemte Købesum, 150 Rd. Sølv, er mig betalt, saa overdrager jeg herved ifølge paa-beraabte allernaadigste Reskript ovennævnte Ejendom til fornævnte Anders Simonsen, hvem jeg skal hjemle Ejendommen efter Lov.

Til Bekræftelse under min Haand og Segl.

Aarhus, d. 24. August 1828.

Studsgaard.

(L. S.)

Til Vitterlighed:

J. Steenberg.

K. Schytte.

At ingen Købekontrakt eller noget sligt Dokument angaaende den ommeldte Ejendom er oprettet imellem os, bekræftes herved under Tilbud af Ed.

Studsgaard.

Anders Simonsen.

At ingen Skatterestance hviler paa Ejendommen attesteres herved.

Ebeltoft Amtsstue, d. 29. Okt. 1828.

Paa Amtsforvalter Aagaards Vegne

Valeur, Fuldmægtig.

Forevist Brandforsikringen.

Dinesen.

Læst og tilført d. 7. Jan. 1829.

Anders Simonsen og Maren Rasmusd. havde Børnene Jens, født 20. Febr. 1803, Rasmus, født 3. Dec. 1804, og Datteren Edel, født 22. Okt. 1807, en anden Datter Mariane, født 11.

Okt. 1814, nævnes ikke ved Folketællingen i 1834. D. 4. Dec. 1838 fik Anders Simonsen tinglæst fire Dokumenter. Han fik Skøde paa sin Gaards Kongetiende fra Proprietær Secher paa Skaarupgaard og paa Kirketienden af Proprietær Bech (eller dennes Arvinger) paa Krannestrup. Tillige overdrog han Gaarden med de indkøbte Tiender til sin Søn Jens Andersen Hedegaard og fik af denne en Aftægtskontrakt. Jens Andersen Hedegaard var gift med Birthe Christensd. (født 1806) fra Egaa. Den Søn, Anders, der nævnes ved Folketællingen i 1840, maa være død, senere fødtes en anden Søn, Anders, født 6. Juni 1846, og Døtrene Kirsten, født 30. Okt. 1840 og Maren, født 3. Maj 1843. Anders Simonsen døde 24. Maj 1857, Alder 82½ Aar.

I 1841 blussede den gamle Strid om Vandet i Grøften langs Spørringvejen og ned til de søndre Enge op igen. Jens Andersen Hedegaard, som næppe har kendt den i Aarhundredets Begyndelse trufne Afgørelse, ledede Vandet bort fra det gamle Løb, i hvilken Anledning Poul Nielsen Bonde, til hvis Eng Vandet plejede at løbe, nedlagde Protest. Da Dokumenterne fra den gamle Sag om samme Vandløb var bleven hentede frem, enedes Parterne om at lade Vandet løbe, som det fra gammel Tid var vant til. I dette Forlig deltog Stiftsgaardens østlige Nabo Christen Andersen.

Efter Jens Andersen Hedegaard fulgte hans Søn Anders Jensen Hedegaard som Ejer af Nr. 5. Paa hans Tid hørte Mejlgaards gamle Stuehus til Stiftsgaarden; men da Anders Hedegaard købte den til hans Jord stødende Parcel Nr. 15d af Haarup, maatte Sælgeren af denne Jord, Poul Mikkelsen, overtage Mejlgaards gamle Stuehus med tilhørende Grund som en Del af Købesummen. Da Poul Mikkelsen ca. 1885 flyttede til Aarhus, solgte han det gamle Mejlgaards Stuehus.

Den sidste af Slægten Hedegaard, som blev Ejer af Stiftsgaarden, er Anders Hedegaards Søn, Rasmus Bonnesen, der har faaet sit Efternavn fra sin Moders Slægt. Han fik Gaarden i 1903 og giftede sig med Anna Bach fra Bendstrup.

Da han solgte Stiftsgaarden, havde Medlemmer af Slægten Hedegaard haft denne Gaard i ca. 300 Aar. Nu har Gaarden og de fra denne udstykkede Lodder følgende Ejere.

Matr. Nr. 5a August Hytting, født i Tirstrup 2. November 1902, og Hustru Gudrun, født i Rosmus 20. April 1908. Børn: Aase H., født 17. Juni 1936, og Lissy, født 16. April 1942.

Matr. Nr. 5b Aage Jensen, født 22. December 1898, og Hustru Ragnhild, døbt Jensen, født 10. Juli 1907. Børn: Inge Margrethe J., født 23. Februar 1931, Karen Lisbeth J., født 28. Juli 1933, Dina J., født 20. Juli 1935, Ole Jørgen J., født 6. Marts 1937.

Matr. 5c Herluf Andersen og Hustru, Inger A.

Matr. 5d + 5e Jens Selling og Hustru, Gudrun S.

Matr. 5f Anders Laursen og Hustru, Sørine L.

Skolelodden Nr. 6 1844.

Ved Byens Udskiftning i 1779 blev der tillagt Skoleholderen 3 Td. første Klasses Jord paa Kolrode ved Heden. Denne Jord ligger der, hvor Jens Jensens Gaard nu er bygget ved Røvedvejen. I 1844 fik Skolelodden Matr. Nr. 6 og ansattes til 7 Skp. Hartkorn. Senere er Skolelodden delt i tre Parceller. Nr. 6a med Hartkorn $2\frac{1}{4}$ Alb. blev af Todbjerg-Mejlby Kommune solgt til Marius Kr. Nielsen d. 4. Dec. 1914. Fire Aar senere, d. 5. Juli 1918, gik denne Lod over til Martinus Jensen. D. 21. Jan. 1921 fik Aarhus-Randers-Kaløvigegnens Elektricitetsforsyning Skøde paa Ejendommen, men solgte den til Bilejer E. Stenslunde. Den nuværende Ejer er Frk. Marie Laursen.

Matr. Nr. 6b blev d. 3. August 1880 solgt til Jens Andersen Jensen fra Ballegaarden, Todbjerg Sogn, fra hvem den d. 9. Juli 1895 gik i Arv til Sønnen Jens Jensen, som stadig ejer den sammen med Svigersønnen Sigvald Mondrup og hans Kone Marie M., født Jensen.

Matr. Nr. 6c var i sin Tid en Del af den gamle Skole inde i Byen, men er senere gaaet over til Søren Helbo, der ejer Dele af Gaardene Nr. 11 og Nr. 12 (Matr. 1844). Den nuværende Ejer er Niels Helbo og hans Kone, Sofie H.

Gaarden Nr. 7 1844 efter 1800.

Gaarden var som før omtalt i en Aarrække delt i to Dele. Fæsteren af den ene af disse Dele, Jens Pedersen Bonde, købte d. 25. Juni 1811 sin Halvgaard; men han døde, før han fik Skøde paa Ejendommen, og dette blev derfor d. 21. Jan. 1813 udstedt til hans Enke Mette Christensd. Ligesaa købte Fæsteren i den anden Halvgaard, Anders Nielsen Knudsen sin Halvgaard, og da Jens Bondes Søn, Peder Jensen Bonde, var trolovet med Anders Nielsens Datter Johanne Andersd., gav Anders Nielsen d. 30. Juni 1814 Peder Jensen Bonde Skøde paa sin

Halvgaard. I det Skøde, hvorved Anders Nielsen overdrager Svigersønnen sin Gaard, erklærer han, at han

„gør vitterligt at have solgt, skødet og afhændet uden nogen foregaaende Købekontrakt til min Svigersøn Peder Jensen Bonde, født 1784, og hans Arvinger den mig tilhørende og af mig paaboede Selvejergaard i Mejlby med tilhørende Bygninger, Besætning og Ejendoms Hartkorn, Ager og Eng 3 Td. 6 Sk. 2 Fd. 2 Alb. for den mundtlig bestemte Købesum 1478 Rd. paa Vilkaar: 1) Køberen betaler den paa Ejendommen efter Pantsfordring af 8. Marts dette Aar resterende Gæld til Hr.

Peder Bondes Gaard

Hvid til Sorvad eller Arvinger til den Tid, samme maatte forfalde til Udbetaling. 2) Køberen indretter Aftægtsstue og andre Bekvemmeligheder for mig og Kone samt efter Kontrakt af Dags Dato er pligtig at yde mig og min Kone aarligt...“. Hvad angaar Købesummen, angives i Justitsprotokollen, at Anders Nielsen Knudsen d. 30. Juni 1814 udstedte Skøde til Peder Jensen Bonde paa en Gaard for 735 Rd. Sølvværdi; dette er altsaa det Beløb, Peder Bonde virkelig blev skyldig.

Samme Aar overdrog Peder Bondes Moder ham sin Gaard paa følgende Betingelser: 1) Prisen paa Jorden bliver at betale til Forvalter Bay paa Clausholm (den resterende Købesum for Gaarden udgør 551 Rd.) til den Tid, denne maatte forfalde. 2) Der indrettes en Aftægtslejlighed bestaaende af 4 Fag med forsvarligt Loft og Vinduer, Kakkelovne og Brændsel, 2 Sengesteder med Sengetøj og Omhæng samt alle Køkkenredskaber.

3) Endvidere forbeholder Enken sig 1 Ko og 2 Faar, hvilke Kreaturer Peder Bonde skal pleje og fodre. Om Vinteren leveres 3 Potter Mælk daglig og om Sommeren 4 Potter. Ligesaa leveres 2 Td. tørret Rug malet og bagt, 2 Td. Malt, 1 Sæk Boghvedegryn, 4 Lispund røget Flæsk, 2 Lispund gode Oste, 1 Lispund Smør og $\frac{1}{2}$ Skæppe Salt; endvidere Talg, rensket Hør og grøn Sæbe. Til Brændsel skal Enken aarligt have 16 Læs Lyng- og 2 Læs Skæretørv, 1 Læs Træ, 1 Læs Strøsand, dertil Læge og Pleje og en Pige til hendes Betjening; endelig 4 Rd. kontant og fri Befordring for hende, naar og hvorhen hun ønsker.

Denne Aftægtskontrakt er underskrevet af Peder Jensen Bonde, hans Moder Mette Christensd. og Vidnerne Skoleholder Søren Jensen og Anders Christensen. Mette Christensd. boede paa Gaarden til sin Død d. 10. Nov. 1822.

Hvornaar Peder Bonde blev Sognefoged, kan kun angives omtrentlig. Jens Andersen i Dyrgaard var i hvert Fald Sognefoged hele Aaret 1813, og sandsynligvis har Niels Poulsen (Andersen) i Matr. Nr. 19 afløst ham. Han nævnes endnu som Sognefoged i Maj 1816; men i Dec. 1817 er Peder Bonde Sognefoged. Hvor længe han havde denne Stilling, kan heller ikke angives; men det synes, at Anders Kalstrup blev Sognefoged i 1833.

D. 7. Jan. 1818 fik Peder Bonde Skøde paa sin Kongetiende for 575 Rd. fra Proprietær Secher og paa Kirketienden fra Proprietær Bech for 126 Rd. 3 Mk. Sølv. Samtidig fik Anders Knudsen fra de samme Mænd Skøde paa sin Kongetiende for 575 Rd. og paa sin Kirketiende for 126 Rd. 3 Mk. Sølv.

D. 24. Aug. 1824 udsteder Peder Jensen Bonde Skøde til Søren Hansen (formodentlig Murermester Søren Hansen Lund) paa 11 Fag Hus og en Parcel af Hartkorn 1 Sk. 2 Fd. $1\frac{3}{4}$ Alb. af Sælgerens Gaard (Nr. 7b), dog nævnes Peder Bonde endnu i Matriklen af 1844 som Ejer af denne Jordlod, hvis Hartkorn da opskrives til 1 Sk 3 Fd. 1 Alb. Ligesaa tilskøder Peder Bonde i 1849 sin Svoger Jesper Christensen fra Selling, som blev gift med Peder Bondes Søster Helene, Gaardens Udmark, Matr. Nr. 7c for 1050 Rd. Sølv (Se videre Side 23).

I 1849 tilskødede Peder Jensen Bonde sin Søn, Jens Pedersen Bonde Gaarden Nr. 7. Peder Bondes Kone Johanne Andersd. var død d. 10. Juli 1835 i en Alder af 50 Aar, medens han selv døde som Aftægtsmand, 75 Aar gammel, d. 28. Maj 1858. Hans

Søn Jens Pedersen Bonde giftede sig med Maren Pedersd. (født 1727) fra Galtén. De fik to Sønner ved Navn Peder (født 23. Aug. 1852 og 26. Marts 1861), som begge døde, hvorimod en tredje Søn, Niels Andersen Jensen, født 17. Sept. 1854, levede. Tillige havde Ægteparret Døtrene Johanne, født 16. Nov. 1856, begravet i Mejlby den 6. Juli 1942, Mette Kirstine, født d. 14. Dec. 1858, og Ane, født d. 10. Maj 1862.

I 1874 afstod Jens Bonde sin Gaard til de to dalevende Børn Niels Andersen Jensen og Johanne Jensen. Af disse blev Sønnen nogle Aar senere gift med P. Enevoldsen Datter i Haarup (Todbjerg Sogn) og overtog Svigerfaderens Gaard. Søsteren Johanne Jensen giftede sig med Ungkarl Peder Hansen Høj fra Tendrup, som derefter overtog Gaarden Nr. 7 i Mejlby. Peder Høj døde i 1894, hvorefter hans Enke beholdt Gaarden indtil 1908, da hun gav sin ældste Søn Hans Rasmussen Høj Skøde paa den. Samtidig købte Hans Høj Hedelodden til Gaarden Nr. 17, som støder op til Hedelodden til Nr. 7, og paa disse Lodder opførte Hans Højs Broder Jens Høj ca. 1910 Gaarden Højgaard. Fra denne Gaards Jord skar han dog ca. 12 Td. Land, hvori Byens fælles Lergrav ligger, og dette Areal afhændede han til Murer Martin Nielsen til Sammenlægning med sidstnævntes Ejendom Nr. 9.

Efter et Par Aars Forløb solgte Hans Høj Fødegaarden til Ejendomshandler I. P. Nielsen, der udskiftede den saaledes, at Poul Kristiansen i Nr. 3 fik den vestligste Indmarkslød og S. A. Kalstrup i Nr. 15 den østligste hvorefter disse Lodder blev lagt ind under Køernes Gaarde. Selve Gaarden Nr. 7 med en Toft paa ca. 2 Td. Land afhændedes til Vognmand Jens Alstrup, fra hvem den senere overgik til hans Søn, Bilejer Kr. Alstrup.

Ogsaa Jens Høj solgte efter nogle Aars Forløb Højgaard og flyttede til København. Hans Høj købte „Kollens Mølle“ ved Jexen og solgte den senere. Af den gamle Selvejergaard Nr. 14 1664 (Nr. 3 1688 eller Nr. 7 1844) er altsaa nu kun Stuehuset og Toften tilbage.

Hvad Højgaard angaar, fik Jens Pedersen Høj d. 19. Maj 1908 Skøde paa Nr. 7i med Hartkorn 4 Sk. 3 Fd. $\frac{1}{4}$ Alb. og paa Nr. 17d med Hartkorn 6 Sk. 2 Alb. D. 12. Juli 1912 gik denne Gaard over til Kristian Jensen, som den 30. August 1918 gav Karl J. Christiansen Skøde paa den, og d. 11. Okt. 1918 overtog Søren Sørensen Ejendommen. Børn: Se Side 24.

Matr. Nr. 7c. D. 18. Jan. 1848 ægtede Ungkarl Jesper Christensen fra Selling som omtalt Helene Pedersd., som var Datter af Peder Jensen Bonde i Nr. 7. Jesper Christensen fik Skøde paa Nr. 7c af Hartkorn 2 Td. 1 Fd. $\frac{1}{4}$ Alb. d. 9. Jan. 1849. Ejendommen har senere tilhørt følgende:

Skøde til Rasmus Jakobsen d. 8. Januar 1878.

Skøde til Jens Pedersen d. 7. Oktober 1884.

Mageskiftebrev til Niels Peter Pallesen d. 24. August 1883.

Skøde til Johannes Nielsen d. 19. Juli 1887.

Skøde til Mads Christensen Madsen d. 12. September 1893.

Mageskifteskøde til Mads Andersen Kalstrup d. 28. Juli 1903.

Skøde til Marius Nielsen d. 10. November 1908.

Skøde til Martinus Jensen d. 30. August 1912.

Skøde til Jens Skovborg d. 28. Juni 1918.

Gaarden Nr. 7 er nu udstykket paa følgende Maade:

Matr. Nr. 7a S. A. Kalstrups Enke, Karen Kalstrup.

Matr. Nr. 7h Bilejer Søren Østergaard Christensen, født 1898, og Hustru Anna, døbt Nielsen, født 1903. Datter: Ella Ø. C., født 10. Oktober 1924. Johanne, født 8. Juni 1921.

Matr. Nr. 7c Jens Sigurd Bülow Skovborg, født 23. April 1892, og Hustru Ellen Kirstine, døbt Mikkelsen, født 31. Aug. 1900. Børn: Sigurd B. S., født 9. Marts 1921, Erik B. S., født 7. Juni 1926, Anna B. S., født 7. Februar 1930.

Matr. Nr. 7d + 7e Rasmus Peter Andersen, født 15. Jan. 1892, og Hustru Ane Karoline Marie, døbt Sørensen, født 29. April 1891. Børn: Gerda Kristine A., født 31. Maj 1916, Georg Peter A., født 11. Februar 1923, Kristine A., født 9. September 1924, Nina Bodil A., født 3. Juni 1926, Lilly Asta A., født 23. Oktober 1928, Anna A., født 22. Februar 1930, Erik Peter A., født 18. August 1931, Johanne A., født 5. Marts 1936.

Matr. Nr. 7e Rasmus Kalstrup, født 11. Februar 1913, og Hustru Anna Kirstine, døbt Thomsen, født i Grundfør 12. Juni 1919. Datter: Karen Margrethe, født 8. September 1940.

Matr. Nr. 7f Jens Julius Jensen, født 22. September 1912, og Hustru Bodil Margrethe, døbt Nielsen, født 4. Marts 1915. Datter: Anne Johanne Kirstine J., født 9. Januar 1941.

Matr. Nr. 7g Harald Ejnar Sørensen, født 4. Juli 1894, og Hustru Kristiane Henriette Sofie, døbt Mikkelsen, født 26. Oktober 1893. Børn: Hans Peter Gye S., født 29. September 1926. Bodil Jensen Gye S., født 3. April 1929, Rasmus Gye S., født 8. August 1932, Karen Gye S., født 6. Oktober 1936.

Matr. Nr. 7k Niels Nielsen Mondrup, født i Viby 31. Januar 1877, død i Mejlby 14. September 1935, og Hustru Ane Sofie, døbt Sørensen, født 1878. Børn: Harald N. M., født 21. Jan. 1904, Sigvald N. M., født 27. Juni 1906, Karl N. M., født 22. Marts 1908, Peter N. M., født 27. Marts 1911, Karen Marie M., født 15. Maj 1917, Hans Mondrup.

Matr. Nr. 7i (Højgaard) Søren Sørensen, født 1888, og Hustru Anna Kristine, døbt Beyer, født 1892. Børn: Eva Beyer S., født 18. August 1927, Børge S., født 30. Januar 1916, Sven S., født 31. Juli 1914, Læge.

Matr. Nr. 7m Bilejer Kristian Alstrup Kristensen, født 25. Juni 1893, og Hustru Barbara, døbt Mortensen, født 1. Juni 1900. Børn: Carl Vagn A. K., født 21. November 1927, Lissi Stinna A., født 15. Juli 1931, Søren Tage A., født 3. November 1933, Jens Aage A., født 26. December 1941.

Matr. Nr. 7b Niels Anton Nielsen og Hustru, Kjerstine N. Ejendommen er nu solgt til Jens Rønne Jensen og Hustru.

Matr. Nr. 7o Peter Anton Pedersen, født 1887, og Hustru Poulina, døbt Jensen, født 1884. Børn: Marie Helene, født 22. Januar 1926, Roald P., Frode P.

Matr. Nr. 7t Barber Henning Møller, født 18. December 1909, og Hustru Johanne, døbt Skipper, født 18. August 1915. Børn: Tove Skipper Møller, født 1. August 1937, Inge S. M., født 3. September 1941.

ENNGAARD EFTER 1800

Gaarden Nr. 8 1844,

Niels Poulsen Bonde, hvis Overtagelse af Gaarden i 1797 er omtalt, tinglæste i 1803, d. 16. Marts, en Aftægtskontrakt til sin Moder Kirsten Nielsd. D. 25. Juni 1811 købte han Enggaard, og d. 19. Juli 1812 føjede han hertil et Bolsted, nemlig Nr. 20 1844, som beboedes af Frands Nielsen. Dette Sted fik ved Udskiftningen i 1779 sin Mark samlet paa Kolrode ved Kalstrup Markskel Nord for Røvedvejen. Dets Hartkorn, 7 Sk. 3 Fd. 2 Alb. blev i 1844 ændret til 1 Td. 2 Sk. 3 F. 2 Alb. D. 17. August 1830 udstedte Niels Poulsen Skøde paa denne Jordlod til Poul Sørensen Kjær, medens Fæsteren Frands Nielsen købte Jord andetsteds. I 1844 fik den omtalte Jordlod Matr. Nr. 20b. (Se videre under Nr. 20b, Side 57).

Ved Udskiftningen i 1779 fik Enggaard sin Indmark umiddelbart ved Gaarden og skulde derfor efter Udskiftningsplanen

have sin Udmarkslod i den fjerneste Del af Mejlby Mark; den fik i Overensstemmelse hermed Parcellen Matr. Nr. 34 1844 Nord for Dyrgaards Nedermark. Da denne Mark laa meget ube-
 kvemt for Enggaard, er det ikke mærkeligt, at Niels Poulsen
 Bonde d. 24. Okt. 1812 afhændede den til Peder Nielsen fra
 Ogstrup. Lodden havde et Hartkorn 1 Td. 3 Fdk. $1\frac{3}{4}$ Alb., der
 i 1844 ændredes til 1 Td. 1 Sk. 2 Fd. $2\frac{1}{2}$ Alb. (Se iøvrigt un-
 der Ogstrup I Del Side 165).

D. 26. Jan. 1819 gav Poul Christoffersen i Todbjerg Skøde

Matr. Nr. 8 Enggaard.

til Niels Poulsen Bonde i Mejlby paa den saakaldte „Nibaklod“
 af Hartkorn 6 Sk. 2 F. $2\frac{1}{4}$ Alb. for en Sum af 191 Rd. 4 Mk.
 Navneværdi dateret d. 25. Nov. 1813. Som nævnt under Byg-
 balle havde Christoffersen købt Parcellen af Salling i Byg-
 balle. Denne Jordlod fik i 1844 Matr. Nr. 36.

Niels Poulsen Bonde (født 1773, død den 6. November 1843)
 blev den 1. August 1794 gift med Sofie Hedeveg Carlsen. Deres
 ældste Barn, Poul, som blev døbt den 29. Marts 1794 (født den
 8. Februar) blev baaren af Jens Christensens Hustru i Spør-
 ring, saa selvom Sofie Carlsen har boet i Mejlby, da hun gif-
 tede sig, stammer hun formodentlig fra Spørring. Den 28. Ok-

tober 1798 blev det næste Barn, Anna Kirstine, døbt; denne Gang var Gudmoderen Jens Andersens Kone, Dorthe Nielsen i Mejlby, og ogsaa de øvrige Daabsvidner var Naboeer til Enggaard. Denne Datter døde før 1801; men den 13. Juli 1803 fødtes Datteren Anne Kirstine, der blev baaret af Anne Kirstine Jespersen i Spørring. I Folketællingslisten nævnes i Enggaard Sidsel Carlsen, 39 Aar gammel og ugift. Hun kaldes mærkeligt nok Søsterdatter til Sofie Carlsen; man vilde snarere tro, at hun var Søster til sidstnævnte.

Den 15. Maj 1821 gav Niels Poulsen Bonde Sønnen Poul Nielsen Bonde Skøde (tinglæst den 19. August 1823) paa Enggaard for en Pris af 830 Rd. Sølv og 700 Rd. Sedler. Poul Bonde (død den 18. Januar 1863) blev gift med Karen Laurson, som var født 1799 i Ødum. Deres Børn var Sofie Hedvig, født 8. November 1821, Sidsel Marie, født 1. September 1827, og Laurs Poulsen, født 1822, samt Ane Kirstine, født 14. November 1834. Sidsel Marie blev senere gift med Jens Peter Mogensen, der var født i Mejlgaard og som fik dannet en Gaard af Mejlgaards Hedelod med noget tilkøbt Jord (Hedefaldsgaarden).

Laurs Poulsen blev gift med Kirsten Poulsen fra Spørring (født 4. Juni 1836, død 12. Februar 1927). De fik Børnene Pouli Peter, født den 4. Januar 1858, og Søren Anton, født den 17. Marts 1862. Pouli Poulsen blev gift med Bothilde Kjær og blev Gaardejer i Dyrgaard, som Laurs Poulsen havde købt til ham i Slutningen af 1870erne. Derimod fik Søren Anton Poulsen Fødegaarden, som han ombyggede og gav Navnet Enggaard. Han ægtede Johanne Kirstine Nielsen (født 5. August 1863, død 17. Februar 1921), som var Datter af Martinus Nielsen i Ogstrup.

S. A. Poulsen har solgt en til Enggaard hørende Lod paa „Mejlby Hede“ og købte i Stedet den tidligere til Dyrgaard hørende store Eng eller Sivengen, Matr. Nr. 21 e, og ejer ligeledes den Syd for Enggaard liggende Munkeeng, Matr. Nr. 21 c, som ogsaa har hørt til Dyrgaard, samt Matr. Nr. 9 e, 33 b og 39 a. S. A. Poulsen, der er barnløs, har ombygget sin Gaard, som han har ejet i mere end 50 Aar. Han har bl. a. som Formand for Sogneraadet 1900—1909 arbejdet paa Byens Udvikling, og han er en kendt Mand indenfor Egnens Landbrugsorganisationer. I 1890—1900 var han Kasserer for Andelsmejeriet „Espenhus“, og i 1918—1920 samt 1922—1926 Formand

for Kalø Vig Landboforening. Ved sin Fratræden som Formand blev han udnævnt til Æresmedlem af Foreningen. Som Anerkendelse for hans Arbejde paa disse Omraader er han blevet udnævnt til Ridder af Dannebrog. (P. J.)

Foruden Hovedlodden Nr. 8 a, som tilhører S. A. Poulsen, er der et Par smaa Lodder med sammen Matrikulsnr., nemlig: Matr. Nr. 8 b Niels Mondrup og Hustru, Sofie M. Matr. Nr. 8 c Herluf Andersen og Hustru, Inger A.

DYRGAARD

Gaardene Matr. Nr. 9 og 21

Matr. Nr. 8 og 9.

Det vil være rimeligt at behandle disse Gaarde under et, fordi de, som vi har set, i gamle Dage udgjorde een Gaard, og fordi de Ejendomshandler, som fuldstændig skilte Gaardene fra hinanden, ellers maatte nævnes to Gange, nemlig under hver af Gaardene for sig. Da Rasmus Nielsen Wolle i 1793 fik Gaarden Nr. 9 i Fæste, idet han ægtede den forrige Fæsters Stifdatter, Kirsten Pedersen (vistnok den 14. Maj 1790), blev Svigerforældrene Niels Jensen og hans Kone boende i Gaarden som Aftægtsfolk. Rasmus Wolle fik flere Børn, af hvilke de tre ældste døde som smaa. Ved Folketællingen i 1801, hvor Kirsten Pedersen fejlagtigt kaldes Kirsten Nielsen, nævnes kun Datteren Maren, født 28. April 1798, og Sønnen Niels, som var 2 Aar yngre. Datteren omtales nærmere under Gaardene Nr. 18, 1844, og Nr. 19, 1844; hvad Sønnen angaar, meddeles, at Niels Rasmussen Wolle i Mejlby den 1. Maj 1827 af Justitsraad Stadfeldt købte en Gaard i Lemmer med Hartkorn, Ager og Eng 4 Td., 3 Skp., 2 Fdk., 1½ Alb., og tillige et Hartkorn 1 Skp., 1 Fdk., 2½ Alb. Denne Gaard overlod han til Sønnen.

Rasmus Wolles østlige Nabo havde købt sin Gaard i 1811. Det Skøde, han fik, lyder saaledes:

Anders Hviid til Sorvad, Jens Iversen Lang til Kalstrup og J. Bay til Clausholm gør vitterligt at have solgt, ligesom vi og herved sælger, skøder og aldeles afhænder for os og Arvinger til Sognefoged og Lægdsmand Jens Andersen af Mejlbj og hans Arvinger den Gaard i bemeldte Mejlbj Sogn og By under Randers Amt, som bemeldte Jens Andersen bebor og hidtil har haft i Fæste med samme tilhørende Bygninger og tillige med Ejendommens Hartkorn, Ager og Eng, 3 Td., 6 Skp., 2 Fdk., 2 Alb. ialt, saaledes som samme nu befindes, og for den Købesum 1418 Rd. 2 Mk., skriver et Tusinde fire Hundrede og atten Rigsdaler samt to Mark paa Vilkaar:

a) At Køberen afstaar den Rettighed, som han eller hans Gaards Besidder har været tillagt til at oppebære en Andel af de 1 Rd. 2 Mk., som Afgiften af de Clausholm forhen tilhørte Huse i Mejlbj aarligt har betalt Gaardmændene, hvortil Køberen fra Dato aldeles ingen Rettighed eller Fordring har i disse Husstande.

b) Da Mejlbj for mange Aar siden er udskiftet af Fællesskabet, saa bør Køberen være tilfreds med de Ejendomme af alle Slags som dem, hans herved overdragne Gaard efter dens Hartkorn er tillagt, uden at søge eller udøve nogen Fordring; men skulde han eller Efterkommere søge og faa bevilget ny Tids Skiftning, da bliver samme paa og for hans Regning og Bekostning, og samme skal ikke være os som Sælgere til mindste Udgift.

c) Køberen, som betaler dette Skøde, er forbunden at tilsvare den anordnede $\frac{1}{2}$ pCt. til kongelig Foged.

Og da Køberen, fornævnte Jens Andersen, har vedgaaet at opfylde foranstaaende og nu til os betalt den akkorderede Købesum, skriver et Tusinde og fire Hundrede og atten Rigsdaler og to Mark, saa frasiger vi os al videre Del, Ret eller Rettighed til eller udi fornævnte Gaard med alt, hvad som til denne hører, og derimod overlader til Køberen at raade over samme som hans fuldkomme Ejendom og at gøre sig den saa nyttig, som han overensstemmende med dette Skøde og foranstaaende Vilkaar selv bedst ved, vil og kan.

Dette Skøde indtræder saaledes under min Haand og Segl. Skrevet paa Clausholm, den 25. Juni 1811.

A. Hviid.

J. I. Lang.

A. C. Bay.

Paa foranstaaende Handel er ingen skriftlig Købekontrakt oprettet. Bevidnes med vore Underskrifter og i Tilfælde med Ed være stadfæstet.

Som Køber:
Jens Andersen.

Et Par Bemærkninger til Forstaaelse af Punkterne a og b i dette Skøde vil være fornødne.

Der var af Baronens paa Clausholm bleven tildelt nogle Huse Jordlodder paa Mejlby Mark, og da disse Lodder hørte med til den Jord, som Gaardmændene fra gammel Tid dyrkede i Fællesskab, blev der tilstaaet disse en ringe aarlig Godtgørelse for de dem fratagne Marker. Det er sin Del af denne Godtgørelse, Jens Andersen giver Afkald paa i Skødet.

Anmærkning b sigter aabenbart til Jens Andersens mangeaarige Strid i Begyndelsen af Aarhundredet for at komme i Besiddelse af al den Jord, der var tildelt hans Gaard ved Udskiftningen. Sælgerne søger at sikre sig imod, at de eller deres Arvinger ved en senere eventuel Proces kunde blive idømt Erstatning, hvis det skulde lykkes Jens Andersen eller hans Efterkommere at bevise, at der tilkom dem mere Jord, end de havde faaet.

Endelig lægger man Mærke til, at Jens Andersen ifølge Skødet overtager Gaarden, „saaledes som samme nu befindes“. Denne Bemærkning skal hindre ham i at kræve Erstatning for mulige Mangler ved Ejendommen. Sælgerne har aabenbart haft Fornemmelsen af, at det var nødvendigt at være forsigtige, naar de handlede med Jens Andersen. Iøvrigt synes det at være lykkedes sidstnævnte at faa Betaling for sine Indrømmelser, da Købesummen for hans Gaard ligger lavere end Prisen paa de andre Gaarde med samme Hartkorn, som Konsortiet solgte. Købesummen indvandt Jens Andersen ved at sælge en Hingst til Stutteriet paa Gl. Estrup.

Nogle Aar senere lykkedes det ogsaa Jens Andersen at faa en formel Anerkendelse af hans Ret til Vandløbet fra Spørringvejen nedtil hans Eng. Denne Anerkendelse blev givet ved følgende Erklæring:

„Da vores Amtmand, højvelbaarne Hr. Kammerherre Fønns, Ridder, ved en Forligskommission i Randers den 20. August 1812 mellem Jens Andersen i Mejlby og Simon Jensen, Selling, og Anders Christensen Degn, sammesteds, om deres langvarige

Disput om et Skel imellem deres Englodder, som blev forligt, og da ved Forlig blev indgaaet, at Jens Andersen og Efterkommere har Ret til at lede Vandet fra de Indklagedes Enge hvert Aar fra 1. Juli til Mortens Dag, det er fra første Juli at sige, Ret til at lede Vandet, det er at forstaa Vandløbet fra Byen ind i Jens Andersens Englods Nordøsthjørne ved Anders Christensens og Poul Nielsen Bondes Skel, og der at nyde Vandet engang ommeldte Tid, som her af os underskrevne bevilges og tilstaaes med vores Underskrift, Navn og trykte Signet.

Mejlby, 2. December 1817.

Christen Andersen (L.S.) *Niels Jensen* (L.S.)
Peter Simonsen (L.S.) *Peder Jensen Bonde* (L.S.)
Hans Rasmussen (L.S.) *Søren Simonsen* (L.S.)
Jens Nielsen Skæg (L.S.)

Jeg tilstaaer samme ovenmeldte Vandløbs Rettighed at staa ved Magt, saalænge Jens Andersen og hans Afkom er Ejer af ovenmeldte Jens Andersens Englod.

Læst, 23. November 1819.

Niels Poulsen. (L.S.).

Da en Ildebrand ødelagde Jens Andersens Udbygninger, greb han Lejligheden til at flytte sin Gaard ud paa Udmarken i Nærheden af Ogstrup og opførte i Aarene 1814—16 en firelænget Bindingsværksgaard. Over Porten i den nordlige Fløj indsatte han en Bjælke med følgende Indskrift:

„Anno 1814, 15 og 16 lod Jens Andersen og Dorthe Nielsdatter denne Gaard opbygge, og for dens Dyrhed lod de den og kalde Dyrgaard.“

Da Jens Andersen flyttede saa langt udenfor Byen, blev det ham for besværligt at have Agerjord inde i Mejlby, og i de følgende Aar gik hans Bestræbelser ud paa at samle største Parten af sin dyrkede Jord ude omkring den nye Gaard. Alle-rede i Slutningen af 1814 solgte Jens Andersen en Lod i Heden til Jens Poulsen i Spørring for 491 Rd. 4 Mark Navneværdi, hvoraf en Del blev betalt straks, men der blev stillet Kaution for Resten. Jens Poulsen forlangte straks at faa Skøde paa Jorden, og da Jens Andersen nægtede at udstede Skøde, før hele Ejendommen var betalt, anlagde Køberen Sag mod ham og trak ved alle mulige Midler denne Proces ud i omtrent to

Aar; men han blev selvfølgelig dømt til at betale Jens Andersen Restbeløbet.

Mere fredeligt forløb en Handel mellem Jens Andersen og Rasmus Wolle. Den 10. Jan. 1818 approberede Rentekammeret en Ansøgning om, at Jens Andersen maatte sælge en Parcel af sin Gaard til Rasmus Wolle, som paa sin Side fik Lov til at udstykke sin Gaard.

Herved beholdt Jens Andersen af sin Gaards Hartkorn 1

Dyrgaard.

Td, 6 Skp. 2 Fdk. $1\frac{1}{4}$ Alb. og købte fra Rasmus Wolles Gaard 2 Td. 7 Skp. 3 Fdk. 1 Alb., hvorved hans samlede Hartkorn blev 4 Td. 6 Skp. 1 Fdk. $2\frac{1}{4}$ Alb., og Gaarden kom til at bestaa af følgende Dele: 1) Den købte Udmærkslod, 2) Toften sydvest for Byen med Munkeengen, 3) Tueengen, 4) Smedejorden og 5) Hedefalden.

Derimod fik Rasmus Wolle fra Jens Andersen Gaard og Haveplads samt Toft med Hartkorn 1 Td. 4 Skp. $1\frac{1}{4}$ Alb. Til lige købte han af Jacob Sørensen Udsen (Nr. 17, 1844) en Parcel med Hartkorn 3 Skp. 3 Fdk. $1\frac{1}{2}$ Alb. og afgav til samme

et Stykke Jord med Hartkorn 1 Skp. 2 Fdk. 2½ Alb. Derved beholdt Rasmus Wolle (født 13. Februar 1821) ialt 2 Td. 5 Skp. 1¼ Alb. Hartkorn. Den 24. November tinglæstes Skøder fra Jens Andersen til Rasmus Wolle og omvendt paa de købte Parceller. Rasmus Wolle fik for sin Jord 230 Rd. Sølv eller 290 Rd. Navneværdi af Jens Andersen og denne fik til Gengæld 120 Rd. Sølv eller 150 Rd. Navneværdi af Rasmus Wolle. Samtidig tinglæstes et Skøde fra sidstnævnte til Jens Pedersen paa et Hus med Have og Gaardsplads. Det maa formodentlig være Jens Andersens gamle Stuehus inde i Byen, som her sælges videre for 33 Rd. 2 Mk. Navneværdi.

Efter at Jens Andersen havde samlet saa meget af sin Jord som muligt omkring den nye Gaard, afgrænsede han den fra de omliggende Gaarde ved at opføre en Række levende Hegn, og øst og vest for Gaarden foretog han store Plantninger, der efterhaanden voksede op til smaa Skovpartier, der ligesom den ret store Have med mange Frugttræer syd for Gaarden fyldtes med Sangfugle og andre Fugle blandt andet med Ugler. Desuden var Gaardens Bygninger paa alle Sider omgivne af en Række Lindetræer. Ogsaa i den til Gaarden hørende Del af Bolsdal var der en Del Skovvækst. Skilt fra den øvrige Del af den sammenhængende Jord ved Matr. Nr. 11 b og en Parcel af Nr. 5 ligger Nedermarken. For at faa en Vej direkte fra Gaarden til Nedermarken har Jens Andersen foretaget et lille Mage-skitte med Ejeren af Nr. 11 b saaledes, at han fik den til en Vej nødvendige Strimmel Jord mod at afgive en lige saa stor Strimmel af Nedermarken. Jens Andersen havde flere Interesser end Land- og Havebrug. Hans kæreste Fritidsarbejde var vel nok Regning (og Matematik); men han søgte ogsaa at følge med Begivenhederne i Verden. Da Aarhus Stiftstidende begyndte at udkomme, blev han sammen med sin Broder i Mejlgaard den tredieførste af dens Abonnenter.

I Gaarden inde i Mejlby havde Jens Andersen et Mjødbruggeri, som han ved Flytningen indrettede Rum til i Sydenden af den nye Gaards vestlige Fløj, som fyldtes med mandshøje Kar og Stabler af Honning, der blev saa stift, at der, naar den skulde bruges, maatte graves Stykker ud deraf med en Spade. Det er tidligere omtalt, at Enggaard i ældre Tid, som den eneste Gaard i Mejlby, betalte en stor Del af sin Skat med Honning. Rimeligvis er det derfor denne Gaard, som fra meget gammel Tid har været Sædet for Mjødbrugning. Der har for-

modentlig Jens Andersen lært Kunsten og fortsat Virksomheden i sin egen Gaard, da den blev opgivet i Enggaard.

Jens Andersens Lommebog med Træbind, hvori der er fæstet en Læderrem til at binde om Bogen, eksisterer endnu, og selvom Blyantskriften paa sine Steder er temmelig udvisket, kan en Del af de deri indeholdte Optegnelser om Mjød salg endnu læses. De største Kunder boede i Aarhus og Randers. Til den sidste By maa vist regnes Madam Mikkelsen i Revholt, S. Sparre, Fulling, Hansen. I Aarhus boede Peder Møller, Jordan, Rasmus Molbo, der ogsaa kaldes Skipperen ved Mindet, Sadelmageren paa Vestergade og P. Røyggaard. Alle disse har faaet mindst 1 Oxehoved (ca. 240 Potter) ad Gangen. Ogsaa rundt om paa Landet fandtes Aftagere af den gamle Nationaldrik, deriblandt A. Pedersen ved Landevejen udenfor Langkastrup, Rasmus Pedersen i Skødstrup, Søften Kro, Brøndin i Aarslev, Ditlev i Spørring Kro, A. P. S i Nielstrup. Ogsaa Landsbyerne Halling og Røved nævnes i Lommebogen, og at heller ikke Folkene i Mejlby har forsmaaet en Dram Mjød viser en Bemærkning om, at der i en vis Tid i 1808 er „solgt i Huset 64 Rd. 2 Mk. 11 Sk.“.

Mjød laves som bekendt af Honning, og Jens Andersen maa derfor, ligesom senere hans Søn Jørgen Jensen og dennes Søn Jens Andersen Jørgensen, om Sommeren have kørt rundt i Egnen for at købe Honning. Om Efteraaret er Honningen, som det skete endnu i 1870'erne, bleven leveret i Dyrgaard paa en bestemt Dag. Det var ikke al Honningen, der blev betalt lige dyrt. Hvert Parti blev vurderet, og viste det sig f. Eks., at der var Vand i Honningen, maatte Sælgeren nøjes med en mindre Pris, hvis han ikke vilde tage Honningen med sig hjem. Naar imidlertid Handelen var afgjort, blev hver af Leverandørerne, enten han havde bragt lidt eller meget, budt ind paa „en Bid Brød“; det var en travl Dag, ogsaa for Gaardens kvindelige Beboere.

Paa Jens Andersens Tid kunde man kun faa Biernes Honning ved at brænde Svovl under Bikuberne, saa at Bierne blev dræbt. Som en Følge deraf sad den leverede Honning oftest i Bikagerne, og Honning og Voks maatte skilles, før Honningen kunde bruges til Mjød. Dette Voks blev sendt til de katolske Lande og der brugt til at støbe Vokslys. Jens Andersen eksporterede ikke selv Vokset, men solgte det til en Købmand i Randers. I hans Optegnelser fra 1808 findes saaledes en Be-

mærkning om, at han har solgt 484½ Pund Voks a 3 Mark til Købmand Wolf (eller Wulf) i Randers. Det synes i det hele taget ikke, at Jens Andersen har manglet rede Penge; i 1806 havde han saaledes til forskellige Mennesker udlaant 1473 Rigsdaler.

Da Mjødbygningen krævede meget Brændsel til Opvarmning, købte Jens Andersen den 14. Januar 1815 i Forbindelse med Jesper Hvid og Jens Brandt i Linaa en Parcel af Proprietær Bech i Krannestrup. Denne Parcel havde et Hartkorn af 6 Skp. 1 Fdk. 1¾ Alb. Ager og Eng og 2 Album i Skovskyld. Købesummen var 666 Rd. 4 Mk. Sølv (Skøde den 22. Oktober 1816). Paa Jens Andersens Del af Jordlodden var der et Hus, kaldet Haarup-Krannestruhuset, hvor der i den følgende Tid plejede at bo en Mand, som havde Opsigt med Skoven, og som hjalp til paa Dyrgaard, naar der var Brug for ham.

Vi maa nu vende tilbage til Rasmus Wolle og omtale hans Ejendomshandler. Den 1. Maj 1816 købte han for 41 Rd. 4 Mk. en Parcel med Hartkorn 1 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. af Søren Jensen i Gaarden Nr. 16, 1844 (Skøde den 30. Juli 1816). Den 13. Oktober 1821 solgte han et Hus i Mejlby til Jørgen Poulsen (Skøde tinglæst den 4. December 1821), og den 12. Juni 1827 gav han Pind i Krannestrup Skøde paa 6-fag Hus med Have. Der tales ikke om, at der hører Jord til Huset; men i 1844 angives i Matriklen Pind som Ejer af Matr. Nr. 31, der dengang bebos af Thomas Nielsen, og denne Ejendom har et Hartkorn af ¾ Alb.; formodentlig er dette det Hus, som Rasmus Wolle solgte i 1827.

Den 30. Sept. 1827 rasede en stor Brand i Mejlby, som blandt andet lagde Rasmus Wolles Gaard i Aske. Dette blev Anledning til, at han flyttede Gaarden ud vest for Byen, hvor den fik Navnet „Vennelund“. Da han følte, Alderen trykke sig, solgte han den 14. Juli 1829 sin Gaard, hvis Hartkorn da var 2 Td. 5 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. til Søren Laursen Kjær, og Aaret efter lod han tinglæse en Aftægtskontrakt, som den nye Ejer af Gaarden havde indgaaet. Den 10. Februar 1835 døde Rasmus Wolle, 76 Aar gammel. Rasmus Wolles Arvinger gav den 4. September 1838 Jens Nielsen Skøde paa et Hus med Jord og Have; formodentlig er der her tale om Væveren Jens Nielsen Land, der paa denne Tid foretog nogle Ejendomshandler, og ikke Gaardmand Jens Nielsen Skjæg. Tillige udstedte de samme Arvinger den 6. Marts 1838 Skøde til Jens Andersen paa en

Parcel paa Mejlbj Mark af Hartkorn 1 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. Det er rimeligvis Jens Andersen i Dyrgaard, hvem denne Parcel tilskødes; ganske vist var han død Aaret i Forvejen; men hans Søn og Arving Jørgen Jensen fik først Skøde paa Dyrgaard netop den 6. Marts 1838, saa at Handelen er foregaaet i hans Faders Navn. Den 6. Marts tinglæses endvidere et Auktionsskøde paa en Parcel af Jens Andersens Gaard i Mejlbj med Hartkorn 3 Skp. 3 Fdk. 1 Alb. til Peder Simonsen i Mejlbj; denne Parcel maa formodentlig ogsaa være solgt fra Dyrgaard.

Jens Andersens Kone, Dorthe Nielsen, døde den 21. Juni 1832 i en Alder af 70 $\frac{1}{2}$ Aar, medens han selv levede til den 25. Oktober 1837. Ved hans Død var alle hans tre Sønner Selvejergaardmænd. I Ballegaarden i Todbjerg Sogn levede i Aarhundredets Begyndelse Ægteparret Jens Sørensen Hougaard med sin Hustru, Maren Jespersen. Da Manden døde, ægtede hans Enke ca. 1823 Jens Jensen fra Dyrgaard, som saaledes blev Ejer af Ballegaarden. De fik tre Børn, af hvilke Sønerne Jens Hougaard Jensen (født 1821) og Jens Andersen Jensen (født 1823) som Voksne boede hos deres Farbroder Jørgen Jensen i Dyrgaard, medens Datteren Dorthea blev gift med Søren Jensen, som overtog Ballegaarden efter sin Svigerfader. Jens Andersens næstældste Søn, Niels Jensen, fik en Gaard i Krajbjerg med Hartkorn 4 Td. 4 Skp. $\frac{1}{4}$ Alb. Den 24. Juni 1845 lod han tinglæse en Deklaration om, at Gaardens Navn skulde være "Grønnemark". Niels Jensen fik adskillige Børn. Den yngste Søn boede hos Faderen i Dyrgaard. Den 5. Decbr. 1830 ægtede han sin Faders Søsterdatter Kirsten Rasmussen fra Holmegaard i Skødstrup Sogn. Han har sikkert ledet Gaardens Drift, medens Faderen levede; thi i sine sidste Aar var Jens Andersen svagelig. Da man engang spurgte ham, om han vilde sætte Pris paa at opnaa en høj Alder, svarede han, at det brød han sig ikke om, dog vilde han gerne se Jernbanen blive ført op gennem Jylland. Imidlertid overraskede Døden ham. Han havde været saa virksom i hele sit Liv, at han ikke kunde bekvemme sig til at give Afkald paa sin Gaard, og da han laa paa sit yderste, kom han til at tænke paa, at han ikke havde sikret sin yngste Søn, Jørgen Jensen. Han tog derfor det Løfte af de to ældste Sønner, at de ikke maatte forurette Jørgen. Dette Løfte holdt de ogsaa, idet de den 6. Marts 1838 gav Jørgen Jensen Skøde paa Dyrgaard. Samme Dag tinglæstes Skøde

fra Proprietærerne Bech i Krannestrup og Secher i Skaarupgaard paa Dyrgaards Kirke- og Kongetiende.

Jørgen Jensen var født den 3. Januar 1801 og hans Kone den 8. November 1812. Deres Børn var Datteren Dorthe, født 30. August 1832, og Tvillingesønnen Jens Andersen Jørgensen og Rasmus Jørgensen, født 21. Juli 1836. Jørgen Jensen var Sognefoged i Mejlby i en saa lang Aarrække, at man ved hans Afgang paa Amtsstuen talte om at indstille ham til Dannebrogsmænd, hvilket han frabad sig, idet han erklærede, at han var bleven for gammel til at sætte Pris derpaa. Kirsten Rasmussen døde den 17. Juni 1856 og Jørgen Jensen den 2. November 1866. Han havde dengang været svagelig i adskillige Aar; men han døde ved et Ulykkestilfælde, idet han blev stødt ihjel af en Vædder. Datteren Dorthe blev den 6. Maj 1854 viet til Søren Møller Sørensen fra „Røde Mølle“ i Lisbjerg Sogn. De fik en Datter Marie og en Søn Jørgen Christian Sørensen. Den sidste døde ca. 19 Aar gammel, og ogsaa Datteren er forlængst død uden at efterlade Børn. Af Jørgen Jensens Sønner overtog den ældste Jens Andersen Jørgensen Dyrgaard efter Faderen. Han ægtede Martha Maria Poulsen, født 26. Juni 1855, Datter af Poul Mikkelsen og Karen Marie Sørensen i Haarup og fik tre Børn, af hvilke den ældste, Poul Jørgensen, er født 8. Maj 1875. I Sommeren 1941 tog han som Lektor sin Afsked med Pension. Han er ugift. Foruden denne Søn fik Jens Jørgensen og hans Hustru to Døtre Kirstine, født 1876 og 1877, som begge ligger begravede paa Mejlby Kirkegaard. Da man begyndte at restaurere Mejlby Kirke, blev Jens Jørgensen i Dyrgaard Kirkeværge og havde en Del Arbejde med Indkøb af Materialer. Han plejede at beklage, at det ikke lykkedes at bevare Kirkens Hvælvinger ved Restaureringen. Jens Jørgensen solgte Dyrgaard til Laurs Poulsen i Enggaard, der købte Gaarden til sin ældste Søn, Pouli Peder Poulsen, som fik Skøde paa Gaarden den 2. Juli 1878. Jens Jørgensens Tvillingebroder levede i mange Aar som Dyrslæge ved Høver Kro.

Rasmus Jørgensen giftede sig med Marie Amelie Hansen fra København og fik i sit Ægteskab en stor Flok Børn, af hvilke følgende endnu lever:

1) Sofus Jørgensen, født paa Dyrgaard den 11. Januar 1868, er pensioneret Stationsforstander; hans Hustru Marie Mortensen, Gaardmandsdatter fra Grund, er død i Køge 27. December 1934. De har en Søn Ejnar J., der er Assistent ved Statsbanerne,

og en Datter Kirstine, født 14. November 1911. Ejnar Johannes J. er født 4. April 1898 og gift med Edith Anita Hansen, født 28. Januar 1902. Deres Datter Iris er født 25. April 1921.

2) Agnes Mathiesen (født 25. Juli 1875) er Enke. Hendes Mand ejede i sin Tid en Gaard ved Varde.

3) Jenny Jørgensen er Lærerinde i Egum ved Fredericia, født 25. Juni 1881.

4) Valdemar Jørgensen (født 2. September 1884), gift med Albertha Louise, f. Carlsen, handler med Papir en gros i Horsens. Ægteparret har tre Sønner: Svend Orla Christian Jørgensen, født 13. Juli 1913, gift med Lilly Petersen (Børn: Kaj, født 8. Februar 1937, Erik, født 17. Maj 1939, en Datter, født 6. Januar 1942); Holger Arvid Jørgensen, født 2. November 1914, gift med Edith Andersen, samt Carl Henry Olaf Jørgensen, født 28. Oktober 1919.

5) En afdød Datter Thora Jørgensen (født 21. December 1874) var gift med afdøde Lærer Christensen i Trandum ved Skive. Deres Børn er Alfred C., som er Lærer, og to gifte Døtre Signe og Helga.

Pouli Poulsen og hans Hustru fik to Børn, af hvilke Sønnen Søren blev født den 13. Juni 1885. Søren Kjær Poulsen er udvandret til Amerika og lever stadig der i Ægteskab med en dansk Dame. Deres Søn, der som Dreng besøgte Dyrgaard, er saa vidt vides Læge i New York. — Datteren Laura blev født 29. April 1883 og døde den 13. Maj 1941 i Hammel. Hun var gift med Redaktør Ullerup. Den 15. December 1922 overdrog Pouli Poulsen Dyrgaard til Mogens Ingvard Laursen fra Voldum. Pouli Poulsen døde i Randers 25. September 1932. Hans Hustru Bothilde Kjær, der er født i Haar 14. Juli 1864, lever endnu og bor i Hadsten.

Hvad Gaardens nuværende Ejer angaar, er M. I. Laursen født i Voldum 27. Januar 1895, medens hans Hustru Ane Kathrine L. er født i Bramstrup 31. Marts 1898. Deres Børn er Ane, født 10. Juli 1923, Gudrun Kirstine, født 3. Oktober 1924, Laurits, født 1925 (død), Jens Lilmoes, født 15. August 1927, og Thora Andrea, født 22. Januar 1933.

Den 20. Juli 1939 slog Lynet ned i Dyrgaard, som brændte ned til Grunden, og ogsaa den Række Lindetræer og Elmetræer, der omgav Gaarden, tog Skade ved Branden og er alle ryddede. Gaarden er nu genopbygget i Grundmur, adskilt fra Stald og Lade, hvilke sidste er sammenbyggede i Form af et T.

I 1867 bestod Dyrgaard af følgende Dele:

Den bebyggede Indlod	563,150	☐	Alen
Den mindre Agerlod (Nedermarken)	215,950	☐	Alen
Den store Englod (Tueengen)	166,930	☐	Alen
Den mindre Englod (Munkeengen)	19,500	☐	Alen
Hedelodden	63,150	☐	Alen
Parcel Nr. 2 af 13 a	69,570	☐	Alen

Ialt 1,098,250 Alen
 eller 78,45 Tdr. Land
 med Hartkorn 7 Td. 0 Skp. 2 Fdk.

Desuden hørte til Gaarden Agerland og Skov i Haarup-Krannestrup. Af dette Areal hører de to Englodder nu til Eng-

Dyrgaard efter Branden.

gaard, medens „Hedefalden“ blev solgt til Anton Jensen i Spørring, en Fætter til Jens Jørgensens Kone. Lodden i Haarup-Krannestrup solgte Jens Jørgensen ogsaa særskilt til et Husmandsbrug ca. 1891; en Del af den til Lodden hørende Skov er senere fældet. Dyrgaards Hartkorn er nu 5 Td. 6 Skp. 1 Fdk. $\frac{1}{4}$ Alb.

Søren Laursen Kjær, der købte Vennelund af Rasmus Wolle, erhvervede fra Gaarden Nr. 19, 1844 en Parcel 19 c med Hartkorn 1 Td. 5 Skp. 1 Fdk. $\frac{1}{4}$ Alb. I Justitsprotokollen for Øster Lisbjerg m. fl. Herreder læses, at den 16. April 1839 blev Sognefoged Niels Kjær af Bygalle og Gaardmand Anders Kalstrup udnævnt til at taksere nogle Ejendomme, som tilhørte Jørgen Sørensen Haugaard (Matr. Nr. 18 + 19, 1844), Poul

Nielsen Bonde (Nr. 8, 1844), og Søren Laursen Kjær (Nr. 9, 1844), da disse Mænd ønskede at mageskifte med hinanden. Det maa formodentlig være ved denne Lejlighed, at Vennelund fik Matr. Nr. 19 c fra Jørgen Haugaard og afgav Matr. Nr. 9 c til denne Mand og Nr. 9 e til Poul Nielsen Bonde.

Søren Laursen Kjær (født 1800) var indvandret fra Ødum Sogn, medens hans Kone, Kirsten Andersen (født 1799), var fra Trige Sogn. De fik følgende Børn: Ole Kaae Sørensen, født 26. April 1834, Inger K. S., født 10. Januar 1841, Ane K. S., født 11. Februar 1843, Nielsine K. S., født 22. Marts 1847, Mette K. S., født 7. Marts 1850, der alle nævnes ved Folketællingen i 1860, medens Mariane, født 26. August 1829, Ane Mette, født 17. Oktober 1838, Niels K. S., født 7. April 1845, og Rasmus K. S., født 22. Januar 1849, ikke findes i den nævnte Folketællingsliste.

I 1869, 2. Marts, gav Søren Kjær Skøde paa sin Gaard til Jens Andersen, der fik Bevilling til at antage Efternavnet Elgaard. Den 9. Januar 1914 fik Rasmus Pedersen Skøde paa Gaarden.

Matr. Nr. 9. Nuværende Ejere:

Matr. Nr. 9a (Vennelund) Rasmus Pedersen (Kok), født i Spørring 14. Marts 1877, død 22. Maj 1939, og Hustru Eline Bentine, døbt Erlandsen, født i Kærby 20. August 1879. Børn: Helene P., født 7. December 1908, Inga P., født 6. Februar 1910, Svend P., født 15. Maj 1912, Søren Koch P., født 12. Februar 1914, Ejnar Koch P., født 4. August 1916, Christian Koch P., født 18. November 1924.

Matr. Nr. 9b + 9h Niels Emil Kristiansen, født 27. August 1905, og Hustru Signe, døbt Hjortshøj, født 25. Februar 1904. Søn: Arne Hjortshøj Kristiansen, født 20. Oktober 1935.

Matr. Nr. 9d Niels Anton Johan Nielsen, født 27. Januar 1885, og Hustru Kirstine, døbt Villumsen, født 23. Marts 1898. Børn: Jensine Marie Nielsen, født 10. Oktober 1922, Niels Marius N., født 25. Juni 1924, Anne N., født 22. Juni 1926, Martin N., født 14. April 1928, Edith Margrethe N., født 24. Juli 1937. N. A. J. Nielsen har nu solgt sin Ejendom og er flyttet fra Sognet. Den nye Ejer er Jens Rønde Jensen, født i Skrejrup ved Rønde den 30. August 1913, og hans Hustru Elly Jensen fra Tendrup, født 17. Juli 1918.

9 c. Hans Jensen, gift med Karen J. Ogstrup.

9 f. Ejnar Sørensen, gift med Kristiane S.

Matr. Nr. 21.

21 a. Ingvard Laursen, gift med Katrine L.

21 b + 21 d. Frederik Nielsen, gift med Margrethe N.

21 c + 21 e. S. A. Poulsen.

Gaarden Matr. Nr. 10, 1844.

Den 21. Januar 1813 tinglæstes Skøde til Anders Christensen paa den Gaard, han havde i Fæste, og som han havde købt den 25. Juni 1811 for 1800 Rd. Den 18. November samme Aar fik han af Proprietær Secher paa Skaarupgaard Skøde paa sin Gaards Kongetiende for 575 Rd. (dateret 11. Decbr. 1812).

Matr. Nr. 10.

Den 18. November 1813 tinglæstes et Skøde fra Anders Christensen til Thomas Pedersen i Mejlby paa en Parcel for 133½ Rdl. Navneværdi (dateret 26. Oktbr. 1813). Ifølge Sognefogdens Opgivelser til Tiendekommissionen i 1814 ejede Thomas Pedersen Matr. Nr. 26, 1844 med Hartkorn 3 Skp. 1 Fdk. 1½ Alb., og det er muligvis denne Parcel eller noget af den, han har købt af Anders Christensen; Skødet derpaa nævnes atter i Justitsprotokollen den 13. Maj 1817, og det er dateret den 7. Februar 1817. Der maa formodentlig være ændret i det oprindelige Skøde. Hartkornet af Parcelen Nr. 26, 1844 blev ved Matriklen i 1844 ændret til 5 Skp. 2 Alb.

Thomas Pedersen var ifølge Folketællingen af 1834 født 1763 og gift med Kirsten Pedersen (født 1776 eller 1777). De havde en Søn Peter Thomasen (født 1810). Thomas Pedersen

døde den 9. April 1837 i en Alder af 74 Aar, og ved Folketællingen af 1840 nævnes da ogsaa kun Sønnen Peder Thomasen som ugift Husmand og Væver og hans Moder; men den sidste kaldes her Kirsten Sørensen, medens den angivne Alder 63 Aar passer ganske godt. Matriklen af 1844 omtaler stadig Selvejer Thomas Pedersen i Matr. Nr. 26 med det ovenfor nævnte Hartkorn; men samtidig har Matriklen Thomas Pedersens Enke som Beboer i et af Aarhus Katedralskoles Huse, Matr. Nr. 27, der først i 1844 blev ansat til Hartkorn 3 Fdk. 1 Alb. Peter Thomasen gav den 19. Juli 1842 Jens Nielsen Land Skøde paa en Jordlod uden Hartkorn paa Mejlby Mark.¹⁾

Den 7. Marts 1826 fik Prokurator Amitzbøll i Randers Auktionsskøde paa Konge- og Kirketiende af Anders Christensen (Degns) Gaard i Mejlby og udstedte straks efter Skøde paa denne Tiende til Christen Andersen Degn. Den 21. Juli 1819 havde imidlertid Proprietær Bech paa Krannestrup givet Skøde til Anders Degn paa Kirketiende af hans Gaard for 126 Rd. 3 Mk. (dateret 4. Marts 1814). Disse Meddelelser lyder temmeligt forvirrede. Det synes, at enten har Anders Christensen igen solgt de købte Tiender, eller ogsaa er hans Køb af dem ikke gaaet helt i Orden. I hvert Fald maa Christen Andersen have ladet den omtalte Prokurator ordne Tiendeforholdet efter Faderens Død.

Anders Christensen levede fra den 17. April 1751 til 7. Maj 1825. Han blev den 20. Juni 1793 gift med Kirsten Jensen og fik med hende Sønerne Christen, født 1795, Jens, født den 24. December 1801, og Laurs, født 8. Juli 1814. Christen Andersen, der fik Gaarden efter sin Fader, giftede sig d. 2. Maj 1818 med Ane Christensen (født 1788), og de fik i 1822 en Datter Ane Marie, der den 27. November 1853 blev gift med Jens Rasmussen Holme (født 1822) fra Egaa. Christen Andersen afstod sin Gaard til Svigersønnen og døde som Aftægtsmand den 27. Februar 1858. Jens Holmes Børn er Ane Jensen Holme, født 20. August 1856, Eline J. H., født 22. Februar 1858, Ane Kirstine J. H., født 28. November 1860, og Sønnen Rasmus Jensen Holme, født 1864.

Gaarden Nr. 10 havde ved Udskiftningen faaet sin Jord samlet Syd for Caløvejen, og i Aaret 1860 flyttede Jens Holme Gaarden ud paa Marken. Baade Jens Holme og hans Kone døde

¹⁾ Der blev arbejdet længe paa Matriklen af 1844.

i 1890, og Gaarden overgik da til Sønnen Rasmus Jensen Holme, som blev gift med Caroline Simonsen fra Vorre. Deres Børn er Marie Holme, som er gift med Gaardejer Jørgen Ogstrup i Haarup, Anna Holme, som blev uddannet til Telegrafist, Jenny Holme, hvis Mand er Gunnar Sørensen i Todbjerg, samt Sønnen Jens Holme, der har overtaget Gaarden. Eline Holme blev gift med Peder Møller i Spørring og døde i 1932 barnløs.

Jens Rasmussen Holme købte i 1862 en tilstødende Jordlod af P. Enevoldsen i Haarup med Hartkorn 1 Td. 2¼ Alb.; derimod er Gaardens Hedelod bortsolgt.

Gaarden er nu delt i følgende Lodder.

Matr. Nr. 10a Jens Holme, født i Mejlby 7. Januar 1903, gift med Astrid Højgaard, født i Funder 10. Juli 1908.

Matr. Nr. 10c: Hans Jensen, gift med Karen J.

Matr. Nr. 10b: August Hytting, gift med Gudrun H.

Matr. Nr. 10d + 10f Hans Chr. Carlsen, født 1880, og Hustru Ida Else, døbt Sonneson, født 1888. Børn: Ingeborg Johanne Lund Carlsen, født 5. April 1914, Hedvig L. C., født 7. Juni 1922, Sonna Bengtha L. C., født 7. August 1925.

Matr. Nr. 10e Hans Nielsen Mondrup, født 23. Januar 1903, og Hustru Anna Marie, døbt Nielsen, født 6. Marts 1907. Søn: Peder N. M., født 12. Oktober 1933.

Gaardene Nr. 11, 1844 og 12, 1844.

Den 11. Juni 1807 udstedte Espen Pedersen i Hjortshøj Skøde til Simon Jensen Selling (født 1745) paa den Gaard (Nr. 11, 1844), han havde i Fæste. Dens Hartkorn var 3 Td. 5 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. og Købesummen 1000 Rd. (dateret den 27. November 1806). Simon Jensen var gift med Maren Sørensen (født 1764) og deres Børn: Jens Simonsen, født 26. April 1789, Søren Simonsen, født 6. Maj 1792, Peder, født 8. September 1794, Mette, født 26. April 1796, Helle, født 20. Januar 1803, og Magdalene, født 5. December 1806. Ved Folketællingen i 1801 nævnes dog kun de to første af disse Børn, saa Resten maa vel være døde. Derimod tjente tre af Simon Jensens Søsterbørn i Gaarden, nemlig Jens Nielsen, født 1771, Maren Nielsen, født 1776, og Mette Nielsen, født 1776.

Den 11. Februar 1817 mødte Selvejergaardmand Rasmus Nielsen Wolle og Skolelærer Søren Jensen begge af Mejlby i Retten og fremlagde en af Selvejergaardmand Simon Jensen Selling af Mejlby Sogn og By i Overensstemmelse med Forordningen af 13. Maj 1769 affattet testamentarisk Disposition.

De mødte Mænd forklarede, at Testator var en gammel Mand paa 70 Aar og derfor saa svag, at han i de sidste Tider jævnligt maatte holde Sengen, hvorfor han ikke kunde orke at komme til Retten. Hans Dispositions sidste Vilje var efter hans egen Angivelse med sund Forstands Brug og fri Vilje:

Hans beboede Selvejergaard i Mejlby med Hartkorn 3 Td. 5 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. Ager og Eng skal efter hans dødelige Afgang modtages udelt af hans Søn Søren Simonsen, 25 Aar gammel, med al den til bemeldte Gaard hørende Besætning og Indbo. Derfor betaler Søren til Testators anden Søn, Jens Simon-

Matr. Nr. 12.

sen, 1000 Rd. Sølvværdi, hvoraf skrives lovlig Rente til Broderen Jens fra Faderens Dødsdag, saulænge Kapitalen for den anden Broder Søren bliver indestaaende, og naar Pengene skal udbetales, skal de opsiges $\frac{1}{2}$ Aar forud. Desuden skal Sønnen Søren, eller hvem som til den Tid bebor Stedet, forskaffe Sønnen Jens, som er svagelig, 3 Fag Hus i Gaarden, der af Sønnen Søren sættes i forsvarlig Stand til Beboelse paa egen Bekostning for Broderen Jens, naar denne det maatte forlange, da Kapitalen 1000 Rd. Sølvværdi uden al Afkortning skal udbetales. Al den paa Gaarden hæftende Gæld, af hvad Art nævnes kan, tilsvares Sønnen Søren som vitterlig Skyldner fra den Tid, han modtager bemeldte Gaard.

Dette er Testators sidste Vilje, og de mødte Mænd lagde til, at han var Enkemand og ikke havde flere Børn end ovennævnte to Sønner. Den ene af Mændene, der som Skolelærer var skriftkyndig, har optegnet det, hvad der for Testator oven er til-

ført. Mændene forklarede, at det tydeligt for Testator Simon Jensen var bleven oplæst, at han i et og alt havde vedgaaet med Erklæring, at det var hans Beslutning og sidste Vilje, hvilken Erklæring han afgav med fuld Forstandens Brug. Efter at Dommeren havde oplæst det her i Protokollen anførte for de mødte Mænd, blev Edens Forklaring oplæst

Det var ikke for tidligt, at Simon Jensen fik gjort Testamente, thi den 26. Februar 1817 døde han, 71 Aar gammel. Det meddeles i Kirkebogen, at han døde af epidemisk Nervefeber. Den 14. September 1811 havde Simon Jensen solgt 6 Fag Hus til Christen Pedersen for en Pris 210 Rd. (Skøde 7. Februar 1815).

Den 26. Marts 1822 fik Søren Simonsen en Udskrift af Faderens ovenfor nævnte Testamente som Adkomstbevis paa Gaarden Nr. 11. Sønnerne Søren og Jens blev imidlertid enige om at dele Gaarden saaledes, at Søren Simonsen fik 2 Td. 3 Skp. 3 Fdk. Hartkorn (Nr. 11a, 1844), mens Jens Simonsen fik 1 Td. 1 Skp. 2 Fdk. 2 Alb. Hartkorn (Nr. 11b, 1844). 1848 fik Søren Simonsen Skøde paa en Gaard med Have og Gaardsplads og 7 Fag Hus. Det er muligvis en Del af den gamle Mejlgaard. Søren Simonsen var allerede den 1. November 1816 bleven gift med Ane Nielsen (født 1783, død 13. Oktober 1842). De fik adskillige Børn, af hvilke Folketællingen 1840 nævner Peder Sørensen, født 15. Juli 1821, og Dorthe, født 13. Juli 1820. Tillige nævnes en Datterdatter af Søren Simonsen, nemlig Maren Kirstine Sørensen, født 27. Marts 1839.

Dorthe blev gift med Christen Christiansen fra Alstrupgaard i Rud Sogn; han indgik en Aftægtskontrakt med Søren Simonsen og fik Skøde paa Gaarden den 9. Juni 1846. De unge Folk fik Sønnerne Christian Peter Christensen, født 12. Juli 1846, Søren Christensen, født 8. Jan. 1849, og Jens Christensen (Alstrup), født 16. Februar 1854. Christen Christiansen kaldtes som Regel Christen Alstrup; efter ham gik Gaarden over til den næstældste Søn Søren, kaldet Søren Tost. Han solgte sin Gaards Indmark til Byen og købte derefter en Ejendom i Bojen. Den tredie Søn Jens Christensen Alstrup blev boende i Mejlby til sin Død. En Datter, Ane Christensen, født 23. December 1856, blev gift til Aarhus, hvor hun døde 1936; ogsaa Sønnen, Niels Christensen, født 27. Juni 1858, flyttede til Aarhus.

Søren Simonsens Broder, Jens Simonsen Selling, giftede sig den 8. August 1821 med Mette Simonsen (enten født i 1798 eller

den 26. April 1796). Hun var en Datter af Husmand Simon Nielsen og Maren Sørensen i Mejlby. De unge fik tre Børn: Maren, født den 16. November 1825, og to Døtre, som døde. Jens Simonsen døde selv den 30. Marts 1825, og hans Enke giftede sig den 6. Juni 1826 med Ungkarl Niels Pedersen af Halling (født 1790), som derved fik Jens Simonsens Bolssted. Ogsaa i sit andet Ægteskab fik Mette Simonsen et Par Børn, nemlig Jens, født 20. September 1830, og Peter, født 23. Marts 1834. I Kirkebogen kaldes Niels Pedersen Udflytter, saa at hans Gaard har ligget paa dens nuværende Plads nord for Dyrgaard. Da en Søn af ham dør, skrives Faderens Navn i Kirkebogen Niels Pedersen (Poulsen), saa at han maa have ladet sig kalde Niels Poulsen formodentlig for ikke at blive forvekslet med Niels Pedersen i Gaarden Nr. 12, 1844. Niels Pedersen Boelsmands Sted, der ovenfor er sat til et Hartkorn 1 Td. 1 Skp. 2 Fdk. 2 Alb., fik ved Matrikuleringen i 1844 dette Hartkorn ændret til 1 Td. 3 Skp. 3 Fdk. $1\frac{3}{4}$ Alb. Niels Pedersen Bolsmand døde den 11. December 1854 i en Alder af 64 Aar og kaldes da i Kirkebogen Aftægtsbolsmand. Da den følgende Ejer af Gaarden Søren Christensen Balle (født 1825) fra Halling var gift med Jens Simonsens Sellings Datter Maren (født 16. November 1825), maa Niels Pedersen formodentlig selv have overdraget sin Gaard til Søren Balle, selv om den formelle Udstedelse af Skødet først blev foretaget den 5. Februar 1856 af Christen Alstrup i Nr. 11 a. I SørenBalles Tid brændte hans Gaard; men den blev genopbygget. I Folketællingslisten fra 1860 nævnes, at Søren Balle og Maren Jensen havde Børnene: Jens Christian Sørensen, født 1. Juli 1854, og Karoline Sørensen, født 18. September 1858. Søren Balles Efterfølger, Emil Madsen, fik Skøde paa Gaarden den 28. Juni 1888.

Iøvrigt er der fra Gaarden Nr. 11 solgt Parcel Nr. 11 c af Hartkorn 5 Sk. 3 Fdk, $2\frac{3}{4}$ Alb., som Lars Nielsen fik Mage-skiftebrev paa den 1. Marts 1853, ligesom Søren Esbensen (Nr. 20 b) den 25. Juni 1866 købte to Parceller af Christen Alstrup, nemlig Matr. Nr. 11 e med Hartkorn 2 Skp. $1\frac{1}{4}$ Alb. og Venholt-parcellen 11 f med 4 Skp. $2\frac{3}{4}$ Alb. Hartkorn for en samlet Pris af 1190 Rd. Sedler.

Gaarden Nr. 12, 1844 blev den 9. Juni 1812 købt for 1100 Rd. af Niels Pedersen (Skøde 21. Januar 1813), født 1776, gift med Elle Larsen, født 1780. Som deres Børn nævnes Peder, født 4. Juni 1807, og Mette, født ca. 1808. Den sidste blev i

1837 viet til Ungkarl Lars Nielsen af Mejlby (født 1810). Den 24. Februar 1818 fik Niels Pedersen Skøde af Søren Jensen i Nr. 16, 1844 paa en Parcel af Hartkorn 3 Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb. for 291 Rd. 4 Mk. Sølvværdi (dateret den 15. Juni), og den 8. August 1837 erhvervede han fra Husmand Jens Andersen Bak et Hus med Hartkorn 2 Skp. 2 Fdk. $1\frac{7}{11}$ Alb. Den 29. Aug. 1837 fik Niels Pedersen endvidere Skøde paa Kongetienden af hans Gaards 2 Tdr. Hartkorn af Proprietær Secher paa Skaarupgaard, og han har ogsaa købt sin Kirketiende, thi den 29. Aug. 1837 gav han sin Svigersøn, Lars Nielsen, Skøde paa sin Gaard med Hartkorn 2 Td. 3 Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb. samt Konge- og Kirke- tiende. Endelig maa nævnes, at Kjær i Bygballe den 1. April 1834 fik Parcel Nr. 12 c (Købekontrakt). Niels Pedersen levede som Aftægtsmand i nogle Aar og døde den 22. Januar 1841 i en Alder af 64 Aar, medens hans Kone Elle Larsen blev 75 Aar gammel og døde den 25. Marts 1855.

Lars Nielsen og Mette Nielsen fik Børnene Mette Kirstine, født 3. Juli 1838, Nielsine, født 6. April 1842, og Nielsmine, født 31. Juli 1846. Den 1. Marts 1853 blev tinglæst et Mageskiftsbrev paa Nr. 11 c, hvorved Lars Nielsen fik denne Parcel med Hartkorn 1 Td. 5 Skp. 3 Fdk. $2\frac{3}{4}$ Alb. Datteren Nielsmine blev gift med Niels Arve Rasmussen, der den 17. Marts 1874 fik Skøde paa sin Svigerfaders Gaard.

Den 1. Juli 1890 solgte Niels Arve Rasmussen Gaarden Matr. Nr. 12 til Søren Helbo fra Hjortshøj og købte en Gaard i Grundfør, som han dog kun beholdt kort Tid, idet han den 30. Juni 1891 erhvervede Mejlgaard i Mejlby. Omkring Aarhundredskiftet overdrog han denne Ejendom til sin eneste Søn Lars Arve Rasmussen, som var gift med Ane Helene Nielsen fra Røved. Deres Børn er nævnt under Annexgaarden S. 3—4; af disse har de ugifte Søsken Rasmus og Mine overtaget Mejlgaard i Fællesskab.

Hvad Gaarden Matr. Nr. 12 angaar, giftede dennes nye Ejer Søren Helbo sig med Ane Marie Andersen, der var født i Mejlby 15. April 1869, og som døde 31. November 1918. I dette Ægteskab fødtes tre Børn, af hvilke Anne blev gift til Blegind, medens Thilde er ugift og bor hos Faderen, og Sønnen Niels Helbo har overtaget Fødegården. Niels Helbo var første Gang gift med Mette Bjerregaard, født 11. Marts 1903; men hun døde 30. Juli 1936, og Niels Helbo giftede sig med Sofie Nielsen, født i Linæa 20. November 1903.

Nuværende Ejere: Matr. Nr. 11.

Matr. Nr. 11b Laurids Martinus Møller Madsen, født 1887, og Hustru Hansine Petrine, døbt Hansen, født 1891. Børn: Emil Marinus Madsen, født 13. Maj 1919, Niels Peder M., født 7. December 1926.

Nr. 11 a. August Hytting og Hustru, Gudrun H.

Matr. Nr. 11c + 12a Niels Sørensen Helbo, født 6. August 1904, og Hustruer 1) Mette Kirstine, døbt Bjerregaard, født 11. Marts 1903, død 30. Juli 1936, 2) Sofie Nielsen, født i Linåa 7. November 1903.

Nr. 11 d. Niels Norring og Hustru, Kristine N.

Nr. 11 e. Sigvald Mondrup og Hustru, Marie M.

Matr. Nr. 11f Svend Aage Nielsen, født 20. November 1912, og Hustru Sørine Helene, døbt Pedersen, født 6. December 1907. Søn: Rasmus Bent Nielsen, født 20. Juni 1939.

Matr. Nr. 12g Ernst Kristen Larsen, født 26. November 1888, og Hustru Mette Marie, døbt Andersen, født 14. Januar 1897. Børn: Agnes Margrethe L., født 18. August 1923, Lilly Sofie L., født 12. Juni 1927, Søren Anton L., født 18. August 1929, Jens Chr. L., født 27. August 1935, Folmer L., født 1. Oktober 1937.

Nr. 11 g. Hans Jensen og Hustru, Karen J.

Nr. 11. Søren Helbo og Datter, Thilde H.

Matr. Nr. 12.

Nr. 12 b. Kommuneskolen. Lærer Grønbek.

Nr. 12 a. Niels Helbo og Hustru, Sofie H.

Nr. 12 d. Alfred Olsens Enke, Anna O.

Nr. 12 c + e. Anton Jensens Enke, Lise J. (Ejendommen Amager 12 c.)

Nr. 12 f. Kommunen, Arke, Stenslund og senere Marie Laursen.

Nr. 12 g. Ernst Larsen og Hustru, Mette L.

Nr. 12 h. Frederik Nielsen og Hustru, Marie N.

Nr. 12. Niels Erhardt og Søster Petrea Erhardt.

MEJLGAARD EFTER 1800

(Nr. 13, 1844)

Peter Simonsen, yngste Søn af Simon Sørensen Fiil, købte Mejlgaard direkte fra Clausholm (Købekontrakt 20. Oktober 1808, Skødet er undertegnet den 13. Juni 1809 og tinglæst den

18. Januar 1810). Den 20. November 1810 gav Simon Sørensens Børn Afkald for en Arv paa 600 Rd. efter deres Fader, og den 24. Februar 1811 oprettedes Aftægtskontrakt mellem Simon Fiils Enke, Edel Jensen Seyer, og Peter Simonsen (tinglæst den 30. Maj 1811). Enken døde i en Alder af 80 Aar den 12. Juni 1822.

Som tidligere omtalt fik Mejlgaard ved Udskiftningen i 1779 hele sin Jord samlet norden for Byen mellem Ind- og Udmarkerne, og denne Jord hører i det væsentlige endnu til Gaarden. Peter Simonsen flyttede sin Gaard ud paa Marken vistnok i 1817; thi den 9. December 1817 fremlagde Sognefoged Peder Jensen Bonde og Selvejergaardmand Jens Andersen (Dyrgaard) i Retten Taksation af „Peder Simonsen Fiils Udflyttergaard“, medens Gaarden ligger inde i Byen paa Kortet fra 1816 over Mejlby Sogn. Den udflyttede Gaards Bygninger bestod af „30 Gulv-Hus“, og dens Værdi blev efter de gangbare Priser ansat til 2000 Rd. Sølvværdi. Som en Følge af denne Flytning solgte Peter Simonsen efterhaanden sin Ejendom inde i Byen. Den 15. Juni 1819 gav han Christian Bøegh Skøde paa 6 Fag Hus for 200 Rd. (dateret 13. April 1813), vistnok Halvdelen af det gamle Mejlgaards Stuehus. Den 27. Juli 1819 tinglæstes Skøde fra Peder Simonsen Fiil til Søren Simonsen paa en „Gaardjordsplads“ for 60 Rd. (dateret 21. December 1818). Da Søren Simonsen Fiil paa samme Tid fik tinglæst en Obligation til Jens Iversen Lang i Kalstrup paa 66 Rd. 1 Mk. 8 Sk. (dateret 11. Februar 1819), er det muligvis ham, som har købt Jord af sin Broder, selvom Udeladelsen af Navnet Fiil kunde tyde paa, at Køberen har været Søren Simonsen i Matr. Nr. 11.

Den 13. Juni 1820 lod Peter Simonsen tinglæse en Deklaration, hvorved det tillodes Husmand og Skræder Christen Pedersen at forlænge sit Hus ind paa Mejlgaards Grund. Christen Pedersen døde den 15. Juli 1831 i en Alder af 58 Aar. Han var gift med Ane Christensen (født 1754), som tidligere havde været gift med Niels Nielsens Svoger, med hvem hun havde Børnene Niels, født 1788, og Hans, født 1795.

Peter Simonsen var først gift med Karen Jensen, der 22 Aar gammel døde den 7. Juli 1803 efter 30. Juni at have født Sønnen Simon. Dernæst giftede han sig med Kirsten Larsen, der døde den 4. April 1817 i en Alder af 29 Aar. Med hende havde han Sønnen Mogens, født 25. Oktober 1811, og en anden Søn Simon Peter, født 2. Jan. 1815. Tredie Gang gik Peter Si-

monsens paa Frieri og ægtede Maren Nielsd. fra Aarslev; men ogsaa hun døde ung, 26 Aar gammel, den 3. Maj 1824. Peter Simonsens fjerde og sidste Kone var Mette Jensen (født 1801) fra Hjortshøj, som han ægtede i 1829.

Dør fra gamle Mejlgård.

Ca. 1835 købte Peter Simonsen 2 Td. Hartkorn af Gaarden Nr. 14, 1844, som han overlod til Sønnen Mogens Petersen, i Almindelighed kaldet Mons Fiil. Der opstod en Retssag, om Peter Simonsen havde købt dette Steds Tiende eller ikke. Det oplystes, at Tienden ikke fulgte med i Købet. — Den 4. Oktober 1842 gav Peter Simonsen Skøde til Jens Christensen paa

6 Fag Hus og et Stykke Haveplads (Matr. Nr. 13 d med Hartkorn $1\frac{1}{4}$ Alb.).

I 1844 blev Mejlgaards Hartkorn opskrevet fra 4 Td. 2 Skp. 2 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb. til 5 Td. 3 Skp. 2 Fdk. Iøvrigt nævnes følgende Parceller under Mejlgaard: 13 b Christen Bøg 2 Alb., 13 c Niels Andersen 1 Skp. $\frac{1}{4}$ Alb. (Niels Andersen Poulsen var tidligere Gaardmand i Nr. 19), 13 d Jens Christensen $1\frac{1}{4}$ Alb., 13 e Søren Pedersen $\frac{1}{4}$ Alb.

I 1843 fremlagde Peter Simonsen i Retten Attest for, at begge hans Forældre var døde, saa at den paa hans Gaard hvilende Aftægtydelse kunde annulleres. Samtidig lod han Gaarden taksere som Grundlag for Udparcellering. Den 6. August 1845 gav han Søren Simonsen i Matr. Nr. 11 Skøde paa en Gaard med Have og Gaardsplads og 7 Fag Hus. Det er vistnok den gamle Mejlgaards tilgrænsende Grund og det halve Stuehus, det drejer sig om.

Den 6. August 1845 gav Peter Simonsen sin Søn Mogens Petersen Fiil Skøde paa Mejlgaard, og den 13. Januar 1846 udstedte han sit sidste Skøde til Ole Nielsen paa Parcel Nr. 13 c med Hartkorn 2 Alb. Husmand Niels Poulsen (: Andersen), der endnu i Matriklen af 1844 nævntes som Indehaver af Matr. Nr. 13 c med Hartkorn 1 Skp. $\frac{1}{4}$ Alb., døde 66 Aar gammel den 22. April 1846.

Mogens Petersen Fiil var gift med Ane Kjerstine Jensen (født 1813), Datter af Jens Hansen i Hjortshøj, og de fik Børnene Jens Peter Mogensen (født 28. Marts 1833) og Jens Andersen Mogensen (født den 8. December 1845); den ældste af disse Sønner blev den 7. Februar 1856 gift med Sidsel Marie Poulsen (født den 1. September 1827), en Datter af Poul Bonde i Enggaard. Mons Fiil havde faaet Auktionsskøde paa Gaarden Nr. 14, 1844 (2 Td. Hartkorn) tinglæst 24. Juli 1841; da han havde overtaget Mejlgaard, gav han sin Broder Simon Peter Petersen Skøde paa denne Gaard Nr. 14, hvis Hartkorn i 1844 var ændret til 2 Tdr. 6 Skp. 3 Fdk. $1\frac{1}{4}$ Alb. (Skødet tinglæst den 13. Januar 1848). Simon Peter Petersen var gift med Ella Christensen fra Chrstrup (født 1821); deres Børn er Peter Christian Simonsen, født 14. September 1846, Søren Larsen Simonsen, født 21. Oktober 1850, Jørgen Jensen Simonsen, født 14. Marts 1853, Kirstine Simonsen, født 2. Februar 1858, Anton Simonsen, født 24. Februar 1861, Kirstine Simonsen, født 17. April 1862, Mette Marie Simonsen, født 16. Januar 1864.

Den Gaard, Simon Peter ejede, laa oprindeligt inde i Mejlby lidt Nord for Annexgaarden; men paa Simon Peters Tid var den flyttet ud paa Marken Nordøst for Byen. En Vinter hændte den Ulykke, at to af Sønerne faldt igennem Isen paa en Mergelgrav og druknede. Sagen maa have gjort stærkt Indtryk paa Egnen. Saaledes fortæller min Moder, at hendes Moder (i Haarup) advarede sine Børn mod at gaa ud paa tynd Is, for at det ikke skulde gaa dem som Simon Peters Søner, som man kunde se ligge nede i Vandet under Isen. Af Simon Peters Børn kom Jørgen Simonsen som voksen til Todbjerg, hvor han fik

Mejlgaard.

en Gaard og blev Sognefoged. Han ligger begravet paa Todbjerg Kirkegaard og har efterladt sig to Børn, en Datter og Sønnen Simon Peter Simonsen, der er Læge i Roslev i Viborg Amt.

Til Jens Peter Mogensen blev der bygget en Gaard paa Mejlgaards Hedelod Vest for Byen ved Spørringvejen. Til denne Lod blev købt Peter Bondes Hedelod, der grænsede op til Mejlgaards. Tillige købte Jens Peter Mogensen en Lod af Matr. Nr. 9, tilhørende Søren Laursen Kjær og mageskiftede senere denne Lod med Ferdinand Sørensens Hedelod (Nr. 19), som var Nabo til Jens Peter Mogensens Ejendom, hvorved denne fik et Areal paa ca. 30 Tdr. Land. Ejendommen kom derved til at bestaa af Hedefaldsjorden 13 f (2 Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb. Hartkorn), 13 g (1 Td. 2 Fdk. Hartkorn), Peter Bondes Hedelod 7 g og Engskiftet 9 f fra Rasmus Wolles Gaard. Gaarden blev bygget ca. 1855, og Jens Peter M. fik Skøde paa den den 12. Marts 1861, paa Nr. 7 g dog først den 18. Januar 1876.

I 1882 solgte Jens Peter M. sin Gaard og flyttede til Aar-

hus, hvor han købte en Ejendom paa Mejlgade; senere havde han en Gaard i Ry, hvor hans Kone døde i Oktober 1893. Han selv tilbragte sine sidste Aar hos sin Søn Kristian Mogensen, der er Købmand i Aarhus. Jens Peter M. døde den 13. Oktober 1915 og ligger begravet i Aarhus. Jens Peter M. og Sidsel Poulsen havde Børnene Karoline Mogensen, født 27. April 1856, død i Saxild den 6. December 1912, gift med Morten Jacobsen, født i Saxild og død sammesteds 1928. — Pouli Mogensen, der bor i Skæring. — Anton Jensen M., født i Mejlby den 19. Jan. 1862, gift med Johanne Nielsen fra Silkeborg. — Kristian Marius Jensen Mogensen, født i Mejlby den 28. Septbr. 1868, gift med Kirstine Marie Møller, født i Fiirgaarde den 29. Aug. 1878.

Mons Fiil døde den 16. Juni 1880; men allerede den 27. Oktober 1874 havde han givet sin yngste Søn, Jens Andersen Mogensen, Skøde paa Mejlgaard. Da Jens Jørgensen flyttede fra Dyrgaard, overtog Jens Andersen Mogensen Mjødbrysteriet, og senere oprettede han et Ølbryggeri. Han udtalte lejlighedsvis, at en Mand maatte kunne forrente alle de Penge, han kunde laane; men alle hans Forsøg endte med at bringe Tab. Den 29. August 1876 fik han Skøde paa Parcel Nr. 4 d; men i Længden kunde han ikke klare sig. Midt i 1880'erne rejste han til Amerika for at søge at samle Penge derovre, medens et Konsortium overtog Mejlgaard og d. 30. Juni 1891 gav Niels Arve Rasmussen Skøde paa Mejlgaard, der endnu tilhører hans Slægt.

Jens Andersen Mogensen skabte sig en god Stilling i Amerika. Han var gift med Mariane Kirstine M., født 27. Juni 1848 og Datter af Gaardmand og Sognefoged Christian Sørensen Bjerregaard og Ane Madsen. De havde to Sønner, Mogens og Martin, og 3 Døtre, Kirstine, Anne og Mette Christiane, der saa vidt vides endnu lever i Amerika under gode Forhold.

Under Mejlgaard maa endnu nævnes Peter Simonsens ældste Broder, Søren Simonsen Fiil. I Folketællingslisten fra 1786 (1787) ses, at han dengang boede hos Forældrene, 21 Aar gammel, og ved hans Navn tilføjes „Nationalsoldat, døv eller tungt hørende“. Da der naturligvis ikke har været noget iverjen med hans Hørelse, dengang han blev taget til Soldat, maa han have faaet sin Tunghørighed under Soldatertjenesten, hvad enten det nu skyldes en tilfældig Sygdom eller, hvad der er rimeligere, den Tids barbariske Disciplin. Søren Fiil giftede sig med Kirsten Nielsen Høberg, og de fik følgende Børn: Niels, født 5. Oktober 1800, Ane Cathrine, født 10. Marts 1802, Edel, født 25.

November 1804, Niels, født 26. April 1808, Simon Nielsen, født 4. Maj 1815, Simon, født 4. Juni 1817, og endelig i 1820 en Søn, Jens Iversen, der døde under Fremstillingen i Kirken, og hvis Navn synes at vidne om, at Søren Fiil satte Pris paa Jens Iversen Lang i Kalstrup. Søren Fiil forsøgte sig som Skindkræmmer, idet han, saa vidt det kan skønnes, var Opkøber for Købman Levin i Randers; men denne Virksomhed endte med Tab for Søren Fiil. Senere kaldtes han Husmand og har vistnok beboet den ene Halvdel af den gamle Mejlgaards Stuehus ved Kirken. Hans Datter Edel blev gift med Rasmus Christensen (født 1803). Af Børn nævner Folketællingslisten af 1840 følgende: Ane Kirstine, født 1834, Søren Kristen, født 1837, og Dorthe Rasmussen, født 30. September 1839.

Matr. Nr. 13 a: Rasmus Arve og hans Søster Mine A.

Matr. Nr. 13b Jørgen Jørgensen Jensen, født 1888, og Hustru Rasmine Marie Jensen, født 1890. Børn: Martha Jensen, født 17. November 1915, Sigvald J., født 9. Juni 1917, Børge J., født 16. Februar 1924, Sigrid J., født 14. Maj 1932.

Matr. Nr. 13 c: Brugsforeningen. Sørensen og Hustru, Magda S.

Matr. Nr. 13 d: Peter Kristensen, født 27. Oktober 1892, og Hustru, Boline K., født 25. Februar 1891. Børn: Gerda, født 1. August 1915, Ester, født 25. Juni 1920, Anna, født 10. Febr. 1922, Nina, født 13. Januar 1929, Bodii.

Matr. Nr. 13d Søren Christensen, født 13. August 1889, og Hustru Karen, døbt Jensen, født 4. Juni 1893. Børn: Erling C., født 21. Maj 1931, Bent C., født 18. Marts 1936, Gunnar C., født 26. November 1917, Anna Marie C., født 16. Juni 1922, Else C., født 19. Februar 1935, Rigmor C., født 21. Juli 1926. Gunnar C. er gift med Johanne Østergaard, Datter af Bilejer Østergaard.

Matr. Nr. 13 e + i: Karl Nielsen og Hustru, Ane N.

Matr. Nr. 13 f og 13 g: Ejnar Sørensen og Hustru, Kristiane S.

Matr. Nr. 13 g: Peter Christensen og Hustru, Sørine C.

Matr. Nr. 13 h: Købmand Jensen og Hustru, Birthe J.

Matr. Nr. 13 m: Peder M. Jensen.

Matr. Nr. 13 m: Carl Nielsen og Hustru, Carla N.

Matr. Nr. 13 o: Kirsten Lund, Enke.

Matr. Nr. 13 r: Søren Kristensen og Hustru, Karen K.

Matr. Nr. 13 t: Hanne Nielsen, Enke.

Matr. 13. c. I Aaret 1882 flyttede en ny Familie fra Vrinders paa Mols til Mejlby. Manden var Bødker af Profession og hed Frederik Nielsen. Han afgik ved Døden den 24. November 1924, medens hans Hustru, Hanne Nielsen, lever endnu. De to Ægtefolk var dygtige og velbegavede. Bødkervirksomheden gav ikke Frederik nok at bestille; men saa tog han fat paa, hvad Arbejde der kunde falde for. I nogle Aar arbejdede han som Dræningsgraver. I de senere Aar var begge Ægtefolkene knyttede til Kirken, han som Ringer og Graver, og hun som Rengøringskone.

De havde 9 Børn, 6 Dreng og 3 Piger, nemlig:

- 1) Niels Peter Nielsen fik Uddannelse som Karetmager,
- 2) Karl Nielsen som Bødker,
- 3) Rasmus Nielsen som Lærer og er nu Forstander ved Vivild Efterskole,
- 4) Thorvald som Lærer og er nu ansat som saadan i Øster Alling,
- 5) Jens Nielsen bor i Aarhus, hvor han arbejder paa Olie-møllen,
- 6) Evald N. er ansat i Fællesforeningen,
- 7) Ane er gift med Morten Simonsen, Kalstrup,
- 8) Grete er gift med Hans Jensen, som ogsaa er Statshusmand i Kalstrup,
- 9) Den yngste Datter Olga er gift i Vorup ved Randers. Man kan vel nok sige, at det er et dygtigt Kuld Børn.

Den førstnævnte Søn, Karetmager N. P. Nielsen, blev tidligt valgt ind i Todbjerg-Mejlby Sogneraad, og efter nogle Aars Forløb blev han af Skattemyndighederne valgt som Skatteraad-formand for Rougsø m. fl. Herreders Skattekreds. Ved den senere vedtagne Saneringslov (ca. 1936) blev han yderligere beskikket som Formand for Randers Amts Saneringsudvalg. Endelig blev N. P. Nielsen ved sidste Valg til Randers Amtsraad indvalgt som Medlem af dette. En Søn Edmund Nielsen har overtaget Faderens Virksomhed som Karetmager.

Ved Skolegyden ligger Matr. Nr. 28 c, der bebos af Richard Folkmann, født 12. Juli 1886, og Hustru Marie F., født 17. Marts 1887. Børn: Svend Tage F., født 28. Juni 1908, Karen Johanne Marie F., født 30. Marts 1912, Rigmor Clara F., født 15. Februar 1916, Niels Erik F., født 3. Oktober 1918, Rasmus Christian F., født 23. Februar 1924. Ved samme Gyde bor Jens Sørensen (Se Side 150).

Gaardene Nr. 14, 1844 og Nr. 20, 1844 efter 1800.

I 1812 fik Niels Jensen Kjeldsen Gaarden Nr. 14 samtidig med, at han underskrev en Aftægtskontrakt til den forrige Beboer af Gaarden, Niels Christensen, som døde 1812. Den 14. Januar 1812 udstedtes Skøde til Niels Jensen i Mejlby paa en Parcel for 1650 Rd. Courant (tinglæst 6. August 1813), hvilken Parcel rimeligvis er den nævnte Gaard. Den 30. Juni 1821 udstedte Niels Kjeldsen Skøde til Søren Hansen paa Gaardens Udmark, der er sydlig Nabo til Dyrgaard og havde 1 Td. 5 Skp. $\frac{1}{2}$ Alb. Hartkorn (tinglæst 24. Juli 1821).

Den 29. Marts 1814 fik Niels Kjeldsen og Hustru, Kirsten Pedersen, en Datter, Ane Kirstine; men andre Børn synes de ikke at have faaet.

Den 19. Juni 1821 oprettedes en Købekontrakt mellem Niels Jensen (Kjeldsen) og Søren Nielsen (Wolle), Søn af Niels Sørensen Wolle i Gaarden Nr. 4, 1844, om et Sted med Hartkorn 2 Td. samt Besætning, Inventar og Avlsredskaber. Ved denne Handel maa Niels Kjeldsen have betinget sig Aftægt for at sælge Gaarden; thi da Niels Kjeldsen døde den 23. Februar 1827, betegnedes han som Aftægtsmand. Han blev 54 Aar gammel, og hans Kone overlevede ham.

Søren Nielsen Wolle var født den 11. November 1800 og blev den 29. Juli 1822 gift med Maren Sørensen (født 1799), en Datter af Gaardmand Søren Jensen (Matr. Nr. 16). De fik Børnene Maren, født 13. Marts 1825, Niels, født 1823, Søren, født 1828, og Niels Peter, født 1833. Søren Wolles Kone døde den 3. April 1840. Søren Nielsen Wolle solgte i 1835 eller 1836 sin Gaard Nr. 14 til Peter Simonsen Fiil i Mejlgaard, som den 10. September 1839 købte Kongetienden af hele den Gaard Nr. 14, som Niels Kjeldsen havde overtaget, altsaa en Gaard med Hartkorn 3 Td. 5 Skp. $\frac{1}{2}$ Fdk. Imidlertid havde Peter Simonsen faaet den Opfattelse, at han havde købt baade Konge- og Kirketiende. Dette affødte en Retssag, i hvilken det oplystes, at Niels Kjeldsen stadig stod indskreven som Ejer af Gaarden. Købekontrakten af 1821 er aabenbart aldrig bleven suppleret med et Skøde. Søren Nielsen Wolle, der var indkaldt som Vidne i Retssagen, forklarede, at Niels Kjeldsen havde betalt sin Kirketiende in natura, fordi han ikke kunde betale i Penge, og det blev udtrykkeligt tilkendegivet Peter Fiil, at den omhandlede Tiende af de købte 2 Tdr. Hartkorn var Salget uvedkommende. Den 24. Juli 1841 overdroges denne Del af Gaarden til

Mogens Pedersen Fiil ved et Auktionsskøde, og han gav d. 18. Januar 1848 sin Broder Simon Peter Petersen Skøde paa denne Ejendom. (Se under Mejlgaard.)

I 1868 havde Simon Peter Nr. 14 a, hvis Hartkorn i 1844 blev sat til 2 Td. 3 Skp. 2 Fdk. $1\frac{1}{4}$ Alb., medens Jens Sørensen Møller havde Nr. 14 b med 2 Skp. 1 Fdk. $1\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn, og 14 c ejedes af Jens Grønnemark, hvis Hartkorn var 3 Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb. Nu er Gaarden helt udstykket. Simon Peter Petersen døde den 2. September 1876, hvorefter hans Enke overtog Gaarden. Listen over dens Ejere er iøvrigt følgende:

Den 10. Januar 1882 fik Niels Pedersen Skøde.

Den 13. Juni 1893 fik Rasmus Nielsen Skøde.

Den 1. November 1910 fik sidstnævntes Enke, Else Marie Nielsen, Adkomstbevis paa Gaarden og gav straks L. Chr. Lassen og H. Anton Sørensen Skøde. Af disse afstod den første sin Part i Gaarden til Anton Sørensen den 5. Juni 1914.

Den 11. Oktober 1918 fik Rasmus Andersen Skøde.

Den 26. Juni 1925 fik Peter Chr. Madsen Skøde.

For Tiden er Gaarden udstykket til følgende Ejere:

Matr. Nr. 14 a: Peder Madsen.

Matr. Nr. 14b + 20e Jens Peter Sigurd Jensen, født 14. Juli 1892, og Hustru Mette Kathrine, døbt Larsen, født 9. August 1900. Børn: Johannes J., født 10. Oktober 1926, Esther J., født 5. April 1928, Grethe J., født 22. Oktober 1929, Henning J., født 13. Marts 1931, Gunnar J., født 12. August 1932, Ingrid J., født 21. September 1934, Svend Aage J., født 20. Januar 1936.

Matr. Nr. 14 c: Jens Grønnemark, ugift.

Matr. Nr. 14 e: Karen Kalstrup, Enke.

Matr. Nr. 14 c: Peder Kristensen og Hustru, Sørine K.

Matr. Nr. 14 f: Jens Julius Jensen.

Det er ovenfor nævnt, at Niels Kjeldsen i 1821 gav Søren Hansen Skøde paa en Parcel af Nr. 14 med Hartkorn 1 Td. 5 Skp. $\frac{1}{2}$ Alb. Søren Hansen (født 1792) var gift med Ane Frandsen (født 1785), en Datter af Frands Nielsen i Ejendommen Nr. 20, og Frands Nielsen oprettede den 5. Juli 1825 en Aftægtskontrakt med sin Svigersøn nogle faa Aar før sin Død den 3. Maj 1828.

Den 17. August 1830 gav imidlertid Ejeren af Nr. 20, Niels Poulsen Bonde, Skøde paa denne Ejendom til Poul Sørensen Kjær, og Søren Hansen havde derefter kun sin Parcel af Nr. 14, der i Matriklen af 1844 kaldtes Matr. Nr. 20 a, og dens

Hartkorn blev opskrevet fra 1 Td. 5 Skp. $\frac{1}{2}$ Alb. til 1 Td. 7 Skp. 3 Fdk. $2\frac{1}{2}$ Alb. Søren Hansen (født 1792) og Ane Frandsen havde kun en Datter Maren (født 1822), som blev gift med Søren Jensen (født 1813), hun gik i min Barndom under Navnet Maren Sorenste. Hun fik i sit Ægteskab Børnene: Søren Hansen Sørensen (født 1846), Karen Marie S. (født 1849) og Jens Kristian S. (født 1857).

Søren Hansen og Ane Frandsen døde som Aftægtsfolk henholdsvis den 11. April 1859 og den 19. August 1860; Søren Jensen havde allerede faaet Skøde den 20. December 1842. Efter Søren Jensens Død fik hans Kone, Maren Sørensen, den 21. Oktober 1873 Adkomstbevis paa Gaarden, og den 17. Juli 1888

Tranekjær.

fik Sønnen Søren Hansen Skøde paa Ejendommen. Han efterfulgtes af sin Svigersøn Jens Peter Jensen, der fik Skøde den 8. September 1922. Efter at Gaarden for en Del Aar siden brændte (den laa dengang omtrent Syd for Dyrgaard), blev den flyttet over paa den anden Side af Bolsvejen. Efter et gammelt Vandhul paa Grunden kaldes Ejendommen „Tranekjær“. Jens Peter Jensen er gift med Maren J.

Gaarden Tranekjærs Mark kaldes paa Kortet af 1816 Nr. 14, medens Nr. 20 sammen med den gamle Skolemark Nr. 6 strækker sig fra Kalstrups Skel til Røvedvejen. Som foran omtalt fik Poul Sørensen Kjær den 17. August 1830 Skøde paa et Bolssted i Mejlby med Hartkorn 7 Skp. 3 Fdk. 2 Alb. af Poul Nielsen Bonde, som havde købt dette Sted Nr. 20, efter Matr. 1844 i 1812. — Den 10. December 1933 fik Skolelærer Jens

Sørensen Skøde paa denne Ejendom, hvis Hartkorn i 1844 sattes til 1 Td. 2 Skp. 3 Fdk. 2 Alb. Efter at have drevet Jorden en Del Aar, afhændede Lærer Sørensen i 1862 Ejendommen til sin Avlskarl Søren Esbensen fra Skæring, der det nævnte Aar blev gift med Lærer Sørensens Søster, Sine Petrea Sørensen. Ægteparret byggede en Gaard paa Nr. 20b. 25. Juni 1866 købte Søren Esbensen to Parceller af Christen Alstrup, nemlig Hedelodden Nr. 11 e med Hartkorn 2 Skp. 1¼ Alb. og „Venholtparcelen“ Nr. 11 f med 4 Skp. 2¾ Alb. Hartkorn for en samlet Pris af 1900 Rd. Sedler. Søren Esbensen og Sine Sørensen fik Sønnen Jens Sørensen, der har en Gaard i Hesselballe.

Matr. Nr. 20b.

Efter Søren Esbensen's Død blev hans Enke gift med Ungkarl Jens Andersen fra Ballegaarden (se under Dyrgaard), der i 1880 af Todbjerg-Mejlby Kommune købte den gamle Skolemark Matr. Nr. 6 b, som støder op til Matr. Nr. 20 b, og som er sammenlagt med denne. Købesummen var 6000 Kr. (Skøde den 3. August 1880). I Juli 1873 fik Hansine Petrea Sørensen Skøde paa Nr. 20 b og den 1. Juli 1879 fik Jens Andersen Skøde paa Ejendommen ved Fremlæggelse af Vielsesattest. Efter at hans Kone var død i 1881, levede han i mange Aar som Enke-mand. Han havde i sit Ægteskab faaet Sønnen Jens Jensen, som han den 9. Juli 1895 gav Skøde paa Gaarden. Jens Jensen flyttede Gaarden ned til Røvedvejen og giftede sig med Sofie Poulsen, der skænkede ham Datteren Marie. Denne Datter er gift med Sigvald Mondrup, og de har faaet en Datter Margrete M. og en Søn Niels Jensen M.

Matrikel Nr. 20 er delt i følgende Lodder:

Matr. Nr. 20a Jens Peter Jensen, født 25. April 1888, og Hustru Maren Eline, døbt Sørensen, født 16. Juli 1890. Børn: Laurits Kjær J., født 9. Juli 1918, og en Datter, Asta, født 22. August 1912, der den 8. November 1935 blev gift med Søren Nielsen.

Matr. Nr. 20b Jens Jensen, hvis Datter Hansine Marie, født 13. August 1909, er gift med Sigvald Mondrup, født 27. Juni 1906, som har overtaget Gaarden. Børn: Sofie Margrethe M., født 9. August 1934, Niels Jensen M., født 13. November 1937.

Nr. 20 c: Frederik Nielsen og Hustru, Margrete N.

Nr. 20 d: Inger Petersen.

Nr. 20 e: Sigurd Jensen og Hustru, Katrine J.

Nr. 20 f: Niels Mondrup og Hustru, Sofie M.

Nr. 20 g: Jens Julius Jensen.

Vidtskuegaard

Gaarden Nr. 15, 1844 efter 1800.

Den Anders Pedersen, som i 1811 købte Gaarden for 2300 Rd., er Anders Pedersen Elgaard, født 1757, død 15. Oktober 1813. I 1786 tjente han i Bygballe I, og han giftede sig med Johanne Hansen, født 1773, død 6. Juni 1842. I deres Ægteskab fødtes Børnene Peter, født 1790, Anna, født 1792, Peter, født 1795, Hans, født 1797, og Johanne, født 26. Oktober 1799, som alle nævnes ved Folketællingen i 1801. Efter Mandens Død overtog Enken Gaarden, og 12. Oktober 1830 gav hun Sønnen Peter Skøde paa Ejendommen. Peter Andersen giftede sig med

Mariane Sørensen, en Datter af Søren Torst i Todbjerg, og de fik Børnene Anders Peter, født 26. Juni 1826, og Kirstine Marie, født 17. September 1829. Den 9. November 1830 solgte Peter Andersen Gaarden til Anders Nielsen Kalstrup, der fik Skøde paa den den 17. April 1832.

Anders Kalstrup var født i Hallendrup 1790. 3 Aar gammel kom han til Gaarden Kalstrup, hvor han opholdt sig, til han var 19 Aar; dernæst tjente han 4 Aar paa Sofie Amaliengaard til 1813. Da blev han udskreven til Dragon og tjente som saadan i 10 Aar, hvorefter han kom tilbage til Kalstrup. Den 9. Nov. 1830 fremlagde han i Retten Attest for, at han havde ægtet Jens Jørgensens Enke, Birthe Marie Larsen i Skødstrup som Adkomst til hendes Ejendom og solgte samtidig et Hus i Skødstrup med to Havepladser. Den 29. Februar 1832 fik Anders Kalstrup, som paa den Tid var Sognefoged, Datteren Mette; men baade Barn og Moder døde den 18. Maj. Anders Kalstrups næste Kone var Birthe Kirstine Madsen (født i Krajbjerg 1807), med hvem han fik Børnene: Mette Marie, født 25. August 1839, Birthe Marie, født 10. November 1840, Mette Margrete, født 1843, og Mads Andersen Kalstrup, født 19. Marts 1848. Anders Kalstrup døde den 16. Maj 1875, medens hans Enke levede til 1881.

Sønnen Mads Andersen fik Skøde paa Gaarden den 30. Juni 1874. Den 4. April 1911 fik han Bevilling til at føre Navnet Mads Andersen Kalstrup. Han var gift med Kirsten Marie, født 12. April 1847, en Datter af Søren Winter i Annexgaarden og Mette Margrete Jensen (Elgaard).

Mads Kalstrup blev 79 Aar og døde i Vivild den 22. Februar 1927, medens hans Kone allerede var død den 23. Februar 1921 i Mejlby. Den 4. April 1911 havde Mads Kalstrup givet sin Søn Søren Anton Andersen Kalstrup Skøde paa Ejendommen. S. A. Kalstrup er nu død; men hans Enke, Karen Kalstrup, der sidder i uskiftet Bo, driver Gaarden støttet af Sønnen Martin. Som Bykortet i I Del Side 152 viser, dannede Gaarden Matr. Nr. 15 sammen med Matr. Nr. 2 og 14 den østlige Side af Mejlby; men den ligger nu noget nord for Byen og har, som Navnet Vidtskuegaard antyder, en vid Udsigt.

Foruden Matr. Nr. 15 a hører der til Gaarden 14 Tdr. Land Matr. Nr. 7 a, som blev købt i 1910 til en Pris af 10,500 Kr. samt 11 Tdr. Land Matr. Nr. 14 e, der i 1920 blev erhvervet for 1200 Kr. pr. Td. Land. Endelig fik S. A. Kalstrup de to

Parceller 2 d og 2 f af Naboen, N. P. Andersen, som Erstatning for Jord, der blev afgivet til en Vej. Fra Gaarden er solgt en Hedelod, Matr. Nr. 15 d, til Jens P. Grønnemark for 7000 Kr.

Gaarden bestaar nu af følgende Dele:

Matr. Nr. 15a + 15f Karen Sørine Kalstrup, døbt Rasmusen, Enke efter Søren Anton Andersen Kalstrup, der blev født i Mejlby 21. December 1883 og som døde sammesteds den 9. Februar 1937. Børn: Martin K., født 18. April 1912, Rasmus K., født 11. November 1913, Marie K., født 24. Juni 1917, Kjær K., født 4. April 1921, Dagny K., født 17. Maj 1923, Jens K., født 4. April 1928, Aage K., født 1. Februar 1934.

Matr. Nr. 15 b: Niels Bjerregaard, Enkemand.

Matr. Nr. 15c Carlo Freund, født 1900, og Hustru Ida Marie Nielsen Freund, døbt Larsen, født 1896. Børn: Børge F., født 1925, Verner F., født 24. Juni 1926.

Matr. Nr. 15 d: Jens Grønnemark, ugift.

Matr. Nr. 15 d: Georg Velling, født 20. Marts 1906, gift med Marie V., født 12. December 1918. Datter: Tove, født 6. Juni 1939.

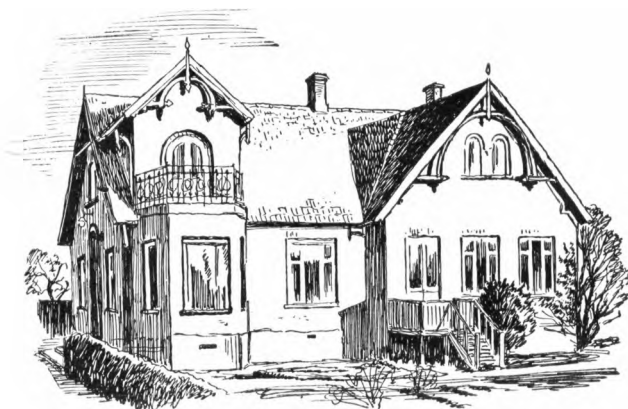
Gaarden „Kokkehøjlund“ (Matr. Nr. 16, 1844) efter 1800.

I 1796 blev Søren Jensen (Koch), født 4. December 1768, Søn af Jens Simonsen og Maren Andersen, Fæster i Gaarden Nr. 16. Han giftede sig med Kirsten Nielsen, der rimeligvis er den Datter af Niels Pedersen i Kalstrup og Hustru Mette Jensen, som blev født den 3. December 1769, og som den 8. Juli 1796 blev gift med Søren Jensen. I dette Ægteskab fødtes Børnene: Jens, født 1797, Maren, født 1799, og Niels, født 3. September 1806.

Søren Jensen fik Skøde paa Gaarden den 21. Januar 1813 for en Pris af 2400 Rd. (dateret 19. August 1812). Den 30. Juli 1816 udstedte han Skøde til Rasmus Nielsen Wolle paa en Parcel med Hartkorn 1 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. (dateret 1. Maj 1816) for 41 Rd. 4 Mk. Ligesaa udstedte Søren Jensen den 24. Februar 1818 Skøde til Niels Pedersen i Nr. 12 paa en Parcel med Hartkorn 3 Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb. for 291 Rd. 4 Mk. Sølvværdi (dateret 15. Juni 1815). Sidstnævnte Parcel omfatter den Plads, hvorpaa Gaarden Nr. 16 laa, før den efter Branden blev flyttet ud paa dens Mark mellem Haarupvejen og Kaløvejen.

Den 15. December 1835 fik Søren Jensen Auktionsskøde fra Dødsboet efter Maren Jensen, som vistnok havde været gift

med Jørgen Poulsen Wendelboe (død 6. Oktober 1834) paa en Parcel paa Haarup Mark med Hartkorn 4 Skp. 2 Fdk. 1 Alb. Den 15. December 1835 fik Søren Jensen ligeledes Skøde paa Kirke- og Kongetiende af et Hartkorn 3 Td. 6 Skp. 2 Alb. i Mejlby; disse sidste Skøder blev udstedt af henholdsvis Proprietær Bech paa Krannestrup eller rettere paa hans Vegne, thi han var død 1821, og Justitsraad Secher til Skaarupgaard. Endelig tinglæstes den 15. December 1835 Skøde fra Søren Jensen til hans Søn Jens Sørensen paa en Gaard i Mejlby med 3 Td. Hartkorn tillige med Have og Kirketiende samt af den omtalte Parcel paa Haarup Mark, og den 19. December 1837 gav Søren Jensen Skøde til Jens Pedersen paa Konge- og Kirketiende af et Hartkorn 4 Skp. 1 Fdk. $2\frac{1}{4}$ Alb. Denne Parcel er Matr. Nr.

„Kokkehøjlund“

24, 1844. Jens Pedersen har aabenbart solgt Parcellen til Peder Nielsen; thi d 19. Dec. 1837 gav han sidstnævnte Skøde paa den omtalte Lods Konge- og Kirketiende. Peder Nielsen beholdt kun Parcellen i kort Tid og gav den 4. Februar 1840 Søren Christensen Skøde paa Matr. Nr. 24, 1884.

Skønt Søren Jensen allerede i 1835 havde givet Sønnen Jens Sørensen Skøde paa en Gaard med 3 Td. Hartkorn(se ovenfor), gav han atter den 9. Juni 1840 den samme Søn Skøde „paa en Gaard i Mejlby“; det maa dog være den samme Gaard, der er tale om i de to Tilfælde. Jens Sørensen fik ikke Lejlighed til at dyrke sin Jord længe; thi han døde ugift den 5. Januar 1841. Kirkebogen meddeler, at „Gaardmanden døde pludselig ved sin

Gaard“, han er vel, som man nu vilde sige, blevet ramt af et Hjerteslag. Faderen, Søren Jensen (: Koch), døde den 23. Februar 1841 i en Alder af 73 Aar, altsaa lidt senere end Sønnen, og derfor fremlægges der den 16. Marts i Retten Attest for, at den døde Søren Jensen var sin Søns eneste Arving, og den yngre Søn Niels Sørensen Koch fik derpaa som sin Faders Arving Skøde paa Gaarden.

Niels Sørensen eller Niels Koch, som han kaldtes, giftede sig med Ane Andersd. (født 1815) af Todbjerg Sogn, og de fik Børnene Kirsten, født 23. Maj 1842, Marie, født 1. Dec. 1845 og Andersmine Kirstine, født 2. Dec. 1851, død 1867. Da Niels Kochs Kone døde, boede han i Gaarden sammen med Døtrene Kirsten og Marie, af hvilke den sidste giftede sig med sin Fætter Anders Nielsen. D. 21. Juni 1892 fik sidstnævnte Adkomstbevis paa Gaarden. Anders Nielsen kaldtes Anders Bojen. Saa vidt vides havde hans Fader Niels Andersen et Hus i Krajbjerg. Anders Bojen havde som Ungkarl tjent dels i Dyrgaard og dels i Enggaard, en kort Tid havde han ogsaa lejet Haarup-Kranestruphuset med tilhørende Jord. Kokkehøjlund beholdt han kun i 4 Aar, og d. 23. Juni 1896 gav han Søren Jensen (født i Todbjerg d. 11. Aug. 1869) Skøde paa Gaarden. Derefter havde han og hans Kone i nogle faa Aar en lille Gaard paa Trige Mark.

Med Søren Jensen kom den rette Mand til Kokkehøjlund. Gaarden laa efter Udflytningen omtrent midt paa Marken; men da den brændte i 1886, blev den flyttet ind paa dens nuværende Plads. De nye Bygninger var imidlertid ikke særlig gode, da de var byggede saa billigt som muligt. Til at begynde med beholdt Søren Jensen dog Bygningerne, som de var. Han giftede sig med en ung Pige fra Mørke, og Søren Jensen og hans Kone, Sørine Jensen (født 23. Okt. 1878) tog kraftigt fat. Søren Jensen vidste, at det var en god Gaard, han kom til, og det blev snart at kende paa den forsømte Gaard, at der var kommen friske Kræfter til Huse. Søren Jensen tog straks fat paa at dræne den vandlidende Mark og forstod at bruge Posegødning. Samtidig fik han oparbejdet en god Besætning, saa at Marken ogsaa kunde faa nogen Staldgødning.

Nu skete der det, at Naboen, R. P. Eriksen i Matr. Nr. 4, som han havde købt af Jens Chr. Snog, følte Alderen trykke sig og ønskede at afhænde sin Gaard. Søren Jensen meldte sig som Køber af Gaarden, der bestod af en „Indmark“ paa ca. 14 Tdr. Land, liggende parallelt med Søren Jensens Mark, og en

Engparcel paa ca. 12 Tdr. Land, som egnede sig fortrinligt til vedvarende Græs. Søren Jensen gav 21,500 Kr. for denne Gaard. Derefter solgte han dens Stuehus, en stor og velbygget Ejendom, til Todbjerg-Mejlby Kommune, som bruger den til Alderdomsasyll, og samtidig solgte han 2 værdifulde Byggepladser, af hvilke Stuehuset gav 2000 Kr., Kæremageren 1000 Kr. og Alstrup 700 Kr. Nu kunde Søren Jensen tage fat paa sine egne Bygninger, og Resultatet blev, at hans Gaard nu er en af de mest velbyggede i Sognet.

Søren Jensen og hans Hustru har to Børn. En Datter Johanne er gift og bor i Vejle, medens Sønnen Ejner er bleven gift sidste Sommer og har overtaget Forældrenes Gaard.

Matr. Nr. 16a Ejnar Jensen, født i Mejlby 16. Juli 1902, og Hustru Martha J., døbt Gjandrup, født i Rønde 21. April 1905.

Matr. Nr. 16 b: Niels Anton Nielsen.

Matr. Nr. 16 c: Hans Mondrup og Hustru Anna Mondrup. Søn: Peder N. Mondrup, født 12. Oktober 1933.

Matr. Nr. 16 d: Karl Mondrup, ugift.

Matr. Nr. 16 c + 16 f: Har tidligere været beboet af Dræningsmester Anton Poulsen og dernæst af Hans Peter Jensen. De efterfulgtes af Anton Jensen, født 25. Juni 1878, død 11. December 1929, gift med Lise J. Børn: Emma, født 1906, Mette, født 8. December 1908, Jens Peter, født 5. April 1911, Viggo, født 18. September 1912, Ejner, født 3. September 1914, Anna, født 12. Februar 1918, Karen, født 18. December 1920, Aage, født 17. Februar 1922, Børge, født 11. Oktober 1924, Ove, født 21. August 1925.

Gaarden Nr. 17 1844 efter 1800.

Paa denne Gaard fik Fæsteren Jacob Sørensen Udsen tinglæst Skøde d. 15. Aug. 1811 (dateret 25. Juni 1811) for en Købesum af 2100 Kr. samt Aftægtskontrakt til Forældrene. D. 2. Nov. 1817 approberede Rentekammeret en Ansøgning om Tilladelse til at udstykke Gaarden i to Lodder, hvoraf den ene med Hartkorn 3 Sk., 3 Fdk., 1½ Alb. blev overdraget til Rasmus Wolle, medens den anden Del med Hartkorn 3 Td., 2 Skp., 3 Fdk., ½ Alb. forblev i Jacob Udsens Eje og forøgedes med en fra Rasmus Wolle tilkøbt Lod af Hartkorn 1 Skp., 2 Fdk., 2½ Alb.; Skøderne tinglæstes d. 13. Febr. 1821. Paa denne Maade fik Jacob Udsen et Hartkorn, 3 Td., 4 Sk., 2 Fdk., hvori indgik en Lod, der var købt for 200 Rd. d. 24. Juni 1807 (Skøde tinglæst d. 30. Maj 1811).

Jacob Udsen døde d. 26. Juni 1838 i en Alder af 63 Aar. Hans Enke, Ane Pedersd., beholdt Gaarden, der vel er blevet drevet af Sønnen Søren Jacobsen, født 1818. Enken døde d. 22. April 1846, hun blev 65 Aar gammel, og Gaarden gik over til Sønnen Søren Jakobsen, der var ugift, og som døde d. 27. April 1846 af et „Slagtilfælde“, kun 28 Aar gammel. D. 9. Jan. 1849 udstedtes Skøde til Christian Sørensen Bjerregaard, som havde Gaarden i en Snes Aar. Bjerregaard kom fra Hadsund og var

Matr. Nr. 17

gift først med Ane Madsd., der var brystsvag og døde 34 Aar gammel d. 12. Aug. 1852, og senere med Kirsten Sørensen, der var født 1822 i Skødstrup. Bjerregaards Børn var Mariane Kirstine, født 27. Juni 1848, Mads, født 22. Sept. 1849, Søren Anders, født 5. Nov. 1853, Anton, født 7. Juni 1856 og Sofie, født 4. Sept. 1857. De to ældste af Børnene var født i første Ægteskab. Bjerregaard var i den Tid, han ejede Gaarden i Mejlby, en anset Mand, der i en Del Aar var Sognefoged i Byen. I 1869 solgte han Gaarden til Jens Eilersen (Skøde d. 31. Aug. 1869) og flyttede andetsteds hen; senere kom han tilbage og døde i Mejlby. Hans ældste Datter blev gift med Jens Andersen Mogensen i Mejlgaard, og den svagelige Søn Mads boede i Mejlgaard til sin Død.

Eilersen beholdt kun Gaarden i en kortere Aarrække; men han maatte i 1874 som Kirkeværge tage sin Del af Arbejdet med at anskaffe Materialer til Kirkens Ombygning. D. 11. Dec. 1876 fik Thomas Jørgensen Skøde paa Gaarden, der d. 21. Nov. 1882 erhvervede en Stump Havejord fra Matr. Nr. 25 c (Tjerrilds Hus). De følgende Ejere af Gaarden er:

M. P. Jensen, Mageskiftebrev d. 27. Nov. 1883.

L. A. Carstensen, Skøde d. 24. Juni 1884.

Niels Sørensen, Mageskifteskøde d. 29. Juni 1897.

Carl Sørensen, Skøde d. 12. Jan. 1909.

Niels Tholstrup, Skøde d. 23. Marts 1917.

Ved den sidstnævntes Død 8. Novbr. 1930 overtog hans Enke, Marie Th., død 4. Septbr. 1940, Gaarden; men den er nu gaaet over til Sønnen Svend Tholstrup, der har to Søstre, af hvilke Helga Tholstrup, født 16. Maj 1902, er gift med Gaardejer Jens Nielsen i Egaa, medens Valborg Tholstrup, født 19. December 1903, er ugift og Husbestyrerinde.

Kristian Bjerregaard bortsolgte en Parcel Nr. 17b til Morten Sørensen, der fik Skøde d. 24. Jan. 1860. Ligesaa blev der d. 19. Maj 1908 solgt 24 Tdr. Land til „Højgaard“, fra hvilken sidste en Del af denne Jord blev videresolgt til Peter Anton Petersen. De nuværende Ejere af Gaarden Nr. 17 og de solgte Parceller er:

Matr. Nr. 17a Svend Aage Tholstrup, født 22. Juni 1906. og Hustru Kirstine, døbt Møller, født 7. Juli 1913. Børn: Inger T., født 8. Februar 1937, Mons T., født 28. August 1939.

Matr. Nr. 17 b: Jens Selling og Hustru, Gudrun S.

Matr. Nr. 17c: P. A. Pedersen og Hustru, Poulina P.

Matr. Nr. 17 d: Søren Sørensen og Hustru, Anna S.

Matr. Nr. 17 f: Niels Anton Nielsen og Hustru, Kjerstine S.

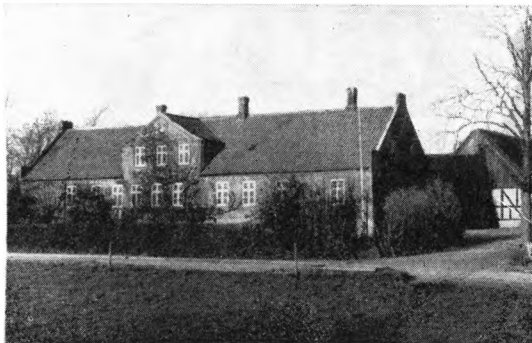
Matr. Nr. 17 e: A. Tjerrilds Enke.

Gaardene Nr. 18 1844 og Nr. 19 1844 efter 1800.

Ved den Ændring af Mejlbygaardens Hartkorn, som Ejeren af Clausholm foretog en Del Aar efter, at han havde købt Bidstrups Besiddelser i denne By, maa det antages, at nogle af Fæsterne byttede Gaarde. Da den ene Halvdel af Enggaard blev nedlagt, fik Niels Poulsen (Kier) Gaarden Nr. 19, medens den hittidige Fæster i denne Gaard, Anders Nielsen Knudsen, overtog Nr. 7 A, hvis Fæster afløste Niels Christensen, som døde 1808, i Gaarden Nr. 15.

D. 16. Jan. 1812 erhvervede Niels Poulsen (Kier) Skøde paa Gaarden Nr. 19, som han havde købt d. 28. Dec. 1811 for 2250 Rd., og d. 16. Jan. 1812 fik han tinglæst en Aftægtskontrakt (oprettet d. 28. Nov. 1811) med Ungkarl Niels Poulsen (Andersen), der d. 25. Okt. 1812 ægtede Mette Sørensd. og med hende fik Datteren Helle, født 12. Maj 1813. Faddere ved Daaben var

Matr. Nr. 18 og 19

Aftægtsmand Niels Poulsens Kone, Helle Sørensd., Niels Bonde, Hans Støve, alle af Mejlby, og Søren Groesen af Balle, hvilken sidste rimeligvis er den Søn, som Peder Grosen fik i 1779 (se under Mejlgaard). Den næste Datter, Kirsten, blev født d. 20. Jan. 1817; men flere Børn kom der foreløbig ikke, og Mette Sørensd. døde 31 Aar gammel d. 19. Febr. 1821. Niels Poulsen (Andersen) giftede sig dernæst med Dorthe Pedersd., og d. 26. Marts 1822 fødtes Datteren Mette Kirstine, d. 20. April 1825 Marie Kirstine, d. 6. Maj 1826 fødtes Sønnen Poul, og d. 6. Okt. 1831 Datteren Kirsten Marie. Niels Poulsen (Andersen) eller, som han i Reglen kaldtes, Niels Andersen, var Sognefo-

ged i Tiden mellem Jens Andersen i Dyrgaard, der endnu fungerede d. 7. Dec. 1813, og Peder Jensen Bonde, der nævnes som Sognefoged d. 21. Maj 1816. Det er derfor rimeligvis i Aarene 1814 og 1815, at Niels Poulsen (Andersen) har haft det omtalte Hverv. Niels Andersen har maaske ikke været i Besiddelse af særlig stor Energi, saa at Statens Fallit og Pengenes Nedskrivning har ramt ham særlig haardt. Han maatte skille sig ved sin Gaard, og d. 14. Marts 1830 udstedte „Niels Andersen med Tilnavn Poulsen“, som der staar i Justitsprotokollen, Skøde til Niels Jensen (c: Sparre) paa en Gaard i Mejlby med Hartkorn 3 Td., 6 Skp., 2 Fdk., 2 Alb. Det er noget vanskeligt at følge Niels Poulsen (Andersen) i Kirkebogen, hvor han snart kaldes Gaardmand, snart forhenværende Sognefoged og snart Husmand. Særlig Vanskelighed volder det, at „Niels Andersen Gaardmand og Sognefoged“ siges at være død d. 13. Nov. 1819, medens Niels Andersen Husmand angives at være død 66 Aar gammel d. 22. April 1846. Det er utvivlsomt den sidste Angivelse, som er rigtig. I 1819 skulde der formodentlig staa „Kirsten, Datter af Niels Andersen, Gaardmand og Sognefoged“; men Datteren er udeladt, maaske fordi Præsten ikke kunde huske hendes Navn i Øjeblikket og senere har glemt Sagen.

Den 23. Juni 1846 fik Niels Andersens Enke, Dorthe Peder- sen, Bevilling til at hendside i uskiftet Bo og Adkomst til Huset Matr. Nr. 13 c med Hartkorn 3 Fdk. 1 $\frac{3}{4}$ Alb., som altsaa er det Sted, hvor hun og hendes Mand boede efter Tabet af deres Gaard; men allerede den 13. August 1846 fulgte hun sin Mand i Graven.

Før vi gaar videre med Gaarden Nr. 19, maa vi se lidt paa Forholdene i Nabogaarden Nr. 18. Denne Gaard havde Fæstere- ren Hans Rasmussen købt den 19. Juni 1812 og faaet Skøde paa den den 21. Januar 1813. Hans R. var født i 1751 og gift med Maren Mortensen, født 28. Oktober 1753, en Datter af Morten Støve og Karen Jensen, hvorfor Hans Rasmussen ogsaa fik Tilnavnet Støve. Hans Rasmussen havde en Søn Jens Hansen, født 1792, og Genboen Rasmus Wolle havde Datteren Maren, som var nogle Aar yngre end Jens Hansen (se under Gaarden Nr. 9). Da de to unge voksede til, droges de mere og mere mod hinanden. I 1818 blev de gift og 12. December samme Aar fødtes Datteren Maren. Hans Rasmussen og hans Kone, som var ældre Folk, besluttede at overlade de unge Gaarden, og følgende Af- tægtskontrakt blev derfor opsat:

Vi, Hans Rasmussen og Hustru, Maren Mortensen, der for- medelst Alderdom og Svaghed ej længere kan besidde vor paa- boende Selvejergaard her i Mejlby overlader samme til Bestyrel- se og Raadighed til vor Søn med Løfte om derpaa at meddele ham lovligt Skøde, saa hastigt han opnaar den Alder, Loven til Modtagelse heraf bestemmer, alt paa følgende Vilkaar:

a) At han giver os to aarligt Ophold i vor Levetid, 3 Tdr. tørret Rug, der for det stemplede Papirs Skyld er ansat til 124 Rd., 1 Td. 6 Skp. Byg, 7 Rd., 10 Skp. Malt, 5 Rd. 1 Mk. 8 Sk. er 12. Rd. 1 Mk. 8 Sk., 1 Skp. Havregryn, som alt forskaffes malet frit 1 Rd. 12 Sk., 4 Lispund røget Flæsk 8 Rd. 4 Mk. 8 Sk., 1 Lispund Smør 2 Rd. 3 Mk., 1 Lispund tørret Ost 1 Rd., 3 fede Gæs 4 Rd., 3 Faars forsvarligt Græs og Foder lige med Gaardens egne, fri for Udgifter med Pasning o. s. v. 6 Rd., i Stedet for en Ko til Græsning 4 Potter nymalket Mælk fra 1. Maj til Mortensdag og 3 Potter fra Mortensdag til første Maj, aarligt 10 Rd., til Ildebrand 14 Læs Lyngtørv og 2 Læs Skud- tørv 5 Rd. 2 Mk., hvilke Tørv skæres, røgtes og hjemføres i Hus af os; endelig gives os til Tobak, Offer og Træsko aarligt 10 Rd. Navneværdi, hvoraf efter den enes Død den halve Del af Kornet, Flæsket, 1 Gaas og det ene Faar afgaar. Desuden af- gives Heste og Vogn, naar vi enten vil køre eller ride noget Sted hen, dog at saadant ej forlanges i Sæde- og Høsttiden. Dette Ophold svares os aarligt vor Livstid af Gaarden uden Hensyn til, hvem der ejer eller besidder samme.

b) Ligeledes indrettes til Beboelse for os i Gaarden, saa længe vi lever, fire Fag Hus forsynet med forsvarligt Loft, Vinduer, Døre, Køkken og Skorstens Indretning med videre, Huset og dets Afbenyttelse vedgaaende. Det fornødne Jordfrugt af Haugen og af det Norden i samme staaende Æbletræ for- beholdes i vor Livstid, og vor Brygning og Bagning besørgeres os alt uden nogen Udgift fra vor Side. Endvidere leverer Beboeren eller Besidderen af Gaarden os aarligt $\frac{1}{2}$ Lispund rent, skaget Hør.

c) Vi aftager af Boet til den liden Dreng, som er kaldt efter mig, Hans Rasmussen, en Egeklædekiste og et Hængeskab, som vi dog beholder til Brug vor Livstid, eller til han har opnaaet den Alder at kunne modtage og beholde det.

d) Naar vi afgaar ved Døden, bekoster Gaardens Besidder vor Begravelse hæderligt efter Egnens Skik og Brug, og efter den af os længst levendes Død modtager Gaardens Ejers til Ejen-

dom, hvad vi efterlader os, til Vederlag for Begravelsesomkostningerne. Dog undtages heri det under c benævnte. Denne Afstaaelses- og Aftægtsforening er af os indgaaet og samtykket i tvende gode Mænds Overværelse og stadfæstes med Hænders Underskrift og Forseglinger.

Mejlby, d. 29. Juli 1818 (Folio 95).

testerer (= bevidner)

Stadfeldt.

Fremtiden syntes nu at være lys og sikret for det unge Ægtepar; men d. 6. Januar 1819 døde Jens Hansen. Naturligvis kunde Maren Rasmusd. ikke alene styre Gaarden, særlig da baade hendes Fader og hendes Svigerfader var aldrende; hun blev da ogsaa d. 24. Marts 1819 viet til Ungkarl Niels Nielsen fra Stobdrup, som i Almindelighed blev kaldt Stobdrup-Niels. D. 27. Febr. 1821 fik Niels Nielsen Stobdrup Skøde paa Gaarden af Hans Rasmussen Støve. I sit andet Ægteskab, som varede 11 Aar, fik Maren Rasmusd. to Børn, Sønnen Jens Hansen Nielsen, født 3. Febr. 1821, og Datteren Dorthe Kirstine, født 1822. D. 13. Maj 1830 døde Niels Nielsen, 45 Aar gammel, og Maren var atter Enke. Hendes tredje Mand var hendes Nabo, Niels Jensen Sparre, der ejede Gaarden Matr. Nr. 19, saa at de to Gaarde Nr. 18 og Nr. 19 herved blev forenede under samme Ejer. Maren Rasmusd. var imidlertid stadig uheldig; hendes tredje Mand, som først var kommen til Byen i 1830 i en Alder af 47 Aar, døde $\frac{3}{4}$ Aar senere, d. 5. Maj 1831, og Maren sad tilbage med to Gaarde. Hun antog en Bestyrer, Jørgen Sørensen, født 1805, som var en Søn af Gaardejer Søren Jørgensen og Karen Sørensd. i Ørritslev i Skanderborg Amt.

25. Juni 1833 viedes Jørgen Sørensen, der kaldtes J. S. Haugaard, til Maren Rasmusd. 18. Juni 1833 fremlagde han i Retten Attest for at have ægtet Niels Jensen Sparres Enke, og for at sidstnævnte Mand havde ægtet Niels Nielsens Enke samt endelig Skiftebrev af 25. Juni 1833 fra Niels Nielsens Dødsbo som Adkomst for Maren Rasmusd. til Gaarden. I sit fjerde Ægteskab fik Maren Rasmusd. kun et Barn, som levede, Datteren Karen. Jørgen Haugaard var en dygtig Mand, som i en Alder af kun 35 Aar blev valgt ind i det nyoprettede Sogneforstanderskab, der betegnede Begyndelsen til et kommunalt Selvstyre, i 1841.

Maren Rasmusd. døde d. 17. Okt. 1861, medens Jørgen Hau-

gaard levede til d. 30. Sept. 1866. De sidste Aar af hans Levetid havde hans Svigersøn dog overtaget Gaardens Ledelse. D. 24. Juni 1856 blev nemlig Karen Jørgensd. viet til Johannes Frederik *Ferdinand* Sørensen (født 23. Maj 1831), der var en Søn af Byens Skolelærer Jens Sørensen og Marie Hofman. Ferdinand Sørensen ejede Gaarden fra 1856 til 1891, og han var Sognefoged i Mejlby i ca. 30 Aar og Dannebrogsmænd. De fleste af hans Børn døde i en ung Alder; men Datteren Johanne Katrine Sørensen levede, om hun end var svagelig af Helbred, og blev d. 7. Juli 1891 gift med Niels Nielsen Ogstrup (født 24. Juli 1866), Søn af Martinus Nielsen i Ogstrup. Niels Ogstrup overtog sin Svigerfaders Gaard, og efter hans Død i 1904 fik han tillige Stillingen som Sognefoged, og ogsaa han har faaet Dannebrogordenen. Niels Ogstrup har tre Sønner: Jørgen Ogstrup, født 16. Juli 1892, der er gift med Marie Holme, født 8. Juni 1893, fra Gaarden Matr. Nr. 10 i Mejlby. De ejer Haarupgaard. Martinus Ogstrup, født 12. Januar 1894, gift med Johanne Sørensen, født 23. Juni 1894, er Forpagter paa Skrald i Nærheden af Hornslet. Denne Ejendom tilhører hans Broder Ferdinand Ogstrup, født 23. Februar 1897, som er Skovrider i Gl. Køgegaard og gift med Karen Laage Petersen. Tillige har Niels Ogstrup en Datter Karen, som er gift med Hans Jensen, der baade har overtaget Gaarden, som nu kaldes Haugaard, og er bleven sin Svigerfaders Efterfølger som Sognefoged.

Hvad angaar de Ændringer, der i Tidens Løb er foregaaet med Gaardens Jordtilliggende, blev der 1. April 1833 oprettet en Købekontrakt mellem Jørgen Haugaard og Niels Pedersen Kjær i Byghalle. I Henhold til denne Kontrakt oprettedes d. 16. Juni 1839 et Skøde, som blev tinglæst d. 24. Dec. 1839 paa et Stykke Jord, som Haugaard afgav til Byghalle, formodentlig Matr. Nr. 18 b.

D. 16. Marts 1841 tinglæstes Skøde fra Poul Rasmussen Hedegaard, en Søn af den Rasmus Hedegaard, som var Fæster i Stiftsgaarden, paa et Hus i Mejlby af Hartkorn 1 Sk., 1 Fdk., 2¾ Alb. (dateret 25. Aug. 1838). Poul R. Hedegaard blev født d. 21. Marts 1779 og døde d. 19. Maj 1856. Jørgen Haugaard overdrog straks dette Stykke Jord (Matr. Nr. 22 1844) til Jens Pedersen i Røved som Ejendom.

Tillige foretog Jørgen Haugaard et Mageskifte med Søren Laursen Kier, hvorved førstnævnte fik Parcel Nr. 9 c med Hartkorn 4 Sk., 2½ Alb. og afgav Nr. 19 c med Hartkorn 3 Sk., 1

Fdk., $1\frac{3}{4}$ Alb. Endelig ses af Matriklen af 1844, at Niels Pedersen Hougaard har erhvervet Matr. Nr. 19 b med Hartkorn 1 Td., 2 Fdk., $2\frac{1}{2}$ Alb., ændret i 1844 til 1 Td., $\frac{3}{4}$ Alb.

Matr. Nr. 18 + 19: Haugaards nuværende Ejere:

Matr. Nr. 18a + 19a Hans Jensen, født i Todbjerg 7. Aug. 1895, og Hustru Karen Nikoline Nielsen, døbt Ogstrup, født 16. Juli 1901. Søn: Niels Ogstrup J., født 5. Juni 1928.

Matr. Nr. 18 c: Hans Chr. Carlsen og Hustru, Ida C.

Matr. Nr. 18 d + 18 e: Hans Mondrup og Hustru, Anna M.

Matr. Nr. 19 b: Søren Kristiansen og Hustru, Marie Kr.

Matr. Nr. 19 c: Rasmus Petersen, Vennelund, og Hustru, Bentrine P.

Det kan maaske for at undgaa Misforstaaelser her være paa sin Plads at omtale, at der i Todbjerg Pastorat findes en eller to Familier Hougaard, som naturligvis ikke har noget at gøre med den ovenfor nævnte Jørgen Sørensen Haugaard, hvis sidste Navn jo ogsaa staves anderledes.

Den ene Familie Hougaard er Jens Sørensen Hougaard, der var Ejer af Ballegaarden. Hans Enke, Maren Jespersen, giftede sig med Jens Jensen fra Dyrgaard i Mejlbjby, og deres Sønner, Jens Hougaard Jensen og Jens Andersen Jensen, levede og døde i Mejlbjby.

Den anden Familie Hougaard er Søren Nielsen Hougaard i Balle, gift med Inger Poulsen. De gjorde Testamente den 31. Marts 1818, fordi Manden var svagelig; han døde kort efter. Deres Datter Maren var gift med Niels Andersen Winter i Annexgaarden. Desuden havde de Sønnerne Poul Sørensen Hougaard, Poul Sørensen Kjær, Rasmus Sørensen, der døde før 1826, og Søren Sørensen Hougaard, som havde en Gaard i Haarrup med Hartkorn 2 Td. 5 Skp. 2 Fdk. $1\frac{1}{2}$ Alb. (1835), hvis Udmarkslod var Risvang. Endelig omtales Niels Sørensen Hougaard, der vel maa være Broder til de sidstnævnte, han ejede i 1844 Matr. Nr. 23 i Mejlbjby, hvis Hartkorn 1 Skp. 1 Fdk. $2\frac{3}{4}$ Alb. i 1844 blev ændret til 1 Skp. 3 Fdk. $\frac{1}{4}$ Alb.

Beboere i nyere Ejendomme.

Bortset fra de Parceller, der bortsolgte fra de gamle Gaarde, var der i Mejlbjby kun 4 Huse, som var ansat til Hartkorn før 1844, nemlig de, der i sidstnævnte Aar fik Matrikelnumrene 22, 23, 24 og 26. Man kan derfor gaa ud fra, at det er disse Huse, som Clausholm i sin Tid tillagde Jord. Af Sognefogdens

Liste fra 1814 ses, at Beboerne i de fire Huse var Selvejere i 1814.

I Nr. 22 boede i 1814 Simon Nielsen Kock, der var født ca. 1760. Han blev den 16. Juli 1796 gift med Maren Sørensdatter, født ca. 1764. Deres Børn er Mette, født 1797, og Anne, født 1799. Manden var Daglejer og Konen Væver. Simon Kock døde den 18. Januar 1826 i en Alder af 66 Aar som Enkemand, idet hans Kone kun blev 54 Aar gammel og døde den 7. Maj 1818. I 1844 ejedes Stedet af Jens Pedersen med Tilnavnet Griim, der var født 1808 i Kasted Sogn. Han ægtede Johanne Andersdatter, født 1799, og Ægteparret fik Børnene Anders Peter Jensen, der var født 1833 i Ødum Sogn og som i 1860 kaldes Anton Peter Jensen, samt Datteren Hanne, født 1834, og Sønnen Søren, født 1839. Johanne Andersdatter døde den 16. September 1857 i en Alder af 58 Aar, og Manden giftede sig igen den 6. September 1859 med den 46-aarige Mariane Sørensdatter, der var Enke efter Husmand og Arbejdsmand Søren Sørensen, som 41 Aar gammel døde den 6. Oktober 1854. Fra sit første Ægteskab medbragte Mariane Sørensdatter Børnene Dorthea Sørensen, født 1849, og Ane Marie Sørensen, født 1853. Stedets Hartkorn blev i 1844 ændret fra 1 Skp. 1 Fdk. $2\frac{3}{4}$ Alb. til 1 Skp. 3 Fdk. $\frac{1}{4}$ Alb.

Matrikel Nr. 23 ejedes i 1814 af Peder Christensen Meis, der døde som Enkemand 85 Aar gammel den 1. April 1837. Han maa imidlertid have afstaaet Ejendommen længe før sin Død til Poul Jensen (Mols), født 1784, som var gift med Karen Pedersdatter, født 1794, og som havde Børnene Jens P. Poulsen, født 1829, og Karen Marie Poulsdatter, født 1833. Poul Mols solgte nemlig den 31. Maj 1831 Stedet til Poul Christensen, der var født 1795 og gift med Johanne Rasmusdatter, født 1798, med hvem han havde Sønnen Christen Poulsen, født 1823. Poul Christensen købte imidlertid kun Ejendommen for straks at overlade den til Niels Andersen Munk, født 1798, der var Husmand og Murer. Niels Munk var gift med Ane Frandsdatter, født 1798, og de havde Sønnen Anders Peter Nielsen. Den 15. September 1835 afhændede Niels Munk Stedet til Niels Sørensen Hougaard, der var født i Balle 1786 og gift med Dorthe Sørensdatter, født 1791. De havde Sønnen Rasmus Nielsen, født 1819, der ernærede sig som Skræder. Stedets Hartkorn, 1 Skp. 1 Fdk. $2\frac{3}{4}$ Alb., blev i 1844 ændret til 1 Skp. 3 Fdk. $1\frac{1}{2}$ Alb.

En senere Ejer af Matrikel Nr. 23 a var Søren Nielsen og

Hustru Kjerstine Nielsen. I deres Ægteskab var der 6 Børn, hvoraf en Søn, Niels Kristian Sørensen, var gift med Kristiane Nielsen, Datter af Husmand Niels Thomasen i Mejlby. Niels Kristian flyttede 1876 Huset, der oprindeligt laa mellem Smedens Hus, Nr. 37 d, og det nuværende Vandværk, ned paa Hovedlodden Nr. 23.

I Niels Kristian Sørensens Ægteskab var der 6 Børn, af hvilke en Søn, Søren Sørensen i 1931 overtog Ejendommen. Søren Sørensen er født 19. Marts 1893 og blev gift med Kirstine Jakobine Anine, døbt Jakobsen, der blev født i Halling 13. Februar 1895, og som døde i Mejlby 4. Februar 1941. Børn: Esther Nillie S., født 3. Januar 1917, Karna Agate S., født 5. Juli 1919, Svend Møller S., født 21. Januar 1921, Niels Carsten S., født 17. December 1922, Anna Kristence S., født 20. April 1924, Erik Henry S., født 17. Maj 1927, Knud Verner S., født 12. December 1928, Jens Aage S., født 5. Maj 1930, Edvard Villy S., født 15. Februar 1932.

Den næstældste Datter Agata er hjemme og holder Hus for Faderen. Foruden Matr. Nr. 23 ejer S. Sørensen ogsaa Parcellerne Nr. 29 c, 9 g og 22 e.

Matrikel Nr. 24 ejedes i 1814 af Jens Pedersen, der var født 1773 og gift med Maren Jensdatter, født 1785; Ægteparret havde en Søn Peter Jensen, født 1811. Jens Pedersen døde som Aftægtsmand den 9. Maj 1842. Den 19. December 1837 fik han af Søren Jensen Skøde paa Konge- og Kirketiende af Hartkorn 4 Skp. 1 Fdk. $2\frac{1}{4}$ Alb., og paa samme Dato gav han Peder Nielsen Skøde paa Ejendommen og dens Tiende. Godt et Par Aar senere udstedte Peder Nielsen den 4. Februar 1840 Skøde paa sin Jord til Søren Christensen, der ogsaa nævnes som Ejer i Matriklen af 1844, da Ejendommens Hartkorn blev opskrevet fra 4 Skp. 1 Fdk. $2\frac{1}{4}$ Alb. til 6 Skp. 1 Fdk. $1\frac{3}{4}$ Alb.

Paa Matr. Nr. 25 fik Mads Nielsen Wollemand Skøde den 21. Januar 1813 (dateret den 25. Juni 1811), Købsprisen var 300 Rd. Mads Wollemand var gift med Maren Pedersen (født 9. Februar 1777), der var en Datter af Peder Groesen (se Stamtavlen for Slægten Hedegaard); Ægteparret havde ingen Børn, og Manden døde den 28. August 1846, medens hans Enke levede til 9. August 1853. Ejendommen blev først i 1844 ansat til Hartkorn 1 Skp. 1 Fdk. $2\frac{1}{2}$ Alb., og den er derfor heller ikke nævnt i Sognefogdens Liste over Tiendeydere i 1814.

Matr. Nr. 26 ejedes i 1814 af Thomas Pedersen, hvis Hart-

korn var 3 Skp. 1 Fdk. 1½ Alb. Thomas Pedersen fik den 13. Maj 1817 Skøde paa Parcellen af Anders Christensen i Matr. Nr. 10 for en Købesum 133 Rd. 2 Mk. Sølvværdi (dateret den 7. Februar 1817). Th. Pedersen var født i 1763 og giftede sig med Kirsten Pedersen, født 1776. Deres Søn, Peter Thomasen, var født 1810 og ernærede sig som Væver. Thomas Pedersen nævnes i Matriklen af 1844 som Ejer af Stedet; men dette er ikke rigtigt, da han døde den 9. April 1837 i en Alder af 74 Aar. Ogsaa den Omstændighed, at Thomas Pedersens Enke i samme Matrikel anføres som Lejer af Matr. Nr. 27, der dengang tilhørte Aarhus Katedralskole, viser, at Matriklens Angivelse er forkert. Af Justitsprotokollen for Øster Lisbjerg m. fl. Herreder ses endvidere, at Peder Thomasen den 6. December 1842 fik Skøde paa Matr. Nr. 27, 1844 fra Aarhus Katedralskole og samtidig solgte et Hus med Have til Jørgen Christensen. Matrikellisten er udarbejdet før 1844, saa at nogle af dens Angivelser er forældede paa sidstnævnte Tidspunkt, og Peder Thomasen har rimeligvis allerede før Faderens Død besørget Driften af Nr. 26. Den 19. Juli 1842 skødede Peder Thomasen til Jens Nielsen Land en Jordlod paa Mejlby Mark uden Hartkorn.

I 1811 nævnes som Fæster under Clausholm en Husmand Niels Jensen Land, der døde den 18. Marts 1832 i en Alder af 63 Aar. Han maa formodentlig være Fader til Jens Nielsen Land, født 1810, som var gift med Anne Marie Simonsen, født 1799, og som med hende havde Datteren Mette Marie, født 20. Februar 1839. Jens Nielsen Land var Væver og ejede i 1844 Matr. Nr. 30 med Hartkorn 1 Skp. 1 Fdk. 1¾ Alb. I Folketællingen af 1840 opføres hans Moder, Mette Jakobsen, født 1774, som boende hos ham. Imidlertid nævner Matriklen af 1844 i Nr. 32 med Hartkorn ½ Alb. Niels Jensens Enke, saa det er vel rimeligt at antage, at Niels Jensens Enke er Mette Jakobsen, som har været gift med Niels Jensen Land, og som efter hans Død boede i et Hus lige over for Kirken. Dette Hus er muligvis de 6 fag Hus, som Jens Nielsen Land den 6. Juli 1841 købte af Søren Petersen. Foruden den Jordlod, som Jens Land købte af Peder Thomasen (se ovenfor) fik han ogsaa den 19. Juli 1842 tilskødet en Jordlod paa Mejlby Mark uden Hartkorn af Søren Pedersen. Det er vel disse Jordlodder, der tilsammen udgjorde Jens Lands Jordejendom Matr. Nr. 30.

Søren Pedersen ejede Matr. Nr. 29, der støder op til Nr. 30. Han var født 1807 og gift med Ane Jensen, født 1806. I

deres Ægteskab fødtes Børnene Ane Marie, født 1836, og Jens Peter Sørensen, født 1838. Søren Pedersens Forældre har rimeligvis været Peder Nielsen, født 1764, og hans Hustru Ane Rasmussen, født 1779, der begge boede som Aftægtsfolk hos Søren Pedersen. Sidstnævnte solgte til Ole Nielsen Smed et Hus med Have. Ligesaa solgte han den 26. Maj 1840 til Therkild Mortensen i Matr. Nr. 33 et Hus med Jord uden Hartkorn (dateret den 2. September 1839), hvilket Mortensen den 22. Juni 1842 solgte videre til Mads Jensen. Endelig tilskødede Søren Petersen den 23. Juli 1844 Niels Larsen en Parcel af Krannestrup med Hartkorn 3 Skp. 1 Fdk. $1\frac{1}{4}$ Alb.

Therkild Mortensen var født 1805 og gift med Kirsten Nielsen, født 1808. De havde en Søn, Niels Therkildsen, født 1838.

Den 13. Juni 1819 tilskødede Proprietær Wiid paa Krannestrupgaard Christen Petersen Matr. Nr. 2 af Krannestrup for 400 Rd. (dateret 1. Februar 1811). Allerede den 7. Februar 1815 havde Christen Petersen faaet Skøde paa 6 Fag Hus for 200 Rd. af Simon Jensen (dateret 14. September 1811), hvortil han altsaa føjede af Krannestrups Hartkorn 4 Skp. 1 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb., der i 1844 blev opskrevet til 4 Skp. 3 Fdk. $2\frac{1}{4}$ Alb. Christen Petersen, født 1793, var gift med Margrete Laursen, født 1796, og de havde en Datter Kirsten Marie Christensen, født 1824. De boede i 1840 paa Krannestrup Mark.

Søren Hansen Lund var Murmester i Mejlby. Den 24. Februar 1814 fik han af Anders Pedersen Skøde paa et Hus, og vi ser af Matr. 1844, at han ejede Matr. Nr. 28 med Hartkorn 2 Fdk. $1\frac{1}{4}$ Alb. Hans Ejendom hørte til dem, der ikke var ansat til Hartkorn før 1844. Baade Søren Lund og Hustru var født i 1763; de havde en Søn, Johan Chenny Sørensen, født 20. Decbr. 1817, og en Datter, Maren Kathrine Vitten Lund, født 1829. Hos Søren Lund boede desuden hans Broder, Jens Lund, født 1781, der havde Ophold hos ham. Den 28. Februar 1832 fik Søren Lund Skøde paa en Byggeplads af Forstanderskabet for Aarhus Katedralskole, og ved sin Død efterlod han til sin Enke, Mette Marie Rasmussen, 2 Huse i Mejlby. Skiftet efter ham sluttede den 15. Februar 1848.

Den 8. August 1837 solgte Jens Andersen Bak til Niels Pedersen et Hus med Hartkorn 2 Skp. 2 Fdk. $1\frac{1}{4}$ Alb. Jens A. Bak, født 1799, var gift med Else Marie Olsen, født 1800. Deres Børn: Karen Marie, født 1827, og Mette Marie, født 1833.

Endelig kan nævnes, at den 1. Maj 1838 gav Aarhus Kate-

dralskole Jens Christan Jensen Skøde paa et Hus i Mejlby. J. C. Jensen, født 1801, var gift med Maren Conradsen, født 1764, som var Enke efter Christen Pedersen, og som fra dette sit første Ægteskab havde Sønnen Conrad Christensen, født 1820.

Endelig skal nævnes følgende:

Den 8. Juni 1841 skødede Rasmus Andersen til Jens Andersen (Espensen) et Hus med Have; Jens Andersen Espensen, født 1799, og hans Hustru, Else Kirstine Olsen, født 1800, havde Børnene Karen Marie, født 1827, Mette Marie, født 1833, Ane, født 1835, og Anders, født 1838.

Jens Jakobsen Lundkvist, født 1900, og Hustru Anna, døbt Sørensen, født 1899. Børn: Aage Villy L., født 27. Oktober 1928, Rasmus Børge L., født 4. Juni 1924.

Karl Nielsen Mondrup og Hustru Rasmine Cecilie, døbt Jørgensen. Søn: Niels Mondrup, født 30. April 1938.

Marius Møller Laursen, født 15. Februar 1880, og Hustru Kathrine Sørine, døbt Mikkelsen, født 17. Oktober 1889. Børn: Johannes M. L., født 28. Marts 1921, Niels M. L., født 3. Marts 1926, Marie M. L., født 20. Februar 1930.

Mejlby Hede.

Medens Agerjorden i Mejlby blev udskiftet i 1779 (1. Del, Side 118), varede det endnu henved 20 Aar, inden Fælleden, der væsentligt bestod af den vestlige Halvdel af Byens Jord, blev udskiftet i 1797 (1. Del, Side 132); men den sidste Udskiftning medførte ikke, at Heden straks kom under Kultur; tværtimod henlaa den i mange Aar som en stor fælles Græsmark. Om Morgenen mødte Byhyrden paa en indhegnet Plads paa Vejen foran Enggaard (Nr. 8/1844, se Bykortet i 1. Del, Side 152) og modtog hele Byens Kvæg, hvorefter Flokken blev drevet ud paa Heden, der omfattede hele Arealet mellem Vejene til Spørring og Røved. Midt i dette store Areal laa „Davrehøj“ (mærket Nr. 24 paa Kortet over Mejlby Sogn), hvorfra Byhyrden havde god Udsigt over Kvæget.

Indkastede Veje som nu var der ikke Tale om. Et enkelt Spor eller flere, hvor det gjordes nødvendigt, betegnede Vejen mellem Mejlby og Spørring.

De først bebyggede Parceller var Søren Kristiansens, Andreas Sørensens og Niels Bjerregaards, der omfattede Matr. Nr. 29a, 29b og 30b. I en af de to førstnævnte af disse Ejendomme boede Væveren Jørgen Christensen Mejersk, født 1810,

og hans Hustru Karen Laursdatter, født 1805, begge fra Todbjerg, og senere deres Søn Jørgen Peter Jørgensen.

Niels Bjerregaards — eller nu Anton Bjerregaards — Ejendom, Matr. Nr. 15b og 33c, ejedes i en Del Aar af Søren Tost, der vel maa have afhændet Stedet til Anton P. Sørensen, som nu bor i Bisgaard ved Malling, og som ejede Bjerregaards Hedeled fra 1910 til 1922. Nabolødden Nr. 14b og 20c ejedes en Del Aar af Anton Pedersen, der for et Par Aar siden solgte dem til den nuværende Ejer Sigurd Jensen og Hustru Kathrine Jensen, der kom fra Borum.

Den følgende Ejendom, Matr. Nr. 12d, ejes af Alfred Olsens Enke, Anna O. Paa denne Ejendom boede i sin Tid en af de første Nybyggere paa Heden, Sine Bettemands.

Vi gaar nu over Vejen, hvor Jens Grønnemark bor i Matr. Nr. 14c, der tidligere har tilhørt en Vognmand, som jeg ikke husker Navnet paa. Nævnte Vognmand lagde et stort Drain gennem hele Marken og fik derved en lille Indsø udtørret. Endvidere byggede han de endnu paa Ejendommen staaende Bygninger. Omkring Aaret 1900 solgte han Stedet til gamle Gartner Rasmus Andersen, Fader til den Side 81 omtalte Henrik Andersen. Gamle Andersen og hans Hustru kom fra Frejlev, en Mils Vej Syd for Aalborg, hvor han havde virket som Anlægs- og Beskæringsgartner. Det første, han foretog sig paa den erhvervede Ejendom i Mejlby, var at anlægge en ret stor Frugthave Vest for Stedet, og den voksede i Løbet af faa Aar op til en anselig Frugtplantage. Andersen var en skattet og stærkt benyttet Anlægsgartner i en ret vid Omkreds, ligesom han ogsaa hvert Aar maatte op i den gamle Egn Syd for Aalborg for at betjene sine gamle Kunder. Det er derfor forstaaeligt, at gamle Andersen solgte Ejendommen Nr. 14c og købte Huset Matr. Nr. 7h i Mejlby, der efter hans Død blev købt af Bilejer Søren Østergaard, som fremdeles bebor det. — Gamle Andersen var Veteran fra 1864, Dannebrogsmænd og meget afholdt. Han døde i Ringsted 17. December 1933. Huset Matr. Nr. 7h i Mejlby er oprindeligt bygget af Træskomand Hans Nielsen, født 8. April 1851, og Hustru Dorthea N., født 17. Maj 1857. Hans Nielsen døde 25. Juli 1914 og hans Hustru 26. December 1913. I Ægteskabet var en Datter, Andrea Nielsen, der blev gift med Lærer Bang Mikkelsen, og efter sin Mands Død bosatte hun sig i Varde.

Vi vender nu tilbage til Andersens første Hus, Matr. Nr.

14, som han solgte til Ungkarl Jens Grønnemark, der fremdeles ejer og bebor det. Grønnemark har senere købt Lodden Matr. Nr. 15d, og nu allersidst ca. 8 Tønder Land fra Matr. Nr. 1k, som ejedes af Ejnar Arve.

Inden vi gaar tilbage Syd for den ofte nævnte Mejlby—Spørringvej, vil vi omtale Herluf Andersens Ejendom, der omfatter Matr. Nr. 2e, 5c og 8c, sammenkøbt fra Gaarde inde i Byen med de nævnte Matr. Nr. For ca. en Snes Aar siden ejedes denne Ejendom af Edvard Jensen, der omkring 1925 solgte den til Rasmus Rasmussen fra Sabro, som videresolgte den omkring 1932 til den nuværende Ejer Herluf Andersen og Hustru Inger A. fra Hylke. Bemærkelsesværdigt er det, at Herluf A. har anlagt sig en smuk Vej over til den offentlige Spørring—Mejlbyvej.

Naar vi fortsætter ad Bivejen efter Mejlby, kommer vi til Ejendommen Matr. Nr. 11d og 4b, tilhørende Niels Norring og Hustru Kirstine N. Denne Ejendom har tidligere tilhørt Tømrer Jens Hougaard, der har bygget den vel omkring 1870—75. Lidt senere fik Sønnen Niels Bjerregaard Skøde paa den. Paa Grund af anden Ejendomshandel overgik den til Naboen Niels Mondrup. To Aar senere blev Stedet i 1917 overdraget til Niels Jensen, ogsaa kaldet Smede-Niels, der ejede den fra 1917 til 1922, da Niels Jensen flyttede til Hornslet og solgte Ejendommen til den nuværende Ejer Niels Norring, der fremdeles bebor den.

Vi gaar nu tilbage til den søndre Side af Vejen og begynder med „Hedefaldsgaarden“. Dens første Ejer var Jens Peter Mogensen, en Søn af Mogens Pedersen Fiil i „Mejlgaard“. — Jens Peter blev født 1833 og var gift med en Datter af Poul Bonde i Mejlby, der ejede den nuværende Enggaard. Paa Mejlgaards Hedelod, der bestod af 16—18 ha, blev der bygget en trelænget Gaard, hvoraf Stuehus og Lade var Grundmur, mens Stalden var af Bindingsværk. Senere er der dog bygget en grundmuret Hestestald.

Det var en mager Gaard, som næsten skulde fødes for at yde noget, saa jeg tænker, det kneb lidt. For om muligt at skaffe forøgede Indtægter, købte Jens Peter Mogensen Hedelodden til den ene af de to Halvgaarde, som Peder Bonde ved en Søns Giftermaal var kommen i Besiddelse af. Jens P. Mogensen har vel ikke kunnet faa Stedet til at svare sig, hvorfor han afhændede Gaarden og bosatte sig paa Mejlgade i Aarhus

(Side 224), hvor han stadig holdt Køer. Senere købte han en Gaard ved Ry, hvor hans Kone døde i Oktober 1893 og blev begravet paa det Sted, hvor Kirketaarnet nu er bygget.

Den næste Ejer af Hedefaldsgaarden var en Mand ved Navn Jens Alstrup, der tidligere havde haft en Ejendom i Vestervig. Han var en dygtig Planteavlsmænd, der fik Hedefaldsgaarden til at give pæne Afgrøder, og ogsaa Køerne fik han til at yde pænt; men Alstrup maatte ogsaa anvende forholdsvis store Mængder Kunstgødning for at faa tilfredsstillende Avl. Efter at have drevet Hedefaldsgaarden i ca. 20 Aar, afhændede han den 1914 til et Konsortium, og i de følgende tre Aar blev den drevet af en Bager Madsen fra Borum. Fra 1917—20 ejedes Gaarden af Aage Jensen fra Ommestrup, og i Aarene 1920—25 af den nuværende Uddeler i Mejlby Brugsforening Søren Sørensen. Denne solgte 1925 Gaarden til den nuværende Ejer Ejner Sørensen, der sikkert faar den til at forrente sig pænt.

Hedefaldsgaardens østlige Nabo er Hans Sørensen (Degn), født 9. Juni 1845, død 1. December 1901, der ligesom hans Hustru Karen Marie Sørensen, født 3. Marts 1848, død 22. Februar 1925, er fra Mejlby. Omkring 1870—75 købte Hans Degn en lille Udmarksparcel fra Gaarden Matr. Nr. 20 og opførte derpaa et Nybyggerhjem. Baade han selv og hans Kone var dygtige og arbejdsomme, og det varede ikke mange Aar, inden de købte nogle tilgrænsende Hedelodder, 18d og 7k, og en Svigersøn Niels Nielsen Mondrup, der var gift med Hans Degns Datter Ane Sofie Sørensen, supplerede senere Jordkøbet med Matr. Nr. 8b og 10e samt Hedelodderne 22c, 22d og 23b, saa at han nu har en samlet Ejendom paa 15 ha. Niels Mondrup afgik ved Døden 14. September 1935; men hans Hustru og en voksen Søn passer fremdeles Hjemmet.

En Nabo til Mondrup er Hans Chr. Carlsen og Hustru Ida, hvis Ejendom oprindelig bestod af Hedelodderne 10d, 10f og 10g. Paa denne Jord byggede Karetmager N. P. Olsen omkring 1870 en Ejendom, men beholdt kun Stedet en kortere Aarrække. Han efterfulgtes af Skovfoged Rasmus Petersen fra Beder, der anlagde Haven og plantede pænt om Hjemmet. Efter ham overgik Ejendommen til en Bornholmer ved Navn Sonnesen, hvis Datter Ida blev gift med den nuværende Ejer Hans Chr. Carlsen, som har forbedret Ejendommen betydeligt og fordoblet dens Jordtilliggende ved Indkøb af Matr. Nr. 18c, 18e og 18f.

Ogsaa Ejendommens Bygninger har han for en stor Del ombygget.

Paa Bakken Øst for Hans Carlsens Ejendom ligger et nyt Hus, Matr. Nr. 16d, der ejes og bebos af en hjemvendt Amerikaner Karl Mondrup af Mejlbyslægten Mondrup. Huset blev oprindeligt opført til Smedie, men gik hurtigt over til privat Bolig. Det har i flere Aar været beboet af Peder Nielsen, der tidligere ejede Matr. Nr. 4e, før han med sin Hustru Stine N. slog sig ned paa Bakken. Nu bor Karl Mondrup, der er en Broder til afdøde Niels Mondrup, som sagt i Huset, hvori han har indrettet sig et overmaade pænt Hjem og lever af en opsparat Kapital. Lige Syd for Karl Mondrup har den ældste af Hans Mondrups Sønner Hans Mondrup den yngre og hans Hustru Ane M. slaaet sig ned. Deres Ejendom var oprindeligt paa 6—7 ha, men de har dertil købt Resten af Nr. 16 samt Nr. 7b, som før ejedes af Niels Anton Nielsen, saa at de nu ejer Parcellerne 7b, 16b og 16c, der ialt udgør 11—12 ha.

Paa Matr. Nr. 7f, den sydlige Del af den Hedelod, der har tilhørt Gaarden Matr. Nr. 7a inde i Mejlby, bor Jens Julius Jensen, der for 6 a 7 Aar siden kom fra Framlev. Hans Hus har forhen i flere Aar været beboet af Peder Nielsen og Hustru, der tidligere ejede Matr. Nr. 16d (se ovenfor). P. Nielsen afgik imidlertid ved Døden 26. Maj 1921, og hans Enke afhændede derefter Huset og bor nu hos en gift Datter i Brande. Den sydlige Del af den omtalte Hedelod til Nr. 7 ejedes en Del Aar af N. C. Sølvsten, men er nu gaaet over til Jens Julius Jensen, medens de sydligste Dele af Parcellerne 21f og 13g tilhører Peter Kristensen og Hustru Sørine K. De har boet i Mejlby Sogn i mange Aar og er en anset Familie. De har en Datter Klara. — Fortsætter vi mod Øst, kommer vi til den Ejendom, Matr. Nr. 7o og 17e, der tilhører P. A. Pedersen og Hustru Poulina P. De har tre velbegravede Børn, som alle er voksne.

I Aaret 1892 kom en ung Gartnerfamilie, Henrik Andersen og Hustru Else Kristine A., til Mejlby og købte Parcellerne 12e og 12h samt 20c med Anlæg af et Rosengartneri for Øje. Andersen var Søn af den under 14c ovenfor omtalte gamle Andersen, og da han ikke var kapitalstærk, maatte han se at faa startet saa billigt som muligt. I Løbet af faa Aar lykkedes det ham i fuldeste Maal at oparbejde sit Gartneri, og hans Planteskole voksede saa stærkt, at han maatte købe to tilstødende

Parceller af Hedelodderne til Nr. 13 og 21. I sit Ægteskab fik H. Andersen 5 Børn, nemlig Sønerne Aage, Arne og Tage, samt Døtrene Asta og Frida. Kun Datteren Asta er ugift. — Efter at have arbejdet med Rosenkulturen i ca. 30 Aar bukkede H. Andersen den 5. Marts 1921 under for en stadig tiltagende Kræftsygdom. Der var ingen af Børnene, som paa den Tid kunde fortsætte Planteskolen, og da det ikke lykkedes Enken at finde nogen Køber til sin Ejendom som Planteskole, maatte hun sælge den til en Landmand for en beskedne Pris. Senere har imidlertid den mellemste af Sønerne, Arne Andersen, hvis Hustru Ella er en Datter af den nu pensionerede Mejlbylærer J. M. Sørensen, optaget sin Faders Gerning, og han har oparbejdet en smuk Planteskole i Mejlby. En Søster til Gartner A. Andersen er pensioneret Lærerinde, Frk. Emma Andersen, der har bygget sig en Villa, Matr. Nr. 1g ved Kaløvejen. Hun har i mange Aar været ansat ved Tholstrup Skole ved Ringsted.

Gartner H. Andersens Ejendom har været solgt nogle Gange. Blandt Ejerne skal her nævnes Kjeld Rasmussen fra Kankbølle. Den nuværende Ejer er Frederik Nielsen og Hustru Margrethe N. De har en Datter Meta. Ejendommen omfatter Parcellerne Matr. Nr. 12e, 12h, 13l, 20c, 21b og 21d.

Mejlby Hede, der endnu længe efter Udskiftningen henlaa øde og udyrket, er nu i Modsætning til tidligere blevet forvandlet til et smukt Landskab, og de gamle Hjulspor er afløst af en baade pæn og moderne Vej med adskillige Træer paa udsatte Steder, hvilket sidste skyldes Gartner Andersen. Det gamle Vadested over Spørring Aa, som man kun kunde komme tørskoet over ved at balancere paa nogle store Sten, er erstattet med en Bro. Moderne Master med Ledningtraade fører Lys og Kraft til Egnen, og Læbælter skærmer Husene med deres velholdte Haver.

Anton Tjerrilds Enke, Matr. Nr. 25 b, 17 c og 24 b.

For ca. 2 Aar siden døde Snedker Anton Tjerrild faa Aar efter, at han i Forbindelse med og maaske ogsaa under Paa-virkning af en som Konstruktør uddannet Søn, Anker Tjerrild, havde oprettet et tidssvarende Maskinsnedkeri og Savskæreri i Mejlby. Efter Faderens Død har Sønnen oparbejdet en betydelig Virksomhed. Tjerrild havde før Faderens Død bygget sig et pænt og godt Hus lidt Øst for Byen; men han leder og udfører alt Tømmerarbejde inde i Faderens gamle Værksted.

Matr. Nr. 25 b

Matr. Nr. 27: Telefoncentralen.

I Huset Matr. Nr. 27 b i Mejlby, i hvilket Telefoncentralen for Mejlby er installeret, boede omkring 1830 Jens Pedersen Grim, født i Kasted Sogn 1809, og hans Hustru, Mariane Sørensen, født i Mejlby 1813. Huset havde 1844 en Jordlod med Hartkorn 3 Fdk. 1 Alb.; men denne er siden afhændet. I Ægteskabet var der 2 Døtre, Dorte Sørensen, født 1849, og Ane Marie Sørensen, født 1853.

Dorte Sørensen blev senere gift med Anders Jensen fra Halling, der var Vejmand ved Amtsvejene i mange Aar. Ægteparret fik tre Døtre, Sine, Sørine og Elna. Sine blev gift med Niels Hansen (Bornholmeren), som afgik ved Døden d. 3. Novbr. 1929. Sørine blev gift med Smed Marius Jensen, Mejlby, der nu er Lokomotivfører paa Hammelbanen. Den tredje Søster blev gift med Theodor Christensen og er rejst til Amerika.

I Niels Hansen og Sines Ægteskab er der 6 Børn: Amalie, Elna, Holger, Aksel, Kirstine og Ejnar.

Chauffør Einar Hansen, født 31. Maj 1912, og Hustru Mette Kirstine Sørensen, født 8. Maj 1913. Børn: Niels Jørgen H., født 19. Juli 1934, Aase H., født 25. August 1938, og Grete, født 21. Juni 1931.

Matr. Nr. 36: Nibæk-Lodden.

Jens Peter Thyrmann Andersen, født 10. Oktober 1905, og Hustru Gudrun Margrethe, døbt Kejser, født 28. September

1901. Børn: Anders Th. A., født 16. Oktober 1931, Svend Th A., født 16. Januar 1935, Gerda Th. A., født 27. Juni 1937.

Matr. Nr. 38: Dyrlæge A. Søndergaards Villa.

Før Dyrlæge Søndergaard byggede sin smukke Villa paa Matr. Nr. 38, blev denne Grund af Købmand Rosendahl brugt til Køkkenhave; men den har tidligere været bebygget. Her boede for mange Aar siden Høker Jens Møller, der havde et smalt, men langt Hus, som laa saa nær ved Vejen, at det undertiden hændte, at et Køretøj, der i fuld Fart kom nedad „Hulgade“, ikke fik bremsset op i Tide, men kørte en Væg eller et Vindue ind i Høkerforretningen.

*Gadeparti fra Mejlby efter Spørring
Tilhøjre Telefoncentralen og Dyrlæge Nygaard's Villa
Tilvenstre Bilejer S. Østergaard*

Den vestlige Ende af dette Hus, der var opført af Brædder, brugtes til Pakhus og Mødesal ved politiske Møder, den mellemste Del til Høkerforretningen og den østlige Ende til Beboelse. Jeg mindes saaledes en ældre Enke, Sine Vantes, som boede der, og Skomager Lundkvist.

Siden dengang er Mejlby bleven betydelig forskønnet og ikke mindst i Krydset ud for Dyrlægeboligen, hvor de nu tjærebelagte Gader samles i et pænt Rosenparti, og hvor en høj Mast i Fredens Dage sendte det elektriske Lys ud over den halve By. Ak ja, det var dengang!

Matr. Nr. 29 b.

Skræder Anton Sørensen og Hustru, Nanna Sørensen, der bebor en smuk Villa med højmoderne Villahave, har ved flere

Gadeparti mod Syd
Skræder Sørensens første Hjem

Lejligheder vist Interesse for den By, hvor han begyndte sit Haandværk med yderst smaa Midler, men hvor han ved Flid

og Dygtighed har skabt sig en smuk Position. Jeg mindes saaledes, at han for vel en halv Snes Aar siden tilbød Byen at ville

afholde Udgiften ved Udførelsen af et elektrisk Belysningsanlæg gennem hele Byen, hvilket vi selvfølgelig med Tak tog imod. Desværre er den elektriske Gadebelysning jo nu indstillet foreløbigt.

Skræder Anton Sørensen gjorde sin Entré i Mejlby som en ganske ung Mand. Ved Flid og reel Behandling øgedes hans Omsætning, og efter nogle Aars Forløb giftede han sig med Nanna Kristensen, og de unge købte Huset Matr. Nr. 1 f, der nu bebos af Smed Søren Nielsen; men da Huset var lille og Forretningen stadig i Fremgang, solgte han det til Søren Nielsen og købte et gammelt, men udmærket beliggende Hus af Søren Nielsens Moder og gik straks i Gang med at nedbryde dette og paa Grunden bygge et nyt Hus, som vel nok er det smukkeste Hus i Mejlby.

I den Kreds af Huse, der omslutter „Mejlgaardstøften“, Matr. Nr. 13, er ogsaa det forholdsvis nye Hus, hvor Bager Carl Nielsen og Købmand J. C. Jensen har til Huse. Denne Bygning er opført i 1885. Det var dog ingen af de nuværende Beboere, men to for Mejlby ret fremmede Mænd, der fik Idéen til Husets Opførelse og realiserede denne Idé. Den ene var Urmager Poulsen, som jeg husker nedsatte sig som Urmager i „det blaa Taarn“, som Ungdommen døbte Huset, der har Matr. Nr. 30 b. Samtidig kom Bager Grønlund til Mejlby og enedes med Urmageren om at bygge det omtalte Fælleshus til Beboelse og Drift af deres Erhverv.

Byggepladsen købte de, tror jeg, af Lærer Jakobsen i Mejlby, der tidligere havde erhvervet den for Græsningens Skyld. Den var i høj Grad vandlidende, idet Smeltevandet fra Markerne om Foraaret maatte passere den købte Byggeplads. Der blev derfor nedlagt en vistnok 18 Tm. Rørledning i Grøften langs Vejen hen forbi Jens Møllers Hus (Matr. Nr. 38) og derfra ned til Afløbsgrøften.

Huset blev opført i Sommeren 1885 med Bageri i Grønlunds Del af Ejendommen og Værksted og Butik for Urmager Poulsen i den anden Halvdel. To Aar senere solgte sidstnævnte sin Del af Huset til Uddeler Sørensen, der for at faa den fornødne Plads til „Brugsen“ maatte forlænge Huset med to Fag mod Vest. Grønlund drev Bagerforretning i den østre Halvdel indtil 1895, da han afhændede den til Bager Jensen, fra hvem den i Aaret 1900 købtes af Uddeler Sørensen.

I de følgende ca. 10 Aar drev Sørensen Bageriet, og forestod samtidig Uddelerpladsen med en ung Bager som Medhjælp; i de sidste 3 Aar var denne Medhjælper Carl Nielsen, der i 1910 købte Bageriet og dets Del af Huset. I 1924 købte han endvidere det Hus, der laa nordøst for Bageriet, hvilket Hus' Ejer var bedst kendt under Navnet „Anmari i Grøvten“. Paa denne Grund lod Carl Nielsen i 1924 opføre et yderst moderne Bageri med Tørreplads for Rug og en Installation saa praktisk, som den næppe findes i ret mange Landbagerier.

Da Jens Chr. Sørensen ikke ønskede at fortsætte som Uddeler for den nye Brugsforening af Aaret 1900, der nu havde faaet sine nye Lokaler færdige, mistede han vel nok Halvdelen eller mere af sin Kundefreds. Han solgte da i 1925 for en Pris af 24,000 Kr. Forretningen til Købmand Rosendahl fra Uldum, der efter 8 Aars Forløb solgte Forretningen til N. V. Nielsen, Rønde. Denne beholdt dog kun Forretningen i to Aar, idet han i 1935 solgte den til Skræder Sørensen Mejlbj. Siden har Købmand J. S. Jensen og Hustru fra Vorgaard overtaget Forretningen.

Den 12. December 1924 døde Købmand Sørensens Hustru, Sofie Sørensen, der var en Datter af Jens Møller i Naboejendommen Nr. 38, og den 10. Marts 1932 afgik Købmand Sørensen ved Døden. En Søn, der efter Bedstefaderen fik Navnet Jens Møller, er rejst fra Egnen.

Harald Haakon Jensen, født 2. Marts 1908, og Hustru Valborg Dusine, døbt Nielsen, født 16. September 1909, bor i Ogstrup Fodermesterbolig. Børn: Irma Bente J., født 27. Oktober 1932, Aage Verner J., født 28. Juli 1937, Inger Rita J., født 22. November 1938, Henning Peter J., født 17. April 1940, Børge Kurt J., født 17. August 1941.

Genforeningsmindet.

Den 7. Marts 1920, da Tidspunktet for Sønderjyllands Genforening med Moderlandet kunde øjnes, fødtes hos en Del Mænd i Mejlbj Tanken om at rejse et varigt Genforeningsminde, som tillige kunde vidne om den nationale Glæde, alle følte over den forestaaende Begivenhed. Tanken faldt i god Jord, idet alle Sognets Beboere var mere end villige til at medvirke. I den vestre Bydel var der ved Omlægning af Gaden frem-

kommen en Plads, som blev stillet til Raadighed af Kommunalbestyrelsen. Det bestemtes at rejse en Stenhøj og afslutte den foroven med en saakaldt Jættestue.

Den 17. Marts tog man fat paa Arbejdet. Der begyndtes med en Rørledning i en langs Arealet løbende Grøft. Flere Hun-

Genforeningsmindet

drede Læs Jord blev kørt sammen, da Pladsen, der vel er 3—400 □ Alen, trængte til at hæves. Gaardmændene kørte Jorden, og de, der ikke var kørende, hjalp til med Paa- og Aflæsning. Derefter blev den sammenkørte Høj beklædt med passende Sten, og øverst oppe rejste man „Jættestuen“, tre store Sten dækket af en endnu større Overligger. Denne sidste blev fun-

det paa Kalstrupgaard's Mark, medens de øvrige blev tagne fra en Stenmur, som tilhører Gaardejer N. Tolstrup.

Den 20. Marts var den halve By samlet for at hjælpe til med at bakke den store Sten op paa Højen. Ved dette Arbejde maatte man laane en kraftig Kran, som tilhørte Elektricitets-selskabet „Arke“, og som betjentes af Montør Ole Andersen i Mejlby. Pladsen hegnedes med skaarne Egepæle og Traadvæv, medens Anlægget tilplantedes med Tjørn og Prydbuske og Højen med dertil egnede Planter. Alt blev foræret til at forskønne Anlægget og Højen, alle vilde gerne uden Vederlag yde det bedste. Mens Mændene sled med Højen og Stensætningen, indsamlede Kvinderne Midler til Indkøb af en anelig Flagstang samt et smukt 4 × 6 Alen stort Dannebrog'sflag.

Paa Stenhøjens nordre Side jævnsides Gaden er rejst en stor dertil egnet Sten, i hvilken Stenhugger Magnussen fra Aarhus har hugget følgende Indskrift.

Til Minde
om
Genforeningen
1864 — 1920

Genforeningsmindet afsløredes Søndag den 11. Juli 1920 i Overværelse af de allerfleste af Sognefolket. Gartner Andersen i Mejlby, „gamle Andersen“, der er Veteran fra 1864, og som var med, da det danske Folk ydmyget og modløst maatte opgive Sønderjylland, lod det store, smukke Flag gaa til Tops. Man sang: „Slesvig, vort elskede, omstridte Land“, og Gaardejer S. A. Poulsen gjorde rede for Mindehøjens Tilblivelse, takkede alle, der paa forskellig Maade havde medvirket, og bad Byens unge beskytte og bevare Mindesmærket i Kærlighed. Man bad derefter Gaardejer Niels Tholstrup i Mejlby, som havde været en af de ivrigste og mest offervillige for Mindesmærkets Rejsning, om at overtage det fremtidige Tilsyn samt at opbevare Flaget og lade det gaa til Tops efter Bestemmelsen.

Efter Sangen „Jeg elsker de grønne Lunde“ forlagdes Fæsten til Gaardejer R. Bonnesens smukke Have, hvor Lærer R.

M. Mikkelsen, Krajbjerg Skole, talte om det tabte, men nu atter genvundne Land. Efter et kort Ophold samledes man om de medbragte Madkurve og til Fælleskaffebord i Skolens Gymnastikhus, hvor Lærer J. M. Sørensen i Mejlby talte om Danmarks Stilling i 1864 og 1920. Forsamlingen tilbragte her flere fornøjelige Timer sammen, dels med at synge Fædrelandssange, og dels med Taler bl. a. for de tilstedeværende Veteraner. Lærer Mikkelsen fra Krajbjerg læste Falk Rønnes smukke Fortælling „De vog dem“, og Frøken Frida Andersen i Mejlby sang Solo med Orgelledsagelse. Til Slut viste Ungdommen Sanglege paa Skolens hyggelige Legeplads, og da Forsamlingen skiltes langt hen paa den smukke Sommeraften, lød der kun Lovord om den smukke nationale Fest.

Naar undtages 45 Kroner, der indkom fra Beboere i Mejlby Sogn, som ikke direkte kunde medvirke ved Mindehøjens Anlæg, hvilke Penge medgik til Hugning af Inskriptionen og ovennævnte Rørledning og Materialerne, er selve Arbejdet udført og ydet uden noget som helst Vederlag. Hovedbyrden blev fortrinsvis baaret af Naboerne: Gaardejer N. Tholstrup og R. Bonnesen, Snedker A. Tjerrild, Husmand N. Hansen, Sognefoged N. Ogstrup, Forpagter M. Ogstrup og Gaardejer S. A. Poulsen i Enggaard.

Mejlby Sparekasse.

Selv om den sammenhængende Fremstilling i denne Hjemstavnsbog kun er ført frem til ca. 1848, bl. a. fordi yngre Dokumenter ikke er offentligt tilgængelige, vil det dog være naturligt at følge Institutioner og Virksomheder af større Betydning for Byens Fremtid til Nutiden.

I Aaret 1872 begyndte Todbjerg-Mejlby Sparekasse sin Virksomhed. Dens første Bestyrelse bestod af Pastor Kofod i Todbjerg, Chr. Nielsen i Bendstrup, Morten Blach i Haarup, Anders Tost i Mejlby, J. Ejlersen i Mejlby, Chr. Mohnsen i Kalstrup og Lærerne Jakobsen i Mejlby og Sørensen i Balle.

Ved en stiftende Generalforsamling i Mejlby Skole den 3. Oktober 1872 valgtes Pastor Kofod i Todbjerg til Formand, og Lærer Jakobsen i Mejlby til Kasserer og Bogholder. Bestyrelsen gik først i Gang med at opfordre Kommunens Bosiddende til at tegne sig for et Beløb til at fundere Kassen med. Efter

nogle smaa Børnesygdomme begyndte Sparekassen sin Virksomhed i Slutningen af 1872.

Vi lader nu Sparekassen have Arbejdsro og omtaler først en Generalforsamling den 17. September 1899, hvor Regnskabet for Tiden fra 1. April 1898 til 31. Marts 1899 blev fremlagt.

BALANCE KONTI

AKTIVER	Kroner	Øre	PASSIVER	Kroner	Øre
Kassebeholdn. ^{31/3} 1899	2484	02	A. Samtlige Spareres Tilgodehavende iflg. Deres Konti	48324	69
Indlaan i Banker og Sparekasser	1199	36	B. Det Beløb, hvormed den forudbet. Rente overskrider den til- godehavende Rente.	280	22
Udlaan mod Pant i Ejendom	16780	00	Reservefonden udgjorde ved Udgan- gen af forrige Regn- skab d. ^{31/3} 1898		
Mod Selvskyldner Kaution	33892	00	5503 Kr.99Ø.		
Renter tilg. Kr. 162,28			hertil		
Forudb. R. ÷ Kr. 442,50			Aarets		
Kr. 280,22			Overskud 246 Kr.48Ø.		
			5750 Kr.47Ø.	5750	47
	54355	38		54355	38

2) Kasserens Løn for næste Aar fastsattes til 300 Kr., Revisorerens til 20 Kr. til hver.

3) De 4 Medlemmer af Bestyrelsen, som efter Tur skulde afgaa, nemlig Gaardejerne P. Poulsen i Dyrgaard, Niels Sørensen i Balle og Peter Sørensen i Todbjerg samt Lærer Jakobsen i Mejlby, genvalgtes. Som Revisor genvalgtes S. A. Poulsen i Mejlby, og som Kasserer genvalgtes Lærer Jakobsen.

Jens Jakobsen. Pouli Poulsen. Chr. Mohnsen.

Niels Sørensen. Peter Nielsen. Niels Petersen.

Joh. F. F. Sørensen.

Gaar vi nu atter en Snes Aar frem i Forhandlingsprotokolten til Generalforsamlingen den 27. Juli 1941, kan vi, som nedenstaaende Regnskab viser, konstatere en mægtig Fremgang.

AKTIVER	Kroner	Øre	PASSIVER	Kroner	Øre
Kassebeholdning	3974	03	Sparernes Tilgodeh. . .	410387	26
Indlaan i Banker og Sparekasser	101218	64	Forudbetalte Renter . .	2923	20
Obligationer til Kursv.	65568	30	Gavefond	40	00
Prioritetslaan	31310	00	Kursfond	2914	22
Haandpantlaan	15685	00	Aktivfond	4312	25
Selvskyldnerlaan	94089	00	Reservefond	24525	44
Foreningslaan	109826	00			
Kommunelaan	22000	00			
Renter tilgode	1431	40			
	445102	37		445102	37

Kasserere og Bogholdere i Mejlby Sparekasse:

Lærer Jakobsen fra Starten til 1901
 Pouli Poulsen fra 1901—1922
 N. Tholstrup fra 1922—1929
 R. Poulsen fra 1929—1941
 Aage Sørensen fra 1941

Siden 1922 har Jens Petersen i Ogstrup været Sparekassens Kasserer paa de ugentlige Kontordage.

Mejlby Brugsforening.

Samtidig med Mejlby Sparekasse stiftedes i 1872 Mejlby Brugsforening. Desværre er „Brugsen“s første Forhandlings-

protokol bortkommen, saa at jeg ikke kan nævne Navnene paa de Mænd, som førte denne Sag frem; jeg ved kun, at det ikke var de samme, der startede Sparekassen.

Fra en meget beskednen Begyndelse i 1872 har Brugsen udviklet sig til en smuk og betydelig Virksomhed. Foreningens første Uddeler var Niels Laursen Jensen, der beboede det gamle, nu nedbrudte Hus Matr. Nr. 13 c, der laa, hvor Brugsens store Pakhus ligger. Efter faa Aars Forløb rejste Niels Laursen Jensen og Familie i 1880 til Amerika, og Jens Chr. Sørensen, der ejede og beboede Huset Nr. 13 a blev antaget som Uddeler.

Udsigt fra Kirken ned over Byen med Brugsforeningens Facade.

Forinden Niels Laursen Jensen rejste til Amerika, afhændede han sit Hus til Skomager Lundkvist, der den 8. Juni 1898 solgte det til Brugsforeningen. Naar denne købte Huset, var det fordi det afgav en særdeles god Byggeplads, og Brugsforeningen trængte i høj Grad til nye, tidssvarende Lokaler.

Brugsforeningen gik nu i Gang med at bygge en anseelig Ejendom, tildels som den ser ud i Dag; men da Byen trængte baade til et Forsamlingslokale og til et Uddelerlokale fra Brugsens, blev det første indrettet i den sydlige Halvdel af Huset og Butikslokalet i den nordlige Halvdel. Til Uddeleren blev foruden Stue og Køkken reserveret et Par ret store Værelser paa

Loftet. Brugsens Uddeler, Jens Chr. Sørensen, havde imidlertid købt Huset Matr. Nr. 13 k af Urmager Poulsen, antagelig i 1887, et Par Aar efter at dette Hus blev bygget, og ladet det indrette til Købmandshandel, og han undslog sig nu for at fraflytte dette Hus og overtage Uddelerstillingen i Brugsforeningens nye Bygning. Bestyrelsen overdrog derfor Uddelerpladsen til Karetmager Fr. Andersen i Mejlbj. Jens Chr. Sørensen, der i flere Aar havde været Uddeler for Brugsen, fortsatte derefter som privat Købmand i Matr. Nr. 13 k, medens Brugsforeningen tog sine nye Lokaler i Brug med Fr. Andersen som Uddeler.

I 1903 opsigde Fr. Andersen sin Stilling og efterfulgtes af Uddeler Jensen, der efter 3 Aars Forløb blev erstattet af Niels Laursen fra Maarslet, der havde Pladsen fra 1906—1910, hvorefter Ungkarl og Musiker M. Rasmussen fra Galten overtog Stillingen. Han blev senere gift med Thilde Marie Jensen I deres Tid maatte Foredragssalen ofres til Fordel for større Butikslokaler og Lagerplads og vel ogsaa for en Udvidelse af Uddelerens Lejlighed.

Da Rasmussen forlod Brugsforeningen i 1925, blev Pladsen besat med den nuværende Uddeler S. Sørensen og Hustru, Magda Sørensen, der begge er fra Todbjerg. I 1931 opstod der Brand i Brugsen, som tildels nedbrændte, og en ny og mere tidssvarende Bygning blev opført efter Anvisning af Fællesforeningen og under dens Tilsyn.

Gennem de mange Aar og vel særlig under de to sidste Uddelere er Omsætningen gaaet mægtigt frem. Mejlbj Brugsforening ejer nu en smuk og moderne indrettet Forretning med en Omsætning, der i 1940 udgjorde 255,360 Kr. Udgiften til Fragt udgjorde i dette Aar 4470 Kr., og som Overskud fik Foreningens Medlemmer 15,110 Kr., efter at der var henlagt 2290 Kr. Brugsforeningen ejer 65 pCt. af den i Forretningen investerede Kapital og har i det sidste Aar kunnet arbejde uden Renteudgift.

Sognefogder.

I de Landsbyer, der hørte under en Herregaard, var det i ældre Tid oftest Herremanden, der gennem Birkefogden og sine andre Tjenere besørgede Retsplejen og haandhævede Retten. Da Mejlbj i ældre Tid ikke har hørt til noget Gods, selv om en Del Gaarde var i forskellige Adelsmænds Besiddelse, har det vel været Kronens Lensmænd, der ledede Retsvæsenet; men

det tør antages, at de har haft en eller flere underordnede Tjenestemænd i Sognet, som kunde gøre Indberetning til dem og bringe Bud fra dem til Bønderne. Naar vi i 1600'erne, mens Sognet hørte under Kalø Len, ser anført i Skattelisterne nogle Folk som Embedsmænd uden Avl, turde der her være tale om saadanne Hjælper. Saaledes har vi paa den anførte Tid nævnt følgende som Embedsmænd uden Avl: Ove (Oluf) Jensen Smed 1621—1636, Rasmus Rasmussen, i 1643 Knud Grosen og Rasmussen. Disse Mænd kan naturligvis ikke kaldes Sognefogder, de har næppe haft nogen Myndighed; men de indtager dog den Mellemstilling mellem Statens Repræsentant og Bønderne, som den senere Tids Sognefogder indtog. Navnet Sognefoged træffer vi i Mejlby først 1729, da Hans Jensen i Todbjerg nævnes som saadan. Maaske kan vi antage, at det er Oprettelsen af Ryttergodset, der har medført Oprettelsen af Embedet som Sognefoged; men ogsaa denne Sognefoged har rimeligvis kun været Regimentskriverens lokale Repræsentant.

Sognefogdens Embede kunde til Tider give meget Arbejde. Saaledes ses af Dronningborg Birks Skifteprotokol, at Sognefoged Niels Jensen Degn af Krannestrup omkring 1755 som Øvrighedens Repræsentant ledede Vurderingsmændenes Arbejde ved Dødsboer. Det maa derfor antages, at Mændene i Mejlby var vel forberedte til at føre den Forordning ud i Livet, som Christian VII udstedte den 11. November 1791 om Sognefogdernes Pligter og Rettigheder.

Det hedder i denne Forordning, at det er nødvendigt, at der allevegne i vort Rige Danmark beskikkes dueelige Mænd af Bondestanden til at være Sognefogder; men vi erfarer, at de, som dertil kan være bedst skikkede, ikke sjælden vægrer sig ved at modtage dette Embede, dels fordi dem ikke er tilladt nogen passende Belønning for deres tilvordende Arbejde og Møje, dels fordi de ofte savner den Agtelse og Velvillighed hos Almuen, der udfordres, naar de med Virksomhed og Nytte skal kunne opfylde de dem paaliggende Pligter ...

Kongen kræver derfor, at Sognefogderne skal anses som de mest agtede af Almuens Mænd og sidde øverst til Bords. De skal være fritagne for Indkvarteringer og en del offentlige Arbejder, og de skal for hver Udpantning, de foretager, have 12 Skilling, der kan pantes hos de skyldige.

Til deres Pligter hører at udføre Øvrighedens og Retsbetjentenes Befalinger. Laver nogen i Sognet Uorden, skal Sog-

nefogden advare ham i to Vidners Nærværelse og indberette Sagen, hvis hans Advarsel ikke hjælper. Han skal arrestere Forbrydere og straks melde Sagen til Herredsfoged eller Birke-dommer o. s. v. Endelig skal han tage sig af fattige Fremmede, der kun maa huses en Nat, og dernæst sendes til deres Hjemsted. Han har Tilsyn med Veje, Snekastning og Hegnsfred. Under smitsomme Sygdomme skal han passe paa, at ingen besøger de syge, og paase, at de døde begraves i begede eller tjærede Kister inden 48 Timer. Tillige skal han forklare „Almuen“, at kloge Mænd og Kvinder kun er Kvaksalvere, og udføre meget andet Arbejde, være Stævningsmand, Pantefoged, Synsmand o. s. v. Naturligvis kunde Sognefogderne ikke overkomme at besørge alt det dem paalagte Arbejde, og i Tidens Løb er som bekendt en stor Del af de nævnte Hverv gaaet over paa andre Hænder.

I Mejlby har der siden 1791 været følgende Sognefogder; de vedføjede Aarstal er ikke nøjagtige, men viser kun paa hvilken Tid omtrent hver af de nævnte beklædte sit Embede:

Niels Poulsen (Kjær)	—1807
Jens Andersen (i Dyrgaard)	1808—1813
Niels Poulsen (: Andersen)	1814—1815
Peder Jensen Bonde	1816—1827
Anders Kalstrup	—1833—
Niels Kjær i Bygballe	—1840—
Jørgen Jensen (i Dyrgaard)	ca. 1842—1859
Christian Bjerregaard Sørensen	
Joh. F. Ferdinand Sørensen ...	ca. 30 Aar til 1904
Niels Nielsen Ogstrup	1904—1936
Hans Jensen	1936—

Sogneraadet.

Forordningen af 13. August 1841 bestemte, at der skulde oprettes Sogneforstanderskaber i alle Landkommuner og Amtsråd i hvert Amt. Selvskrevne Medlemmer af Sogneforstanderskabet i Todbjerg-Mejlby var Agent Nyholm paa Skaarupgaard, da denne havde mere end 32 Tdr. Hartkorn, og Sognepræsten Pastor Hee i Todbjerg. Valgret havde enhver 25-aarig Ejer af 1 Td. Hartkorn. Forordningen af 22. Marts 1855 ændrede Reglerne, idet den bestemte, at Sogneforstanderskabet skulde bestaa af et ulige Antal Medlemmer, hvoraf den større Halvdel valgtes af den Femtedel af Vælgerne, som betalte højest Skat,

og den mindre Halvdel af alle Vælgerne. Sognepræsten var derefter ikke længere født Medlem, men havde Stemmeret i Sager, der angik Skole- og Fattigvæsenet. Fra først af har man aabenbart været bange for at kalde Forsamlingen et Sogneraad, for at man ikke skulde overvurdere dets Myndighed. Deraf kom det upraktiske Navn „Sogneforstanderskabet“, der først i 1867 blev ombyttet med det naturligere „Sogneraad“. Den 25. Oktbr. 1841 samledes, ifølge Skrivelse fra Amtet af 22. September, Agent Nyholm paa Skaarupgaard, Pind paa Krannestrup og Hansen paa Kalstrup som Valgbestyrelse. Valgbestyrelsens Sammensætning og Valglisterne var bekendtgjort ved Kirkerne den 25. September. Valget afholdtes den 25. Oktober i Mejlbj og Dagen efter i Todbjerg for at gøre det saa bekvemt for Vælgerne som muligt. Hver enkelt Vælger mødte frem for Valgbestyrelsen, der nedskrev Navnene paa de Valgkandidater, han stemte paa. 48 Vælgere afgav deres Stemme og følgende blev valgt med de vedføjede Stemmetal

Pind fra Krannestrup med 43 Stemmer.

Søren Pedersen fra Todbjerg med 40 Stemmer.

Hansen til Kalstrup med 34 Stemmer.

Niels Madsen fra Bendstrup med 25 Stemmer.

Jørgen Jensen fra Dyrgaard med 23 Stemmer.

Jørgen Sørensen Haugaard i Mejlbj med 19 Stemmer.

Christen Nielsen i Todbjerg med 19 Stemmer.

Fødte Medlemmer:

Agent Nyholm fra Skaarupgaard.

Pastor Hee i Todbjerg.

Til Formand valgtes Sogneforstanderskabet Agent Nyholm med 8 Stemmer.

Med Amsraadets Tilladelse valgtes desuden den 30. August 1842 Selvejergaardmand Niels Jørgensen i Balle, for at ogsaa den nordøstlige Del af Sognet kunde have en Repræsentant.

En af de Sager, som Sogneraadet straks maatte tage sig af, var Vejevæsenet. Landet har haft Veje allerede i Oldtiden. Man færdedes mest paa Højderyggen, for at Vejene ikke skulde blive afbrudt af Vandløb og Moser. Ved disse Veje findes mange Gravhøje. Endnu langt ind i Middelalderen henlaa Vejene i Naturlilstanden, kun fasttrampede af Hestenes Fødder, man rejste jo dengang til Hest. Efterhaanden tvang man dog de Bønder, der boede nær ved Vejene, til uden Betaling at fylde de værste

Huller med Jord og at afgrænse Vejene ved Grøfter. Naar bortses fra nogle „Kongeveje“ i Omegnen af København, som almindelige Mennesker ikke maatte færdes paa, var det først i 1761, at Frederik V gav Befaling til at anlægge Veje og i dette Øjemed indkaldte franske Ingeniører. De lærte danske Ingeniørofficerer Vejbygningskunsten. Over smaa Vandløb blev der bygget Stenkister og Broer over Aærne. Vejene blev 16—20 Alen brede og i deres midterste Halvdel blev der anbragt et Lag Sten med Grus paa. I 1793 kom et Regulativ for Vejvæsenet; man skelnede mellem de ovenfor nævnte Hovedlandeveje, mindre Landeveje paa 12—14 Alens Bredde og Biveje, der kun var 8 Alen brede. Milepæle var allerede bleven indført i 1698 af Ole Rømer; nu plantede man ogsaa Træer ved Hovedvejene. Arbejdet med Vejenes Vedligeholdelse blev lagt paa Bønderne, medens Adelen skulde yde Pengebidrag. Vejene blev dog ved at være daarlige, indtil Stænderforsamlingen fik udvirket Vejforordningen af 29. September 1841, hvorved alt Vejarbejde saa vidt muligt blev overdraget Entreprenører, saa at Bønderne som Regel slap for Pligten til at deltage i Vejarbejde. Tilsynet med de mindre Veje blev henlagt under Amsraadene, medens Sogneraadene skulde sørge for Bivejene.

Det var i Begyndelsen af 1843, Sogneraadet tog fat paa at ordne Sognets Veje. Det besluttedes at gruse Vejen fra Linaa til Mejlby. Ligesaa skulde Haarupvejen gruses, Grøfterne skulde renses og Stenkister anlægges; ogsaa Vejen gennem Mejlby og Stien fra Skolen til Kirken blev istandsat. Hver Vej skulde have en Bredde af 10 Alen mellem Grøfterne. Der var imidlertid en Vanskelighed, som maa have sinket Vejarbejdet, nemlig den at Mejlby manglede Grus.

I 1844 skete den første Ændring af Sogneraadet, idet 4 Medlemmer gik af efter Lodtrækning. De udtrædende Medlemmer var Niels Madsen af Bendstrup, Søren Pedersen af Todbjerg, Jørgen Haugaard af Mejlby og Jens Jørgensen af Balle. I deres Sted valgtes:

Søren Pedersen af Todbjerg med 33 Stemmer (altsaa Genvalg).

Gaardmand Niels Pedersen af Bendstrup med 28 Stemmer.

Gaardejer Anders Jespersen af Linaa med 22 Stemmer.

Gaardejer Poul Nielsen Bonde af Mejlby med 14 Stemmer.

Det nye Sogneraad fortsatte Arbejdet med Ordning af Vejvæsenet. Som de vigtigste Veje under Mejlby nævntes:

- 1) Vejen fra Linaa Markskel til Røved Markskel, den saakaldte Kaløvej, gruses og planeres, Grøfter renses.
- 2) Vejen fra Haarup Markskel til Ebbestrup Markskel.
- 3) Vejen fra Estrupgaard Markskel til Kaløvejen udgraves og planeres.
- 4) Vejen fra Mejlby til Spørring Markskel over Heden udgraves og planeres.
- 5) Vejen fra Krannestrup Mark over Ogstrup, Bygballe og Kalstrup Mark til Ebbestrup Mark.
- 6) Vejen fra Mejlby til Haarup Mark, Sognevejen.

I den Tid, Sogneraadet havde virket, var af disse Veje istandsat Nr. 1 og 2 i 1844, medens Nr. 3 og 4 var under Arbejde. I 1844, 2. Juli, blev til Synsmænd valgt Poul Nielsen Bonde og Poul Hougaard. 1847 istandsattes Vej Nr. 5. Tillige udtalte Sogneraadet den 5. Januar 1847, at Gaden i Mejlby trængte meget til at tages under Behandling, og at Arbejdet dermed vilde blive paabegyndt, saasnart Vejret tillod det. I 1847 afgik den anden Halvdel af de i 1841 valgte Sogneraadsmedlemmer. Til det nye Sogneraad blev fra Mejlby valgt Mohnsen i Bygballe med 27 Stemmer og Jens Andersen (Hedegaard) med 20 Stemmer; den første af disse blev Raadets Formand. Foruden af Vejvæsenet optoges Raadets Tid særlig af Forhandlinger om Skatteudskrivning, Skolevæsen og Fattigvæsen. Om Skolevæsenet er talt i en særlig Artikel; de første af Sogneraadet valgte Skoleforstandere var Pind i Krannestrup og Jørgen Jensen i Dyrgaard; iøvrigt vil det føre for vidt at følge alle Sogneraadets Forhandlinger. Vi vil derfor nøjes med at omtale nogle Sager af særlig Interesse.

I 1848 maa Sogneraadet sørge for Indkvarteringen. Der regnes en Mand pr. Tønde Hartkorn; de højere Officerer til Ritmester og Kaptajn med Tjener regnes lig 5 Mand, Ritmester med Tjener lig 4 Mand, de lavere Officer regnes lig 3 Mand. Det er Kapellanen Høxbroe, som skal ordne Indkvarteringen, medens Proprietær Risom paa Skaarupgaard sørger for Anskaffelser af Produkter til de indkvarteredes Fornødenheder. Forurettelser fra de indkvarteredes Side overfor Beboerne meldes af Sognefogderne til Risom, hvorefter de i Forening undersøger Klagernes Berettigelse og gør Indberetning til den kommanderende Oberst.

Anordningen af 27. Maj 1848 fritager Husmænd og Inderster for Pligtarbejde i Kommunens Tjeneste.

Den 30. September 1850 holdes Sogneraadsmøde i Anledning af Loven af 4. Juli 1850 om Afløsning af Hoveri og lignende Pligtarbejde, der før Forordningen af 27. Maj 1848 krævedes af Huse og Gaarde paa Landet. Sogneraadene skal udnævne to Mænd i Distriktet til Vurderingsmænd, som i Forening med den af Kongen valgte Formand skal virke til Opnaaelse af den nævnte Afløsning. Sogneraadet valgte til Vurderingsmænd enstemmigt Pind til Krannestrup og Sognefoged Jørgen Jensen i Mejlby for dette Distrikt, medens Provst Vallentin blev Formand.

Herredskontoret søgte i 1852 at faa Mejlby til at give Bidrag til en Bro over Spørring Aa; men Sognet ansaa sig ikke for forpligtet dertil.

Den 2. Marts 1859 forelaa Indbydelse til at yde Bidrag til et Mindesmærke paa Flensborg Kirkegaard over faldne Krigere. Den 27. April var der i Sognet tegnet Bidrag til dette Formaal paa ialt 5 Rd. 28 Sk. Samtidig modtog Sogneraadet et Cirkulære om Udryddelse af Oldenborrelarver. Endelig forelaa en Skrivelse fra Amtsraadet, der forlangte Oprettelse af en Kommunekasse. Det krævedes ogsaa, at Sogneraadet førte et særligt Regnskab over de almindelige Udgifter. Sogneraadet vedtog i den Anledning at annullere en Sparekassebog og overføre den hævdede Kapital til den nye Kommunekasse.

Den 5. Juli 1859 forelaa Skrivelse fra Herredsfogden af 26. April om, at Sogneraadet vilde forene sig med Sognefogderne for at hindre Gadeuorden fra Ungdommens Side om Aftenen. Man enedes om saavidt muligt at søge forstyrrende Adfærd hindret og eventuelt at gøre Indberetning derom til Politiet.

Den 20. Oktober 1859 opfordrede Provsten i en Skrivelse af 11. September til at oprette Gymnastikpladser ved Skolerne. I de følgende Aar kom der af og til lignende Skrivelser om Gymnastikpladser og Klatreapparater, som Sogneraadet ikke var særlig hurtig til at efterkomme.

Den 2. December 1859 vedtoges, at Pengeudgiften til Fattigforsørgelse vilde blive ca. 430 Rd. Kornbidraget sattes som de foregaaende Aar til $\frac{1}{4}$ Skp. Rug og $\frac{1}{4}$ Skp. Byg pr. Td. Hartkorn for de Folks Vedkommende, som havde mindst 1 Td. Hartkorn; tillige skulde disse Beboere i Penge svare 3 Mark pr. Td. Hartkorn. De mindre Jordbrugere skulde betale 8 Skilling pr. Skp. Hartkorn. Formueligningen foretoges efter en Klasseinddeling. Haandværkere og andre Næringsdrivende blev ansat efter bedste Skøn. Af Tyende udrededes i Reglen 1 Mk. af en

Tjenestekar, 12 Skilling af en Pige og 8 Skilling af en Dreng; Røgterne blev sat i Klasse med Pigerne. Lige med Tjenesteyende beskattedes Forældrenes hjemmeværende og medhjælpende Børn, og det paa disse faldende Bidrag lagdes til Forældrenes Bidrag efter Formue og Lejlighed. Forvaltere, Lærere, Lærerinder, Husjomfruer og ligestillede blev ansat til et noget højere Bidrag end Tyende i Almindelighed.

I Amtets Skrivelse af 31. Oktober 1859 krævedes Indberetning om Valg af Jordboniteringsmænd for 1860—62. Sogneraadet valgte Morten Blach af Haarup og Jørgen Jensen i Dyrgaard; men da sidstnævnte paa Grund af Svagelighed bad sig fritaget for det tiltænkte Hverv, blev Christian Erhardt Nielsen valgt i hans Sted.

Fra Herredets Branddirektorat blev Mejlby opfordret til at anskaffe sig en Sprøjte, hvilket Sogneraadet afslog. — Til Voldgiftsmænd for Afløsning af Husmændenes Pligtarbejde blev valgt Gaardmændene Laurs Poulsen i Enggaard og Anders Sørensen i Grøttrup

Den 23. Marts 1859 vedtog Sogneraadet at optage et Laan paa 1500 Rd. i Sparekassen i Randers.

I 1861, 29. Februar, forelaa Indbydelse fra Komitéen til Frederiksborg Slots Genopførelse til at tegne Bidrag.

Den 12. April 1860 toges Bestemmelse om Skoleferier. Pløjeferien skulde begynde straks efter Foraarseksamen og vare i 3 Uger, medens Høstferien skulde vare 4 Uger og begynde samtidig med Kornhøsten.

Den 30. December 1861 valgtes til Medhjælpere hos Brandfogden for 3 Aar Murer Johan Chenny Sørensen og Gaardmand Jens Pedersen Bonde.

Den 22. Oktober 1862 klagede Beboerne over Skolegyden, og Sogneraadet vedtog at istandsætte den; men denne Udgift kunde ikke afholdes af Skolekassen. Dette er ikke den eneste Klage af den Art. Læreren anmodede lejlighedsvis om, at Gyden maatte blive sat i saa god Stand, at Børnene kunde komme tørskoet i Skole.

Aaret 1864 blev paa Grund af Krigen et travlt Aar for Sogneraadet. Den 26. Februar bevilgedes Understøttelse til de udkommanderedes Familier. Den 18. Juli bevilgedes Erstatning for 3 Kreaturer, der var leverede til den fjendtlige Hær, 2 Stykker af Jens Bonde og 1 Styk af Mohnsen i Kalstrup. Den

akkorderede Pris var 9 Mark pr. Lispund Kød. Mohnsen fik 110 Rd. for 2 Stude, som han havde leveret til den fjendtlige Armé.

Der toges Bestemmelse om, at det Flæsk, Hø og Halm, som efter Rekvisition af 17. Juli blev leveret af Todbjerg-Mejlby Kommune, skulde betales af Kommunekassen saaledes: 20 Lispund Hø a 1 Mark, 55 Lispund a 20 Skilling og i samme Forhold i Mejlby, 138 Lispund Halm a 6 Skilling og 28 Lispund Flæsk a 20 Mark pr. Lispund.

Den 7. Oktober 1864 vedtoges i Henhold til Skrivelse fra Herredsfogden af 4. Oktober 1864, snarest at levere de i Skrivelsen nævnte Sengeklæder. De Sengeklæder, som blev leveret tilbage i beskadiget Tilstand,, eller som slet ikke blev tilbage-sendte, skulde erstattes.

I 1865 var Sognefoged Christian Sørensen Bjerregaard til-lige Brandfoged i Mejlby, medens Martinus Nielsen i Og-strup var Brandfoged for Bygballe, Kalstrup, Ogstrup, Kranne-strup, Dyrgaard og de ved disse nærliggende Ejendomme.

I April 1866 fik Sogneraadet Meddelelse om tilstaaet Krigs-skadeerstatning:

a) For Leverancer til Magasinerne ...	4241 Rd.	65 Sk.
b) For Befordringer	3137	- 48 -
c) For Kvarter	602	- 75 -

Ialt 7981 Rd. 92 Sk.

hvoraf 581 Rd. 92 Sk. blev udbetalt kontant, medens Resten be-taltes med 4 pCt. Obligationer, der tænktes solgt til Kurs 89.

For Magasinleveringer blev betalt 8 Rd. pr. Td. Hartkorn, og da Pastoratets Hartkorn var 474 Td. 2 Fdk. 1½ Alb., fik Kom-munen 3792 Rd. 3 Mk. 12 Sk. Hvad Mejlby angaar, fik den for Indkvartering 239 Rd. 3 Mk. 5 Sk. og for Vognbefordring 860 Rd. 4 Mk. 10 Sk.

En ret stor Del Folk i Mejlby-Todbjerg Kommune klagede i 1865 over Skatteansættelsen. Det kan have Interesse at se, hvor store eller med vor Tids Maalestok hvor smaa de bedre stillede Beboeres Indtægter var kort efter Krigen.

Forpagter Helms ansattes til 1900 Rd.

Møller Jensen ansattes til 440 Rd. Todbjerg Mølle.

Skrædermester Nielsen ansattes til 330 Rd.

Simon Peter Petersen ansattes til 450 Rd. Mejlby Matr.

Nr. 14.

Jens Rasmussen Holme ansattes til 650 Rd. Mejlby Mark Matr. Nr. 10.

Laurs Poulsen ansattes til 750 Rd. Mejlby Matr. Nr. 8, Enggaard.

Erhard Nielsen ansattes til 400 Rd. Mejlby Matr. Nr. 3.

Jens Andersen Hedegaard ansattes til 600 Rd. Mejlby Matr. Nr. 5.

Sognefoged Christian S. Bjerregaard ansattes til 500 Rd. Mejlby Matr. Nr. 17.

Jens Bonde ansattes til 750 Rd. Mejlby Matr. Nr. 7.

Jørgen Jensen ansattes til 1000 Rd. Mejlby Matr. Nr. 21, Dyrgaard.

Niels Jensen Snog ansattes til 600 Rd. Mejlby Matr. Nr. 4.

Proprietær Petersen ansattes til 1200 Rd. Bygballe.

Proprietær Kabell ansattes til 1850 Rd. Edelslund.

Proprietær Gyberg ansattes til 1600 Rd. Bendstrup.

Proprietær Gyberg i 1868 ansattes til 1200 Rd. Bendstrup.

Jens Jørgensen ansattes til 400 Rd. Havde frit Ophold hos Faderen i Dyrgaard.

Fra 1. April 1869 blev Todbjerg og Mejlby Sogne overført fra Randers til Aarhus Amtsstue.

Den 18. Januar 1872 fratraadte Peter Christian Rasmussen som Brandfoged og Jens Jørgensen og Morten Sørensen som Brandvidner. I Stedet valgtes Mohnsen i Kalstrup til Brandfoged og Hviid og Petersen (vistnok Ejerne af henholdsvis Krannestrup og Bygballe) som Brandvidner.

Den 8. December 1873 forelaa Approbation fra Amtet paa, at den Brøkdæl, der skulde lignedes paa Formue og Lejlighed, var $\frac{1}{6}$ af Kommunens samtlige Indtægter.

For Tyende fastsattes Skatten paa Formue og Lejlighed saaledes:

Løn:	100 Rd.	Skat:	1 Rd.
-	75—100 -	-	4 Mark
-	50 -	-	3 -
-	40 -	-	2 -
-	25 -	-	1 -

For Hartkornet skulde Ligningen udgøre 7 Rd. 2 Mk. pr. Td. Hartkorn.

Da Todbjerg-Mejlby Kommune fik Indbydelse til Forhandling om en ny Bane gennem Egnen fra Aarhus, valgte Sogneraadet sin Formand, Pastor Kofod, til at forhandle om Sagen.

Den 10. September 1874 besluttede Sogneraadet at give et Tilskud paa 5000 Rd. til en Bane Aarhus—Ryomgaard under Forudsætning af, at der blev en Station paa Banen i Todbjerg Pastorat.

Den 9. Juni 1875 indkaldte Komitéen for Banen Aarhus-Ryomgaard, nemlig Borgmester von Schmidten og Købmændene Hans Broge og Lisbjerg i Aarhus, den første Del af de af Aktionærerne tegnede Bidrag. Paa denne Opfordring svarede Sogneraadsformanden, Pastor Kofod, under 11. Juni 1875 i Henhold til en Beslutning af Sogneraadet den 23. September 1874 saaledes:

Sogneraadet for Todbjerg og Mejlby Kommune tillader sig i Anledning af foranstaaende Opfordring at henpege til den skriftligt tilføjede Betingelse, hvorunder der er tegnet et Bidrag af 5000 Rd., nemlig „at der bliver en Station indenfor Sognets Grænser paa et saadant Sted, som skønnes at være nogenlunde bekvemt for Beboerne af Todbjerg og Mejlby Kommuner“.

Paa Grundlag af denne Betingelse vil der ogsaa herfra blive ansøgt Amtet om Approbation til Optagelse af Laanet, og vilde det derfor være Kommunen kært, om det ærede Forretningsudvalg for Aarhus-Ryomgaard Banen vilde meddele Oplysning om, hvor det agter at anlægge den formentlige Station, for at der kan sammenkaldes et Sogneraadsmøde til at erklære sig derover.

I Henhold til ovenstaaende tilskrev Formanden under 11. Juni Amtet saaledes:

Sogneraadet for Todbjerg og Mejlby har tilsagt et Bidrag til Aarhus-Ryomgaard Banens Anlæggelse, stor 5000 Rd., under Forudsætning af højere Vedkommendes Approbation og under den skriftligt ved tegnede Betingelse, at der bliver en Station indenfor Sognets Grænser paa et saadant Sted, som kan skønnes at være nogenlunde bekvemt beliggende for Beboerne af Todbjerg og Mejlby Kommune. Til Optagelse af et Laan paa nævnte Betingelse ansøger Sogneraadet om det høje Amts Approbation, og forventer man, dersom Betingelsen opfyldes, at Amtet vil ligesom for andre Kommuner saaledes ogsaa for denne gunstigt medvirke til, at nævnte Laan erholdes.

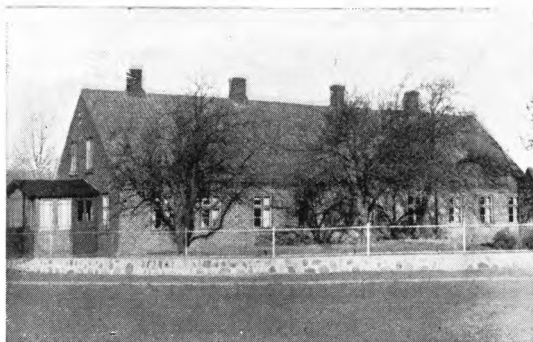
En Del af Beboerne i Todbjerg-Mejlby Kommune tegnede private Bidrag til den paatænkte Bane under samme Forudsætning som Kommunen. Da de nægtede at betale, fordi den nævnte

Betingelse ikke blev opfyldt, blev de indkaldt til et Forligsmøde i Randers, hvor en Del af de indkaldte lod sig bevæge til at yde det tegnede Bidrag.

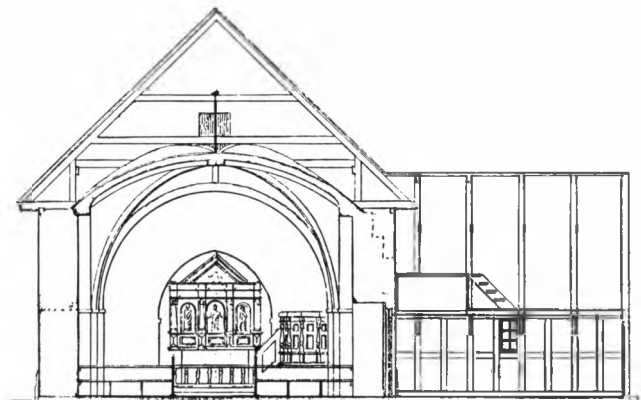
I Sogneraadsmødet den 20. September 1877 anmodede Peder Chr. Rasmussen og Jesper Christensen om at blive fritagne som Brandvidner for Ogstrup, Bygballe m. fl. Gaardes Branddi- strikt. I deres Sted udnævntes Martinus Nielsen (af Ogstrup) og Rasmus Jakobsen i de fornævntes Sted. Da den hidtidige Brandfoged, Jens Jørgensen (af Dyrgaard), fraflyttede Kom- munen, valgtes til Brandfoged i hans Sted Proprietær Petersen i Bygballe.

Med Aaret 1878 slutter Todbjerg-Mejlbys ældste Sogne- raadsprotokol. Der er i det foregaaende ikke talt om Fattig- hjælpen, som dog optog en meget betydelig Del af Sogneraadets Tid. Den Fattighjælp, som ydedes, vilde i vor Tid være bleven anset for ganske utilstrækkelig; men den maa naturligvis ses i Forhold til Tidens almindelige Levofod, der gennemgaaende var meget tarveligere end nu. Jeg husker, at min Fader har fortalt om et Besøg hos en gammel Mand, der paa Grund af Affældighed maatte søge Fattighjælp. Da min Fader besøgte ham, var han ved at lave Pandekager uden Æg, og før han kom Dejgen paa Panden, smurte han denne med et Tællelys i Stedet for at bruge Fedt. Det kunde ogsaa hende, at fattige fik Mid- dagsmad paa Omgang hos Gaardmændene, ligesom fattige Ko- ner gik rundt i Landsbyen og tiggede Mælk eller andre Føde- varer. Særlig Børns Stilling kunde blive meget sørgelig. Hvis Forældrene døde fra en Del Børn, blev disse saa at sige bort- liciterede til Bønderne for en ringe Betaling. Søskende spredtes altsaa rundt omkring. De kunde komme i gode Hænder; men mange har sikkert haft det haardt og følt sig hjemløse og retsløse. Paa den anden Side maa man ikke lukke Øjnene for Tidens gode Sider. Tjenestefolkene blev mere optagne i Hus- bondens Familie end nu til Dags og har i nogen Grad følt sig knyttet til denne. De har anset det for en Æressag at bidrage deres til, at Kvæget trivedes vel, og at Markens Afgrøde kom godt i Hus. Hvad de jordløse Arbejdere angaar, der var knyt- tet til en Gaard som Arbejdere paa Dagløn, vilde Gaardejeren og hans Kone ikke glemme dem ved Højtiderne, naar der blev slagtet eller bagt. Ligesaa hjalp Gaardmændene ofte de mindre Jordbrugere med at faa deres Korn kørt hjem, og Husmanden gav saa til Gengæld Gaardejeren en Haandsrækning, naar der

var travlt i Gaarden. Folk stod ikke altid med Pengepungen i Haanden, og Kommunen havde langt fra rigelige Midler til at hjælpe de trængende med; men Mejlbys Kommune raader dog over et Par Legater fra forrige Aarhundrede. Jens Iversen Lang skænkede den 26. Marts 1844 500 Rd. (nu altsaa 1000 Kr.) til Mejlbys fattige, og den 5. April 1895 oprettedes Niels Jensens og Hustrus Legat paa 1000 Kr., som ogsaa kommer de fattige til Gode. Niels Jensens Hustru nedstammede fra Proprietær Bech i Krannestrup.

Kommunens Alderdomshjem

Hertil har den ført dem, Slægtens stille Gang,
de, hvis Røst er nu forlængst forstummet.
Herind er de vandret under Klokkens Klang,
og mens Salmesangen fyldte Rummet.
Frem til Døbefonten bar de deres smaa
til et Møde med det underfulde,
og naar trætte Hjerter hørte op at slaa,
bar man dem til Hvile under Mulde.

Johs. Christiansen.

MEJLBY KIRKE

Mejlby Kirke er bygget i den romanske Tid mellem Aar 1000 og 1200 Aar. Allerede deraf fremgaar, at den er yngre end Byen. De større Gaarde langs Spørringvejen er vel nok de ældste, medens de, der ligger Øst for Vejen gennem Byen kan antages at være yngre end Kirken. Det er muligt, at der har været en Trækirke, før Stenkirken blev bygget; men der er ingen Rester fundet af en saadan. Stenkirken har lidt megen Overlast i ældre Tider særlig i Krigene i 1600'erne.

I Mejlbys ældste Kirkebog findes følgende Beretning om Kirkens Tilstand:

Anno 1664 i Maj blev Kirken beset af os underskrevne Peder Olufsen af Bygballe (skrives: Biugballe) og Ole Sørensen i Præstens Nærværelse og findes hendes Brøstfældighed, som følger.

- 1) Er Taget næsten offuer all Kirken saa otæt og fordærfuet, at det ikke kan holde for Vand, og deroffuer er Hvælvingen Tid efter anden saa meget fordærvet og brøsten paa mange Steder, saa den henger rede at falde ned, saa Menigheden maa med Fare sidde derunder.
- 2) Er Gavlene paa Kirken saa gennemhullede ... og deraf Tid efter anden forfalden, saa de siunes være til at falde ned.
- 3) Hænger Klokken i en raadden (Klokkestabel?), som Kirken for Fiendetider kom i stor Gæld af at lade bekoste, og kan snart falde ned; være, Kirken haffde Raad til at at lade et Klokkehus bekoste.
- 4) Ingen synderlig Loft over Vaabehuset.
- 5) Haffuer ingen Lius været til Kirken i nogen Aar.
- 6) Er der ingen Alterklæde.
- 7) Er der ingen Messehagel.

- 8) Er der ingen Bibel som til andre Kirker.
- 9) Nogenledis er Præstestolen i Kirken; men der er dog ikke Stolerum nok til Menigheden.
- 10) Ingen Skriftestol.
- 11) Muren som (ligesom) Kirkeport og Laagen herudi hafuer i lang Tid ingen Tag haft paa sig, hvoroffuer den Tid efter anden slet forfalder.

Medelby Kirkes Brøstfældighed, som er større, end det kan alt tegniss, skulde den forekommis, da skulde næppelig mindre end et halvt tusinde Rigsdaler til hendes Reparation, bekender jeg underskrevne Guds Ords uværdige Tienere ibm. (ibidem = sammesteds).

Niels Mogensen (egen Haand).

Peder Ollufsen (egen Haand). *Olluf Søfrensen* (egen Haand).

Kirkens Istandsættelse maa formodentlig være bleven udskudt til bedre Tider; thi i 1672 undersøges Kirken i Nærværelse af Præsten og hans Hjælpere, nemlig Søren Pedersen i Ogstrup og Søren Pedersen i Bygballe samt følgende Sognemænd: Groes Sørensen i Krannestrup, Peder Olufsen i Bygballe, Anders Thomesen i Mejlby (Enggaard) og Lars Pedersen Skræder sammesteds (Nr. 3, 1664 = Nr. 16, 1844). Manglerne er omtrent som ved det førstnævnte Eftersyn. Blyet er fjernet fra Kirken, Taget behøver højligt at tættes, eftersom det i mange Aar er ødelagt af Regn. Der mangler Alterklæde, Messehagel, Lys og et Par Stole. Der er intet Loft i Vaabehuset, „Kirkens Brøstfældighed er større, end det kan antages“. Brøstfældigheden anslaaes til 578 Daler.

De to Søren Pedersen'er maa vel have været Kirkeværger, siden de særlig betegnes som Præstens Hjælpere. De øvrige Folk har Præsten rimeligvis taget med for at give Udtalelserne om Kirkens Brøstfældighed mere Vægt. En Del af de fremhævede Mangler (Alterklæde, Messehagel) skyldes jo nok Fjendernes Plyndringer; men naar f. Eks. Hvælvingerne er ved at falde ned, tyder dette paa mange Aars Misrøgt af Kirken. Sagen er sikkert den, at Bønderne i de forskellige Krige var bleven saa forarmede, at Kampen for at skaffe Føde og Klæder slugte al deres Energi; der var absolut ikke Raad til at ofre noget til mindre livsnødvendige Formaal. Enkelte har dog kunnet klare sig; derom vidner de to Lysestager, som endnu staar paa Kirkens Alter. De bærer Indskriften:

S - I - MSD - I - BYGBALLE - 1647

hvilket betyder Søren Jensen — Maren Simonsdatter — i — Bygballe 1647.

Naar disse Stager netop paa dette Tidspunkt er bleven givet til Kirken, skyldes det utvivlsomt Mandens Død i dette Aar. I Kirkens Kor findes tillige en Gravsten med Billeder af en Mand og hans Hustru. Den bærer følgende Indskrift:

1 6 5 3

Her under hviler erlig oc velact Mand s. Søren Jensen, barnfødt i Trige, som boe oc døde i Bygballe den 9. Junii 1647 hans Alder 62 Aar. Med sin k: Hustru erlig og gudfrøtig Qvinde Maren Simonsdatter, født i Røfve, som døde den — Aar 16 — hindis Alder — Aar. Oc lefvede di udi Ecteskab 22 Aar, aflede XI Børn 6 Sønner oc 5 Døter. Gud opvecke dem til det ævige Lif. — OG. P. P. S. B. (Bogstaverne er indhugget senere.)

Herunder findes to Skjolde; det ene har som Bomærke de sammenslyngede S og I, medens det andet bærer Kristi Monogram. Paa Billedet af Manden er der senere indhugget nogle Ord, hvoraf kun kan læses: Kalstr(up).¹⁾

Hvad de senere Tilføjelser paa denne Gravsten angaar, skal jeg driste mig til at give en Tydning, som jeg maa indrømme er meget dristig. Som nedenfor nævnt har Mads Bygballes Enke i Kalstrup over sin afdøde Mand sat en Gravsten fra ældre Tid. Ordet „Kalstrup“ paa Stenen ovenfor kunde derfor maaske hende Tanken paa Mads Bygballe eller hans Kone. Det kunde jo tænkes, at de eller Mads Bygballes Fader havde begravet en Slægtning i den Grav, hvor Søren Jensen i Bygballe hvilede, en Slægtning med Navnet P. P. S. B., maaske Mads Bygballes Morfader, Peder Pedersen Sønder, Bygballe.

I Vaabenhusets Gulv ligger en Sten, der tildels er dækket af et Dørtrin; den har Indskriften:

M N D

1 7 2 2

Man kan vel nok gaa ud fra, at det kun var de større Gaardes Beboere, der paa den Tid tillod sig den Luksus at holde Grav-

¹⁾ De her nævnte Gravstene er beskrevne af Bibliotekar Chr. Heilskov i Laurbjerg. Se: Fra Randers Amt, historisk Aarbog 1913.

sten. Der er nogen Sandsynlighed for, at de to sidste Bogstaver betyder Nielsdatter, og det første kan læses Maren, Marie eller Mette. I 1721 blev Jens Ring i Ogstrup begravet, og hans Kone, Maren Nielsd., døde ganske vist først i 1743; men det er jo muligt, at Mandens Navn findes paa den skjulte Del af Stenen.

Fra Begyndelsen af 1800'erne findes endnu to Gravstene. Den ene af disse er indmuret paa den indvendige Side af Vaarhusets Sydvæg og har følgende Indskrift:

Soli Deo Gloria¹⁾

Her under hviler ærlige og velagte Mand Mads Nielsen, fød i Bygballe 1741, døde paa Kalstrup 1800, som han havde bygt og beboede, kom i Ægteskab med sin efterlevende Hustru Mette Pedersdatter 1777, fød i Stobdrup 1759, død i Kalstrup 18—, hvilket Ægteskab de levede kærligt tilsammen i 24 Aar, dog uden Børn, men som Forældre for andres Børn. Til velfortient Æresminde er den s Mands Grav med den Steen bepyrdet af hans efterladte Enke, naar Gud behager, herunder at hvile.

Paa denne Sten findes afbildet en Mand og hans Hustru i Dragter fra det foregaaende Aarhundrede og Skjolde med Bomærke og Kristi Monogram. Den sørgende Enke har aabenbart benyttet en ældre Gravsten, hvis Indskrift enten er slidt bort eller fjernet.

Mads Bygballes Enke har ogsaa sat en Sten paa sin Svigermoders Grav. Det vilde jo egentlig være naturligt, om denne Sten blev sat ved Siden af hendes Søns; men den findes nu ved den sydlige Indgang til Kirkegaarden og har følgende Indskrift:

Her under hviler nu Støvet hos Gud (af) Anna Peders Datter født i Bygballe 1707²⁾, død samme Sted 1790. Gud give hende en ærefuld Opstandelse. Det er bekostet af hendes Søns Enke Mette Peders Datter paa Kalstrup 1802.³⁾

Hvis vi gennemblader Kirkeværgernes Protokol fra ca. 1820—1917, vil vi finde adskilligt af Interesse.

I 1848 betales for Ringning i Anledning af Christian VIII's Død 3 Rd. 3 Mk. I 1852 betales for 100 Tagsten 3 Rd. 1 Mk. 3

1) Gud alene Æren.

2) Anna Pedersen var ifølge Kirkebogen døbt den 27. Juni 1708.

3) Denne Sten har været indmuret i en Trappegang i Annexgaarden.

Sk. og for Sløjfning af Kirkegaarden 29 Rd. 5 Mk. 15 Sk. I 1855 betales for en Alterkande 7 Rd. 4 Mk. 4 Sk. og i 1857 betales for en ny Prædikestol 56 Rd. og for Tegning til denne 20 Rd. Regnskabet underskrives af Mohnsen i Kalstrup og Ferdinand Sørensen.

I 1862 betrækkes Knæskamlen, Pris 3 Rd. 2 Mk., og den aarlige Oppudsning af Kirken har kostet 24 Rd. Kirkeværger: Mohnsen og Laurs Poulsen. I dette Aar noteres tillige for Reparation af Lysestager 2 Mark og for en ny Kande til Døbefonten 3 Rd. For Vin og Brød betales i 1863 8 Rd. 2 Mk.. Alterbæget er bleven forgyldt, og der er anskaffet en Tallerken til Oblaterne: 4 Rd. 3 Mk.

I 1864 betales atter for Ringning i Anledning af Kongens Død 5 Rd. 14 Sk.; tillige for $\frac{1}{2}$ Alen Klæde til Knæskamlen 2 Rd. 1 Mk. I 1864 kostede en ny Stol til Præsten og en Stige 2 Rd. 5 Mk. Udstopning af Stolen 1 Rd. 2 Mk.

Kirken var efterhaanden bleven saa brøstfældig, at man maatte tænke paa en grundig Reparation. I 1868 købtes 750 Tagsten og 500 Mursten for 27 Rd. 3 Mk. 2 Sk. Udgiften til Indsætning af 3 Vinduer m. m. 54 Rd. For Belysning ved Bibel-læsning betaltes 1 Rd. 2 Mk. Regnskabet er underskrevet i Bygballe. I 1869 anskaffedes et Vindue for 9 Rd. Ogsaa det Aar var Pedersen i Bygballe den Kirkeværge, som underskrev Regnskabet.

I 1870 blev Altertavlen og en Dør malet for 37 Rd. 3 Mk. For Fliser og Mursten til Gulvet betaltes 20 Rd. 3 Mk., 3 Gibsfigurer med Fod kostede 9 Rd. og et Alterklæde 15 Rd. 5 Mk. 10 Sk. Alterdug med $1\frac{1}{2}$ Alen guldgallonerede Kniplinger androg 15 Rd. Regnskabet er underskrevet af Jens Jørgensen i Dyrgaard den 31. December 1871.

I 1871 anskaffedes et Hængetræ til Kirkegaardsporten 1 Mk. 12 Sk., en Læderrem til Knebel i Kirkeklokken 1 Rd. 3 Mk. For Smedearbejde ved Kirkeklokken betaltes 1 Rd. 2 Mk. og for Ophugning af Ir paa Kirkeklokken 1 Mk. 550 helbrændte Mursten kostede 5 Rd. 3 Mk., og for Maling og Forgyldning af Prædikestolen betaltes 19 Rd. Udgiften til et Gulvtæppe i Kirken udgjorde 1 Rd. 4 Mk.

Dyrgaard, den 13. Januar 1873.

Jens Peter Mogensen.

Jens Jørgensen.

I 1872 anskaffedes 400 Gulvfliser 20 Rd., 700 helbrændte Sten og 150 Tagsten 10 Rd. 10 Sk., Murarbejde 28 Rd. Kirkegaardens Rensning og Planering kostede 12 Rd. 5 Mk. Regnskabet er skrevet af Jens Jørgensen.

Den 2. Januar 1874 optoges et Laan paa 300 Kr. i Todbjerg-Mejlby Sparekasse. Opmaaling af Kirken og Udkast til dens Ombygning kostede 185 Rd. foruden 5 Mark til en Medhjælper ved Opmaalingen. For Tegninger og Overslag Nr. 2 betales 65 Rd. Til Todbjerg-Mejlby Sparekasse betales 300 Rd. med Renter 12 Rd. 2 Mk. 10 Sk. Kost og Logi til Arkitekt Uldall udgjorde 7 Rd. 3 Mk. Regnskabet er underskrevet af Jens Jørgensen og har følgende Paategning: Det anførte Regnskab er os overdraget samt efterset og befundet rigtigt. Mejlby, 6. Februar 1874. J. Eilersen, Erhard Nielsen. Underskud: 312 Rd. 4 Mk. 6 Sk.

I 1874 laantes i Todbjerg-Mejlby Sparekasse 200 Rd. Salg af Kampesten, Jern og Muraffald indbragte 51 Rd. 4 Mk., og der indkom efter Ligning 1143 Rd. 4 Mk. 2 Sk. Endvidere laantes hos Gr. Mortensen i Aarhus 2000 Rd. Af Udgifter til Kirkens Ombygning kan nævnes: Entreprenør Hansen fik 800 Rd. og 700 Rd. 7400 halvbrændte Sten kostede 88 Rd. 4 Mk. 13 Sk., Tagsten og Mursten 120 Rd. 11 Sk. Korbuens Nedbrydning kom paa 35 Rd. Videre fik Entreprenør Hansen 1100 Rd., og Arkitekt Uldall modtog et Forskud paa 100 Rd. Ialt udgjorde Udgifterne 5870 Rd. 4 Mk. 4 Sk. og Indtægterne 5912 Rd. 8 Sk. Regnskabet er underskrevet Eilersen. Entreprenør Hansen fik endvidere udbetalt 1200 Rd. og Arkitekt Uldall 150 Rd. Den gamle Klokkestols Nedbrydning kostede 2 Rd. I December 1874 betales for at opsætte Stenmuren om Kirkegaarden 30 Rd., og Kirkeværgerne fik 50 Rd.

Regnskabet for 1875 viser en Indtægt paa 1756 Kr. 40 Øre, medens Udgiften er 1534 Kr. 14 Øre. I de følgende Aar betales gennemsnitlig ca. 1000 Kr. aarlig i Afdrag og Rente. I 1885 var Renter og Afdrag kommen ned paa 894 Kr. Kirkeværgerne var da Jens Andersen Mogensen (Mejlgaard) og Pouli Poulsen (Dyrgaard).

I 1888 ferniseredes Kirkens Loft: 30 Kr. I 1889 er Slutningen af Regnskabet skrevet med en anden Haandskrift end Begyndelsen, og i 1890 kommer nye Kirkeværger: S. A. Poulsen og Poul Kristiansen.

I 1893 repareredes Alterbægeret: 5 Kr. I 1896 anskaffedes

Guldgalloner til Altertøjet: 43 Kr. I 1897 købes 90 Nummerplader for 18 Kr. I 1901 noteres Forskud paa Sten fra Kirke-muren: 200 Kr., og der sælges Træer for 36 Kr. 10 Øre; til-lige faar Murer N. Nielsen i Trige 546 Kr. 12 Øre. I 1902 blev betalt for Muren 367 Kr., medens der blev solgt Træer for 15 Kr. 5 Øre og Sten for 205 Kr. Laan i Sparekassen 150 Kr. Regnskaberne for 1901 og 1902 er underskrevne af Søren Jensen.

I 1903 noteres 60 Kr. som Udgift for Træer til Gartner Andersen, mens Kristen Laursen faar 147 Kr. for Nedbrydning af Kirkegaardsmuren, og Murer Martin Nielsen modtager 165 Kr. for Opbygning af den. I det hele taget er Udgiften til til Arbejder ved Kirken i dette Aar 913 Kr. 31 Øre. Regn-skabet underskrives af Niels A. Rasmussen.

I 1904 opstilles Kakkellovn. I 1905 indmures to Sten (c: Gravsten) i Vaabenhuset (Pris 30 Kr.). Endelig betales i 1913 en Sum af 390 Kr. til Snedkermester Sofus Nielsen i Aarhus (Al-terskranke med Knæfald). Kirkeværger S. A. Poulsen og Julius Pedersen, og i 1914 faar Orgelbygger Zachariasen i Aarhus 20 Kr. og Sofus Nielsen for Alterdug 67 Kr.. I 1916 modtoges Refusion fra Staten 573 Kr. 31 Øre., og der betaltes til samt-lige Tiendeejere 385 Kr. 31 Øre. Underskrevet af S. A. Poulsen.

Mejlby Kirkes Udseende før og efter Ombygningen i 1874 skildres af Arkitekt Uldall i en Indberetning til Nationalmu-seet:

Mejlby Kirke 1866.

Kirken bestaar oprindelig af Langhuus, Chor og Chorrund-ing opførte i romansk Stiil, udvendig af hugne Granitkvadre, indvendig af raa Granit. Senere er et Bindingsværks Vaabenhus tilføjet paa Sydsiden. Langhusets indvendige Længde er 23 Al. (14,44 m)¹⁾, Bredden i vestl. Ende 11 Al. 18 Tm. (7,38 m) i østl. do. 10 Al. 18 Tm. (6,75 m), Choret's Længde 7 Al. 6 Tm. (4,55 m), Brede 8 Al. 6 Tm. (5,18 m), Chorrundingens Længde fra Øst til Vest 4 Al. 14 Tm. (2,88 m), Brede fra Nord til Syd 6 Al. 5 Tm. (3,90 m). Den oprindelige Del af Kirken har Dob-beltsokkel, hvis nederste Skifte har Skraakant, medens det øver-ste er profileret. Chorrundingen prydes endvidere af en Granitgesims med Profil i Underkanten. Af Portalerne er særlig det sydlige, der endnu benyttes, mærkeligt. Paa Feltet i dets

¹⁾ Angivelserne i Metersystemet findes ikke hos Uldall.

halvrunde Tympanon fremstilles 3 siddende Figurer, af hvilke de tvende have højre Haand oprakt. Den midterste er mulig Christus. Udenom denne Fremstilling findes endeel snoede Rundstave og en Perlestav, der afbrydes af et lille Kors. De snoede Rundstave fortsætte sig tildeels ned ad Karmstenene, og paa den største af disse tilhøjre er udhugget en Løve med nedadvendt Hoved. Ved Siden af den nævnte Karmsten findes en Kvader med en kvadratisk Ophøjning, der synes at være et Stenhuggermærke. I Portalet er anbragt en gammel Egetræs Dør, der er stærkt jærnbet. Det tilmurede nordlige Portal har ganske glatte Karmsteen og færre snoede Rundstave paa Tympanon, paa hvis halvrunde Felt afbildes et Par mod hinanden vendte Dyrefigurer, hvis Haler ende i Løvværk (Løver eller Griffer?). De fleste af de smaa oprindelig rundbuede Vinduer sees endnu tilmurede, nemlig 2 paa Langhusets Nordside¹⁾, 1 paa samme Side af Choret, 1 paa Chorrundingen lige mod Øst og 1 paa Langhusets Sydside. De nuværende Vinduer ere store rundbuede af Støbejern og omgivne af Muursteen og kalkede. Chorbuen er ommuret med Mursten og spidsbuet. Langhuset har 3 Hvælvninger af tilsvarende Form og Choret 1. Chorrundingen har beholdt sin Halvkuppelhvælvning. Rundbuen, der fører fra Choret til Chorrundingen, bæres af en Gesims med Kraakant, ligesom her findes en Sokkel med et svagt udpræget Profil. Altertavlen er i senere Renaissancestil. I samme er ogsaa i nyere Tid opsat 3 Gibsfigurer i Nicher. Den gamle Granitfont er af særlig Interesse. Dens Kumme er rigt prydet med Løvefigurer og romansk Løvværk og paa Fodstykkets Hjørner sees kronede Mandehoveder ligesom paa dets Flader andre Figurer, hvoriblandt en Fugl (Ørn eller Pelikan?). Kirken er dækket med Tegl, kun Chorrundingen med Bly.

Mejlby Kirke 1882.

(Den ombyggede Kirke.)

Da den gamle Kirke var meget brøstfældig, navnlig Langhusets Mure skudt ud af Lod og dets Hvælvninger tildeels faldefærdige, var Størstedelen af Kirken udsat til Ombygning, og Nedbrydningen paabegyndtes i Marts 1874. Der blev kun staa-

¹⁾ Anm.: Indvendig sees desuden Spor af, at Langhuset paa denne Side har havt et 3die oprindeligt Vindue, der næsten skjules af en af Hvælvingspillerne.

ende hele Chorrundingen og Størstedelen af Choret, medens dog dettes Hvælving maatte give Plads for et Bjælkeloft i Lighed med Langhusets. Chorbuen gjengives sin oprindelige rundbuede Form, dog uden Anvendelse af huggen Granit. Kirken blev med Benyttelse af de ældre, brugelige Granitkvadre gjenopført i sin oprindelige, romanske Stiil, og dens karakteristiske Portaler anbragtes paany, nemlig det sydlige som Indgang til

Mejlby Kirke set fra Vejen.

det lille Vaabenhuis, der nu opførtes af hugne Granitkvadre Vest for Langhuset, medens det tilmurede nordlige atter anbragtes paa Nordsiden af det ombyggede Langhus. Dettets indvendige Længde er nu 19 Al. 18 Tm. (12,40 m) og Brede 12 Al. 12 Tm. (7,85 m). Vaabenhuisets Længde er 5 Al. (3,14 m) og Brede 5 Al. 12 Tm. (3,45 m). Choret og Chorrundingens Maal ere derimod uforandrede. Langhuset er opført med hele Mure, saaledes at Bagmuren dannes af kløvet Granit, og der findes $\frac{1}{2}$ Steens Muur af Mursten bag Huulheden og nærmest Kir-

kens Inderside. Stenene omkring de større, nye, rundbuede Vinduer ere tildannede af Nyt. Af disse Vinduer findes paa Langhusets Sydside 3 og paa sammes Nordside 2, ligesom 1 paa Chorets Sydside. Til Vaabehuset benyttedes Stenene af tvende af de smaa oprindelige Vinduer i Langhuset. Selve Vinduerne have alle blyindfattede Ruder, der holdes af Stativer af Smede-

Mejlby Kirke

jern. Klokkeren hænger i et rundbuet Lydhul i Langhusets vestlige Gavl. Over denne findes et forgyldt Kors af Støbejern. Opgangen til Langhusets Loft er gennem en lille Dør i dets vestlige Gavl, der fører til en Granittrappe, som ligger i den tykke Gavlmur. Det ældre Inventarium er atter benyttet, kun forsynedes Kirken med Stolestader i romansk Stiil. Kirken, som indviedes af Provst Bylov i Hjortshøj den 6. December 1874, ombyggedes efter Tegning og under Ledelse af Undertegnede.

Randers, den 16de December 1882.

(sign.) *F. Uldall.*

Den ovenfor omtalte Kirkeklokke er fra 1656 og er 27 Tm. i Diameter og 20¾ Tm. høj. Den har en Inskription paa 3 Linier:

1. Linie: Anno 1656 er denne Klock støbt udi Guni Rosenkrans Danmarkis.

2. Linie: Højwise Raad. H. Mons. Hansøn Sogne-præst Kierkeverge.

3. Linie: Grovs Sørensen M. Jøren Hansøn Klockestøber i Aarhus.

Grovs Sørensen maa være en Fejlskrivning for Fæsteren i Krannestrup Grows Sørensen (født 1618, død 1688). Da Klokken i dette Aarhundrede fik en Revne, blev den omstøbt, og den bærer nu Indskriften:

Omstøbt 1906 af en ældre Klokke fra 1656,

Sekler to og et halvt jeg kaldte Folket sammen;

Jeg kalder nu paany. Velsign mig Herre, Amen.

Omstøbningen skete i Christensen og Schønnings Klokkestøberi, Aabyhøj pr. Aarhus.

Som vi har set i det foregaaende, købte Jordejere i Mejlby efterhaanden deres Tiender, og Beboerne i Mejlby Sogn ejer nu selv deres Kirke. Før 1765 var det imidlertid Staten eller Kongen, der ejede begge Dele. Da Ryttergodset blev solgt i 1765 ved Auktion, købte Niels Behr paa Skafføgaard Mejlby Kirke og Tiende for 3454 Rd., hvoraf den halve Købesum som sædvanligt blev staaende i Ejendommene, som det hedder i Skødet (i Kronens Skødeprotokol Nr. 17 for det Dronningborgske Rytterdistrikt 1765—68):

Udi Kallø Amt, Ø. Lisbjerg H. Mejlby Kirke, hvis Tiende-Hartkorn er 19 Tdr. 2 Sk. af hvilken Kirke til dens Ejere som er Jordebogs-Afgift for Gæsteri aarlig har været svaret Rug 1 Td. 2 Sk. og Byg 1 Td. 4 Sk. — og hvorimod fornævnte Niels Behr samt efterkommende Ejere af Kirken bestandig aarlig svarer til Biskoppen Havre 2 Tdr. 4 Sk. ligesom og Os samt Vore Efterkommere udi Regeringen til forbemeldte Mejlby Kirke fremdeles reserveres Jus-Vocandi (d. e. Kaldsretten). Videre Bøndergods udi Todbjerg S. Balle By Nr. 3 hvilket Hartkorn tilsammen Kirketiende 19 Tdr. 2 Sk. og Ager og Eng 12 Tdr. 2 Sk. 2 Fjerd. 1 Album med Tilliggende samt Kirken med dens Inventarium og Ornamenter, tilligemed al dens Ejendom o. s. v. skal følge oftbemeldte N. B. hans Arvinger og Efterkommere o. s. v. imod at de hver 11. December af for-

berørte 1727 Rd. 3 Skill. (d. e. den halve Købesum) som derudi bestandig bliver staaende erlægger udi Vores Kasse forbemeldte 4 pro Centum aarlig Afgift, der beløber 69 Rd. 7½ Skill. o. s. v.

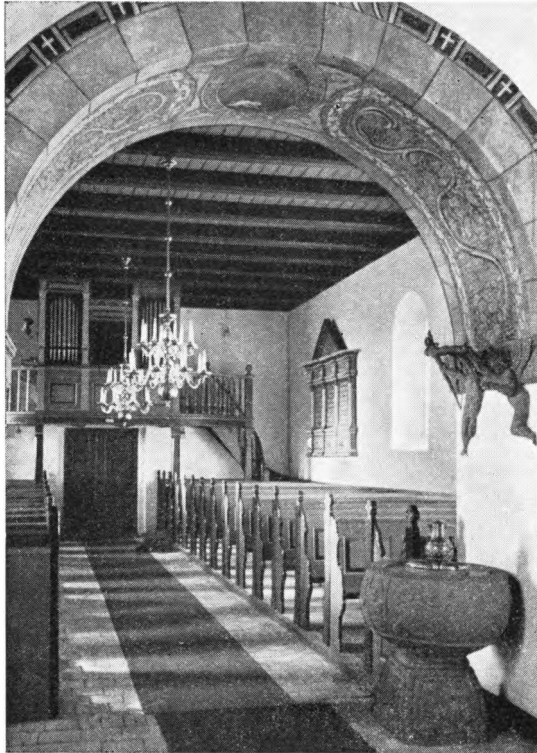
Niels Behr maa have ladet sin Ejendomsret overgaa til de følgende Ejere af Krannestrup.

I den nyere Tid er der fra forskellig Side indkommen Gaver til Kirkens Udsmykning.

S. A. Poulsen og hans nu afdøde Hustru har skænket Kirken et Orgel, som blev leveret af Orgelbygger Zachariasen i Aarhus, samt i 1934 en ny Altertavle, som er en Kopi af Johs. Skovgaards Altertavle „Den gode Hyrde“. Rasmus Bonnesen i Mejlby har givet en Lysekrone, der hænger i Koret. Ved Indsamling blandt Beboerne i Mejlby fik man Penge til en Lysekrone, der er anbragt i Kapellet paa Kirkegaarden. Endvidere har Julius Petersen i Krannestrup indlagt elektriske Lysledninger i Kirken. Fru Sine Søndergaard fra Hornslet har fornylig skænket 1000 Kr. til Kirkerummets Forskønnelse. Fru Martha Jørgensen, Enke efter Jens Jørgensen fra Dyrgaard, har skænket en syv-

armet Lysestage til Alteret, og hun og hendes Søn, Lektor Poul Jørgensen i Aarhus, har ophængt to Lysekroner i Kirkens Langhus og givet en Daabskande af Messing til Døbefonten. Endelig har Frk. Jacobsen i Hillerød, en Datter af afdøde Lærer Jacobsen i Mejlbj, broderet en Alterdug til Kirken, og en Kreds af Damer i Mejlbj har forfærdiget et Tæppe til Altergulvet.

Da Mejlbj Kirkegaard blev for lille til den voksende Befolkning, købtes der for nogle Aar siden et Stykke Jord af Annexgaardens gamle Mark liggende lige øst for den gamle Kirkegaard. Da den ombyggede Kirkes Kor ligger som før Ombygningen, kan man ret nøje angive, hvor Vaabenhuset i ældre

Tid har ligget. Det Gravsted, hvor Jørgen Jensen fra Dyrgaard og hans Hustru er begravet, ligger nemlig i det Hjørne, der i sin Tid dannedes af Kirkens sydlige og Vaabenhusets vestlige Mur. Syd for Kirken træffer man ogsaa de Gravsteder, som hører til Enggaard (Peder Bondes Gaard) og Ogstrup. Der er nogen Sandsynlighed for, at ogsaa Bygballegaardene og Kalstrup og maaske tillige Krannestrup har haft Gravsteder i samme Nabolag. At Familierne Mohnsen i Kalstrup og Bech i Krannestrup har faaet deres Gravsteder andetsteds paa Kirkegaarden kan hidrøre fra, at de ikke havde nogen Interesse i at faa de ældre Slægters Gravsteder.

Præster i Todbjerg og Mejlby siden Reformationen:

- 1) Jørgen Jensen født i Sønder Bendstrup.
- 2) Poul Sørensen født i Skaarupgaard.
- 3) Jens Jørgensen født i Todbjerg Præstegaard, død ca. 1590, vistnok Søn af Nr. 1.
- 4) Niels Rasmussen født i Bramstrup. Han kaldes i 1620 Nicolaus Erasmi.
- 5) Mogens Hansen født i Triige Præstegaard, kaldet 1630, død 1659.
- 6) Niels Mogensen født i Todbjerg Præstegaard, kaldet 1659, død som Provst 1685, vistnok Søn af Nr. 5.
- 7) Jørgen Poulsen Bagger født i Horsens 1653, kaldet 1685, død som Provst 1727. Han har skænket Døbefonterne til Todbjerg og Mejlby Kirker i 1691.
- 8) Jesper Christen Hutfeld født i Tved Præstegaard, kaldet 1727, død 14. Juli 1738.
- 9) Nicolaj Issenfeld født 1693, kaldet 1738, død 1762.
- 10) Jens Jensenius født i København, kaldet 1760, død 1763.
- 11) Peder Wiehe født paa Sjælland, kaldet 1763, død 1765.
- 12) Laurits Gregersen født i København 1731, kaldet 1765, død som Provst 1808.
- 13) Kristian Erhardt Hansen.
- 14) Jakob Hee, 1828—1853.
- 15) Frederik Christian Glerup Haar, 1853—1867.
- 16) Carl Peder August Kofod, 1867—1881.
- 17) H. Vilh. Bülow, 1881—1890.
- 18) H. Andreas Gerhard Gad, 1890—1903.
- 19) Niels Peder Hansen, 1903—1909.

- 20) Jakob Fred. Bentzen, Provst 1909—1922.
- 21) Erik Peder Petersen Stær, 1922—1929.
- 22) Aage S. Isager, 1929—1940.
- 23) Østergaard Poulsen, kaldet 1941.

Ovenstaaende Liste er taget fra Vibergs Præsteleksikon. I Modsætning til denne paaستاar Th. J., at der ingen Præst var i Todbjerg-Mejlby fra 1652—1659.

Carl Peter August Kofod var født den 1. September 1814 i København som Søn af Dr. theol. B. P. Kofod ved Hellig-

Pastor Kofod

Pastor Bülow

aandskirken og hans Hustru Martha Margrete Søderberg. C. P. A. Kofoed tog Embedseksamen i 1840, var Kateket i Slagelse 1851 og Sognepræst i Verst 1856. Han var gift med Jensine Vilhelmine Hildebrandt (født 14. September 1817), Datter af Skibskaptajn Jens H. og hans Hustru Else Kirsten Skov.

Harald Vilhelm Bülow var født den 1. Februar 1832 i Svendborg, Søn af Søkrigskommissær og Mønstringsbestyrer B. og hans Hustru Christiane Cathr. Frandsen. H. V. Bülow blev Kandidat 1854, personel Kapellan i Tostrup 1858, Sognepræst i Estvad 1864, i Ølby 1872 og i Magleby 1877.

Niels Peter Hansen blev født den 2. Marts 1854 i Toksværd, Søn af Husmand Hans Knudsen og hans Hustru Maren Cathr.

Jensen. N. P. Hansen tog Sekondløjnanteksamen 1875, blev Student 1881 og uordineret Medhjælper i Ring og Føvling i 1885. Aaret efter tog han Embedseksamen, blev Sognepræst i

Pastor Gad

Pastor Hansen

Alslev 1880. Otte Aar senere tog han sin Afsked og blev Missionær i Tamullandet i Sydindien, hvor han arbejdede i 15 Aar.

Provst Bentzen

Pastor Stær

Efter sin Tilbagekomst til Danmark i 1903 blev han Sognepræst i Todbjerg. Han var gift med Christine Mathilde Hansen, født

28. Oktober 1857 i Sønderborg, Datter af Kaptajn i D. F. D. S. Jens H. og Hustru Christine Elisabet Detlefsen.

Jacob Frederik Bentzen blev født den 13 Marts 1871 i Horsens, Søn af Slagtermester J. T. B. og Hustru Apollone Marie Lund. J. F. B. blev Kandidat i 1896, Bestyrer af Otterup Realskole 1897, Sognepræst i Tolne 1903. Hans Hustru Thora Marie Johanne Sørine Nicoline Hingelberg blev født 1872 som Datter af Købmand H. og Hustru Marie Lindhardt. Fra Todbjerg flyttede B. til Mørke, hvor han blev udnævnt til Provst.

Pastor Aage Isager

Pastor Østergaard Poulsen

Heino Andreas Gerhard Gad blev født 18. Oktober 1833 i Helsingør, Søn af Købmand H. S. B. G. af Everdrup og Hustru V. A. Werner. Efter endt Eksamen 1861 blev han personel Kapellan i Vejerslev 1862, Sognepræst i Jelstrup 1872, i Hundborg 1875. Hans Hustru Ane Birgitte Sørensen var født 13. November 1835 i Solbjerg, Datter af Provst J. K. S. i Karlby og Hustru Maren B. Kreutzkam.

Erik Peter Petersen Stær fødtes 20. April 1874, blev Kandidat i 1900. I 1927 blev han Præst i Elsted og Elev.

Aage Svend Isager fødtes den 12. Marts 1894 i Nyborg, Søn af Guldsmed I. Han blev Kandidat i 1920. Han var Præst paa Læsø, før han kom til Todbjerg, hvorfra han atter flyttede til Hasle-Skejby-Lisbjerg ved Aarhus. Fru Isager er født 27. Oktober 1892.

Poul Olaf Østergaard-Poulsen, født 23. Aug. 1910 i Aalborg. Søn af Kommunalærer Ø.-P. i Aalborg. Embedseksamen 1936, Kaldskapellan i Andsager Sogn fra 29. Juni 1936—25. Marts 1941, dernæst Sognepræst i Todbjerg. Han er gift med eksamineret Faglærerinde Gudrun Lauritzen, født d. 2. Juli 1911, Datter af Overdyrlæge L. i Vejle.

Rytterskolen

MEJLBY SKOLES HISTORIE GENNEM 200 AAR

En Omtale af Skoleforholdene i Mejlby Sogn maa indledes med en Omtale af „Rytterskolen“, den gamle Skole i Sognet.

Kong Frederik den IV oprettede i Aarene 1717 og 18 de saakaldte Rytterdistrikter paa de kongelige Godser, hvortil Mejlby Sogn hørte.

I Jylland oprettedes saaledes 3 Rytterdistrikter: I Kolding, Skanderborg og Dronningborg ved Randers. Til dette sidste hørte Mejlby Sogn.

Disse Rytterdistrikter, hvoraf der i hele Landet fandtes 12, havde til Opgave at forsyne den danske Hær med beredent Mandskab til Krigsbrug, i Stedet for de tidligere lejede Tropper, saaledes at Rytterhestene skulde holdes opstaldede paa Dronningborg, der havde store Græsarealer til Disposition, og Rytterne udskreves — i Henhold til Stavnsbaandsforordningen af 1734 — blandt Rytterdistriktets Bønder, der i Henhold til Forordningen ikke maatte forlade deres Hjemstavn fra det 9. til deres 40. Aar. Efter lang og tro Tjeneste kunde disse Ryttere saa vente at komme i Betragtning ved en eller anden ledig Fæstegaard i Distriktet.

Som bekendt blev dette Stavnsbaand først hævet 20. Juni 1788. Som Kongens Paaskønnelse for disse snærende Baand, og vel ogsaa fordi Kongen ønskede at medvirke til, at Landalmuen paa de kongelige Godser dog fik nogen Skoleundervisning,

om end det til at begynde med var af yderst primitiv Art, oprettedes Rytterskolerne.

Paa Dronningborg Rytterdistrikt oprettedes saaledes i 1722 4 Skoler, nemlig: Spentrup, Borup, Gimming og Harritslev. I 1723 endvidere 6 Skoler, nemlig: Ødum, Voldum, Raasted, Hallendrup, Kristrup og Mejlby.

Ialt opførtes der i Aarene 1722—1727 240 Skoler paa de kongelige Godser. — Alle Skolerne var ens indrettede efter hoes-taaende Plan.

Alle Skolerne var 21 Al. lange, 12 Al. brede og 4½ Al. høje under Bjælkerne. Endvidere var de byggede med skraa Gavle og rundbuget Yderdør, over hvilken den bekendte Sandstenstavle med følgende Inskription ophængtes:

*Halvtredstyve Aar, Gud har Du mig opholdet
At Sygdom, Krig og Pest mig intet ondt har voldet;
Thi yder jeg min Tak og breder ud Dit Navn
Og bygger Skoler op de Fattige til Gavn.
Gud lad i dette Værk Din Naades Fylde kiende.
Lad denne min Fundats bestaa til Verdens Ende,
Lad altid paa min Stol een findes af min Æt,
Som mener Dig min Gud og Disse Skoler ret.*

Denne Tavle er nu anbragt i den nye 1913 opførte Hovedskole, om end alt for højt. Neden under den er anbragt en anden Tavle, hvorpaa staar.

Kongens Skole
1721¹⁾

Folkets Skole.
1913.

Naar den gamle Skole, der siden 1913 har været i privat Eje og ikke mere benyttes til Skole, ikke de sidste Hundrede Aar har set ud som foran beskrevet, skyldes det en Brand i en nærliggende Bondegaard i Slutningen af det 18. Aarhundrede, men derom senere.

Forinden Skolerne toges i Brug udstedte Kongen en Instruktion til Skolens Lærere om, hvorledes disse bør tilrettelægge Undervisningen og dennes Pensum, hvilken Instruktion her anføres i Uddrag:

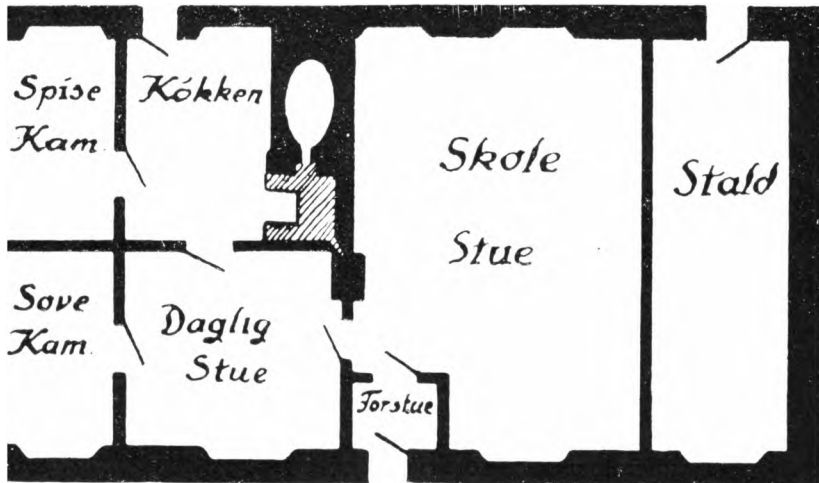
„Vi Frederik den Fjerde, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge o. s. v. allernaadigst ville, at enhver Skolemester i

1) Der burde have staaet 1723.

Rytterdistrikterne sig i det ham betroede Skolemester Embede indtil videre skal rette og forholde.

- 1) Han skal dagligen holde Skole for al Ungdommen, Drengene og Piger i de Byer der er den ham betroede Skole underlagt.
- 2) Skulde der findes nogle fattige og forladte Fader og Moderløse Børn, bør han ogsaa antage sig disse, og ikke mindre besøge deres end de andres Undervisning.
- 3) Naar han sit Embede tiltræder, skal Sognepræsten give ham et rigtigt og udførligt Mandtal paa alle Børnene, for at de saasart de er 5 Aar gamle flittigen søge Skolen.
- 4) Han maa med lige Flid og Omhu antage sig alle Børnene, saavel de fattigste som Børn af den bosiddende, kan have noget til bedste, og hans eneste Opgave skal være at faa samtlige Børn forsvarligen underviste.
- 5) Udebliver nogle af Børnene i den By hvor Skolen holdes, skal han lade Forældrene det vide, og kræve Oplysning om, hvorfor de forsømmer Skolen.
- 6) Skulde Forældrene klage over at de daarlig kan undvære deres Børn over 8 Aar hele Dagen, kan de faa den halve Dag fri. De mindre Børn maa derimod søge Skolen hele Dagen.
- 7) Fra Paaske til Mikkelsdag holder han Skole fra Kl. 7 Morgen til 11 Fmd., samt fra Kl. 2 til 6 om Eftermiddagen, men fra Mikkelsdag til Paaske fra Kl. 8 til 12 og fra Kl. 2 til 4 om Eftermiddagen.
- 8) Hver Morgen skal han begynde med Bøn og en Morgensalme, under hvilke alle Børnene skal ligge paa deres Knæ. Om Vinteren, naar Vejret er ondt, skal gives fri saa de kan komme hjem uden Skade.
- 9) Efter Morgnebønnen skal han straks begynde at læse for Børnene, men paase, at Drengene sidder for dem selv, og Pigerne ligeledes for dem selv, og ingenlunde maa sidde blandet.
- 10) Han skal med Flid lære Børnene Luthers lille Catechismus, hvilken de maa kunne oplæse udenad.
- 11) Forældrene kan forlange at han informerer Børnene i at skrive og regne, men disse maa da betale Læreren 8 Skilling for hvert Barn til Skrive Materialer.
- 12) Skolens Arbejde begynder om Morgenen med Sang og Bøn, og afsluttes om Aftenen paa lignende Maade.

- 13) Efter Aftenbønnen gaar Børnene hver til sit Hjem. Børn fra andre Byer end den hvor Skolen er beliggende, maa Forældrene drage Omsorg for at faa afhentet.
- 14) Skoleholderen maa for alting nøje overvaage at Børnene ikke bander, fører utugtig Snak, eller kives og slaas.
- 15) Om Søndagen skulle Børnene møde Skoleholderen ved Kirken, og følge med ham i Kirken.
- 16) Biskoppen skal møde i Kirken hvert 3. Aar og overhøre Børnene i Luthers Catechismus og de 7 Davids Salmer. Finder han Grund til Klage, bør han rette den, ikke alene til Skoleholderen, som skal være til Stede, men ogsaa Provsten og Præsten og den ganske Menighed, og finder disse at han har vist Forsømmelighed i sit Embede, kan der indsendes Andragende til Amtmanden, om at faa ham kasseret.
- 17) Provsten skal besøge Kirken hvert Aar, og der da paa lige Maade som Biskoppen overhøre Børnene og erkyndige sig om der kunde være noget at paasige Skoleholderen, som da kan indankes for Amtmanden, og naar da denne samt Provsten og Præsten finder, at Skoleholderen ikke har efterlevet sin Instruktion, kan han straks og uden videre Protest afsættes fra sit Embede.
- 18) Ved saadanne Biske eller Provste Overhøringer skal Skolemesteren altid have en Fortegnelse over de Forældre hvis

Børn søger Skolen, og hvorvidt disse har forsømt Skolen og bliver det da disses Sag at efterforske om Forsømmelsen skyldes Børnene eller disses Forældre.

- 19) Naar Børnene i Skolen er saa vidt underviste, at de kan tages til Alters, skal han (Skolemesteren) dog siden en eller flere Gange om Ugen gennemgaa deres Børnelærdom med dem, paa det de ikke skulle glemme, hvad de tilforn have lært. Begære og nogen af deslige at vorde desforuden mere underviste i at regne og skrive, maa han dem det ikke nægte.
- 20) Endvidere kan Sognepræsten henvise tilflyttede Familier, om hvem det formodes, at de ej med god Samvittighed til Herrens Bord kan annamme, til ham til Undervisning om den fornødne Kundskab om Gud og deres Salighed.
- 21) Han maa ingenlunde med Hug og Slag mishandle Børnene, men deres Fejl skal han paa lemfældigste Maade søge at rette. Til saadan Skoletugt anbefales Tilbageholdelse i Skolen efter Skoletiden (Sidde efter).
- 22) For Børnenes Undervisning maa han ej tage eller begære noget ud over sin Embedsløn. Overbevises han om saadan Misbrug, kan han miste sit Embede, men han skal lade sig nøje med den ham tilsagte Løn, nemlig aarlig: Fire og Tyve Rigsdaler, som af Kirkeinspektøren skal betales. Desuden skal leveres tre Læs Træbrænde, og af hver 20 Tdr. Hartkorn et Læs Tørv, samt af hver Td. Hartkorn til hans Kvægs Underholdning et Lispund Hø og et Lispund Halmfoder, og skal han desforuden nyde fri Græsgang iblandt Bøndernes Kvæg til tvende Køer og sex Faar, saa og være fri for alle Skatter, Kontributioner og Paalæg, og skal de Husmænd, som Børn haver, enten gøre Skolemesteren 2 Dages Arbejde, eller betale ham en Mark, begærer han eller modtager han videre, bør han, naar det hannem lovligen er overbevist, uden al Indvending miste sit Embede.
- 23) Denne Instruktion skal trykkes og opslaaes i hver Skole til alles Underretning, som den og i alle Maader bør og skal efterkommes, men hvilken Skolemester sig samme efterrettelig holder, og desforuden lader see nogen særdeles Flid med de unges Undervisning, hannem vil vi, naar han er Student, til ledigvordende Degnekald, ja vel og til Præstekald, om han dertil dygtig befindes, allernaadigst befordre,

dog saaledes, at han skal have været fire Aar, eller i det mindste tre Aar Skolemester før han noget sligt Embede maa søge, og ville vi allernaadigst at denne Instruktion skal hvert Aar læses fra Prædikestolen efter Prædiken den første Søndag efter Hellig Tre Kongers Dag.
Givet paa vort Slot København den 28 Marts Anno 1721.
Under vor kong. Haand og Segl.

Frederick R.

Ligeledes udstedtes Instruktion for Skolernes Overordnede: Amtmanden, Biskoppen samt Provsten og Præsten, dels angaaende Skoleholdernes Ansættelse og Kvalifikationer, dels over det skrappe Tilsyn.

Kong Frederik den IV og hans Medarbejdere havde meget høje Tanker om den Nytte og Glæde, de vilde bringe Landalmuen. Desværre kom Virkeligheden langt fra til at svare til den gode Hensigt. Aarsagerne dertil var flere, men dog især de mildest talt daarlige Lønforhold og de daarlige Lærere, dertil kom den urimelig lange Skolevej, idet hvert Skoleomraade skulde omfatte 280 Tdr. Hartkorn. I en efterfølgende Skrivelse fra Skoleholder Søren Jensen omtales Skoledistriktet udførlig.

Rytterskolernes indvendige Udstyr og Undervisningsmateriel var yderst tarveligt i Modsætning til Skolernes pæne Ydre, idet der af 2 Tylter Brædder var lavet 2 Borde og nogle Bænke. Baade Bordene og Bænkene var fastgjort paa Pæle, indrammede i Stengulvet. Af Bøger blev hver Skole udstyret med 100 ABC'er, 100 Katekismer og senere 1 Bibel og nogle Salmebøger.

Hvor mange Skoleholdere, og hvilke, der har virket ved Mejlby Skole indtil 1746 er uvist, men 8. December anføres som Skoleholdere i Mejlby: 1746 Ove Nielsen Broch, 1760 Peder Sparre, 1786 Jens Jensen 26. December 1797 og 1798 Søren Jensen, død 1839.

Da denne sidste bliver Stamfader til 2 Slægter i Mejlby, skal han omtales lidt udførligere.

Søren Jensen er født i Mejlby 23. November 1766. Faderen hed Jens Esbensen og Moderen Mette Nielsdatter, begge var Bønderfolk i Mejlby.

Den 4. Januar 1798 døde daværende Skoleholder i Mejlby

Til denne Artikel er benyttet Uddrag af Thøger Jensen, Rytterskolerne, Boesens Forlag.

Jens Jensen, og samme Foraar den 15. Juni giftede Søren Jensen sig med Formandens Enke, Mette Mogensen, ligeledes barnefødt i Mejlby 12. Decbr. 1762, og Datter af Jens Mogensen og Else Jensdatter.

Søren Jensen havde næppe mere end 2 Børn, en Søn, Laurits Jensen, senere kendt under Navnet Laus Murmester, som Mette Mogensen medbragte fra sit første Ægteskab, og en Søn i Ægteskabet, født 1800 og døbt Jens Sørensen.

Denne Søn, der blev seminarieuddannet, afløste Faderen som Lærer i Mejlby omkring 1825, og blev gift med Johanne Marie Hoffman, der var barnefødt i Viborg, men tjente som Husjomfru paa Bygalle.

I deres Ægteskab var 4 Børn: Mette Cathrine Sørensen, f. 1826, Søren Andreas Sørensen, f. 1829, Johan Fr. F. Sørensen, f. 1831, og Hansine Petrea Sørensen, f. 1834.

Efterkommere af de to sidste bor endnu i Sognet. Johan blev gift med Karen Jørgensen til Gaarden „Haugaard“, og Sine, som hun almindeligvis kaldtes, med Søren Esbensen, sandsynligvis en fjern Slægtning af den Jens Esbensen, som var Fader til Søren Jensen. Søren Esbensen købte Matr. Nr. 20 b og byggede en lille Gaard til sig og Sine, og i deres Ægteskab var en Søn, Jens Sørensen, der nu bor i Hesselballe. Søren Esbensen døde imidlertid som ung, og Enken giftede sig derefter med Jens Andersen af Dyrgaards Slægten. I dette Ægteskab fødtes en Søn, Jens Jensen, der overtog Slægtsgaarden og opførte den nuværende Gaard ved Vejen fra Mejlby til Røved.

Den gamle Søren Jensen, der omkring 1825, efter at være bleven Enkemand, afstod Skolegerningen til sin Søn, nød Af-tægt hos denne indtil sin Død 17. April 1839.

For at uddybe Indtrykket af Skolegerningen i den gl. Rytterskole under de nævnte Skoleholdere, anføres et Par Indberetninger til Skolens Tilsyn, vel til Amtmanden:

Underdanisk Promemoria.

1) Da der i Mejlby Sogn er en af de Skoler som høj salig Kong Frederik den Fjerde oprettede i Aaret 1721 og der i samme Sogn paa nærværende Tid fra 5 Aar og som ikke haver været til Confirmation, 41 Børn.

2) Og er heller ikke nogen i bemeldte Mejlby Sogn af de længst fra liggende Byer eller Gaarde, der haver over $\frac{1}{4}$ Mil eller nogen vanskelig Vej til Skolen, og er Skoleholderens

Indtægt sammesteds 24 Rd. i Løn og 3 Rd. i Ildebrændselspenge, og Jord til 2 Køer og 6 Faar, og 4 Td. Land som er udlagt til sammes Kreaturer da Byens Mark blev udskiftet (1779).

3) Og bestaar bemeldte Mejlby Skole af 8 Fag, og er dertil en liden Hauge som er omtrent 800 Qvadratalen, og Skoleholderen Peder Sparre er nu 50 Aar gammel.

4) Og da vi underskrevne tvende Mænd haver været i Mejlby Skole for at tage et Syn over sammes Brøstfældighed, baade i Grundmuren og Taget, og behøvende Reparation.

Mejlby den 5. December 1786.

Søren Nielsen.

Jens Bunde.

Underdanigst Oplysning om Mejlby Skole.

1) Til Mejlby Skole Distrikt hører — a. Mejlby Sogn, strø Bønderne — dem der ikke hører til Ryttergodset undtagne. b. Todbjerg Sogns Beboere i Todbjerg — 2de Beboere i Bendstrup — Beboerne i Haarup — strø Bønderne undtagne — nogle Beboere i Balle og Lindaa. c. Halling Sogn: Halling By, en Gaard i Villendrup. d. Skader Sogn: Den største Del af Skader, Grimskær Gaarden, 2de Beboere i Knagstrup. — Dette er hele Skoledistriktet hvis Hartkorn er 336 Td. 3 Skp.

2) Skoleundervisningen gives baade Vinter og Sommer, naar der er nogen, som vil lade deres Børn gaa i Skole.

3) I min Tid har Skolebørnenes Antal været 50sindstyre det største.

4) Skolestuernes Størrelse er 11 Alen i Længden, Bredden er $6\frac{1}{2}$ Alen og Højden til Loftet er $4\frac{1}{2}$ Alen.

5) Hele Skolebygningens Beskaffenhed og Størrelse er saaledes: Muren 21 Alen lang. Bredden (Vidden) 11 Alen og Højden $4\frac{1}{2}$, hvilken Mur befindes at trænge til Reparation baade ude og inde.

6) Min Alder er 39 Aar. — Hans Exelence Hr. Gehejme-Conferensraad Huitfeld til Clausholm haver kaldet mig. — Min Løn som Skoleholder er i Penge 27 Rd. aarlig. — Foder til Kreaturerne er: 1 Pd. Hø og 1 Pd. Halm af hver Td. Hartkorn, som er 336 Td. 3 Skp.¹⁾

Ildebrændsel som er tillagt Skolen er 1 Læs Tørv af 20 Td. Hartkorn, der ialt er 16 til 17 Læs Tørv.

For Græsningsret er tillagt Skolen 5 a 6 Tdr. Land. —

¹⁾ Matriklen af 1688.

ungefær $\frac{1}{2}$ Fjerdingvej fra Byen (Matr. Nr. 6). Jeg holder 2 Køer, 3 a 4 Faar.

7) Jeg er født af Bønder(folk) i Mejlby, og haver ikke lært nogen Profession — men førend jeg blev kaldet til Skoleholder havde jeg læst for Børn i nogle Byer udi fire Vintre.

Mejlby Skole den 7. November 1805.

Søren Jensen,
Skoleholder.

„Imod det, som Skoleholder Søren Jensen selv haver skrevet, til Oplysning om Skolevæsenet i Mejlby Sogn, har jeg intet at erindre, men haver kun underdanist at tilføje dette: At i Mejlby Sogn, der bestaar af Mejlby By med 2de udflyttede Gaarde, og 5 fra Alders Tid af tilliggende enlige Gaarde, findes kun en Skole, som er en af de paa Rytterdistrikterne anlagte kongelige Skoler, hvilken for nogle Aar siden ved Ildsvaade i en nærliggende Bondegård blev meget ødelagt, da Ilden angreb samme. — Grundmuren blev alene staaende og i Behold, og derefter paa Skole-Distriktets Bekostning istandsat saaledes, at Tagstenene, som Luerne ikke havde kunnet ødelægge, blev ved Auktion solgte, og den grundmurede Skolebygning forsyntes med Straatag; hvilket neppe var sket naar Ansøgning derom kun var blevet tilstillet Vedkommende til Erklæring. —“

Todbjerg den 11. November 1805.

L. Gregersen.

Med Skoleloven af 1814 er den unge Jens Sørensen gaaet ind til betydelig bedre Arbejdsvilkaar, end Faderen virkede under. Ikke alene er det Skolen underlagte Omraade blevet reduceret til kun at omfatte Mejlby Sogn, men tvungen Skolepligt for Børnene er blevet Forældrene paalagt, saa Forsømmelser skal mulkteres, men ogsaa Skolens Undervisningsplan og Lærernes Lønningsforhold er bleven betydelig forbedret.

Jens Sørensen arbejdede da ogsaa troligt i sit Embede i ca. 40 Aar, og ikke alene som Skolelærer og Kirkesanger. Ogsaa hans Skrivefærdighed blev taget i Brug ved mange private Lejligheder. Heller ikke Frederik den 4des Instrukser blev glemte, og da særlig deres Vejledning under Punkt 21, thi det var næsten daglig, at et eller flere Børn maatte forlade Skolen en halv Times Tid efter at de andre var gaaet.

Det er egentlig først efter Forordningen af 13. August 1841

om Valg af Sogneforstanderskabet og dets Forhandlinger, vi kan efterspore den gl. Skoles Tilværelse.

Første Gang, vi hører offentlig fra Lærer Jens Sørensen, er ved Forstanderskabets Møde den 29. December 1842, hvor han møder med et Andragende om at faa bygget et 4 Fag Udhus tilsluttende andre 4 Fag, som han selv har ladet bygge. Han ønsker endvidere, at de 2 Fag i selve Skolebygningen, der hidtil har tjent som Kostald, maa blive indrettet og tillagt den indskrænkede Privatlejlighed.

Forstanderskabet, der jo ikke havde store Midler at virke med, drøftede Andragendet, men bad sluttelig Lærer Sørensen om at fremskaffe et Overslag over de dermed forbundne Udgifter, hvorefter de vilde drøfte Andragendet i næste Møde.

Den 14. Marts 1843 forelaa det ønskede Overslag i Forstanderskabets Møde. Uden at det i den gamle Forhandlingsprotokol oplyses, hvad Overslaget lød paa, har Forstanderskabet sikkert fundet det for højt, idet der tales om det uforsvarlige i for ét Aar at paaføre Kommunen en saadan Udgift, der jo burde fordeles paa flere Aar. Endvidere blev det anført, at da Skolelæreren og dennes Formand har kunnet bebo Lejligheden i saa mange Aar, kunde Omlavningen sikkert udsættes lidt endnu. I det mindste ønskede man Afgørelsen udsat til næste Møde.

Mødet sluttede uden nogen Afgørelse.

Imidlertid har Forstanderskabet næppe følt sig helt tilfreds hermed; thi efter Mødet begav hele Forstanderskabet sig til Mejlby Skole for at tage under nøje Overvejelse, hvad der var at gøre ved Sørensens Andragende. Og der blev da truffet en Afgørelse.

„De 4 Fag Udhus og Port, som tilhører Skolelæreren, blev denne afkøbt for 30 Rd., hvilke udbetales ham paa Forlangende af Skolekassen. De 4 Fag ny Udhus tilbygges ovennævnte Sørensen tilhørende Udhus, og tilhører nu saaledes hele Udhuset Kommunen, der for Fremtiden skal vedligeholde samme.

De 2 Fag af Skolebygningen, som hidtil har været brugt til Kostald, blev det besluttet at indrette til 2 Kamre, og denne Omforandring paatog Hr. Proprietær Hansen til Kalstrup sig for 20 Rd.

Herfor lader Hr. Hansen opføre et Skillerum, indsætter 2 Døre med Lukkelse, 2 Fag Vinduer med Ruder og Beslag af samme Størrelse som de, der er i Skolen, lægger nyt Gulv, og udbedrer Loftet, hvor det behøves. Alt gøres i komplet

Stand for de nævnte 20 Rd. uden videre Udgift for Skoledistriktet.“

Desuden blev Skolelærer Sørensen lovet Tag eller Langhalm af Skoledistriktet til 4 Fag Hus. (Han har vel skullet takke sit gamle Hus inden Kommunen overtog det.)

I Februar 1848 blev fremlagt Calcule (Overslag) til Skoleligning, der for dette Aar andrager 4 Mk. pr. Td. Hartkorn. Dette tilkommende Korn i Natura opkræves i samme Forhold som de senere Aar.¹⁾ I Mejlby Skoledistrikt 14 Pd. Hø og 21 Pd. Halm, 50 Stk. Skudtørv og 278 Hedetørv pr. Td. Hartkorn. Det blev overdraget Skolepatronen at forfatte Ligningen, overensstemmende med det anførte, og at foranstalte denne udlagt til befalet Eftersyn.

1852 den 28. September hører vi igen fra Skolelærer Sørensen, idet der i Mødet for denne Dag under Punkt 2 er anført følgende:

Skolelærer Sørensen var mødt og fremførte Begæring om en Erstatning for Brugen af hans egen Kakkelovn i den Aarrække, han har været Lærer i Mejlby.

Forstanderskabet fandt det begrundede i Hr. Sørensens Andragende og indrømmede ham 7 Rd. som Erstatning, hvormed Sørensen erklærede sig tilfreds og forpligtede sig til for hans tilkommende Embedstid at forsyne sin Stue med Kakkelovn uden nogen Udgift for Kommunen.

1854 den 14. Juni findes følgende anført:

Paa Andragende derom fra Skolelærer Sørensen i Mejlby blev Gulvet i Skolestuen i Mejlby eftersat af Forstanderskabet og befundet i en saa maadelig Tilstand, at et nyt fandtes fornødent, hvortil formenes at ville medgaa 2½ Tylt 7 Alen Brædder. Denne Reparation bliver at foretage i Høstferien.

I Forstanderskabets Møde d. 13. Febr. 1855 vedtoges Overslag til Skoleligning for indeværende Aar, og enedes Forstanderskabet om at paaligne Skoledistriktets Beboere 1 Rd. pr. Td. Hartkorn.

1862 den 17. December vedtog Forstanderskabet, at Skolebordene i Mejlby bliver at istandsætte. Det blev overdraget Sogneforstander, Proprietær Mohnsen, Kalstrup, at besørge dem istandsatte.

¹⁾ Da Mejlby Sogn i Henhold til den ny Matr. har 150 Td. Hartkorn, bliver Pengelønnen til Læreren i Mejlby 100 Rd.

Den gamle Jens Sørensen maa have taget sin Afsked som Lærer i Mejlby i første Halvdel af Aaret 1865. Desværre er Sogneforstanderskabets Protokol i Aarene deromkring ført saa mangelfuldt, at det ikke ses fra hvilket bestemt Tidspunkt. Ej heller er Opslaget af Embedet, saa lidt som de nye Ansøgere omtalte, men det ses, at den nye Lærer i Embedet, Jens Jakobsen, i Embedsbogen har anført, at han har tiltraadt Embedet i Mejlby den 16. Juni 1865. — Han virkede som Lærer i Mejlby indtil 1. August 1907, altsaa i 42 Aar.

Naar der kommer en ny og ung Familie i et Hjem, hvor en

Lærer Jens Jakobsen

ældre Familie har boet i 40 Aar, vil der altid være en Del at gøre ved Lejligheden, saaledes ogsaa i Mejlby Skole.

I Forstanderskabets Møde den 3. September 1865 mødte saaledes Lærer Jakobsen op med Ønsket om at maatte faa en ny Skorsten opført i Køkkenet i Stedet for den gamle, der optager det halve Rum i det snævre Køkken, og gør det til et meget koldt, og for en ikke stærk Kones Heldbred saare ubehageligt Opholdssted i den Tid, hun dog er nødt til at være der. — Fler-tallet af Forstanderskabets Medlemmer indrømmede dette Forlangende som billigt. Ved samme Lejlighed anbringes et nyt Skillerum i Køkkenet efter Lærerens Ønske, og et nyt Vindue indsættes i Stedet for det gamle. I det saaledes aflukkede Køkken indrømmes Læreren Gulv af brændte Sten. — Et Bræddeskillerum mellem Lærerens Sovekammer og Pige-kammer flyttes efter hans Ønske, og et enkelt Vindue anbringes i den østre

Gavl (det drejer sig her om de 2 Fag Hus, Jens Sørensen fik tillagt Lejligheden). Et nyt Gulv indlægges ved samme Lejlighed i Lærerens Storstue, og et nyt Bolværk anbringes om Brønden.

Til Anskaffelse af 3 Kakkelovne til Lærerens Værelser indrømmes en Sum af 70 Rd. Det vedtoges, at Skolepatronen i Forening med Jesper Christensen og Christen Nielsen skal besørge Indkøbet af Ovnene.

Som omtalt i Jens Sørensens Beretning om Embedet, var der ved Udskiftningen henlagt ca. 6 Tdr. Land til Skolen, ganske god Jord, men beliggende meget ubejligt for Skolen. Denne Lod vilde Jakobsen jo gerne have lidt mere ud af end sin Formand, men da Skolens Udhus, selv efter Tilbygningen af de 4 Fag Hus, om hvilke der ligeledes foran er fortalt, langt fra afgav den fornødne Plads til Stald og Lade, vedtog Forstanderskabet i 1866 at opføre et nyt og større Udhus ved Mejlby Skole, indeholdende Stald og Lade. Huset opførtes af slaaede Kampesten 21 Al. lang, 11. Al. vid og Højde fra Sokkel til Bjælkelag 3 Al. — Samtidig vedtoges det ved Auktion at bortselge Jens Sørensens gamle Hus, hvis Grund skulde benyttes ved Opførelsen af det nye Hus.

Saa langt tilbage som fra 1854 bliver der mellem Provst Boesen fra Hjortshøj, repræsenterende Skoledirektionen og Forstanderskabet, vekslet adskillige Breve angaaende en Udvidelse af Skolestuen i Mejlby, som med Befolkningsantallets Forøgelse ikke længere afgiver den fornødne Plads. En Grund til, at Forstanderskabet stadig ønsker Udsættelse var, at Skolen ikke havde den fornødne Grund.

Først i 1870 — efter at Sogneraadet, som Forstanderskabet blev omforandret til i 1867 — for en Pris af 82 Rd. havde afkøbt Skolens Nabo Lars Nielsen (Matr. Nr. 12) ca. 1 Skp. Land, bliver der tilbygget Skolen en hel ny Skolestue, 11 Al. i Kvadrat og 4½ Al. Loftshøjde. Den faar nu en dejlig stor og lys Skolestue, og ud for denne, imod Syd, en efter Datidsforhold ret stor og brugbar Gymnastikplads.

Samtidig med den nye Skolestue bliver den gamle omforandret og henlagt under Lærerens Lejlighed.

Lærer Jakobsen sørgede omtrent paa denne Tid for at faa en Medhjælp baade for sig selv og for sin Hustru, idet han engagerede Lærerinde Frøken Ida Terkildsen, som saaledes blev den første Forskolelærerinde i Mejlby. Hun var født 1837 som

Datter af Urtekræmmer Jens Christian Terkildsen i København og hans Hustru H. Hedevig Sophie, født Johansen. Frk. Terkildsen, der i en lang Aarrække virkede som Lærerinde, blev kun kortere Tid i Mejlbj, idet hendes Broder, der døde som Præst i Hedensted, kaldte hende til sig ved sin Søns Fødsel i 1876. Frk. Ida Terkildsen døde 16. Januar 1916 i Dallerup Præstegaard hos sin Brodersøn, den nuværende Provst Jens Terkildsen i Tranebjerg paa Samsø.

Nu gaar der ca. 10 Aar. Da sker der igen en betydelig Forbedring af Skolelærerembedet, idet Søren Kristensen Tost, der

Marie Kirkegaard

Lærer J. M. Sørensen

har en Mark lige syd for Skolen (Matr. Nr. 12 b) ikke 50 Favne fra Skolens Have, og af Sognets allerbedste Jord, falbyder denne til Sogneraadet. Da dette er saa heldig at have en god Køber til den gamle Skolemark, nemlig Gdr. Jens Andersen Jensen, er Sogneraadet ikke sèn til at faa Mageskiftet gjort, saaledes at Embedet faar 8 Tdr. Land særdeles velbeliggende Jord, og afhænder Embedets uheldigt beliggende 6 Tdr. Land mod 2000 Kr. i Bytte.

Jakobsen dyrker den ny Skolemark nogle Aar, men da han netop paa denne Tid mister sin Hustru, og sidder tilbage med 7 Børn, faar han alligevel ikke den Glæde af den nye Skolemark, som han sikkert havde haabet, men forpagter den ud efter nogle Aars Forløb.

1887 henledede Skoledirektionen Sogneraadets Opmærksomhed paa, at der nu var 93 skolesøgende Børn i Mejlbj Skole-

distrikt, og paa pegede Nødvendigheden af at oprette et Andenlærer-Embede.

Sogneraadet vedtog at udtale, at en Del af disse Børn stammede fra Beboerne nord for Haarup og hørte derfor til Todbjerg Skoledistrikt, til hvilket de nu vil blive henvist. Trods dette vedblev Børneantallet stadig at være for stort.

Allerede den 17. Juni s. A. paa pegede Skolekommissionen Nødvendigheden af at oprette en Pogeskole i Mejlby for at aflaste Skolens Børneantal. — Sagen udsattes til næste Møde. I dette der afholdtes den 9. August, var efter Anmodning Skole-

Forskolen

kommissionen repræsenteret ved Pastor Bülow, og det besluttede da at udbyde Stillingen som Pogelærerinde med en Løn af 300 Kr. + fri Beboelsessted og 3 Fv. Bøgebrænde. — Om Efteraaret, efter Ferien, ansattes Lærerinde Frk. Kirsten Sørensen, Søvind ved Horsens, med Skoledirektionens Billigelse ved nævnte Skole, hvortil Huset det saakaldte „blaa Taarn“ (Matr. Nr. 30 b) var antaget.

Ved Pogeskolens Oprettelse bliver Børneantallet i Mejlby Skole reduceret en Del, og da saavel Skolestuen som Lærers private Lejlighed efter Tilbygningen maa siges at tilfredsstille alle Parter saa nogenlunde, gaar en Del Aar, men omkrinü 1898—99 bliver det til Pogeskolen lejede Lokale for lille, ligesom det heller ikke i Længden tilfredsstiller Fordringerne til et Skolelokale.

Da der ved Lov af 24. Marts 1899 var givet Kommunen Adgang til en betydelig Støtte (Halvdelen af Byggeudgiften) ved Opførelse af Forskolen, blev det bestemt at opføre en saadan i Sommeren 1901. Skolen blev opført paa det nordvestligste Hjørne af Skolemarken, og da den daværende Pogelærerinde Kirsten Sørensen ikke formentes at kunde erstatte en fuldt uddannet Folkeskolelærerinde, blev Embedet opslaaet, og som Lærerinde ved nævnte Skole ansattes Frøken Julie Nielsen, Fjeldsted paa Fyn.

Om Efteraaret 1901 indviedes omsider Skolen af Skoledirektionens Formand, Provst Brix, Skjødstrup, i Overværelse af

Hovedskolen

Sogneraadet, Skolekommissionen, Pastoratets Lærere og mange af Skoledistriktets Beboere.

Frøken Julie Nielsen sad derefter inde med Forskole-Embedet i Mejlby indtil Sommeren 1904, da hun kaldtes til et større Embede ved St. Jørgens Sogn ved Svendborg.

Den 1. Juli 1904 kaldedes Frøken Marie Kirkegaard, Datter af Lærer Kirkegaard i Todbjerg, til Forskole-Embedet i Mejlby, hvor hun har virket, til stor Glæde for sine smaa Elever, indtil 1941.

Den 1. August 1907 søgte og fik Lærer Jens Jakobsen sin Afsked ved Mejlby Hovedskole, efter at have virket der siden 16. Juni 1865.

I de 42 Aar, Jakobsen havde virket som Lærer og Kirkesanger i Mejlby, havde han vundet sig en smuk Position. Ikke alene var hans Skole anset som en af de allerbedste, og Børnene

blandt de bedst underviste, men det hændte heller ikke sjældent, at Jakobsen fik Anmodning om at holde oplysende Foredrag omkring i Egnen.

Ved sin Bortrejse fra Mejlby Skole, den Skole, hvor han havde virket saa dygtig og trofast i de mange Aar, blev han af gamle Elever indbudt til en Takke- og Afskedsfest i Byens Forsamlingshus, der var rent overdaadig pyntet med Blomster til Ære for den afholdte Lærer, og hvor mange af hans gamle

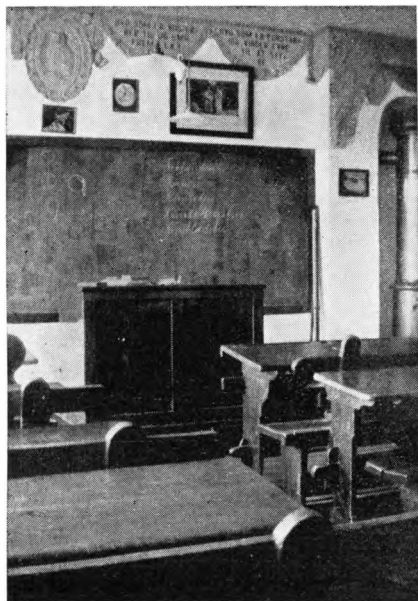
Skolen set fra Syd

Elever benyttede Lejligheden til at tolke deres Tak for de mange og gode Minder, de havde fra Mejlby Skole. Over Hædersgæsten, mellem et Væld af Roser, hængtes et stort Maleri udført af Landskabsmaler Milton Jensen af Mejlby, set fra Øst, og hvorpaa Kirken og til dels Skolen er fremtrædende. Billedet var en Gave til den gamle Lærer fra yngre og ældre Elever, og i Jakobsens nedskrevne Memoirer i Embedsbogen, som denne Omtale af Mejlby gennem Aarene skal slutte med, har han tolket sin Glæde over denne Afskedsfest.

Fra 1. September 1907 kaldedes derefter Lærer J. M. Sørensen, hidindtil Lærer ved Røndbek Skole, Saltum Sogn. J. M. Sørensen er født 10. August 1877 i Durup ved Nørager og gift med Dorthe Pedersen fra Østeraarup.

I Aaret 1913 bestemte Sogneraadet sig til at opføre en ny Hovedskole, der blev henlagt til Skolemarkens nordøstlige Hjørne, altsaa Side om Side med Forskolen, dog med Plads til et smukt Gymnastikhus imellem sig.

Den nye Hovedskole er en smuk Bygning, og Skolestuens Udsmykning vækker Opmærksomhed blandt alle Besøgende. Over Døren ind til Skolestuen er Frederik d. IV.s Tavle fra Rytterskolen anbragt. Under den staar: Kongens Skole 1721. Folkets Skole 1913.

Klasseværelse i Hovedskolen

Nu da Lærer Sørensen efter 31 Aars Arbejde i Mejlby Skole har set sig nødsaget til af Helbredshensyn at opgive Skolegerningen, vil jeg gerne føje min Tak til de mange andres, der blev udtalt ved den Afskedsfest, som Skoldistriktets Beboere holdt for ham og hans Familie før Bortrejsen. Som et synligt Minde om Sørensens Virke i Mejlby Skole staar Skolestuen med dens Udstyr af Hjælpesamlinger og Billeder samt en smuk

Frise, der er malet af Ernst Nielsen, Haarup, med udmærkede Motiver for Børneundervisningen.

Endelig har Lærer Sørensen ved Indgangen til Legepladsen rejst nogle Sten med smukke og velvalgte Inskriptioner, saasom:

„Vi er kun et lille Folk, men vi bør tænke stort.“

„Med frejdigt Sind, trød glad herind.“

„Vogt vel paa udtalt Ord, svigt aldrig et givet Ord.“

Lærer J. M. Sørensen fik sin Afsked den 31. Oktober 1938. Allerede en Maaned forinden var den nuværende Førstelærer Frede Grønbæk indsat i Mejlby Skole som Vikar. Ved Embedets

Lærer F. Grønbæk.

Lærerinde Frk. Marie Pedersen

Opslag blev Lærer Grønbæk indstillet som Nr. 1, og blev den 1. Maj beskikket som Førstelærer ved Mejlby Hovedskole og Kirkesanger ved Mejlby Kirke.

Lærer Grønbæk er født i Volling Sogn den 16. Maj 1909 og Søn af Lærer D. Grønbæk, Volling. Grønbæk er demitteret fra Jelling Seminarium 1936. Ogsaa fra Seminarieskolen, hvor Seminaristerne prøver i praktisk Færdighed, har Grønbæk en meget smuk Anbefaling. Straks efter Hjemkomsten blev Grønbæk Vikar ved Korsholm Skole ved Hinnerup, hvor han virkede, indtil han overtog Vikariatet i Mejlby, og fra hvis Lærer J. M. Frausing han ligeledes er meget smukt anbefalet.

Lærer F. Grønbæk har altsaa virket her i Embedet i ca. 3 Aar, og jeg ved, at Skolekommissionen er overordentlig tilfreds med Grønbæks Arbejde i Skolen.

Men ogsaa Marie Kirkegaard, der har virket ved Mejlby Forskole i 37 Aar, følte sig træt, og ønskede og haabede nu paa nogle Aars Ferie. — Ved sin Fratræden var hun Genstand for stor Opmærksomhed fra Beboernes Side. Denne bestod i en smuk kalligraferet Adresse fra hele Sognet og indlagt en lille „Plovmand“.

Frk. Marie Kirkegaards Efterfølger, Lærerinde Frk. Marie Pedersen, blev kaldet til Embedet 1. Februar 1942. Hun er Datter af Gdr. Lars Peter Pedersen, Tanderup pr. Bonderup St. i Haverslev Sogn i Hanherred. I Foraaret 1934 blev hun optaget paa Vejle Forskoleseminarium og demitteret den 9. Oktober 1925. Efter afsluttet Eksamen blev hun antaget som Lærerinde ved Kragelund private Forskole, hvor hun virkede i fire Aar, indtil hun blev kaldet til Lærerinde ved Sædding Forskole, herfra forflyttedes hun saa til Mejlby.

Mejlby Sogns Bibliotek.

Meddelt ved Bibliotekar Frede Grønbæk.

Det har ofte været drøftet, om det var muligt at faa oprettet et for alle tilgængeligt Sognebibliotek i Mejlby, hvor baade Børn, unge og ældre kunde hente Belæring og faa gode, underholdende Bøger.

For at faa undersøgt, om der virkelig var saa stor Interesse, at Sagen kunde gennemføres, blev en Kreds af Beboere indbudt til en Sammenkomst hos Lærer Grønbæk, Mejlby, i December 1940.

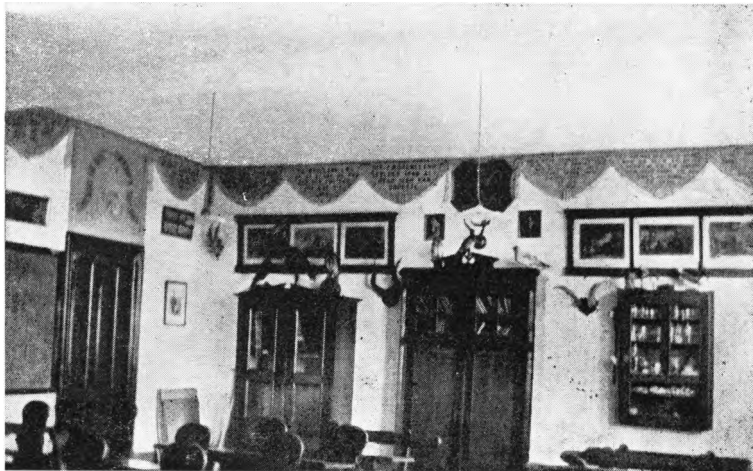
Overbibliotekar Thomsen fra Centralbiblioteket i Aarhus var til Stede og redegjorde for Vilkaarene for Oprettelse af et Bibliotek. Det vedtoges ved dette Møde at søge oprettet et Bibliotek med Samarbejde med Centralbiblioteket i Aarhus, hvorved opnaaedes, at man vilde være i Stand til at skaffe Laanerne saa at sige en hvilken som helst Bog, som udlaanes fra offentlige Biblioteker i Danmark — i Sandhed et stort Fremskridt.

Der blev nu Fart i Arbejdet, og Tegning af Medlemmer til Biblioteksforeningen, som skulde oprettes, blev paabegyndt. Tegningen sluttede med det særdeles tilfredsstillende Resultat, at man havde faaet ca. 100 Medlemmer, som foruden Aarsbidragene havde tegnet en Startkapital paa ca. 700 Kr. Desuden havde man opnaaet Tilskud fra Todbjerg-Mejlby Sogneraad,

Todbjerg-Mejlby Sparekasse og Mejlby Brugsforening, hvorved Startkapitalen naaede op paa ialt ca. 1000 Kr.

Den 18. Marts 1941 blev der holdt stiftende Generalforsamling i Biblioteksforeningen, hvorefter Bogindkøbet blev foretaget, og 1. September 1941 begyndte Udlaanet og har siden været saa godt besøgt, at et Udlaan paa 100 Bind pr. Udlaansdag ingenlunde hører til Sjældenhederne.

Ogsaa Skolebørnene er glade for Biblioteket og læser med stor Interesse de Børnebøger, som er indkøbt for at vænne

Hovedskolen indvendig med Bibliotek

Børnene til god og sund Literatur, som er afpasset efter deres Udviklingstrin.

Biblioteket er opstillet i Skolestuen i Mejlby Skole, og de nye, pæne Bøger hygger og pryder den i Forvejen smukke Skolestue.

Som omtalt har gamle Lærer Jakobsen skrevet en smuk Biografi af sin Livsvandel, som her anføres ordret efter Embedsbogen:

Jens Jakobsen,

Lærer i Mejlby fra 16. Juni 1865 til 1. August 1917.

Jeg er født i Lønborg Sogn, Ringkøbing Amt, den 7. Januar 1842. Mine Forældre — Gaardmand Jakob Jensen og Hustru

Abelone Jensdatter — sad i smaa Kaar, men var fromme, gudfrygtige Mennesker, saa jeg har mange gode og varmende Minde fra mit Barndomshjem.

I en Alder af 15 Aar blev jeg Vinterlærer ved Forsum Biskole, Egvad Sogn, og jeg var der i to Vintre samtidig med, at jeg forberedte mig til Optagelse paa Seminariet. I Sommeren 1859 blev jeg optaget paa Seminariet i Jelling, som dengang havde en udmærket Forstander i den elskelige, varmhjertede og dygtige Pastor Svendsen.

Opholdet i Jelling fik stor Betydning for min aandelige Udvikling. Sommeren 1862 demitteredes jeg med Hovedkarakteren „Meget duelig“. De to sidste Aar, jeg gik paa Seminariet, var jeg tillige Huslærer hos den udmærkede, senere som Operatør saa bekendte Dr. med. Bøje paa Haughus. Der kom jeg til at kende hans Plejebroder, daværende Provst Aleth Hansen i Grimstoft i Angel, og jeg fik Lyst til at komme med til Sønderjylland for der at virke for den danske Sag i Skolen. Kort efter min Demission kom jeg da derned, og efter en kort Konstitutionstid blev jeg den 12. Oktober 1862 kaldet til Lærer ved Jerritshøj Skole, Egebæk Sogn, et Par Mil Syd for Flensborg. Folkesproget var blandet, Dansk og Plattysk, og Sindelaget var ogsaa blandet, dog overvejende dansk.

Jeg havde stor Glæde af min Gerning i den forholdsvis korte Tid, jeg var der. Den 16. Oktober 1863 holdt jeg Bryllup med Elise Margrete Albrektsen af Eliseholm, Jelling Sogn. Det blev kun en kort skæbnetung og sørgelig Tid, vi tilbragte i vort første Hjem. — Først kom Frederik VII.s Død og dermed tunge Anelser. Saa kom Krigen med det sørgelige Tilbagetog fra Danevirke. Kampene ved Oversø og Sankelmark var saa nær, at vi kunde høre Geværskudene og delvis se Kampene. Med min Skolegerning i Jerritshøj var det nu forbi, idet Skolesproget af den tyske Civilregering straks forandrede til Tysk. Jeg blev afskediget den 11. Marts og havde saa en Tid som tidligere Plads som Huslærer hos Dr. Bøje, indtil jeg d. 16. Juni blev kaldet til Lærer og Kirkesanger i Mejlbj, hvor jeg har haft mit Hjem og min Virksomhed i 42 Aar. Den 2. Jan. 1880 havde jeg den store Sorg at miste min Hustru, som døde fra 7 Børn. Siden den Tid har jeg levet ugift, og mit Liv er henrundet stille og roligt uden synderlige Omskiftelser. — I fire Sommerferier har jeg haft Kursus i København (i Dansk og Naturlære). Af kommunale Hverv har jeg haft følgende: Jeg

har i nogle og tyve Aar været Formand for „de fattiges“ Kasse i Mejlby Sogn; i 29 Aar har jeg været Kasserer og i 26 Aar tillige Formand for Todbjerg-Mejlby Pastorats Sparekasse, ligesom jeg ogsaa har været Medlem af Værgeraadet. Fra min Ungdom har jeg haft stor Lyst til at komme ud og se mig om i fremmede Lande. I Aaret 1885 havde jeg den Glæde i et Par Uger at gøre en Rejse i Norge og Sverige, og i 1904 rejste jeg i 6 Uger i Tyskland, Svejts, Tyrol og Italien, en Rejse, der fra først til sidst var en festlig Nydelse for mig. Jeg har haft den Lykke at finde gode og trofaste Venner, som jeg har haft megen Glæde af Omgangen med. Sognepræsten i Todbjerg-Mejlby har vist mig megen Venlighed og Velvillie. I en lang Aarrække har jeg haft to kære Nabolærere: Kirkegaard i Todbjerg og Sørensen i Balle, og her i Mejlby har jeg haft mange kære Venner. Den 21. December hædredes jeg med Dannebrogskorset, og da jeg nu paa Grund af Svaghed søgte og fik min Afsked til 1. August 1907, blev der vist mig en saa kærlig Opmærksomhed, baade fra Sognets Beboere, Skolebørnene samt Venner og ældre Elever andet Steds fra, saa Mindet derom aldrig vil glemmes af mig.

Og skønt jeg nu er en gammel Mand, saa er mit Sind dog glad og let, og naar jeg ser tilbage paa de henrundne Aar, saa er det med Tak til Gud for al hans Godhed og Naade imod mig.

Jeg tror ikke, jeg kunde have faaet nogen Livsgerning, der kunde have tilfredsstillet mig mere end den at være Børnelærer.

De fleste af mine bedste og gladeste Timer har jeg tilbragt i min Skole, og naar jeg endnu har beholdt en Del af Ungdomssindet i mig, saa tror jeg, at det i væsentlig Grad skyldes det, at jeg har haft saa meget med Børn — de fornøjeligste af alle Mennesker — at gøre.

Mejlby Skole, den 6. August 1907.

Jens Jakobsen.

Under et Besøg hos en Datter paa Frederiksborg Husholdningsskole døde den gamle Lærer den 2. Februar 1916, altsaa 74 Aar gl., hvorefter han førtes til Mejlby Kirke, hvor hans Hustru i Forvejen var jordfæstet.

Smede i Mejlby. Matr. Nr. 22 b og 37 b.

Et af de ældste Haandværk i Danmark er Smedekunsten. — Allerede i Oldtiden var Vaabensmeden en meget anset Mand.

Naturligvis har den almindelige Landsbysmed, hvis Arbejde indskrænkede sig til Heste- og Vognbeslag og de den Gang ubetydelige Redskaber som Ottebolsharve og Svenskarve udgjorde det væsentlige, haft en mere beskedne Stilling. Alligevel var Smeden en skattet Hjælp i Landsbyen.

Vi vil her indskrænke os til at nævne Navnene paa Sognets Smede fra Slutningen af det 18. Aarhundrede.

Ved Folketællingslisten for Mejlby Sogn 1786 nævnes Jens Christensen, 29 Aar gammel, som Bysmed. Ved Tællingen 1801 er Jens Christensen, der da er 40 Aar, fremdeles Smed i Mejlby.

Rosenpladsen med Smedien i Baggrunden

1840 maa der være kommen en ny Smed, idet Tællingslisten da nævner Rasmus Nielsen, 32 Aar gammel, som Bysmed i Mejlby.

1860 nævnes Ole Nielsen (Wolle-Smeden), der havde to kendte Sønner, nemlig Niels Peder Olsen, der var Karetmager, og Niels Kristian Olsen, der var Maskinsmed.

1860 kom der en ny Smed til Mejlby: Den gamle Andersen. Han stammede fra Randers og havde, inden han kom hertil, været Smed i Skjødstrup og Segalt og havde fire Sønner, Kristian, Andreas, Frederik og Anders. Den ældste, Kristian, rejste til Amerika, Andreas blev gift og fik en Ejendom i Bendstrup. Frederik blev uddannet som Karetmager og virkede som saadan i Mejlby. Den fjerde, Anders P. Andersen, lærte Smedehaandværket og afløste Faderen som Smed i Mejlby. De to sidstnævnte Sønner virkede en Del Aar i Mejlby, men flyttede derefter til Aarhus og kom ind i andre Stillinger. A. P. Ander-

sen, der først havde været gift med Sognefoged F. Sørensens Datter Marie, der døde Aaret efter ved Barnefødsel, giftede sig nogle Aar senere, 1883, med Laurs Poulsens Enke og flyttede som nævnt til Aarhus, hvor han nogle Aar efter blev ansat som Skatteopkræver. Han døde 22. Oktbr. 1922 i en Alder af 72 Aar.

Efter at A. P. Andersen var rejst til Aarhus, blev der som Bysmed antaget en Smed fra Galten ved Navn Niels Peter Nielsen. Men samtidig havde Smed Jens Chr. Jensen fra Karlby nedsat sig som Smed i Mejlby og der oprettet en privat Smedie. Lidt senere opsagde Niels Peter Nielsen sin Stilling som Bysmed og rejste fra Mejlby, hvorefter Jens Chr. Jensen opnaede at samle Bymændene om sin Smedie.

Jens Chr. Jensen og Hustru Kirsten Marie Jensen havde to Sønner og en Datter. Den ene af Sønnenne — der forøvrigt er Tvillinger —, Anton Jensen, der nu er Smedemester i Mejlby, har oparbejdet en omfattende Virksomhed, der har medført Opførelsen af et større Værksted med Nutidens Maskiner.

Anton Jensen, født 1885, og Hustru Anine Andrea, døbt Reiffenstein, født i Risvang 1890, har fire Børn: Emma J., f. 17. Juni 1916, Johanne J., født 19. August 1918, Margit J., født 25. Maj 1922, Jens Christian J., født 26. August 1928.

Anton Jensens Tvillingbroder, Marius Jensen, er Togfører ved Hammelbanen og gift med Sørine Jensen fra Mejlby.

I Matr. Nr. 30 b bor Jens Sørensen, født 13. August 1911, og Hustru Ida S., født 29. Juli 1913. Deres Børn er: Annelise Johanne, født 16. Juni 1935, Ingrid Marie, født 9. August 1936, og Elna Margrethe, født 7. August 1939.

Mejlby Sogns uheldige Beliggenhed for Aarhus—Grenaa-Banen — eller omvendt — har medført, at der altid har været en Del Vognmandskørsel til Aarhus. Saaledes kørte Vognmand Jens Alstrup, Mejlby, en Del Aar Personkørsel, og Vognmand Jens Ring Fragtkørsel mellem Mejlby og Aarhus.

Omkring 1921 oprettede Chauffør Søren Østergaard, Mejlby, en Person-Bilrute mellem de nævnte Byer. Ruten gik godt, men da den kunde afhændes fordelagtigt, solgte han den til Chauffør Stenslund, der udvidede den til daglig Kørsel med to Vogne.

Imidlertid fik Stenslund Tilbud paa en Benzintank i Thisted og afhændede derfor Mejlby-Ruten til Gunner Friis fra Fausing og Hans Jensen fra Kradsbjerg. Efter vel et Par Aars Forløb overtog Hans Jensen Ruten for egen Regning.

Et Aars Tid derefter blev Hans Jensen forlovet med Frøken Ellen Sørensen, en Datter af Skræder Sørensen, Mejlby. Da de to unge efter nogen Tids Forløb vilde giftes, forærede Skræ-

der Sørensen dem foranstaaende smukke Villa — fuldt besat — i Bryllupsgave. Samme Aar blev den store Garage, af hvilken

ogsaa et Billede ses ovenstaaende, opført. Vognmateriellet blev suppleret med endnu en ny Vogn og bestaar altsaa nu af tre store første Klasses Biler.

Den daglige Rute gaar igennem Hjortshøj Stationsby, og ved at passere denne, vil Tankerne undertiden gaa tilbage til de Dage, da det nordlige Opland jumpede derned og fik Hesten spændt fra og Rejsetøjet anbragt i en lille tilstødende Garde-robe, inden vi gik over og ventede paa Futtoget. — Nu besørger Mejlby-Bilerne vist det meste af Aarhus—Hjortshøj Persontrafik — særlig da fra Hjortshøj-Egaa og Todbjerg-Mejlby Sogne.

Fragtkørslen til Mejlby Sogn besørges af Lastbilejerne Chr. Alstrup og S. Østergaard, Mejlby.

Livet paa Landet i forrige Aarhundrede.

Hvor maatte vore Forfædre paa Landet arbejde strængt. Gaar vi blot saa langt tilbage i Tiden, som gamle Mennesker kan huske, lyder deres Fortællinger fra Ungdomstiden som et Æventyr fra en anden Verden. De gamle mindes gerne deres Ungdom. Selvom Dagen gik med Slid og Slæb, havde de Bevidstheden om, at de udrettede noget nyttigt, og derfor blev selve Arbejdet for dem en Kilde til Tilfredshed. Jeg har ofte hørt min Moder tale om Livet i Dyrgaard i 1870'erne, og det gik sikkert der, som i andre Gaarde paa den Tid.

Om Sommeren begyndte Dagen Kl. 4, medens man om Vintren først tog fat Kl. 6. Kreaturerne skulde passes, og Folkene fik Davre, før de gik til deres Arbejde i Marken eller i Stald og Lade. Kvinderne malkede Køerne, skummede Mælken og gjorde Forberedelser til at kærne Smør eller lave Ost. Til Tider skulde Lærredet lægges paa Bleg. Indendørs var der ogsaa Arbejde nok med at gøre Stuerne i Stand og faa Frokost og Middagsmad færdig, til Mændene kom ind fra deres Arbejde. Heller ikke de mindre Husdyr som Kalve, Grise og Høns maatte glemmes. Haven blev passet af en ældre Mand; men man maatte dog hente Grøntsager, Kaal, Ærter o. s. v., sørge for Opbevaring af Frugten og foretage Syltning. Ved Middagstid blev Køerne malkede anden Gang, medens tredje Malkning foregik ved Aftenstid, og hver Gang skulde Mælken behandles, og Rengøringen af de brugte Tallerkener, Fade og Kar tog Tid. Om Eftermiddagen blev der ved Sommertid bragt Smørrebrød og Øl ud i Marken til Folkene der. Dagen igennem var alle optagne, og i Høstens Tid arbejdede man undertiden i Marken, saa længe man kunde se.

Til de daglige Arbejder kom de periodisk tilbagevendende. Hver fjortende Dag eller hver tre Uger blev der brygget Øl og bagt Brød, særlig Æltningen af Dejg til Rugbrød kunde nok tage paa Kræfterne. Vask og Slagtning gav meget Arbejde. Medisterpølser, Rullepølser, røget Faarelaar o. s. v. er særdeles velsmagende Sager, men Tillavningen kræver Omhu og Tid. Nu til Dags ser man kun faa Faar her paa Egnen; men i forrige Aarhundrede var disse Husdyr almindelige. Foruden Kødet gav de god Uld; man klippede Faarene, dernæst blev Ulden rensat, kartet og spunden, før den enten blev sendt til Væveren eller blev brugt til Strømper og Uldtøj. For at udføre alt dette Arbejde maatte man tage Aftenen til Hjælp; men man var ogsaa sjældnen ledig i ældre Tid. Der blev udført en hel Del Husflid paa Landet. Adskillige Karle forstod at bruge det Drejelad, der fandtes i Huggehuset. Man foretog selv Reparationer af Redskaber, og en og anden lavede smukke Træarbejder, f. Eks. velformede Træskeer med udskaarne Skafter.

Som en Gaards Beboere var fælles om Arbejdet, tilbragte de ogsaa det meste af deres Fritid hjemme, selv om der af og til kom Besøg, eller man selv gik ud til sine Bekendte. Om Sommeren forsømte man nødtigt at besøge Olufsmarkedet i Aarhus, som Jomfru Johanne Bøgilds „Wolsmarkensviis“ giver en munter Skildring af. Det kunde ogsaa være „rosomt“ at komme til Hestemarked eller Skovbal, Høstgilder og Legestuer. Særlig om Julen samledes Folk til Gilder, der kunde vare langt ud paa Natten. Da bugnede Bordene med Alskens Slagtemad, og senere paa Aftenen sattes store Fade frem, dels med Æbleskiver, pudrede med det fineste Florsukker lig et tyndt Snelag, og dels med alt det forskellige Bagværk, som Husmoderen og Pigerne havde lavet i rigelig Mængde, for ikke at tale om det solide og velsmagende Sigtbrød og Franskbrød, hvoraf der lavedes Stabler af Smørrebrød med forskelligt Paalæg af Ost, Kød, Pølse o. lign. Der var heller ingen Fare for, at nogen skulde komme til at tørste ved disse Gilder.

Tiderne ændres, og vi med dem. Vi har fulgt Bønderne under Dyrkningsfællesskabet, da der paa Grandemøder blev taget Beslutning om, hvilket Arbejde der skulde foretages i den nærmeste Tid. Dette Fællesskab ophørte, da Jorderne udskiftedes og Bønderne noget senere blev Selvejere. Da passede hver sit Arbejde og bekymrede sig ikke om Naboerne. Som Tiden gik, opdagede Folk imidlertid, at Fællesskabet paa nogle Omraader

kunde være fordelagtigt. Andelsbevægelsen bredte sig, og Brugsforeninger opstod. Gennem Højskolerne har man søgt at give Ungdommen et fælles Kulturgrundlag, og nu prøver man mange Steder ved Oprettelsen af Centralskoler at give Børnene et alsidigt og solidt Fond at Kundskaber, hvorpaa de senere kan bygge videre. Fremtiden maa vise, om Centralskolerne er den bedste Form for Undervisning paa Landet, eller om det er bedre at gaa andre Veje; men sammenligner man Nutidens Skoler med de første Rytterskoler, faar man ret Øjnene op for, at Undervisningen paa Landet er gaaet mægtigt fremad.

Nutidens Landmænd har ogsaa Brug for en god Uddannelse. Indførelsen af elektriske Maskiner og Benzinmotorer, Saa- og Høstmaskiner o. s. v. har i nogen Grad omformet Landbruget til Fabriksdrift, og Fremtiden vil formodentlig medføre nye Omvæltninger. Selvom det legemlige Arbejde maaske kan blive mindre paa Grund af Maskinerne, vil Ledelsen af et Landbrug sikkert stille større aandelige Krav til Landmændene. Trods alle Forbedringer vil gode Tider vel stadig veksle med onde; men Bondestandens Historie viser jo, at der aldrig har manglet dygtige Folk, som forstod at udnytte enhver Mulighed for Fremskridt. Vi har i det foregaaende set, at hverken de ødelæggende Krige i 1600'erne eller Bøndernes Undertrykkelse og Forarmning i Stavnsbaandets Tid eller endelig Pengevæsenets Falit, da Bønderne atter blev Selvejere, formaaede at knække Landbrugernes Vilje til at arbejde sig i Vejret. Derfor tør man ogsaa stole paa, at den danske Landbostand vil formaa at hævde en Plads i Solen i Fremtiden. De Slægters Skæbne, vi i det foregaaende har fulgt gennem Aarhundreder, vidner om, at et maalbevidst Arbejde, der støttes af en fast Vilje, altid vil bære Frugt.

Kreaturholdet i Mejlbj Sogn 1876—1933.

Heste	1876	1888	1898	1909	1914	1923	1933
Hingste.....	6	1	1	2	1	2	—
Vallakker	32	36	45	45	63	89	81
Hopper	77	68	72	99	88	63	81
Pløge	29	21	29	46	52	32	3
Føl under 1 Aar.....		12	12	25	29	18	3
Ialt	144	138	159	217	233	234	161
Hornkvæg	1876	1888	1898	1909	1914	1923	1933
Tyre	6	1	31	36	78	74	39
Stude	115	79	17	—	8	6	1
Køer og Kvier, der har kælvet.....	340	304	416	554	524	520	751
Kvier over 1 Aar.....	171	137	127	176	188	177	266
Kalve under 1 Aar.....		114	172	268	289	288	275
Ialt	632	635	763	1034	1087	1065	1332
Faar:	1876	1888	1898	1909	1914	1923	1933
Væddere	12	14	10	6	4	2	—
Beder og Faar over 1 Aar	275	154	136	62	35	30	5
Lam under 1 Aar.....	148	127	119	63	34	26	3
Ialt	435	295	265	131	73	58	8
Svin:	1876	1888	1898	1909	1914	1923	1933
Orner	1	2	3	2	1	4	7
Søer	16	18	52	63	122	123	208
Fedesvin og Grise	95	130	276	390	682	1007	1867
Ialt	112	150	331	455	805	1134	2082

Arealets Benyttelse i Mejlby Sogn 1876—1933.

Kornarealer til Modenhed:	Td.	Ld.	Td.	Ld.	Td.	Ld.	Td.	Ld.	Td.	Ld.	Td.	Ld.
	1876	1888	1896	1907	1912	1923	1933					
Hvede.....	6	11	19	66	45	88	117					
Rug.....	197	132	153	93	95	57	16					
Byg.....	186	208	179	183	216	193	301					
Havre.....	395	453	470	534	541	464	331					
Blandsæd.....	—	33	22	42	64	140	109					
Boghvede.....	—	12	2	—	—	—	—					
Ialt.....	784	849	845	918	961	942	874					
Rodfrugtarealer:	1876	1888	1896	1907	1912	1923	1933					
Kartofler.....	12	13	11	7	16	17	14					
Runkelroer.....				50	83	94	175					
Kaalroer.....	7	132	166	201	193	219	188					
Turnips.....				60	60	35	7					
Gulerødder.....				2	2	1	1					
Ialt.....	19	145	177	320	354	366	385					
Andre Høstafgrøder ...	—	7	—	1	33	6	4					
Brakarealer:	1876	1888	1896	1907	1912	1923	1933					
Helbrak.....	219	144	187	80	74	56	27					
Halvbrak.....	2	16	—	26	4	—	20					
Ialt.....	221	160	187	106	78	56	47					
Græs og Grønfoder:	1876	1888	1896	1907	1912	1923	1933					
Grønfoder.....	—	61	24	35	20	8	2					
Græs til Høslet.....	62	39	78	135	96	237	287					
Græs til Græsning.....	828	744	695	461	506	372	405					
Ialt.....	890	783	773	596	602	609	692					
Samlet Areal.....	1914	2005	2006	1976	2048	1987	2004					

Antallet af Indbyggere.

	Mejlby Sogn	Todbjerg Sogne		Ialt
15.—8.—1769	258	476		734
1.—7.—1787	222	477		699
1.—2.—1801	238	535		773
18.—2.—1834	296	689		985
1.—2.—1840	308	741		1049
1.—2.—1845	310	736		1046
1.—2.—1850	345	785		1130
1.—2.—1855	350	806		1156
1.—2.—1860	393	940		1333
1.—2.—1870	428	986		1414
1.—2.—1880	441	1048		1489
1.—2.—1890	456	1057		1513
1.—2.—1901	464	1014		1478
1.—2.—1906	463	1039		1502
1.—2.—1911 {	{ Mænd 250	{ 547	{ 1042	{ 1525
	{ Kvinder 233	{ 495		
Nov. 1940	519	972		1491
Husstande i 1940 ^{5/11}	120			
Gaarde, Huse o. s. v. i 1911	100	218		318
Areal i Hektar 1907.....	1190	2475		3665

Ovenstaaende Tabel er taget fra Statistiske Meddelelser IV Række, Bind 37, Hefte 1, Aar 1911. De to foregaaende Tabeller skyldes Meddelelser fra Statistisk Departement.

Beboerne	Matrikelsnumre	Hartkorn	Areal		Ejendoms- skyld
		Td Sk Fd A	Ha	m ²	Kroner
Kristian Alstrup	7m	0-1-3- ¹ / ₄	1	2466	7200
Arne Andersen	1d	1-2-2- ³ / ₄	8	5139	16800
Frk. Emma Andersen	1g	0 0-0-1 ¹ / ₂		690	7600
Herluf Andersen	5c + 8c + 2e	0-5-0- ³ / ₄	10	3080	13400
Niels Peter Andersen	1o + 2a	3-4-0-1 ¹ / ₄	18	6670	35600
Niels Jakobsen Andersen	2a				
Rasmus Peter Andersen	7d + 7e	0-1-2-1 ¹ / ₄	14	6850	20700
Kristiane Andersen	4e; Haarup 3c + 2f	0-5-0-2 ¹ / ₄	10	3607	14400
Aage Arve	Krannestrup 1a + 1b Knagstrup 42b + 46a	13-3-1- ¹ / ₄	183	3558	200000
Einar Arve	2b + 1k	0-7-2-1 ³ / ₄	15	2234	19600
Niels Arve	*) B 1b	1-2-0-1 ¹ / ₄	6	7010	20700
Lars Arve	1a + 1c + 14d	0-6-2-2 ¹ / ₂	4	1356	11500
Rasmus Arve	13a (Mejlgaard) + 4d	5-5-1- ¹ / ₂	31	2530	52100
Niels Bjerregaard	15b + 33c	0-5-0-1 ¹ / ₂	8	7484	14300
Rasmus Bonnesen	1r	0-0-0- ³ / ₄		354	7400
Branddammen	38			160	
Hans Chr. Carlsen	10d + 10f + 10g + 18c + 18e + 18f	0-4-0-1 ¹ / ₂	7	7962	9800
Harald Christensen	**) K 9	0-5-0-2 ¹ / ₂	4	2751	8700
Johs. Martin Christensen	B 1g + K 6				
Søren Christensen	13d	0-0-1-0		914	1100
Niels Erhardt	12				
Forsørgelsehuset	28b	0-0-0-1		378	1400
R. Folkmann	28c				
Carlo Freund	15c	0-0-0- ³ / ₄		335	4300
Lærer Grønbek (Skolen)	12b	0-1-0-2		7093	18600
Jens Grønnemark	14c + 15d + Haarup 3c	0-4-2-1 ³ / ₄	9	1377	9400
Jensine Hansen	27b	0-0-0-1 ¹ / ₂		690	7500
Niels Helbo	6c + 11c + 12a + 12h + 12m + 30c + Haarup 15c	3-0-3-1 ¹ / ₄	17	8381	33700
Søren Helbo	11				
J. Helms	Bygb.; Mejlby 3b, 12c, 15e, 18b, 19b, 35, Karlyb 12c,	12-7-1-0	80	7856	120400
Jens Holme	10a + Haarup 10c	4-6-3-2	31	6497	44700
Viggo Hugger	B 1d + K 3	0-5-2-1 ³ / ₄	3	9704	9700
August Hytting	5a + 10b + 11a + Haarup 15d	2-3-1-2 ¹ / ₄	15	0670	30300
Aage Jensen	5b + 2c + 3c	1-6-1-0	12	4916	19800
Anton Jensen	22b + 37b + 37d	0-0-0-3		1904	12100
Købmand Jensen	13h	0-0-1-1		3438	9000
Ejner Jensen	4a + 4h + 16a	5-1-3-2 ³ / ₄	29	8307	53400
Hans Jensen (Haugaard)	9c + 10c + 11g + 18a + 19a + 22a + 24c	7-3-0-1 ³ / ₄	44	0247	65700

*) B: Bygalle **) K: Kalstrup

Beboerne	Matrikelsnumre	Hartkorn	Areal		Ejen- doms- skyld
			Ha	m ²	
Hans Jensen.....	B 1 m	TdSk Fd A			Kroner
Anton Jensens Enke	4k + 4l				
Jens Julius Jensen.....	7f + 14f + 20g	0-1-0-1	3	8421	8800
Jens P. Jensen (Tranekær)	20a + 13m	2-0-2-1/2	11	0869	21900
Jens Peter Sigurd Jensen	14b + 20e	0-3-0-2 ³ / ₄	4	0800	6500
Jørgen Jørgensen Jensen	13b	0-0-0-2		662	1900
Lise Jensen	4k + 4l + 12i + 12j + 16e + 16f	0-4-1-1 ³ / ₄	4	0701	8000
Søren Jensen	4h	0-0-1 ¹ / ₂ -0		460	2000
Karen Kalstrup...)	2d + 2f + 7a + 14e +				
Martin Kalstrup...)	15a + 15f	6-2-1-2	31	5985	65300
Rasmus Kalstrup.....	3a + 7e + 23d.....	3-6-0-2 ³ / ₄	24	0733	41000
Laurits Kristensen.....	B 1k	0-4-0-2 ¹ / ₂	4	2751	8000
Peter Kristensen.....	3g + 13g + 14c + 21f + Spørring 15d	0-2-2-2	6	9680	10000
Søren Kristensen	13r	0-0-0-1 ¹ / ₂		639	4300
Karetm. S. Kristiansen..	19e + 25a + 27a + 29a + 30a	0-5-0-1 ¹ / ₄	7	5673	12400
Søren K. Kristiansen.....	9b + 9h	0-3-2-2	4	9201	9000
Asyl: Marie Laursen....	4f + 6a	0-0-1-1 ¹ / ₄		1222	6300
Alderdomshjem	4 (Stuehuset)				
Grethe Larsen	11h	0-0-0-3 ³ / ₄		354	
Ernst Larsen	12g	0-0-0-1 ³ / ₄		595	2500
Rasmus Larsen	1h	0-5-1-1 ¹ / ₄	3	4181	10500
Anders Laursen	1b + 5f + 37a + 37c ..	1-7-1-1 ¹ / ₄	13	8925	19500
Ingv. Laursen (Dyrgaard)	21a	5-6-1-1 ¹ / ₄	30	4834	58700
Skomager Ludvig	4g	0-0-0-2 ¹ / ₂		906	6500
Kirsten Lund	13o + 32	0-0-0-2		819	2600
Søren Lund	1g + 1i + 1m	0-4-2-2 ³ / ₄	3	6982	9000
Møller Madsen	11b	1-3-1-2 ¹ / ₄	9	1081	16700
Niels Martin Madsen	B 1c + K 2	1-1-0-0	6	7415	13800
Peter Madsen.....	14a + 1e.....	2-1-1-1 ¹ / ₂	14	2501	21900
Marius P. Mogensen.....	K 10	0-5-3-2 ¹ / ₄	3	9614	8900
P. M. Mogensen.....	B 1f + K 5.....	0-6-3-1 ³ / ₄	3	9424	9500
Hans Mondrup.....	7b + 16b + 16c.....	0-0-2-1 ³ / ₄	11	5290	13900
Karl Mondrup	16d	0-0-0-0		3188	2200
Niels Mondrup	7k + 8b + 10e + 18d + 20f + 22c + 22d + 23b ..	0-6-2-0	14	5849	19200
Sigvald Mondrup.....	6b + 11e + 20b	2-2-1-1 ¹ / ₂	17	0534	27600
Morten Mortensen.....	B 1a + K 4	0-6-0-1 ¹ / ₂	3	9594	9000
Henning Møller	7p	0-0-0-1 ¹ / ₄		651	8200
Emil Nees	1s	0-0-1-3 ³ / ₄		2388	8500

*) B: Bygballer **) K: Kalstrup

Beboerne	Matrikelsnumre	Hartkorn	Areal		Ejendoms- skyld
		TdSk Fd A	Ha	m ²	Kroner
Bødker Carl Nielsen	13e + 13i	0-0-1- ¹ / ₂		1478	3300
Bagerm. Carl Nielsen	13n + 31	0-0-0-1 ³ / ₄		713	12600
Frederik Nielsen	12h + 12e + 13l + 20c + 21b + 21d	0-3-3- ³ / ₄	11	5026	19600
Edmund Nielsen	13p + 13t	^{13t} 0-0-0- ¹ / ₂		690	10200
Harald Nielsen Kalstrup	B 1i + K 8	0-4-1-2	5	1589	8300
Niels Anton Nielsen	7n + 9d + 17f + 39b	1-0-1-1 ¹ / ₄	14	1958	15500
N. Johan Nielsen	5d + 5e + 17b	2-5-1- ¹ / ₂	14	9316	27600
Skatteraadsf. N. P. Nielsen	4i	0-0-0-1 ³ / ₄		690	8000
Svend Aage Nielsen	11f	0-4-0-2 ³ / ₄	3	7660	7900
Søren Nielsen	1f	0-0-0- ¹ / ₂		345	2000
Niels Norring	4b + 11d	0-1-0- ³ / ₄	4	3172	7000
Anna Olsen	12d	0-2-3- ¹ / ₂	3	0237	4800
Niels Pedersen Ogstrup . . .	Ogstrup	12-7-3-1 ¹ / ₂	113	5787	129200
Inger Pedersen	20d	0-0-0-2		1111	1700
P. A. Pedersen	7o + 17e	0-3-1-1	8	2620	9700
Rasmus Pedersen Kok (Vennelund)	9a + 19c	2-0-3-2 ¹ / ₄	16	9357	20500
S. A. Poulsen	8a + 9e + 21c + 21e + 33b + 39a	5-0-1-2	26	2260	51100
		0-7-2-1 ³ / ₄	15	2234	19600
Poul Rasmussen	B 1g + K 6	0-6-2-2	4	0034	8800
Anders Skov	1t	0-0-0-1 ¹ / ₄		690	5400
Jens Skovborg	7c	2-0-1- ¹ / ₄	14	6850	20700
Axel Skovgaard	4c	0-5-2-0	5	1388	8800
Frode Jensen Skriver	1n	0-0-0-2 ¹ / ₂		1686	6500
Stenslunde	6a + 12f	0-0-1- ³ / ₄		1608	4700
Dyrlæge Søndergaard	38	0-0-0-1		441	8400
Brugsen: Sørensen	13c	0-0-0-2 ¹ / ₄		965	12600
	29b	0-0-0-1 ¹ / ₄		468	9500
Skræder A. Sørensen	13k + Byggegrund 13s . .	0-0-1-2		2222	9000
Jens Stær (Nielsen)	37e	0-0-0- ¹ / ₂		260	2200
Andreas Sørensen	33a	0-0-1-1 ¹ / ₄		6974	3600
Ejner Sørensen (Hedefald)	7g + 9f + 13f + 13g . . .	2-0-1-0	20	7082	25200
Jens Sørensen	30b	0-0-0-1 ¹ / ₂		586	2900
Søren Sørensen (Højgaard)	7i + 17d	1-2-3-2 ¹ / ₄	19	7877	25900
Søren Sørensen	22				
Telefoncentral	27				
Peter Therkildsen	Krannest. 2 + Haarup 17	1-3-3-2 ¹ / ₄	15	1022	21600
Sven Tholstrup	17a + Karlby 12n	2-0-3- ¹ / ₄	15	3578	29500
Tjerrilds Enke	17c + 24b + 25b	0-0-0-1 ³ / ₄		625	4900
Konstruktør Tjerrild	1p	0-0-0-2		1302	7400
J. P. Thyrmænd Andersen	36	0-5-2- ¹ / ₄	7	0694	9700
Aage Vestergaard	B 1h + K 7	0-3-2-2 ³ / ₄	4	2751	8500
Søren Østergaard	7h	0-0-0- ³ / ₄		248	3100

Tilføjelser til I Del

B = Bygballe. K = Kalstrup.

B 1. Niels Arve (Rasmussen), født 15. Marts 1902, og Hustru Margrethe Elisabeth, døbt Lund, født 31. Januar 1900: Børn: Lis Karla Arve, født 18. Februar 1928, Erik Lund Arve, født 19. December 1938.

K 9. Harald Christensen, født 2. November 1912, og Hustru Karen, døbt Jensen, født 10. Juni 1912. Børn: Erik Christian C. og Bent Christian C., født 1. Januar 1938.

B 1d + K 4. Viggo Hugger, født 7. December 1909, og Hustru Anna Kirstine, døbt Jørgensen, født 24. April 1916. Børn: Erling H., født 12. Juli 1940, Vagn H., født 25. Oktober 1941.

B 1k. Laurits Kristensen, født 1896, og Hustru Anna Karoline, døbt Jensen, født 1898. Datter: Dagny K., født 4. Marts 1920.

B 1m. Hans Jensen, født 6. August 1896, og Hustru Margrethe, døbt Nielsen, født 24. Marts 1899. Børn: Karl Frederik J., født 8. August 1925, Jens Peter J., født 3. Juni 1927, Henning J., født 13. September 1937.

B 1c + K 2. Niels Martin Poul Madsen, født 4. Juli 1904, og Hustru Anna Methea, døbt Kristensen, født 22. April 1898. Børn: Niels Kronborg M., født 6. September 1929, Jens Kronborg M., født 6. September 1930, Ejvind Kronborg M., født 27. Februar 1935.

B 1a + K 4. Morten Søren Mortensen, født 1893, og Hustru Marie Kirstine, døbt Dal, født 1889. Børn: Ellen og Mette M., født 4. Januar 1919, Peter M., født 16. Juli 1920.

B 1h + K 7. Aage Westergaard, født 31. Oktober 1904, og Hustru Sofie, døbt Pedersen, født 10. Oktober 1907. Børn: Annelise W., født 14. Februar 1928, Inger Margrethe W., født 22. Marts 1930, Per W., født 2. Februar 1932, Niels Karl W., født 23. September 1935, Kirsten W., født 20. Maj 1938.

B 1g + K. 6. Johannes Martin Kristensen, gift med 1) Nathalie K., 2) Ingefred, døbt Nielsen. Barn: Erik Alfred K., født 21. Marts 1935.

Krannestrup 2 + Haarup 17. Peter Marius Therkildsen, født i Salling 2. November 1883, og Hustru Ane Dorthea, døbt Nielsen, født i Kankbølle 14. Oktober 1884. Børn: Jens Aage T., født 1. Januar 1910, Anna Kirstine T., født 21. Juli 1911, Ejnar T., født 22. April 1914, Gudrun T. og Johannes T., født 30. September 1915, Asta T., født 12. Maj 1917, Gunnar T., født 21. Juli 1924.

Matr. Nr. 3d Johannes Poulsen, født 27. Oktober 1905, og Hustru Signe Marie, døbt Frederiksen, født 12. April 1911. — Børn: Anton P., født 18. August 1931, Søren Kr. P., født 19. Oktober 1932, Holger Peter P., født 5. Januar 1935, Holger P., født 16. September 1936, Jens Peter P., født 2. Januar 1939, Karen Kjerstine P., født 7. November 1933, Edith P., født 18. August 1937, Anne P., født 13. August 1940.

Matr. Nr. 5. Rasmus Jensen Hedegaard er født paa et Tidspunkt, da Barsedaaab ikke er anført i Mejlby Kirkebog. Imidlertid indeholder denne en Bemærkning om, at Rasmus Jensen, Søn af Jens Thorsen i Mejlby, er konfirmeret i 1757 i en Alder af 19 Aar. Rasmus har altsaa overtaget Stiftsgaarden efter sin Fader og Navnet Hedegaard efter sin Moder.

Mads Bygballes Kalstrup set fra Haven

Trykfejl i 1. Del.

- Side 2, 3. Linie fra oven: Se Kortet Side 3, læs: Se Kortet II. Del.
- „ 21, 11. „ „ neden: 1712, læs 1725.
- „ 73, 9. „ „ oven: 1746, læs 1747.
- „ 74, 3. „ „ neden: Side 111, læs Side 79.
- „ 75, 9. „ „ oven: Niels Rasmussen, læs Niels Rasmussen fra Aarslev.
- „ 85, 13. „ „ neden: og døde 1793 udgaar.
- „ 85, 4. „ „ neden: læs: Niels Jensens Gaard blev takseret.
- „ 85, 6. „ „ neden: Peder Nielsen Stær i Kalstrup havde i Virkeligheden en Datter Maren.
- „ 98, 5. og 7. Lin. f. n.: mod, læs med.
- „ 105, 20. „ „ oven: Laurids Pedersens, læs Peder Andersens.
- „ 116, 7. „ „ neden: dito, læs denne.
- „ 121, 8. „ „ neden: passende, læs passerede.

Tilføjelse til II Del

I Røved levede i Begyndelsen af 1700erne en Mand ved Navn Anders Pedersen, der fik 5 Sønner, hvoraf de tre blev Gaardmænd i Mejlby, nemlig Jens Andersen i Dyrgaard, Niels Andersen i Annexgaarden og Christen Andersen i Matr. Nr. 10/1844. Hvad de to andre Sønner angaar, som formodentlig er de ældste, fik Søren Andersen en Søn Anders døbt i 1734, medens Ødum Kirkebog nævner en Række Børn af hans Broder Peder Andersen, som blev Gaardmand i Røved; blandt andet blev en Datter Maren, født 1747, gift med Rasmus Hedegaard i Stiftsgaarden i Mejlby.

Af Clausholms Fæsteprotokol ses, at Peder Andersens Søn Rasmus Pedersen efter Faderens Død fik dennes Fæstegaard med Hartkorn 8 Tdr., 7 Skp., 1 Fdk., $2\frac{2}{7}$ Alb. samt Skovskylde $2\frac{1}{2}$ Alb. i Januar 1786.

Røvedslægten i Mejlbj.

Anders Pedersen i Røved

Jens Andersen * 1712 — $\frac{8}{2}$ 1743
Maren Pedersd. Gaardmand i
Dyrgaard.

Edel Jensd. Seyer * $\frac{27}{12}$ 1743 —
 $\frac{28}{1}$ 1766 Simon Fiil * 1736.
Gaardmand i Mejlgaard, se vi-
dere: Slægten Hedegaard I

Niels Andersen * 1715 † $\frac{31}{10}$ 1779. —
1) 1746 Kirsten Christensd. fra Astrup
* 1719. 2) $\frac{19}{9}$ 1749 Maren Hansd. * 1721
† $\frac{20}{10}$ 1779. Gaardmand i Annexgaarden

1) Kirsten * $\frac{29}{8}$ 1751 — $\frac{29}{6}$ 1773 Poul
Jensen Bonde, se videre: Slægten Bonde
i Mejlbj. 2) Hans * $\frac{20}{5}$ 1755. 3) Frands
* $\frac{24}{9}$ 1758 4) Dorte * $\frac{10}{1}$ 1762 † $\frac{21}{6}$ 1832
— Jens Simonsen i Dyrgaard. 5) An-
ders * 1753 † $\frac{18}{12}$ 1816 — Kirsten Larsd.
* 1759 † $\frac{24}{3}$ 1788 og senere Maren
Rasmud. * 1764 † $\frac{5}{5}$ 1839

1) Niels Andersen * $\frac{14}{10}$ 1781
† $\frac{4}{12}$ 1860 — Maren Sørensd.
* 1782

1) Inger * $\frac{19}{3}$ 1815. 2) Niels * $\frac{24}{4}$ 1818. 3) Christian Erhard * $\frac{31}{10}$ 1819.
4) Jens Hougaard * $\frac{1}{6}$ 1826. 5) Kirsten * $\frac{31}{7}$ 1808. 6) Anne * $\frac{3}{10}$ 1809.
7) Mariane * $\frac{25}{2}$ 1812. 8) Anders * $\frac{29}{7}$ 1816.
9) Søren Winther * $\frac{24}{10}$ 1810 † $\frac{13}{7}$ 1874 — Mette Margrete Jensd.

1) Maren * 1842. 2) Mariane * $\frac{14}{4}$ 1844, 3) Nielsine * $\frac{8}{8}$ 1851. 4) Kirsten
Marie * $\frac{12}{4}$ 1847 — Mads Kalstrup (Matr. 15). 5) Jens Elgaard * $\frac{7}{12}$ 1853.
6) Anton Marius * $\frac{8}{12}$ 1855.
7) Jens Christian Winther * $\frac{7}{5}$ 1855 — Karen Olesen * 1858 i Haarup
Overgaard † Mejlbj 1893.

Mange Børn er døde. 1) Dorthea — Peter Madsen
Matr. 1e i Mejlbj. 2) Ole Winther * 1879, Ejer af
Haarup Overgaard.

Christen Andersen * 1722 † $\frac{8}{11}$
1797. — 1747 Maren Lauridsd.
* 1725 † $\frac{7}{11}$ 1791. Gaardmand i
Matr. Nr. 10/1844

1) Edel * $\frac{25}{8}$ 1765
2) Anders Christensen * $\frac{17}{4}$ 1751
† $\frac{7}{5}$ 1825 — $\frac{20}{6}$ 1793 Kirsten
Jensd.

1) Jens * $\frac{24}{12}$ 1801. 2) Laurs *
 $\frac{8}{7}$ 1814. 3) Christen Andersen
* 1795 † $\frac{27}{2}$ 1858 — $\frac{2}{4}$ 1818
Ane Christensd, * 1788

Ane Marie * 1822 — $\frac{27}{11}$ 1853
Jens Rasmussen Holme * 1822

1) Ane * $\frac{20}{8}$ 1856. 2) Eline * $\frac{22}{2}$
1858 3) Ane Kirstine * $\frac{28}{11}$ 1860
4) Rasmus Holme * 1864 —
Caroline Simonsen.

1) Marie — Jørgen Ogstrup, Ejer af Haarupgaard.
2) Anna. 3) Jenny — Gunnar Sørensen i Todbjerg.
4) Jens Holme * $\frac{7}{1}$ 1903 — Astrid Højgaard * $\frac{10}{7}$ 1908
Ejer af Matr. Nr. 10/1844 i Mejlbj.

Beboere (Ejere, Fæstere eller Lejere) i Mejlby.

[B = Bygballer, Ka = Kalstrup, Kr = Krannestrup, O = Ogstrup].

Parenteserne angiver Matrikel 1844.

Navne, der begynder med »C« søges under »K«.

	I Del	II Del		I Del	II Del
Jens Alstrup (Hedefaldsg.)		80	Niels Bjerregaard		61,77,79
Jens K. Al. (7 m)		22,44	Anders Nielsen Bojen (16)		63
Kristen K. Al. (11)		44	Jens Pedersen Bonde		
Bilejer Kristian Al. (7 m) . .		24	(Dyrg.)	86	
Smedefamilien Andersen . .		149	Jens Pedersen Bonde (7)	104	19
Ane Andersen (Engg.)	26		Jens P. Bonde den		
Gartner Arne A. (1 d)		4,82	yngre (7)		21
Christen An. (Degn) (10) . .		41	Jens Bonde Jensen	170	
Christen An. (Bonde) (10) . .	94		Johanne Jensen Bonde (7)		22
Christen An. (17)	105		Jesper Nielsen Bonde		
Lærerinde Emma An. (1 g)		82	(Engg.)	80	
Frederik An.		94	Mogens Jepsen Bonde . . .	10,11,26	
Gartner Henrik An.		81	Niels Nielsen Bonde		
Herluf An.		6,79	(Engg.)	29,80	
Jens Andersen (Engg.)	26		Niels Pedersen Bonde		
Jens An. (18)	47		(Dyrg.)	32	
Jens An. (Seyer) (Dyrg.) . . .	88		Niels P. Bonde (B)	74	
Jens An. (Simonsen) (Dyrg)		28	Niels Poulsen Bonde		
Jens An. Jensen (20b)		19,58	(Engg.)	82	24
Jens An. Mogensen (Mejlg.)		52	Peter Jensen Bonde (7) . .	104	19
Kristiane Andersen (4e) . . .		15	Peter Nielsene Bonde		
Niels Jabobsen An. (2a) . . .		6	(Dyrg.)	32,84	
Niels Peter An. (1e)		4	Poul Jensen Bonde (Engg.)	81	
Niels (Poulsen)			Poul Nielsen Bonde (Engg.)		26
Andersen (19)		67	Thomas Andersen Bonde		
Oluf An. (14)	51		(Engg.)	29	
Peter An. (19)	54		Rasmus Bonnesen (5,1r.) .		4,18
Peter An. (15)		59	Peter Brøste (Kr.2)	176	
Rasmus An.	55		Mads Bygballer (B, Ka) . .	73	
Gartner Rasmus An. (14c) .		56,77	Kristian Bøgh (13b)		48
Rasmus Peter An.		23	Niels Jensen Degn (Kr.) . .	77	
Aage Arve (Kr.)	176		Søren Jensen Degn (B) . .	74	
Ejner Arve (2b)		6	Jens Laursen Degn (Kr.)	77	
Lars Arve (1a)		3	Rasmus Pedersen		
Niels Arve (12)		46	Degn (14)	94	
Niels Arve (B1)	169		Anders Rasmussen Degn	95	
Rasmus Arve (4d, 13a) . . .		53	Jens Rasmussen Degn . . .	83	
Søren Christensen Balle (11)		45	Peter Rasmussen Degn . .	104	
Jens Andersen Bak		76	Rasm. Pedersen Degn (14)	94	
Hans Bech (Kr.)	173		Hans Sørensen (Degn) . . .		80
Sine Bettemand's (12d) . . .		78	Jens Eilersen (17)		65
Anton Bjerregaard		78	Jens Andersen Elgaard (9)		39
Chr. Sørensen			Peter Andersen		
Bjerregaard (17)		65	Elgaard (15)		59

	I Del	II Del		I Del	II Del
Anders Pedersen			Jens Andersen Hedeg. (5)		18
Elgaard (15)		59	Søren Andersen		
Peder Rasmussen			Hedegaard (5)	38	
Elgaard (7)	103		Niels Christensen		
Christian Erhardt Nielsen (3)		10,11	Hedegaard (B)	73	
Niels Erhardt (12)		47	Anders Jensen		
Poul Christiansen			Hedegaard (5)		18
Erhardt (3)		11	Rasmus Jensen		
R. P. Eriksen (4)		63	Hedegaard (5)	95	
Søren Espensen (20b)		58	Povl Hedegaard (5)	38,95	
Jens Andersen Espensen		77	Maren Povlsd.		
Christen Espensen (3)	99		Hedegaard (5)	95	
J. Christensen Espensen (3)	100		Karen Rasmusd.		
Anders Jensen Espensen (3)	100	6	Hedegaard (5)	38	
Mads Andersen Fiil (Mejlg.)	40		Poul Rasmussen		
Jørgen Jensen Fiil (2)	46,101		Hedegaard (22)		71
Ole Jensen Fiil (Mejlg.)	40,106		Anders Simonsen		
Mons Fiil (14, Mejlg.)		49,50	Hedegaard (5)	96	15
Christen Nielsen Fiil (Mejlg.)	106		Anders Sørensen		
Niels Nielsen Fiil (11)	52		Hedegaard (5)	38	
Niels Rasmussen Fiil (11)	52		Søren Nielsen Helbo (11,12)		46,47
Simon Sørensen Fiil (Mejlg.)	108		Niels Sørensen		
Søren Simonsen Fiil		52	Helbo (11,12)		46
Richard Folkmann (28c)		54	J. E. Helms (B)	173	
Niels Frandsen (3)	44		Jacob Helms (B)	173	
Peder Frandsen (Ogstrup)	12		Jens Rasmussen Holme (10)		41
Carlo Freund (15c)		61	Rasmus Jensen Holme (10)		42
Jens Pedersen Griim		73,83	Jens Holme (10)		42
Grors Grosen (Ka)	13		Tømrer Jens Hougaard		79
Knud Grosen (4)	43		Niels Pedersen Hougaard		
Niels Grosen (Mejlg.)	13,40		(19b)		72
Peder Sørensen			Niels Sørensen		
Grosen (Kr.)	77		Hougaard (23)		73
Søren Grosen (Dyrg. Ka.)	13,30		Poul Sørensen		
Søren Grosen (Kr.)	25		Hougaard (3)		7
Lærer Grønbæk		144	Viggo Hugges	170	161
Jens Grønnemark		56,61,78	A. M. Hviid (Kr.)	176	
Bager Grønlund		86	August Hytting (5a)		18
Martin Hagensen (Ka)	169		Peter Hansen Høj (7)		22
Chauffør Einar Hansen		83	Jens Pedersen Høj (Højg.)		22
Jens Hansen (18)		68	Hans Rasmussen Høj (7)		22
Johan Ha. (Ka)	168		Jens Rasmussen Høj		
Niels Ha. (27b)		83	(Højg.)		22
Niels Ha. (2)	101		Rasmus Jakobsen (7c)		23
Peder Ha. (20)	109		Mette Jakobsen (32)		75
Søren Ha. (20)	109		Aage Jensen (5b)		19
Søren Ha. (20a)		56	Aage Je. (Hedefaldsg.)		80
Søren Ha. Den yngre (20a)		57	Bager Jensen		86
Jørgen Sørensen			Købmand Jensen (13h)		53,86
Haugaard (18,19)		70	Anders Jensen (Engg.)	26	

	I Del	II Del		I Del	II Del
Anders Jensen fra Søby (Engg.)	27		Søren Je. (20a)		57
Anton Jensen (16c).....		64	Søren Je. (16)		62,63
Hans Peter Jensen (16c) ..		64	Søren Je Koch (16)	90	
Jens Andersen			Jens Jespersen (O).....	12,17	
Jensen (20b)		58	Oluf Jespersen(B)	12	
Anton Jensen		150	Peder Jønsen (O)	10	
Bonde Jensen	9		Søren Nielsen Johnsen (K)	169	
Peter Buse Jensen (18) ...	47		Just Justsen (10)	48	
Jens Chr. Jensen		77	Jens Andersen		
Chr. Jensen (Højg.)		22	Jørgensen (Dyrg.)		36
Jens Chr. Jensen		150	Hans Jørgensen (Fiil?) (2)	101	
Edvard Jensen		79	Jørgen Peter Jørgensen .		78
Ejner Jensen (16a)		64	Peter Jørgensen (12)....	89	
Hans Jensen (B1m).....	170	161	Thomas Jørgensen 17)...		66
Hans Je. (Haugaard).....		72,71	Hans Chr. Carlsen		42,80
Bilejer Hans Je.....		150	L. A. Carstensen (17) ...		66
Hans Peter Jensen (16c) ..		64	Mads Andersen		
Harald Haakon Je.		87	Kalstrup (15)		60
Harald Je. (Ka.10).....	170		Søren Anton Kalstrup (15)		60
Jakob Je. (17)	105		Karen Kalstrup (15)		60,61
Jens Je. (Bonde) (16)	50,88		Mads Madsen Kalstrup (15)	92	
Jens Je. (20b)		58,59	Anders Nielsen		
Jens Julius Je.		23,81	Kalstrup (15)		60
Jens P. M. Je. (B1d)	170		Rasmus Kalstrup (7e) ...		23
Jens Peter Je. (20a).....		57,59	Oluf Sørensen Kalstrup(4)	15,44	
John Jensen (O)	9		Niels Jensen Kjeldsen (14)		54
Jens Chr. Jensen (B,Ka) ..	170		Søren Laursen Kjær (9) ..		34,39
Jørgen Jensen (Dyrg.)	32	36	Poul Nielsen Kjær		
Jørgen Jørgensen			(Engg.) (19)	81,105	
Jensen (13b)		53	Niels Pedersen Klær		
Knud Jensen (12).....	89		(Bygballe)	172	
Knud Jensen (10).....	94		Niels Poulsen Kjær (19) ..		67
Lise Jensen (Amager)....		47	Poul Sørensen Kjær (20)		56
Mads Je. (33).....		76	Jens Knudsen (10).....	49	
Martinus Je. (7c)		19,23	And. Nielsen Knudsen (7)	105	19
Mikkel Je. (17)	53		Søren Knudsen (Engg.) ..	27	
Mogens Jensen (14)	51		Søren Jensen Koch (16) ..		61
M. P. Jensen (17).....		66	Søren Jørgensen Koch(16)	102	
Niels Je. (5)	38		Simon Nielsen Koch (22)		73
Niels Je. (9)	85		Rasmus Pedersen		
Smed Niels Je.		79	Koch (9a)		39
Ove Je. (Smed) (10)	48		Jens Sørensen Koch (16)		62
Peter M. Je. (13m).....		53	Niels Sørensen Koch (16)		63
Peter Je. (7)	34		Kristen Alstrup		
Peter Je. (18)	93		Christensen (7m)		24
Poul Je. (Mols) (23).....		73	Anders Christensen (10) ..	94	40
Simon Je. (16).....	88		Jens Christensen (Mejlg.)	40	
Sigurd Je.		56,78	Jens Christensen (Annex)	41	
Søren Jensen (B)	17		Jens Christensen (13d) ..		49
			Jesper Christensen (7c) ..		21,23

	I Del	II Del		I Del	II Del
Jørgen Christensen			Skomager Lundkvist (38)		84,93
Mejersk.		77	Jens Jakobsen Lundkvist		77
Laurits Kristensen (B1k.) .	170	161	Maler Maach (2b)		5
Joh. M. Kristensen (B1g K6)	170	162	Bager Madsen (Hedefald)		80
Harald Christensen (K 9) .	170	161	Chresten Madsen (10)	48	
Mette Christensen (7)		19	Mads Christensen		
Mogens Christensen			Madsen (7e)		23
(Kalstrup Mark)	169		Peter Christian		
Niels Christensen (Drostrup)	64		Madsen (14 a)		56
Niels Christensen (20)	109		Emil Madsen (11)		45
Niels Christensen (Kr.)	176		Peter Chr. Julius		
Niels Christensen (15)	93		Madsen (1e)		4
Niels Christensen (14)	95		Niels M. Madsen (B1c K2)	170	161
Peter Christensen			Laurids Mart. Møller		
(13g) (14c) (21f)		81	Madsen (11)		47
Poul Christensen (23)		73	Rasmus Madsen (2)	46	
Søren Christensen (B1i, K 8)	170		Rasmus Marcussen (19) . . .	105	
Søren Christensen (2)	46		Peter Christensen Meis (23)		73
Søren Christensen (13d)		53	Peder Mikkelsen	55	
Søren Christensen (24)		62,74	Jens Mogensen (20)	109	
Søren Kristensen (13 r)		53	Jens Andersen Mogensen		
J. Kristiansen (Højgaard) . .		22	(Mejlg.)		52
Niels Emil Christiansen			Marius Mogensen (K 10) . . .	170	
(9b,h)		39	Jens P. Mogensen		
Søren Kristiansen (19b)		72	(Hedefald)		51,79
Søren Kristiansen		77	P. M. Mogensen (B1 f K 5)	170	
Niels Jensen Land		75	Peder Mogensen (B)	20	
Jens Nielsen Land (30)		75	Christen Mohnsen (B.)	171	
Jens Iversen Lang (Ka.)	166		Jens Chr. Mohnsen (Ka.) . . .	168	
Niels Larsen (Kr. Parcel)		76	Mogens Chr. Mohnsen (Ka.) . .	168	
Ernst Larsen (12g)		47	Else Mohnsen (Ka.)	168	
Rasmus Larsen (1h)		4	Hans N. Mondrup		42,64,81
Jacob Lauridsen (11)	51		Karl N. Mondrup (16 d)		77,81
Peter Lauridsen (18)	93		Niels N. Mondrup		24,80
Niels Lauridsen (Engg.)	27		Sigvald Mondrup		59
Søren Lauridsen (4)	44,97		Jens Mortensen (15)	50,92	
Christen Laursen (17)	104		Morten Mortensen (B1c K4)	170	161
Ingvard Laursen (Dyrg.)		37	Therkild Mortensen (33) . . .		76
Marie Laursen (4i) (6a)		15,19	Niels Andersen Munk (23)		73
Marius Møller Laursen		77	Lauris Jensen Munk (7)	103	
Niels Laursen (Kr. 2)	176		Jens Laursen Munk (7)	36,102	
Anders Sørensen			Laurids Pedersen Munk (7)	36	
Laursen (1b)		3,19	Niels Sørensen Munk (7) . . .	103	
Ole P. Leth (Kr. 2)	176		Henning Møller (7i)		24
Skomager Ludvig (4g)		15	Høker Jens Møller (38)		84
Kirsten Lund (13 o)		53	Svend Aage Nielsen (11f)		47
Kjersten Lund (32)	170		Niels Anton Nielsen		39
Kristian Lund (Kr. mark.)	170		Carl Nielsen (13 m)		86,87
Søren Hansen Lund (28)		76	Christen Nielsen (18)	47	
Søren Lund (1i,g)		4	Christen Nielsen (14)	95	

	I Del	II Del		I Del	II Del
Christian Erhardt			Christens Petersen (Kr.2)		48
Nielsen (3)		10,11	Inger Petersen (20 d) ...		59
Espen Nielsen (3)	46		J. Pedersen (Kr.2)	176	
Frands Nielsen (20)	109		Jens Pedersen (18)	48	
Frederik Nielsen (13 c)....		54	Jens Pedersen (7 c).....		23
Frederik Nielsen		40	Jens Pedersen (22).....		71
Hanne Nielsen (13t).....		53	Jens Pedersen (24).....		62,74
Harald Nielsen (Bl1 K8)...	170		Jens Pedersen (O)	166	
Jens Nielsen (4).....	43		Julius Pedersen (Kr.)...	176	
Jens Nielsen (5)	96		Karen Pedersen (Ka.)...	15	
Jens Nielsen (Skræder)(20)	55		Kirsten Pedersen (Ka.)..	70	
Johannes Nielsen (7c).....		23	Laurids Pedersen		
Karl Nielsen (13 e,i)		53	(Skræder) (16)	50	
Kirsten Nielsen (Engg.)...	82		Laurs Pedersen (18)	93	
Knud Nielsen (3)	45		Maren Pedersen (Kr. 2) .	176	
Lars Nielsen 11 c) (12)		46	Mette Pedersen (Ka.)....	166	
Laur Nielsen (Kr. 2).....	176		Niels Pedersen (fra Aa-		
Marius Nielsen		19,23	strup) (7).....	35	
Martinus Nielsen (O).....	165		N. Pedersen (Poulsen) (11)		45
Mogens Nielsen (B)	170		Niels Pedersen (12)		45
Morten Nielsen (5)	37		Oluf Pedersen (B).....	20	
Niels Nielsen (Stobdrup)(18)		70	P. A. Petersen (7o, 17 c).		24,81
Niels Nielsen (Engg.)	27		Poul Pedersen (O)	12	
(Unge) Niels Nielsen (4)...	44		Rasmus Pedersen	54	
Niels Nielsen (O)	165		Rasmus Petersen (9 a 19c)		39
N. P. Nielsen (4 i)		15,54	Rasmus Petersen		80
Ole Nielsen (Smed)		76	Simon Peter Petersen (14)		50,55
Peder Nielsen (Bonde) (B)	20		Søren Pedersen (O).....	12	
Niels Peter Nielsen (K. 2) .	176		Søren Petersen (13e).....		50
Peder Nielsen (O)	165		Søren Petersen (29)		75
Købmand N. V. Nielsen...		87	Thomas Petersen (26)....		40,74
Peder Nielsen (24).....		74	Villads Pedersen (19)....	54	
Peder Nielsen		81	Jørgen Pind (Kr).....	174	
Rasmus Nielsen (14).....		56	Jens Poulsen (Kr).....	24	
Søren Nielsen (1 f).....		4	Jesper Poulsen (7).....	35	
Søren Nielsen (23 a).....		73	Johannes Poulsen (3 d)...		162
Niels Norring (4 b).....		14,79	Anton Poulsen (16c).....		64
Niels Nielsen Ogstrup (18,19)	165	71	Laurs Poulsen (Eng).....		26
Niels Pedersen Ogstrup (O)	166		Niels Poulsen (Kier) (19).	81,155	67
Søren Jensen Ogstrup (2) .		5	Niels Poulsen		
Jesper Olufsen (O).....	11		(Andersen) (19)	155	50,67
Jesper Olufsen (7).....	34		Pouli Poulsen (Dyrg)....		37
Jens Olufsen (11)	51		Søren Poulsen (14).....	51	
Peter Olufsen (B)	20		Søren Poulsen (Mejlg.)...	106	
Anna Olsen (12 d)		47,78	S. A. Poulsen (Engg.) ...		26
N. P. Olsen		80	Urmager Poulsen (30b)...		86
Jens Ovesen (10)	49		J. A. Rahbek Larsen (Kv.)	175	
Niels Peter Pallesen (7 c) .		23	Hans Rasmussen		
A. Petersen (B)	173		(Støve) (18)	93	68
Christian Petersen (Ka.)...	169		Jens Rasmussen 1612 (7).	35	

	I Del	II Del		I Del	II Del
Jens Rasmussen (18)	47		J. Stæhr (K 9)	170	
Jens Rasmussen (Engg.) ..	80		Jens Nielsen Stær (Ka) .	15	
Jens Rasmussen 1756 (18) .	93		Jens Nielsen Stær		
Jesper Rasmussen (7)	36		den yngre (Ka)	66	
Niels Rasmussen (Dyrg.) ..	85		Niels Jensen Stær	16,55	
Peder Rasmussen (Dyrg.) .	31		Peter Nielsen Stær (Ka) .	70	
Peder Rasmussen (19)	105		Niels Petersen Stær (Ka)	72	
Poul Rasmussen (Kr)	24		Morten Jensen Støve (17)	109	
Poul Rasmussen (B 1 g K 6)	170		Niels Nielsen Støve (15) .	50	
Rasmus Rasmussen		79	Niels Nielsen Støve (17) .	104	
Søren Rasmussen (Dyrg.) ..	30		Sølvsten		81
Thor Rasmussen (B)	17		Peder Pedersen Sønder(B)	21,73	
Hans Ring (2 b)		6	Søren Pedersen Sønder(B)	18	
Jens Ring (1 k)		4	Søren Sørensen Sønder(B)	19	
Jens Jensen Ring (O)	13,63		Dyrlæge Søndergaard (38)		84
Niels Jensen Ring (2)		5	Rasmus Sørensen		
Niels Jensen Ring (O)	63,64		Søndermand (Mejlg.) .	40	
Jens Nielsen Ring (O)	12		Søren Søndermand (B) ..	18	
Jens Nielsen Ring (2)	101		Anton Sørensen (14)		56
Niels Jensen Roed (11) ...	51		Anton Sørensen (29 b) ...		85
Rasmus Nielsen Roed (17) .	53		Carl Sørensen (17)		66
Niels Rasmussen Roed (17)	53,104		Harald Ejner Sørensen		
Købmand Rosendahl		87	(Hedefaldsg.)		80,23
Jens Selling	75,179		Ferdinand Sørensen (18,19)		71
Jens Selling		19,66	Gros Sørensen (K)	25	
Peter Andersen Selling ...	101		Gros Sørensen (Dyrg.) ...	14,30	
Jens Petersen Selling (11)	101		Hans Sørensen (Degn) ...		80
Jens Simonsen Selling (11)		44,45	Lærer Jens Sørensen (20 b)		58,134
Simon Jensen Selling (11) .	101	42	Jens Sørensen (4)	43	
Anders Simonsen (5)		15	Jens Sørensen (30 b)		150
Jens Simonsen (16)	90		Jens Sørensen (Koch) (16)		62
Morten Simonsen (B 1 d) ..	170		Uddeler Sørensen		93,86
Peter Simonsen (Mejlg.) ...		47	Johan Chenny Sørensen .		76
Rasmus Simonsen (15)	92		Kirsten Sørensd. (16) ...	49	
Søren Simonsen (11)		44	Knud Sørensen (Engg.) ..	27	
Søren Simonsen Fiil		52	Laurids Sørensen		
Jens Nielsen Skjæg (4)		11	(Smed) (7)	35	
Anders Skov (1 c)		4	Smedkvinde		
Jens Skovborg (7 c)		23	Maren Sørensd. (10) ...	49	
A. Skovgaard (4 c)		15	Maren Sørensen (20 a) ...		57
Frode Jensen Skriver			Marius Sørensen (B 1) ...	169	
(Ka.-Mark)	169	4	Niels Sørensen (16)	49	
Jep Smed (10)	48		Niels Sørensen (Kr.Mark)	174	
Jens Chr. Snog (4)		14	Niels Sørensen (17)		66
Niels Jensen Snog			Niels Sørensen Koch (16)		63
(Skjæg) (4)		14,13	Niels Kr. Sørensen (23 a)		74
Peter Thomassen Snog (B)	172		Peder Sørensen (18)		
Sonnesen ..		80	Sidsel Sørensd, (Ka)	47	
Niels Jensen Sparre (18,19)		68,70	Søren Sørensen (3)	15	
Stenslunde		150	Søren Sørensen (Højgaard)	44	24

	I Del	II Del		I Del	II Del
Søren Sørensen (23 a)		74	Aage Westergaard		
Søren Sørensen (Hedefaldsg.)		80,94	(B 1 h, K 7)	170	161
Marius Therkildsen (Kr.2) .	176	162	Jens Jacob Wiid (Kr.) ..	173	
Niels Tholstrup (17)		66	Anders Nielsen Winter (1)	97	1
Marie Tholstrup (17 a)		66	Jens Christian Winter (1)		3
Svend Tholstrup (17 a)		66	Jens Laursen Winter (1).	96	
J. P. Thyrmann (36)		83	Niels Andersen Winter (1)	97	
Konstr. Anker Tjerrild (1 p)		4,82	Niels Andersen Winter		
A. Tjerrilds Enke (17 e) ..		82	den yngre (1)		1
Søren Tost		44	Rasmus Nielsen Winter (1)	41	
Anders Thommesen (Engg.)	27		Rasmus Sørensen		
Anders Thomsen			Winter (1)	41	
den yngre (Engg.)	80		Søren Nielsen Winter (1)		3
Niels Thomsen (14)	51		Søren Rasmussen		
Peter Thomasen (26)		41,75	Winter (2)	46	
Jens Thoresen (5)	95		Søren Sørensen Winter (1)	96	
Niels Nielsen Tyri (9)	84,85		Niels Sørensen Wolle (4)	98	11
Thomas Nielsen Tyri (9) ..	84		Rasmus Nielsen Wolle (9)	86	27
Søren Nielsen Udsen (17) ..	105		Søren Nielsen Wolle (4) .	98	
Jacob Sørensen Udsen (17)		64	Søren Nielsen Wolle		
Søren Jacobsen Udsen (17)		65	den yngre (14)		55
Jørgen Poulsen Wendelboe		62	Mads Nielsen Wollemand		
Georg Welling (15d)		61	(25)		74
			Søren Østergaard		
			Christensen		23,78,150

EFTERSKRIFT

Naar nu Bogen om Slægterne i Mejlbj Sogn gennem 300 Aar er sluttet, vil jeg, og jeg tænker mange med mig, gerne udtale vor inderligste Tak til den gamle Dyrgaards Søn, pens. Lektor Poul Jørgensen i Aarhus, uden hvis Hjælp Bogen om gamle Mejlbj-Slægter var bleven et fattigt Produkt, ja, maaske var bleven opgivet, og de smukke Ord, der staar som Indledning til Bogen, om at værne vore gamle Minder, var bleven udsat og maaske aldrig fuldbyrdet.

S. A. Poulsen.

MINDESTEN
for

Slægten paa Enggaard

Kronbonde

Poul Jensen Bonde — Hustru Kirsten Nielsdatter

* 1735 † 1792

Fæster under Bostrup og Clausholm

Niels Poulsen Bonde — Hustru Sofie Hedvig Karlsdatter

* 1773 † 1842

Fra 1814 Selvejer

Poul Nielsen Bonde — Hustru Karen Laursdatter

* 1795 † 1863

* 1800 † 1873

Laurs Poulsen Bonde — Hustru Kirsten Poulsen

* 1822 † 1879

* 1837 † 1927

S. A. Poulsen — Hustru Johanne Kirstine Poulsen

* 1862

* 1863 † 1921

Slægten „Bonde“ i Bygballe.

Peder Nielsen * 1650 † 1726 — I. Maren Nielsen (?) * 1640 † ²⁴/₂ 1692. II. Anne Petersen * 1666 † 1734.
Gaardmand i Bygballe II.

1) I. Peder Elgaard, Gaardmand i Røved.	2) I. Peder Sønder * 1683 † ¹² / ₁₀ 1760. Gaardmand i Bygballe I. — ⁸ / ₁₀ 1702 Helle Nielsen Fiil * ²⁵ / ₃ 1671 † ⁷ / ₁₀ 1745.	3) II. Peder * 1693.	4) II. Peder * 1696 (?)	5) Maren * ⁴ / ₈ 1697. — Peder Nielsen Stær, Gaardmand i Ebberstrup.	6) Anne * 1698 — Jens Jensen i Todbjerg	7) Kirsten * 1703.
---	---	----------------------	-------------------------	--	---	--------------------

1) Maren * ³⁰/₃ 1704, † ¹¹/₆ 1782. — 1723 I. Jens Pedersen Bonde i Dyrgaard (Se Slægten Bonde i Mejlby). — ⁸/₂ 1743. II. Jens Andersen (Seyer) fra Røved * 1712 i Røved † ca. 1790 i Mejlby, Gaardmand i Dyrgaard.

2) Anne * ²⁷/₆ 1708 † 1790 — ¹⁵/₈ 1746 Niels Christensen Hedegaard fra Haarup * 1714 † ⁸/₇ 1776. Gaardmand i Bygballe I.

Børn med II: Inger * 1739, Ane * 1740, Rasmus * 1742, Kirsten * 1743, Inger * 1743, Niels * 1744, Peder * ¹⁰/₃ 1745. Børn med III: Maren * ²⁷/₁₁ 1750, Maren * ⁹/₁ 1752, Lars * ¹/₄ 1753. Børn med IV: Sidsel * ¹⁵/₆ 1756, Knud * ¹³/₈ 1758, Ane * ²⁰/₆ 1760.

Edel Jensen Seyer, * ²⁷/₁₂ 1743 † ¹²/₆ 1822. — ²⁸/₁ 1766 Simon Sørensen Fiil, Gaardmand i Mejlgaard (se under Slægten Hedegaard)

1) Mads Nielsen Bygballe * Nytaar 1749 † ²⁷/₁₂ 1800. — 1776 Mette Pedersen fra Stobdrup * 1759. Gaardmand i Bygballe I, senere Ejer af Kalstrup.

2) Helle * ⁹/₅ 1751 — Laurids Sørensen Koch, Schøring Mølle

3) Anne * ¹⁶/₉ 1753

Fridrich Laursen * 1772

Slægterne Grosen og Stær i Mejlbysogn.

Gros Grosen * ca. 1550 † ca. 1612, Gaardmand i Kalstrup.

Niels Grosen, Gaardmand i
Mejlgaard 1613, forarmet 1648.

Søren Grosen * ca. 1576 † ca. 1660
—¹⁾ ? ²⁾ Karen Pedersd.
Ejer af Dyrgaard ca. 1596—1615,
Gaardmand i Kalstrup fra 1613.

Knud Grosen, Gaardmand i
Nr. 10/1664 fra 1613,
forsvinder 1650.

Af første Ægteskab:

Sidsel * 1642 † 1696
—1665 Jens Nielsen
Stær.
* Ebbestrup
† Kalstrup mellem
1772 og 1685.

Niels nævnes 1664.

Gros Sørensen
* 1618 † 1688.
Gaardmand i
Krannestrup.
¹⁾—1689 Dorthe Pedersd.
²⁾—Maren Pedersd.

Oluf Sørensen
Kalstrup
Gaardmand i
Nr. 10/1664
fra ca. 1650.

Maren * 1624 † 1702
—Søren Jensen(Degn?)

Helle * 1665
Maren * 1674
Søren * 1670

¹⁾Jens *1669 ²⁾Karen *1673 —1693 Niels Christensen af Hedegaard.

³⁾ Søren *1674 ⁴⁾ Margrete *1680 †1719 ⁵⁾ Peter *1682.

⁶⁾ Inger *1667 —1687
Simon Nielsen Gaardejer
i Røved.

⁷⁾ Niels *1670 †1731
—Maren Jensd. *1676(80) †1730
Gaardmand i Kalstrup.

¹⁾ Søren *1658 †1709. ²⁾ Peder *1655 †1709.

³⁾ Mette *1664 —1689 Peder Rasmussen
af Borup.

⁴⁾ Edel *1665 †1722 —1693 Niels Laursen
*1659 †1730.

⁵⁾ Anne *1667 (1669) †1736.

⁶⁾ Sidsel —1680 Poul Andersen af Hadbjerg.
Børn i andet Ægteskab:

⁷⁾ Dorthe *1703

⁸⁾ Kirsten *1704 —¹⁾1723 Niels Jensen
i Estrup, Søby Sogn. —²⁾1747 Peder
Laursen i Estrup, Søby Sogn.

⁹⁾ Peder *1706 †1746, Gaardmand i
Krannestrup. Søn: Søren *1745.

¹⁰⁾ Gros *1707. ¹¹⁾ Søren *1710.

¹⁾ Niels. ²⁾ Poul.

³⁾ Johanne — Lauritz Rasmus-
sen i Bramstrup,

⁴⁾ Sidsel —Peder Andersen
i Villendrup.

⁵⁾ Helle —Rasmus Lauritzen
i Røved.

⁶⁾ Karen —Søren Rasmussen
i Røved.

⁷⁾ Jens —Kirsten Nielsd. Ejer
af Fødegården i Røved.

⁸⁾ Maren *ca. 1707 †1784
—1736 Søren Poulsen
Hedegaard *1709 †1760
Gaardmand i Mejlgård,
Mejlby.

¹⁾ Sidsel —1725 Niels Jensen i Vorre.

²⁾ Maren —1725 Peder Nielsen Stær, Gaardmand i Ebbestrup.

³⁾ Jens *1701 †1735 Gaardmand i Kalstrup —Anne Pedersd. af Bygballe I:
Datter Maren *1735.

⁴⁾ Inger *1707 †1737 —1736 Niels Pedersen Bonde i Bygballe II.

⁵⁾ Jens *1713 —Lindgaard i Randers.

⁶⁾ Anne *1718 —¹⁾ 1744 Peder Sørensen Grosen i Krannestrup —²⁾ 1746
Niels Jensen Degn i Krannestrup.

⁷⁾ Peder *1709 —1736 Kirsten Pedersd. af Bygballe II, Gaardmand i Kalstrup

¹⁾ Maren * 1736 † ^{20/11} ²⁾ Niels * 1740 † ^{15/8} 1802
1819 —¹⁾ Peter Jør-
gensen, Gaardm. i Nr.
12 1844 ²⁾ Niels Jensen
Gaardm. i Nr. 9 1844 † ^{20/9} 1778.

³⁾ Peder *1742. ⁴⁾ Anna *1746.
* ^{20/6} 1800
Lærer i Skader

¹⁾ Jens * ^{25/11} 1764.

²⁾ Kirsten * ^{3/12} 1769.

³⁾ Maren * ^{7/1} 1776.

⁴⁾ Niels * ^{20/9} 1778 † ^{9/1} 1780.

⁵⁾ Peder * ^{9/1} 1780.

⁶⁾ Jens * ^{1/4} 1781.

Slægten „Hedegaard“ i Mejlbj II.

*) Anders Simonsen (Hedegaard) *^{30/10} 1774 †^{24/5} 1857
— Maren Rasmusd. Hedegaard *^{26/12} 1769 †^{30/8} 1844
Ejer af Stiftsgaarden.

*) Peter Simonsen Fiil *^{6/10} 1776 †^{12/2} 1860 — I. Karen Jensd.
* 1781 † 1803, — II. Kirsten Larsd. * 1788 †^{4/4} 1817, — III. Ma-
ren Nielsd. * 1798 †^{3/5} 1824. Ejer af Mejlgaard

↓
1) Maren *^{27/3} 1808
2) Jens Ander-
sen Hedegaard
*^{20/2} 1803. — Bir-
the Christensd.
* 1806. Ejer af
Stiftsgaarden

↓
1) I: Simon *^{30/6} 1803
2) II: Mogens
Fiil, *^{29/10} 1811
† ca. 1880. — Ane
Kirstine Jensd.
* 1812. Ejer af
Mejlgaard
3) II: Simon
Peter *^{2/1} 1815
† 1876 — Ella
Christensd.
* 1821. Ejer af
Mejlby
4) III: Jens Pe-
ter *^{11/3} 1821

↓
1) Kirsten *^{30/10} 1840
2) Maren *^{3/5} 1843
3) Anders Jen-
sen Hedegaard
* 1846. — Karen
H. Ejer af Stifts-
gaarden

↓
1) Jens Peter Mogensen
*^{28/3} 1833 †^{13/10} 1915.
—**) Sidsel Marie Poulsd.
*^{1/9} 1827 † i Okt. 1893
Gaardejer 1) i Mejlbj 2) i Ry

↓
2) Jens Andersen
Mogensen *^{8/12} 1845
— Kirstine M. Ejer
af Mejlgaard, døde
i Amerika
3) Kirsten
*^{13/3} 1837
4) Caroli-
ne *^{27/2}
1856

↓
1) Peder Christian *^{19/4} 1846) døde som
2) Christian Anton *^{20/2} 1849 f Børn
3) Søren Lassen *^{21/10} 1850. 4) Kirstine
*^{2/2} 1858. 5) Ane Kirstine *^{17/4} 1862.
6) Mette Marie *^{16/1} 1864.
7) Jørgen Jensen Simonsen *^{14/3} 1853
Gaardejer i Todbjerg

↓
Rasmus Bonne-
sen — Anna Bach
fh. Ejer af Stifts-
gaarden, nu Ejer
af Matr. 1r/1844

↓
1) Karoline
M. *^{27/4} 1856
†^{6/12} 1912
— Morten Ja-
cobsen
† 1928 i
Saxild

↓
3) Anton Jen-
sen M. *^{19/1}
1862 — Johan-
ne Nielsen * i
Silkeborg
4) Kristian Ma-
rius Jensen M.
*^{23/9} 1868. — Kir-
stine Marie Møl-
ler * i Fiirgaar-
de ^{29/8} 1878

↓
1) Simon Peter Simonsen
Læge i Roslev
2) Datter

↓
Rasmus Peter Jacobsen * Saxild ^{28/5}
1871 — Anna Sørensen * Odder ^{16/7} 1871

↓
1) Anker Over-
gaard Mogensen
* i Silkeborg
— Gudrun
Clausen

↓
1) Gudrun Marie
M. * Aarhus ^{12/9}
1902 — Kaj Fre-
deriksen * Thors-
lunde ^{23/12} 1899

↓
2) Helga M.
* Aarhus
^{22/6} 1905

↓
2 Børn

↓
1) Bent
Frederiksen
* Aarhus ^{11/10}
1929

↓
2) Else Marie
Frederiksen
* Aarhus ^{21/11}
1932

*) Se Slægten Hedegaard I.

**) Se Slægten Bonde i Mejlbj.

Slægten „Bonde“ i Mejlbj.

Niels Pedersen Bonde nævnes som Gaardmand i Dyrgaard 1662.

1) Niels Nielsen Bonde * 1652 † 1719
— Inger Andersd. * 1653 † 1736
Gaardmand i Enggaard

2) Peder Nielsen Bonde * 1653 † 1724
— I. (?) II. Anne Sørensd. * 1653 † 1731
Gaardmand i Dyrgaard

3) Anne nævnes 1691

4) Helle * 1672
† 1705 — 1697
Peder Jensen fra Vorre

1) Dorthe * 1678
— 1702 Søren Nielsen i Graa Mølle

2) Karen * 1680
Nielsen i Graa Mølle

3) Niels * 1682

4) Jesper * 1691
† 21/12 1759. — Mette Nielsd. * 1719 † 4/6 1755. Gaardmand i Enggaard

5) Anna * 1697

II. Jens Pedersen Bonde * 1694 † 23/11 1740. Gaardmand i Dyrgaard. — Maren Pedersd. fra Bygballe I * 30/3 1704 † 11/6 1782 *)

1) Peder * 1725 † 16/1 1776. — I. Kirsten Nielsd. II. Helle Jensd. * 1739 † 27/2 1773. Gaardmand i Nr. 7/1844

2) Søren * 1727
boede i Galten

3) Niels * 1729
† 26/4 1799
boede i Enggaard

4) Peter * 1732

5) Poul * 1735 † 6/2 1792. — 29/6 1773 Kirsten Nielsd. (Winter) * 29/8 1751. Gaardmand i Enggaard.

Jens * 1740
— Kirsten Laursd. boede i Hadsbjerg

1) I: Anna * 24/6 1756

2) I: Jens * 1753 † 21/7 1801
— Mette Christensen * 1751 † 10/11 1822
Gaardmand i Nr. 7/1844.

3) II: Kirsten * 9/6 1767

4) II: Marren * 13/3 1769

5) II: Marren * 20/2 1771 † 13/6 1773

6) II: Helene * 16/8 1772

1) Niels * 14/11 1773 † 6/11 1843.
— Sofie Hedvig Carlsd. * 1764 † 6/6 1850
Gaardmand i Enggaard

2) Jens * 1776

3) Niels * 13/2 1780

4) Peter * 7/9 1783

1) Peder * 31/8 1783 † 28/5 1858. — 4/12 1814 Johanne Andersd. * 6/3 1785 † 10/7 1835. Ejer af Gaarden Nr. 7/1844

2) Kirsten * 6/6 1779 † 17/9 1793

1) Poul * 29/3 1795 † 18/1 1863. — 18/1 1863 Karen Laursd. * 1779 i Ødum. Ejer af Enggaard.

2) Anne Kirstine * 13/7 1803

1) Jens * 21/4 1815. — Maren Pedersd. * 1727 fra Galten Ejer af Nr. 7/1844

2) Helene * 27/3 1818
— Jesper Christensen Selling, Ejer af Nr. 7 c/1844

3) Mette Kirstine * 29/7 1821

4) Dorthe Kirstine * 17/3 1826

1) Sofie Hedvig * 8/11 1821
gift til Krajbjærg

2) Laurs Poulsen * 1822 † 22/10 1922
— Kirsten Poulsd.**) * i Spørring 4/6 1836 Ejer af Enggaard ↓

3) Sidsel Marie * 1/9 1827 † 1892 i Ry
— Jens Peter Mogensens fra Mejlgd. * 28/3 1833 † 1916
Gaardejer i Mejlbj senere i Ry

4) Ane Kirstine * 31/10 1829

5) Ane Kirstine * 14/11 1834

1) Niels Andersen * 17/9 1854
Gaardejer i Haarup, Todbjerg Sogn

2) Johanne * 16/11 1856 † 1942
— Peder Hansen Høj † 1894. Ejer af Nr. 7/1844

3) Mette Kirstine * 14/12 1858

1) Pouli Peter Poulsen * 4/1 1858
— Bothilde Kjør, * Haar 14/7 1864
Ejer af Dyrgaard, død i Randers 25/9 1932. ↓

2) Søren Anton Poulsen * 17/3 1862
Ejer af Enggaard
— Johanne Kirstine Nielsen * 5/8 1863 i Ogstrup, død

1) Hans Rasmussen Høj 2) Jens Høj

1) Laura Poulsen, * 29/6 1883 † 13/5 1941 — Redaktør Ingvart Ullerup

2) Søren Kjør Poulsen * 13/6 1885 i Amerika, g. m. dansk Dame ↓

Søn, Læge i New York.

*) Gift anden Gang med Jens Andersen (Søyer) fra Røved, Gaardmand i Dyrgaard Se: Slægten »Bonde« i Bygballe og »Røvedslægten« i Mejlbj.

**) Gift anden Gang 23-5 1883 med Anders Peter Andersen, * 7-4-1850 † 22-10-1922 i Aarhus.

Slægten „Hedegaard“ i Mejlby I.

Søren Andersen (Hedegaard), † ca. 1655 — Karen Rasmusd., † 1682. Gaardmand i Stiftsgaarden.

Anders Sørensen Hedegaard, *1633 †1718. — Maren Christoffersd. Datter gift til Soften
*1643 †18/5 1700. Gaardmand i Stiftsgaarden. ca. 1664.

Poul Hedegaard, *1674 begr. 14/11 1737. — Maren Petersd., Søren *1679
*1682 begr. 14/11 1737. Gaardmand i Stiftsgaarden.

1) Rasmus *1701 †1728 2) Maren, *1702 †20/2 1760 — 1) Niels Christensen fra Halling, *1676 †1732. 3) Maren *1704 †1712 4) Karen *1706 4) Søren Poulsen Hedegaard, *3/9 1709 begr. 19/3 1760 — I. 1733 Esther Christensd. Fiil, *1711 begr. 1735. II. 24/6 1736 Maren Simonsd., *1707 begr. 29/2 1784*). Gaardmand i Mejlgaard.

1) Rasmus Jensen Hedegaard *1737 †1/7 1811, Grdm. i Stiftsgaarden. — I. 4/7 1760 Maren Nielsd. †1767. II. 1767 Maren Pedersd. 2) Poul, *1743.

1) I. Christen Fiil *1734 begr. 15/8 1801. Husmand. 2) II. Simon Sørensen Fiil, *ca. 1736 †23/5 1810. — 28/1 1766 Edel Jensd. Seyer, *27/12 1743 †12/6 1822**) født i Dyrg., død i Mejlg. Gaardmand i Mejlg. 3) Inger, *1744. — 29/9 1765 Jens Jensen Kok i Selling. 4) Poul, *1745 †9/9 1804 i Bygballer. 5) Esther, *1748 †11/4 1826 i Mejlby — Peder Nielsen Grosen, *1749 †14/9 1829 i Mejlby.

1) Søren S. Fiil, *12/10 1766 †1/11 1828. Husmand. — Kirsten Nielsd. Høberg, *1776. 2) Jens Simonsen (kaldet Andersen) *14/8 1768 †25/10 1837 Ejer af Dyrgaard. — 1/5 1787 Dorthe Nielsd. (Winter) *10/1 1762 †21/6 1832. 3) Maren *5/7 1772 konfirm. 19/4 1789. 4) Maren *22/10 1779 †8/1 1848 — 21/1 1809 Rasmus Jørgensen. Ejer af Holmeg. ved Skødstrup. 5) Anders *30/10 1774 6) Peter *6/10 1776 Se Slægten „Hedegaard“ II.

1) Niels *12/1 1800 *9/3 1802. 2) Anne Cathrine *20/11 1804 — Rasmus Christensen *1803 †1875.

1) Anne Kirstine *1834 2) Søren Kristen *1837 3) Dorthe *1839.

1) Jens Jensen *29/3 1789 — Maren Jespersd. Ejer af Ballegaarden, Todbjerg Sogn. 2) Niels Jensen *8/1 1792. Ejer af Grønnemark ved Krajbjerg. 3) Jørgen Jensen *3/1 1801 †2/11 1866 — 5/12 1830 m. Kirsten Rasmussen *Holmegaard 8/11 1812 †Dyrgaard 17/6 1856. Ejer af Dyrgaard.

1) Dorthea — Søren Jensen. Ejer af Ballegaarden. 2) Jens Hougaard J. *1821 †Dyrgaard 31/8 1860. 3) Jens Andersen J. *1823 †Mejlby, Gaardejer. — Hansine Petrea Sørensen, †1881.

Jens Jensen, Gaardejer i Mejlby. — Sofie Poulsen, †1929.

Hansine Marie J. *13/8 1909 — Sigvald Mondrup, *27/6 1906, Gaardejer hos Svigerfaderen.

1) Margrete Mondrup, *9/8 1934. 2) Niels Jensen Mondrup, *13/11 1937.

1) Dorthe, *30/8 1832 †1878. — Søren Møller Sørensen, *1833 †1885, fra Røde Mølle ved Skejby. 2) Jens Andersen Jørgensen, *21/7 1836 †4/3 1894, — Martha Maria Poulsen, *26/6 1855 i Haarup. Ejer af Dyrgaard. 3) Rasmus Jørgensen, *21/7 1836 †1/7 1903. Dyrlæge i Høver. — Marie Amalie Hansen, *1845 i Københ.

1) Marie Sørensen *1854, gift, død barnløs 2) Jørgen Christian Sørensen, *19/11 1861 †ca. 1879 Elev ved Statsbanerne 1) Poul J. *8/5 1875 i Dyrgaard.pens. Lektor i Aarhus. 2) Kir- 3) Kir- stine stine *1876 *1877 begravede i Mejlby.

Iris J. *25/4 1921.

1) Svend Orla Christian J. *13/7 1913 i Horsens. — Lilly Petersen * i Dagnæs, Tyrsted Sogn. 2) Holger Arvid J. *2/11 1914 i Horsens. — Edith Andersen, * i København. 3) Carl Henry Olaf J. *28/10 1919 i Vamdrup.

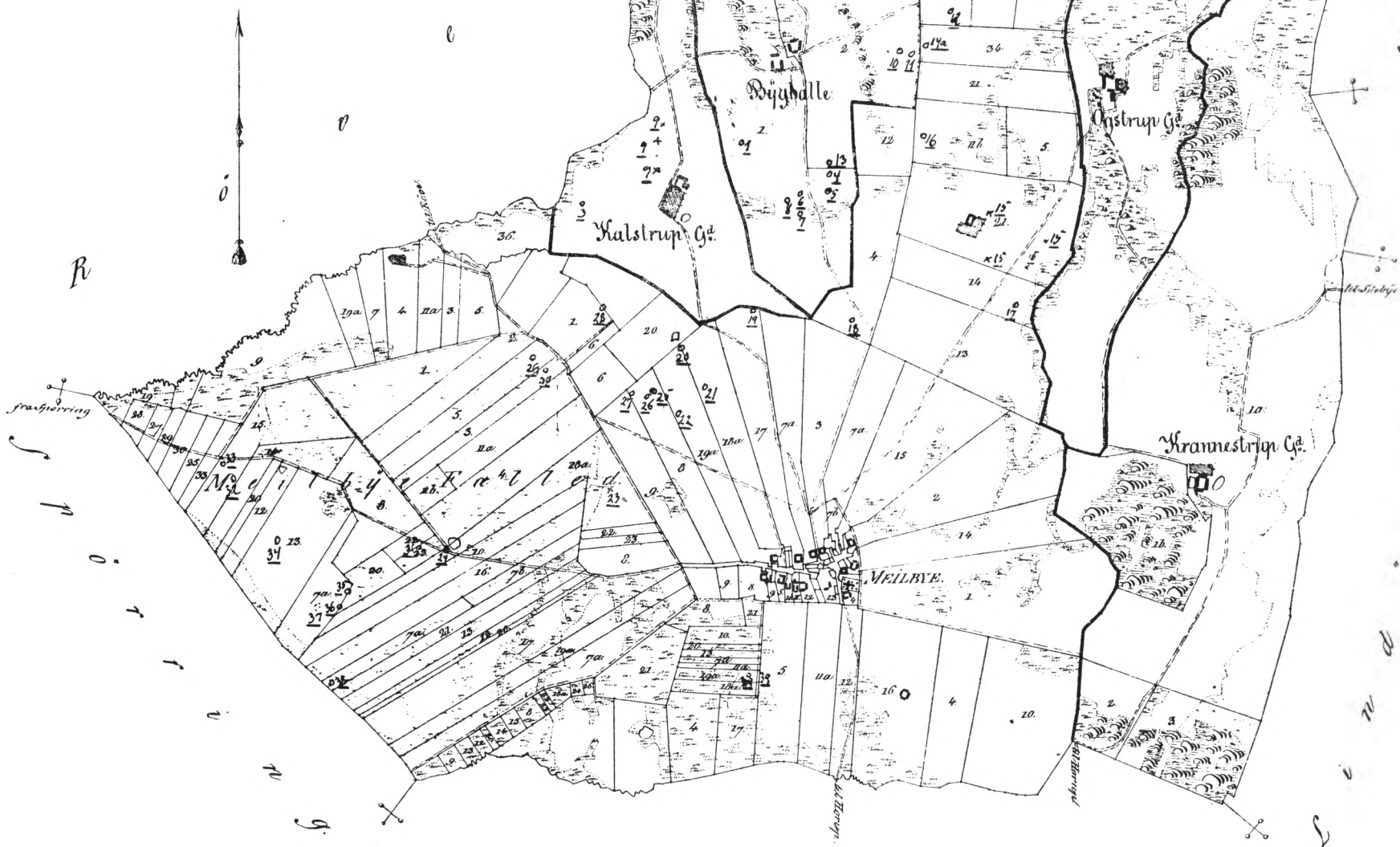
*) Se Slægten Grosen-Stær i Mejlby.

**) Se Slægten Bonde i Bygballer og Rovedslægten i Mejlby.

1) Kaj J. *Horsens 8/2 1937. 3) Erik J. *Horsens 17/5 1939. 3) Datter *6/1 1942.

Kort
 over
 Meilbysø Sogn,
 Öster Lisberg Herred, Rønder Amt.
 formindret, sammendragt og tegnet 1836 af Bramm

Halling Villendrup
 Meilbysø
 Hørrup Bysø

H o r r u p B y s ø